NAZ.
ale III
V

BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III
XXXIV
E
84
NAPOLI

XXIV. E. ~~83~~
E
84.

Jo: Vincentij Portæ .

~~Scant. 54 N.º 32 [illegible]~~

~~Scaffa 0 num 4 [illegible] 6.1~~

~~[illegible]~~

PETRI PITATI VERONENSIS MATHEMATICAE PROFESSORIS PASCHALES ATQVE NOVI-LVNIORVM MENSVR-NI CANONES.

De varia paſchalis ſolemnitatis obſeruatione.
Quis primus ſit paſchalis menſis.
De ætate lunæ diuerſimode numeranda.
Quæ ſit quartadecima luna.
De vernali æquinoctio, atq; eiuſdem anticipatione.
De lunari anno per aureum numerum ſolari inſerto.
De hebraica anni quantitate.
Paſchales termini iuxta aurei numeri obſeruationem.
Aurei numeri exorbitationes.
Errores tres in paſchæ celebratione, quæ ex decẽnouenali cy-clo proueniunt.
De aurei numeri, vſualis anni, atq; æqnoctij ſedis emẽdatiõe.
De vero dominicæ paſſionis, atq; eiuſdem reſurrectionis die.
Calendarium nouum cum noua aurei numeri poſitione, ortu quoq;, & occaſu ſtellarum fixarum.
Per aureũ numerũ cõiũctiões q̃ſq; veras, ex noua auctoris eiuſdẽ additione poſt medias ꝑpetuo, & q̃ faciliter iuenire.

Libraria di Capuccini della Concett.ne di Napol.

VENETIIS, M, D, XXXVI.

BIBLIOTHEC. CAPUCCINORUM. CONCEPTIONIS NEAPOLIS
BIB. NOV.

PETRVS PITATVS VERONENSIS
BEATISSIMO PAVLO TERTIO PONTIFICI
Maximo ſempiternā fœlicitatem exoptat.

COnſueuere olim Patres noſtri occidentalis Eccleſię, priſciq; illi Romani Pontifices, ſiquando ambiguitas vlla ipſorū animum ſuſpenderet, ne in celebritate Paſchali paululū quidem vltra paſchales terminos, aut menſis primi limites aberrarēt, poſthabita ambitione, ac mentis tumore omni, vbi dei timor, ac reſurrectionis dominicę myſteriū, vel noſtrę conualeſceret, Alexandrinū vtiq; Antiſtitem in talibus cōſulere, nec ab externis etiam ægyptijs de Luna quartadecima, & paſchę celebratione edoceri cōtentempſere, vt ab eiſdem ſolemnitatis paſchalis rationē addiſcerēt. Sic Leonē primum Pontificē Maximū Protheriū, nec non Theodoſium Imperatorem religioſiſſimū Theophilum ęque Alexādrinos pręſules, atq; ita plurimos alios egiſſe cōperimus. ij & enim Mathematicā, ſtellarumq; motus præ cęteris cō tunc apprime callebant. Ex quibus lunaris menſis primi ratio pro paſchę indagatione dependet. Quippe ijs in quartadecima luna indagāda per priſcos patres Nicenę ſynodi prouincia delegata. Quod attamē ſi quo tempore conſentaneū, vel opportunum ob diuerſitatem calendariorum inter gręcos, & latinos extitiſſe probabimus, quanto magis temporibus iſtis, vel etiā tranſactis, nō modo condecens, verę etiam neceſſariū argumentabimur. Quū tunc temporis diuerſitas tātum aliqua in calendarijs, nunc autē collapſus, atq; exorbitatio magna etiā vulgaribus, nedū Mathematicis omnibus paſſim abſq; vllo conſpicilio lōge proſpiciatur. Hoc preuidens auricomus Sol ille (inquā) qui eſt ſplendor glorię, & figura ſubſtantiæ patris: ſommo cœli cardine collocatus: Iouiſq; ſtellam fęliciori luminis claritate, hoc eſt eccleſiam ſanctā, atq; catholicā longe proſpiciens, vt ipſi ſacrū diem, atq; dicatū, reſurrectioniſq; ſuæ memoratiuū illuſtraret, neuē antea inſtitutos terminos à vera illa Chriſti Domini reſurrectiōe, aut lōge à vernali ęquinoctio elongari pmitteret ſummū, ac pręcipuū ſacrorum Antiſtitem Pont. Max. Paulum tertium Romanę, vniuerſaliſq; eccleſię principem, ac patrē elegit. Cui nō modo eccleſiaſticę inſtitutiones, cunctaq; veterū, ac ſanctorum decreta patrum, verum etiā artes omnes mathematicę, omniſq; aſtronomica diſciplina, vel ſupputatoria, ac ſi cœlo ſpaciaretur, haud ſecus luce clari⁹ innoteſceret. Ce

dant igitur huic, quæſo, Alexādrini veteres illi, atq; antiqui præſules (quorum quidem, ſi vel nunc ſupereſſent, nullo opus eſſet cōfugio) verum etiam Mathematici omnes huiuſce temporis. Nec prædeceſſores tuos, (inquam) ſilebo Beatiſſime Præſul. Qui licet bonarum artium ſtudio imbuti ſi tamē prima tantum mathematicæ artis, vel ſupputatoriæ rudimenta mediocriter calluiſſent, non tam comperendinatum opus iſtud, aut neglectum extitiſſet. Quum non mea (qui mathematicorum omnium minimus equidem mihi videor) ſed reuerendiſſimorum cardinei cœtus Nicolai Cuſani, Petri de Aliaco, ac Foroſempronienſis Epiſcopi Pauli de Middelburgo, non minus in diuina Aſtrologia, quàm ſacra Theologia conſummatiſſimorum nec non mathematicorum omnium noſtri temporis facile principis Ioannis Monteregienſis, atq; Ioannis Iuſtingenſis, ac aliorum pluriū ſuperinde luculentiſſimę exarata concernerent. Nō ſum igitur inſulſis his frętus meis ad te ſcriptis, laconico magis, quàm attico ſermone ex multis in vnum, ac breuiter collectis, neque hæc te hucuſq; ignorare, vel vberius haud quaquam perſpexiſſe putaui. Sed q; tua potius confiſus doctrina, & ſapientia, hoc tantum de te ſperem conſequi poſſe, ad quod ſummi Dei numine videam te illius in terris vicem gerere, vtque pro viribus meis, licet imbecillibus, Chriſtianæ reipu. quam poſſem, opem ferre non negligerem. Quū maxime aſſidua in nos hebręorum conuitia, ac ſubſannationes aſpiciam, quas reprobi iſti in nos quotidie impingere non deſinunt, tanquam præceptorum ſummi dei immemores exterminationem animę illius ore proprio comminantis, qui non fecerit phaſe debito tempore domino deo ſuo. Et propterea fari audent in reliquis etiam contingere nos aberrare, qui tam pręcipuam noui vel veteris teſtamenti celebritatem abuſionem hanc perpeti ſinamus, ſecundo pluries, quàm primo menſe paſcha noſtrum celebrantes, quod ipſos quondam ſolitos duplicare comperitur, vt ſi quando altera die in lunari computo fallerentur, altera perpetratum emendarent errorem. Quid q; vulgares, vel mulierculæ etiam noſtri temporis anno hoc inſtanti. 1 5 3 6. feria tertia, ideſt Martis die vigeſimoſecundo Februarij, Lunam nouam aſpicientes erectis cornibus cœlo veſpere corruſcantem, iuxta vulgatam regulam (Primam ſcilicet Martis diem lunę nouę Februarij menſis Carniuorum conſtituere) ieiunij Caput per dies octo ante vſum Romanæ eccleſiæ (nec enormiter tamen) cenſuere. Hæc (licet aliter venanda ſit paſchalis ratio) negotio tamen huic pluries adæquatur, quàm aureus numerus decemnouenalis Cycli, modo

longo

longo tẽporis curriculo magis nunc quàm illa, à veritate collapſus, quãuis ęque nõ multum diſpari morbo laborent, pręſertim in ęqui-noctij, ac inde menſis primi anticipatione. Verumtamen iuxta vete-rum, atq; ſanctorum decreta patrũ anno hoc inſtãti. 1536. Paſcha rectius celebrandum extaret nono Aprilis die, luna quartadecima no bis quinto Aprilis die pariter cũ hebraica eiuſdem obſeruatione con tingenti (non autem nono ipſius die iuxta Dionyſiacam inſtitutio-nem) ex quo paſcha noſtrum ad ſubſequentẽ dominicam diem, non ad octauam ipſius transferri debet. Nec minus talem admirando per ſpiciet vulgus dicax lunã nouo igne accẽſam anno Domini. 1546. Feria tertia februarij menſis. Quid hic? eloquar? an ſileam? Tecum po tius eloquar, ſanctitatem q; tuam appellabo, qui hæc noſti Pontifex Maxime. Cur inquam, quæſo, beatiſſime pater lunatio illa, quæ die occurrit ſecũdo Martij anni prędicti, cui' quartadecima poſt ipſum cadit vernale ęquinoctium, iuxta priſcorum omniũ tam latinorum, atq; græcorũ, quàm etiam vetuſtiſſimorum omniũ hebręorum ſen-tentiam num primum cõſtituet menſem? atq; eiuſdem plenilunium, quod his, nobiſq; pariter decimoſeptimo Martij die, quartamdeci-mam inſinuabit, poſt eiuſdem diei meridiem cadens, ipſis primum azimorum diẽm decimo octauo eiuſdem efficiens, nobis quoq; ſub-ſeq̃nti dñica luce vigeſimoprimo ſcilicet Martij die ſanctũ reſurrectio nis diem num denotet? Quis igitur, niſi mẽtis inops, ac cimerijs (vt aiunt) tenebris circũſeptus, ęquinoctiũ decimo, vel vndecimo Mar-tij die fieri perſpiciens ita vulgaribus, nedum mathematicis, per ho-raria inſtrumenta (ni ſecus) deprehenſum, ob illi' firmã, ac ſtabilem in calendario ſedem (perperã tamen) vſq; modo obſeruatam, nec nõ ob cycli decẽnouenalis, ſiue aurei numeri poſitionẽ, quæ lunationes omnes (vt etiam in cœlo videre licet) longe medias, vel veras etiam poſtergauit: feſtum illud. 25. Aprilis die anni eiuſdem. 1546. iuxta vſum Romanæ eccleſię cunctis Chriſti fidelibus celebrandũ (ni ſan-ctitas tua correctionẽ iſtam feſtinet) duplici nõ agnoſcat labe, ſituue (vt ſępius) inficiꝰ Altera ſcilicet q; ſecundo menſe contra diuina, vel catholicę eccleſię inſtituta celebratur: altera quoq; q; vltra paſchales terminos, nec ĩ vigeſimã ſecundã tantũ lunã q̃immo in. 24. vel. 25. cũ magno verporũ cachinno, ac corporũ noſtrorum detrimento ieiu nijs, ac ęſtu nimio defatigatorũ minus rite tamẽ elongetur. Vnde ne quaquã admirandum plurimos, praue tamen, cõtra vſum Romanę eccleſię à vetitis eo tunc cibis minime abſtinere, quũ iam Quadrage ſimã vulgato ſermone, (nec falſo tamẽ) ptranſiſſe putarint. Quã ex-

cuſationē,erroneā licet)non haberent, ſi modo debito tēpore paſchā ſanctū ſtatueretur. Eia ergo ſanctiſſime ac beatiſſime pater plurimis Chriſti fidelib⁹exoptatū,atq; Chriſtianę reip.digniſſimū opus iſtud accelera.Quod ſacri quondā Ro.eccleſiæ cardines,nec minus Theologiæ,quàm Mathematicę profeſſores alij tanquā non minus vtile, q̄ neceſſarium ptentarūt,minime quātum apud veteres, & antiquos eccleſię patres,ſummoſq; ſacrorum Antiſtites, ac religioſiſſimos Imperatores Conſtantinū,Theodoſiū, & alios fuerit res iſta ponderata ignorantes.Quā prędeceſſores tui vel nō intelligentes, vel negligentes penè olfecerunt. Tu(quęſo ſupplex)ad hoc accingere, tāq; honorificū,ac beneficientiſſimū opus aggredere.Cui totius eccleſię ſpōſus benigniſſimus xp̄s Ieſus tibi in terris eiuſdē vicem gerēti ſapientiā,& intellectū prębuit nō modo in terrenis,ſed in cœleſtibus etiā diſciplinis,vt rei,ac negotio huic normā, atq; auctoritatē tuam īterponeres penes priſcorū,ac veterū decreta patrū,vel quemadmodū ſanctitati tuę in melius ſanciendū,vel cōmutandū libuerit:ita vt Paulina correctio paſchalis normę deinceps merito nūcupet.Accedit ad hoc Imperatoris Caroli quinti Italię aduentus,cuius(ſi modo tecū aderit) religioſiſſimę,ac Chriſtianiſſimę Maieſtati poſtq̄ verba,ac doctrinā tuā contuleris ſup re iſta,ob prudentiā,ſapientiamue ſanctitatis tuæ nuſq̄ vereor,quin illū in ſententiā tuam facile adducas.Quorū communi ſententia, & auctoritate (qui eſtis Chriſtianæ reipu.ambo capita)& annum poteritis pro paſchali ſolemnitate congruentē,& opportunum,nec multum ab hodierna obſeruatione alienum cōſtituere.Poteritq; ſola,atq; vnica auctoritas tua vel per ſeipſum,vel per pōtificale collegium abſq; vlla concilij intimatione (ita canoniſtarum cōſenſu annuente)nouam Calendarij obſeruationem inſtituere, veramq; paſchæ rationem Romani calendarij vetuſtate à rectitudine collapſam, iuxta veros paſchales limites in vſum priſtinum reducere, ac reuocare,cunctiſq; obſeruandam præcipere. Quandoquidem omnium eccleſiarum auctoritas, totiuſq; Chriſtiani cœtus arbitrium, ac iuriſdictionis plenitudo in tua ſit pectoris arcā, atq; collegij tui collocata.Quod vtcunq; vel per te ipſum, vel per concilij alicuius diffinitionem in poſterorum obſeruationem, ac Chriſtianorum vnitatem ſanctitas tua perficiat,rem vtiq; eccleſiæ vtiliſſimam,cunctis exoptatiſſimam, Deo gratiſſimam, tibiq; honorificentiſſimam efficies. Vale.Diuq; fœlix viuas pater beatiſſime.

QVÆ TOTO CODICE PER QVÆ, QVE IPSIVS CAPITA CONTI, nentur, ſingula hic habes Candi, diſſime lector.

Primum Caput Epitomes, ſiue Compendij Argumentum con, tinet.
Secundum Caput varium paſchalis ſolemnitatis modum tempore exorientis eccleſiæ, ac ſuperinde ſancitos canones edocet.
Tertium Caput Primũ indicat paſchalem menſem iuxta hebręorũ, atq; orthodoxorũ ſcribentium ſententiam.
Quartum Caput ætatem lunæ diuerſimode enumerat, exinde quar tamdecimã iuxta doctorum ſententiam exponit.
Quintum Caput vernale æquinoctium, eiuſdemq; anticipationem cum annua ſolari quantitate depromit.
Sextum Caput lunares annos, ac menſes ſolaribus inſertos, atq; de, cemnouenalem Alexandrinorũ cyclum deſcribit.
Septimum Caput hebraicam anni rationem continet.
Octauum Caput Paſchales terminos iuxta Alexandrinorum de, cemnouenalem cyclum, ac Dionyſiacam formulam vſque modo obſeruatam commemorat.
Nonum Caput Emboliſmorũ, ſiue decẽnouenalis cycli exorbitatio, nes, atq; eiuſdem aurei numeri imbecillitatẽ exponit.
Decimum Caput errores tres in paſchæ celebratione, ex æquinoctij annotatione, atq; aurei numeri inſcriptione decurſu tẽporis exor, tos notat, & colligit.
Vndecimum Caput pro anni emendatione, atque æquinoctij ſe, dis collocatione plurima commemorat, nouumq; vſualis anni re formandi modum exponit.
Duodecimũ Caput decemnouenalis cycli renouationem, atq; aurei numeri reformationem continet.
Tertiumdecimũ Caput diuerſas doctorũ ſentẽtias ſuper veros, atq; medios, & ęquales luminarium motus exponit.
Quartumdecimum Caput Tabulæ Calendarij noui vſum ſiue me, diarum coniunctionum canonem, nec non cętera paſchali ſolem nitati opportuna declarar.
Quintumdecimum Caput diuerſas diſſerit ſententias in paſchę ce, lebratione plenilunio dominica die incidenti.

Sextumdecimum Caput diuerſitatem reſcindit, quæ in paſchę celebratione per quartędecimę poſitionem contingere poſſet. Exinde eiuſdem indagationem iuxta veteres eccleſiæ ſanctiones, atq; Calendarij noui vſum exponit.

Decimumſeptimum, atq; vltimum Caput Dominicæ paſſionis diem nuper inueſtigatum, atq; eiuſdem Domini verum reſurrectionis diem notificat.

His additur Calēdarium nouum cum noua aurei numeri poſitione cōiunctiones quaſq; medias luminarium, atq; oppoſitionum paſchalium terminos denotantis, cum æquinoctij per annos. 304. annotatione, cumq; ortu, & occaſu ſtellarū fixarum inſigniorum ad latitudinem Romæ: atq; ipſius vrbis finitorem.

Demum paſchales Tabulæ ſexdecim ſubnectuntur cum proprio ipſarum Canone, iuxta communem vſum aurei numeri vertentis anni, atque Dominicalis literæ, ſecundum tamen ſanctorum, ac veterum decreta patrum.

PETRI PITATI VERONENSIS MATHEMA-ticę diſciplinæ profeſſoris ſuper veros Paſchales Canones Iuxta ſanctorũ, ac veterum Decreta Patrũ, ſummorũ Pontificum, atq; ſacrorum Conciliorũ vniuerſalis Eccleſiæ inſtituta, ſiue ſuper nouiluniorũ, atq; etiã Romani Calẽdarij reformationem breue ad modum Compendium Ad Beatiſſimũ. Paulum tertium Pontificem Maximum.

ℭ Caput primum Epitomes, ſiue Compendij Argumentum continet Diuino prius inuocato pręſidio.

QVÆ A' Pleriſq; in hũc vſq; diem cum antiquis, tum neotericis lõge prolixius enarrata, docte tamen, atq; luculenter de celebritate Paſchali ptractata fuere, breuiter admodum recenſuri, vel potius in vnum redacturi, Diuino prius numine implorato, Chriſtiq; nomine inuocato. Qui typicæ, atq; antiquæ ſolemnitatis paſchalis, vere Agnus abſq; macula per redemptiferum ipſius, ac pretioſiſſimũ ſanguinem. Quartadecimanorũ ritum ſoluit, in ſuæ mirificę reſurrectionis diem dominicam rite cõmutans. Huius nos ope freti huiuſce tam ſacratiſſimi myſterij diuina oracula, ſancitoſq; eccleſię canones, ac rei huiuſcemodi terminos tum primum enarrabimus. Exorbitationes deinde ſeneſcentis temporis curriculo Romani calẽdarij in annua ſolari q̃titate, obortãq; exinde cycli decemnouenalis, ſiue aurei numeri eiuſdem abuſionẽ explanabimus. Tum his opportuna remedia iuxta Theologorũ, ac Mathematicorũ ſequelam, qui vſq; modo ea in re plurima conſcripſere, notabimus. Diuerſitates aliquas pręterea inter p̃fatos aliquos ſcribentiũ magiſq; ex his negotio huic congrua differendo (ceu vires ſuppetent) proponemus, cũ cautiunculis etiam neceſſarijs, ne in poſterum inficiatur. Quibus ſingulis capitulis ſigillatim expreſſis, ex prędictorum modulis Tabulam calendario ſubnectemus. Qua numerariæ artis ſemimbutus, vel numeros tantũ colligere, vel ſubducere noſcẽs (quod indoctum etiam vulgus non ignorat) nõ tantum ſacrum paſchale feſtum

iuxta antiquorum decreta patrum, eccleſiaſticasq́; ſanctiones, verum etiam coniunctiones quaſq; medias luminarij, ac oppoſitiones per proprios dies menſium cum horis, atq; minutis in annis. 304. & vltra etiã: abſq; vlla calculi vel ſupputationis nota ęquandas per proprium currentis anni aureum numerum, nõ ſecus ac per aſtronomicas Tabulas, in ſuo q̃libet venabitur calendario. In hoc tamen exoratos velim omnes Chriſti fideles, ne pręſentẽ Romanæ eccleſiæ vſum quiſpiam eliminet, donec Pontificis Maximi, nutu (cui talis ineſt poteſtas) vel vniuerſalis eccleſiæ ſanctione veteres in nouos, ac proprios, verosq́; reformentur paſchales Canones. Quod nos vnum tantũ ac præcipuum intendimus.

¶ Caput ſecundum varium paſchalis ſolemnitatis modum tempore exorientis eccleſiæ, ac ſuperinde ſancitos Canones edocet.

DIſſentientibus olim Aſianis cum Latinis, ac occidentalibus heſperijs quartadecima luna, feria qualibet interueniente paſcha noſtrum prorſus celebrandum, non q̃ veteris legis vmbras cuſtodirent, verum quia in memoriam cœnę domini commutantes à beato Ioanne apoſtolo, & Euangeliſta, ac ſucceſſoribus ſe ita edoctos aſſererent, Latinis vero, & occidentalibus non in memoriam cœnæ Domini, ſed reſurrectionis exultatione dominica die poſt quartamdecimam primi menſis paſcha faciẽtibus, normamq́; hanc à beato Petro Apoſtolo Magiſtro ſuo Euangeliſtã Marcum, ſeq; ab ipſo Marco ita edidiciſſe cõprobantibus. Alijs autem octauo calen. Aprilis. Alijs quartodecimo ab hoc die, hoc eſt ſeptimo idus Aprilis quotannis feſtum iſtud ſtatuentibus. Sanctis ideo placuit patribus, Romanis maxime Põtificibus Iudaicam illam, ac legalem paſchæ conſtitutionem in lege noua penitus abhorrentibus, Dominica die in memoriam reſurrectionis dominicæ poſt quartamdecimã lunam feſtum hoc ſolemniter cõmemorandum. Pius itaq; primus poſt beatum Petrum Pontifex Octauus, in cuius teſtimonium Angelum Domini ita Hermeti præcipiẽtem apparuiſſe legitur, poſtmodũ Annicetus, ac Euletherius eiuſdem ſucceſſores feſtiuitatem hanc dominico die cunctis eccleſijs celebrandã ſanxere. Victor Itidem Romanus Põtifex celebritatem ſancti paſchę die dominica à Quartadecima primi menſis vſq; ad vigeſimamprimam eiuſdem menſis lunam ſolemniter agi debere mandauit. Quo etiam adhortante per primam eccleſiæ ſynodum in Cæſarea paleſti-

nā celebratam, contra Aſianos quartadecimanos, ac paſcha octauo calen. Aprilis quacunq; feria celebrantes inuiolabiliter inſtitutū fuit ab vndecimo calen. Aprilis(die tūc eadem, vel pridie ęquinoctio de/ſtituta)vſq; in duodecimū calen. Maias paſcha ſacrum celebrari, nec nō præceptū domini de quartadecima luna p Moiſem expreſſum ob/ſeruari mandatū. Vt ſcilicet à quartadecima luna vſq; ad vigeſimam primam, quandocunq; inter dies iſtos ſeptem Azimorū olim paſchę conſecratos dñicus fieret dies, eadem dominica ſcilicet die paſcha no ſtrum celebretur. Quod nō minus plurimis alijs eccleſiaſticis inſtitu tis per ſynodicas eòtunc Romę ſanctiones, Achaię, in ponto, & gal/lia diuerſis in locis celebratas(vbi ſacerdotalis cōuentus eſt habitus) Iuſſum eſt chriſticolis omnibus ſub Anathematis pœna ita iugiter obſeruādum. Quum omnes pariter in vnam, eandemq; ſententiam cōueniſſent, Paſcha dominico die à quartadecima luna ad vigeſimā/primam primi menſis celebrādum. Pręterea in Nicęa bythiniæ vrbe iuſſu ſilueſtri Pont. Maximi, ac Cōſtantini Imperatoris chriſtianiſſi/mi vniuerſalis eccleſiæ habito conuentu anno Dñi. 322. de Paſchæ obſeruatione antiquum ſtatutum, & decretū Victoris Papæ, & mar/tyris renouatum, & canonizatum fuit. Quod inter primas, ac præci/puas Romanæ eccleſię ſanctiones de conſecratione diſtin. iij. Gratia nus cōnumerauit. Cuius quidem irrefragrabilis canonis ſentētia his verbis explicatur. Celebritatem ſancti Paſchę die dominico agi debe re & prædeceſſores noſtri iam ſtatuerunt, & nos illud idem eadem die celebrari ſolēniter mandamus. A quartadecima vero luna primi mē/ſis vſque ad vigeſimamprimam eiuſdem menſis eadem celebretur fe/ſtiuitas. Hoc idem in Antiochena, vel Chalcedone Bithyniæ vrbe æque ſancitum legimus, Omnes ſcilicet qui audent diſſoluere regu/lam ſancti, & magni Nycenæ concilij de ſancta & ſalutari feſtiuitate paſchali excōmunicatos, & abiectos ab eccleſia eſſe debere. Sic itaq; (Aſianis licet, & quartadecimanis pluries reſiſtentibus, ac in ſua opi/nione perſiſtentibus)Romani orthodoxi, ac occidētales cæteri. Ægy/ptij quoq; & gręci dominica die poſt quartamdecimam primi mēſis iuxta decreta patrum, ſanctorumq; Pontificum, atq; conciliorum in/ſtituta, ita quoq; eccleſiæ doctoribus pleniſſime annuētibus, obſerua runt. Hæc omnia longiori rerum ſerie explicata vberiſſime teſtantur Ioānes Iuſtingenſis mathematicus inſignis, nec non Epiſcopus Pau lus Foroſemproniēſis, negotij huiuſce diligētiſſimꝰ exquiſitor. Quis autem primus ſit mēſis, & quę quartadecima luna priſcorum, ac neo thericorum ſententijs inhærentes breuiter explicabimus.

¶ Tertium Caput primũ indicat paſchalem menſem iuxta hebręorum, ac orthodoxorum ſcribentium ſententiam.

OBſerua (inquit deus) menſem nouarũ frugum, & verni primũ temporis, vt facias phaſe dño Deo tuo, Obſeruandum eſt igitur ſummopere (Dionyſius ait Abbas romanus) ne primi menſis fallamur initio. hinc & enim pene cunctus error diſcrepantię paſchalis exoritur. Tãta igitur cũ humana, tum diuina vernalis hic menſis, & quartadecima luna auctoritate claruere, vt tota paſchalis ratio duobus iſtis pendeat principijs. Nouarũ igitur inquit frugũ, quia in ęgypto vernalis ęquinoctij tempore nouę leguntur fruges, vbi hebręi tunc per annos quadringentos in captiuitate detenti, in eorũ exitu phaſe, hoc eſt tranſitũ primũ ad promiſſionis terram fecerunt. Menſis iſte primus apud hebręos in anni ſolemnitatibus Niſan appellatus olim Aprili ex romanis menſibus cõcurrebat, propter lunationẽ eiuſdem in eo tũc terminatam, nunc aũt (vt plurimum) Martio deputatur propter ęquinoctij anticipationẽ, & propterea quia modo (vt plurimũ) lunatio illa quæ eſt ęquinoctio propior in Martio ſilet. Nec de ſolaribus mẽſibus noſtratibus intelligas, quũ de primo, vel ſecundo menſibus aliqua fit mentio, verũ de lunaribus menſibus, quos ab antiquiſſimis hebręorum, velut etiam paſchalem normam ab ipſis primum mutuati ſumus. Primus itaq; menſis, quẽ paſchalẽ vocãt, à lunatione inchoat, quę per eiuſdẽ coitum cũ ſole propior vernali ęquinoctio reperitur, Cuiuſue quartadecima luna in ipſo cadit ęquinoctij die, vel poſt ipſum ęquinoctiũ proxime ſubſequitur. Priſcorũ latinorũ neglecta ſententia perperã aſſerentiũ quartamdecimã quandoq; lunam, quę ante ipſum caderet ęquinoctiũ, primũ poſſe cõſtituere menſem. Quibus grecorũ, Alexandrinorum, ac Dionyſij tãdem Romani, Bedę quoq; venerabilis, ac poſterorũ ſententia repugnauit. Inqt igitur Beda ipſe. Siquis obiecerit non ęquinoctij memoriã (quod à patribus noui teſtamenti tam accurate obſeruari præcipitur) ſed tantum primi menſis, & quartędecimę lunę poſuiſſe legislatorẽ, ſciat, quia & ſi ęquinoctium nominatim nõ exprimit, in hoc tamẽ ipſo q̃ à plenilunio primi mẽſis paſcha faciendũ pręcepit, ęquinoctij tranſcenſum plenaria ratione deprõpſit. Nec minus Anatolius Epiſcopus Laodicenſis philoſophus, ac Mathematic⁹ inſignis, qui floruit anno chriſti Domini circiter. z 8 o. (Euſebio ſeptimo eccleſiaſticæ hiſtoriæ referente) primi menſis, ac ſolemnitatis paſchalis rationem iuxta vetuſtiſſimorum hebręorum

bræorum ſentẽtiam diffiniuit. Qui inter cætera ſic inquit. In die pa/
ſchę non ſolum obſeruandum eſt, vt ſol æquinoctium vernale tran/
ſcendat, verũ etiam luna. Cum enim duo ſint æquinoctia veris ſcili/
cet & autumni ęquis ſpatijs directa, & quartadecima die primi men
ſis ſit ſtatuta ſolẽnitas poſt veſperam, quando luna ſoli oppoſita è re/
gione deprehẽditur, ſicut etiam oculis probare licet, inuenitur vtiq;
tunc vernalis ęquinoctij ſol partem obtinens, luna vero è contra au/
tumnalis &c. Æquinoctium autem vernale tunc eſſe auctores perhi/
bent, cum ſol primum Arietis punctum ingreditur, Arietis inquam
tamen non octauæ ſpheræ cœli ſtellati, ſed ſupremæ, à quo Aſtrono/
mi annum inchoant. Eſt igitur inquit Anatolius In anno initium
primi menſis ſecundum Ægyptios quidem menſis phamenoth vige
ſimoſexto die, quod eſt ſecundum Romanos vndecimo calen. Apri/
lis, in qua die inuenitur ſol primam zodiaci partẽ conſcendiſſe. Hęc
autem particula prima vernale eſt æquinoctium, & ipſa eſt initium
menſium, & caput circuli, & abſolutio ſtellarum curſus, quæ plane/
tæ, vel vagæ dicuntur, & finis duodecimæ particulæ, & totius circu
li terminus. Et ideo nõ parum eos delinquere dicimus, qui ante hoc
initium noui anni paſcha putant celebrandum. Idem Ioſephus Iu/
dæus libro de antiquitate tertio aſſerit, quum inquit. Menſe autem
Xantico, qui apud nos Niſan appellatur, ideſt anni principiũ, quar
tadecima luna ſoli oppoſita in Ariete, quo mẽſe liberati ſumus à ſer/
uitute Ægyptiorum ſacrificium, quod tunc progredientes ex Ægy/
pto fecerunt immolare nos annis ſingulis, quod paſcha dicitur, cele/
brareq; ſanciuit, & vtiq; celebramus per tribus noſtras, nihil immo/
latorum in craſtinum reſeruantes. Quintadecima ſuccedit feſtiuitas
azimorũ, quæ ſeptem diebus celebratur, in qua azimis veſcimur.

¶ Caput quartũ ętatem lunę diuerſimode enumerat, exinde quar/
tamdecimam lunã iuxta doctorum plurium ſententiã exprimit.

HEbræi, qui lunares annos, vel mẽſes vſquequaq; obſer/
uarunt, die eadem, qua luminarium media coniunctio
(vera poſt habita) ante horas decẽ & octo occurrit, vi/
delicet in tribus primis quartis diei, hac menſis primi,
vel anni initium auſpicãtur. Quòd ſi lunarem coitum
poſt horas decem & octo, hoc eſt poſt meridiem diei alicuius fieri cõ/
tigerit, quod æque ſemper eſt, dum horarum computum ab horis
ſex poſt meridiem ſiue longioris, ſiue breuioris cuiuſcunq; diei in co/

eundem ſupputationibus aſſumunt, quę alias ab occaſu vero inchoant, tunc ob Lunæ vetuſtatem non die eadem menſis, vel anni initium inſtituūt, verum in ſubſequentem diem primationem hanc deducunt. Et quia feria ſecūda, quarta, vel ſexta, (quos nos Lunę diem Mercurij, vel Veneris nuncupamus) nunquam primus ipſorum paſchalis menſis Niſan dictus, vel eorum phaſæ, primus videlicet azimorum dies (quod quintadecima fit luna, atque quartadecima veſpere ab occaſu ſolis initiatur) ijſdem conſtituitur feriarum diebus, de quibus infra Cap. 7. Ideo geminis quādoque concurrentibus cauſis, Altera ſcilicet ex vetuſtate lunę, altera ob continuationem feſtorum eorundem cum ſabbato euitandam, ſiue palmorum feſti ſabbato cōtingentiam, menſium nęomenias, ac lunam primam in tertiam quoque diem à primatione propria permutant. De quibus Paulus Epiſcopus Burgenſis à Iudaiſmo ad Chriſti fidem conuerſus plura conſcripſit in additionibus ad appoſtillas ſuper Matthęum Cap. xxvj. nec non Paulus Epiſcopus Foroſempronienſis in ſecunda ſui operis parte. Romani deinceps gręci, atque Alexādrini (vt videtur) primam vocauere lunam, cuius nouiluniū (iuxta hebręorum ritum ſecūdum ſcilicet mediumque luminariū motum) à media ad mediam noctem hora quacunque diei illius indifferenter incidiſſet, quēadmodum tam in latinorum priſcorum, quā Alexandrinorum calēdarijs, ac noſtratibus concernere licet, in quibus olim (vt plurimum) luminarium congreſſus die illa aureo numero notatur, qua die ipſa propius contigiſſet. Cyrillus tamen Alexandrinus Antiſtes iuxta Theophili patrui ſententiam non die illa, qua luna ſoli coniungitur, verum ſubſequenti, quam poſt ſolis occubitum videri contingit, lunam dici primam contra Innocentij primi Pōtificis Maximi ſententiam diſſeruit. Beda quoque venerabilis his qui aſtipulari videtur, libro ſuo de temporibus Capit. 43. lunam aſſerit nunquam poſſe dici primam eo die, quo accenditur, quum inquit. Si enim eam pauloante veſperam accendi contigerit, mox ſole occidente primam computari, & eſſe neceſſe eſt, ſin autem poſt occubitum ſolis accendatur, etiam ſi vigintitres horas poſt occaſum ſolis accenſa ſuppleuerit, illam, quā occidente ſole habuerit, vſque ad alium eius occaſum retinere debet ætatem. Quam ſententiam, quum plurimi damnent, nos. 14. Capite, vt poterimus, defenſabimus. Hoc tamen tantum ex diuerſorum doctorum dictis facile elici poteſt, (quod propoſitum extat) per quartędecimę terminum, cui quintadecima veſpere ſuccedit, plenilunium vel modo confectum, vel non longe conſecuturum ſi

gnificari,quod per dies quatuordecim,horas. 18.m̃.22.cõiunctio/nem quamlibet ſubſequitur ſecũdum mediocres luminariũ motus, vt luna fratri diametraliter, hoc eſt ſoli eregione opponatur. Quod ſignificare volens Anatolius Epiſcopus prçfatus in mathematicis, atque hebrçorum doctrinis apprime erudititiſſimus, diuinum expo/nẽs mandatum,quod Exodi habetur de immolatione agni,quod fit quartadecima luna,ad veſperã inquit,hoc eſt incipiente iamqntade/cima,(vnde hebrçi diẽ inchoant) quando ſcilicet luna ſoli eregione oppoſita deprehenditur. Theophilus quoq; Alexandrinus Antiſtes: cui per Theodoſiũ Imperarorem Chriſtianiſſimum omnis cura de/mandata,vt indagationis,aut inuentionis normam de paſchali ſo/lemnitate deſcriberet,ac decemnouenalis cycli per eiuſdem prçdeceſ/ſores inſtituti rationẽ exponeret,nec minus Cyrillus eiuſdem nepos, ac in Epiſcopatu ſucceſſor,licet de luna prima ab antiquioribus Ale xandrinis aliqualiter diſcrepare videantur, ob anticipationem forſi/tan lunationũ in annis ferè centum à conſcriptione aurei numeri ad ipſorum tempora perſpectam,(quã inferius exponemus) quartãde/cimam tamen lunã ſole diametraliter rediatã diffinicre,vt pleno or/bis ſui circulo eodem momento oriatur,quo ſol occidit.Quẽadmo/dum etenim lunã coelo nouam eodem ſçpius die,quo per aureũ nu/merum ſilentem calendario inſcripſerant veteres Alexandrini patres, ijdem videre poterant poſteriores Antiſtites(quod duorũ quandoq; vel trium cyclorũ interſtitio pluribus interuenientibus cauſis fieri cõ/probabimus,eodẽ ſcilicet aureo numero concurrente) nõ minus di/cta de cauſa quartodecimo ab hoc die lunã conſpicere pleno ſui or/bis circulo eorũ quoq; temporibus Theophilo ac Cyrillo prçdictis contigiſſe minime ambigimus.Quorũ dictum de quartadecima lu/na pleniluniũ ſignificante,licet multi tanquam impoſſibile impro/bent,quũ quartamdecimã à coniunctionis die connumerent, & pro pterea de quartadecima cõpleta cõmuniter exponant,vel de quinta/decima ſubſequenti,ipſi tamen Alexandrini prçſules vere de quarta/decima intellexerant,quam alij quintamdecimã,vel ſextamdecimã appellauere,vt ex Cyrilli dictis plane legentibus conſtat.Quum ipſi lunam primam ſecundo potius,quàm primo, hoc eſt non ipſo coi/tionis die,verum ſubſequenti appellare maluerint. Quorum tamen vtrũque ex firma,& ſtabili aurei numeri per priores eorundẽ Alexan/drinos patres calẽdario inſcripti collocatione (vt prædiximus) ſçpe numero accidere potuit,tũ ex biſſextili varietate,tum ob ſaltũ lunæ, atq; alias aurei nũeri exorbitationes inferius ꝓprijs locis exponẽdas.

Atq; ideo per quartędecimæ terminum (ſtante eadem aurei numeri poſitione) modo plenilunium propè confectũ, modo non longe conſecuturum, tunc maxime potuit cõmonſtrari. Hęc nõ minus per calendarium noſtrum, quã per prædicta patefiet, quæ infra capite. 15. ac. 16. latius proſequemur.

¶ Caput Quintũ vernale æquinoctium, eiuſdemq; anticipationẽ, atq; rationem depromit cũ annua ſolari quantitate tempori huic noſtro, vel etiam tranſacto conuenientiori, atq; probabiliori.

NEgocio huic magnopere innitendum fuiſſet, ni vtilitati, vel breuitati potius, quàm prolixitati ſtuduiſſem. Quod Epiſcopus Paulus Foroſempronienſis viſus eſt vbertius diſſerendo aperire. Ideo priſcorũ Aſtronomorum omiſſa ſententia ſolarem reuolutionem, hoc eſt anni quantitatem in eccentrico ab aliquo puncto in eundem, vel à ſtella aliqua in octaua ſphera ad eundem diffinientium. Vnde æquinoctij locus minime certus haberi tunc potuit, ſed (vt ex priſcorum dictis aliquibus perſpici poteſt) modo ſole octauũ, vel alium Arietis gradum, vel etiam extremam piſcium partẽ poſſidente, idipſum fieri contingebat, quod modo dum ſol. 23. vel. 24. ſignorũ huiuſcemodi mobilium octaui. ſ. orbis, atq; primum Arietis punctum ab ĩmobili æquinoctialis puncto ſigniferi partes aſſumẽdo pluſtrat, ipſo eadem decimo nunc, vel vndecimo Martij die ęquinoctiũ nobis efficit, Vnde etiam ſolaris anni quantitatem maiorem, q̃ comperimus, diffiniere. Ex quo Thebit Benchorę eorundem ſentẽtiam reaſſumens ſolis annuam reuerſionem maiorem poſuit quadrante diei ſupra dies. 365. Propterea iuxta Ptolemæi ſententiã, nec non priorum aliquorum, vel illo poſteriorum ferè omnium certam ſolaris quãtitatẽ ab immobili æquinoctialis puncto Arietis ſupremæ ſpheræ ad eundem accipiemus, qui dies noctibus æquat. Cui ex propoſito, Foroſempronienſis Epiſcopi calculo inhęrentes, nouas neotericorum octaui orbis obſeruationes, atq; ideo maiorem modo, vel minorem, quã infra ſolis annuam conuerſionem pro nunc omittendo, ne diſſenſionis cauſam magis, q̃ paſchalis celebritatis dilucidationem exponamus, Idcirco propriam æquinoctij ſedem, vel collocationẽ, non firmam tamen, aut ſtabilem calendario noſtro iuxta noſtri temporis, vel tranſacti modo obſeruationem pro paſchali ſolẽnitate opportunam aſſignabimus, non tamen iuxta Ptolemaicam anni quantitatem dierum.

rum. 365. horarũ ſex minus trecenteſima parte diei, hoc eſt minus minutis. 4. ſecũdis. 48. atq; ideo horarũ. 5. mĩ. 55. fere ſupra dies totidem predictos. 365. Quã negotio huic minime condecentẽ comperimus, ſi modo hanc per æquinoctij anticipationem ad retroacta tempora vſq; nunc conſeramus. Verum Alphonſi, ſolaris anni quantitatẽ præſupponemus. Quæ dierũ ſpatio complectitur. 365. hor. 5. mĩ. 49. z. 15. 3. 58. 4. 54. horarũ iuxta ſcilicet medium, ac æqualem ſolis motũ, licet ſecundum verum, & inæqualẽ ob eiuſdem longitudini longiori vel propiori appropinquationem, vel elongationem in eccentrico, velut aliam quãlibet à quouis zodiaci puncto ad eundem reuerſionẽ, ita hanc vt plurimũ variabilem experiamur, niſi per ſolis exiſtentiã in altera quauis longitudinum mediarũ ad æqualitatem reducatur, vt nũc Arietis Caput perluſtrando ſiquidem nullam ibidem, vel minimam ęquationis diuerſitatem ab vno anno ad alium efficit argumentũ ſolis per propriam augem ibidem rite repertum, vt ex theorica, nec nõ Alphonſinis Tabulis experienti conſtare poterit. Minus pręterea, vel ſenſibiliter ſaltẽ per annos. 304. diuerſitatem aliquam efficiet prędicta anni quãtitas, quum ob maximam æquationẽ ſolis graduum duorum, atq; mi. decem, per dies duos tãtum cum ſextante in annis vigintiquatuor millibus, à vera æquinoctij ſede diſſentiat, ſumpta modo radice veri introitus ſolis in Arietẽ ab immobili ſigniferi puncto, vt nos anno. 1520. cum Foroſempronienſi Epiſcopo ad vrbis Romæ meridiem ſedulo accepimus. Prędictam dierũ duarum ęquinoctij variationem à medio, & ęquali ſolis curſu ad verum, & inęqualem in annis totidem prędictis. 24. millibus vera reſarcitur anni quãtitas, Ita vt quod in vna eccentrici medietate perdiderat, per proprię Augis ad eiuſdem oppoſitũ reuerſionem, in altera tantundẽ inſtauret. Quod alij tamen in annis. 1800. fieri autumant. Vnde ſolaris anni reuolutionẽ ſupra motũ medium in annis totidem augeri, ſicuti nec pluribus. 1800. nec paucioribus tantundem minui arbitrantur. Vnde ad æqualitatem hoc temporis ſpacio reduci ſentiunt. Nos itaq; ſolaris anni quantitatem, quã maxime tempeſtate iſta ob minimam æquationis ſolis variationem ab vno anno ad alium in æquinoctij limitibus inuariabilem penẽ experimur, in annua æquinoctij reuerſione pro re iſta accipiemus, Atq; ita vernale æquinoctium deſcribemus, quod dies noctibus æquat, quod non tantum hebręi, græci quoq;, atq; Alexandrini patres, quã etiam catholica, atq; Romana eccleſia per menſis primi obſeruationem obſeruari pręcepit. Cuiuſmodi potiorẽ, ac principaliorem anti

cipationis cauſam (veri atq; inæqualis motus diuerſitate omiſſa) vt prędiximus, ex propoſito proſequemur, ex qua maxima nunc, vel pręcipua ſolemnitatis paſchalis exorbitatio peroritur, quaq; variat anni curſus vel æquinoctij ſedes quibuſlibet annis quatuor Romanis per mi. 42. ſecunda. 56. horarum minutias alias modo prætermittendo. Quam tamen æquinoctij collocationē ex inſtitutione Alexādrinorum, vel etiam Dionyſij abbatis per annos mille, & vltra vigeſimoprimo Martij die firmā, ac ſtabilem calendario noſtro cuſtodiuimus. Vnde penes cōmunem opinionem in annis. 134. per diem ferè naturalem Romanus vſualis annus ſolares totidem reuolutiones exuperat, nec minus æquinoctia in diebus menſium æque præueniunt, atq; ideo proprias ipſorum ſedes in calēdario itidem pręferre deberent. Et hoc quia Iulianus annus à Cæſare inſtitutus dierū. 365. atq; horarum ſex, quē à Chriſti Domini Incarnatione, & antea vſq; modo cuſtodiuimus, verā ſolaris anni quantitatem per minuta decem, ſecunda. 44. & vltra parum quotannis exceſſit, quum iuxta medium ſolis curſum (vt modo propoſuimus) dies contineat. 365. horas tantum quinq; mi. 49. ſecūda. 15. tertia. 58. atq; quarta. 54 horarum ferè. Propterea vernale æquinoctium, Iulius Cęſar octauo calendas Aprilis collocauit, ſecluſa biſſextili varietate. Quodq; Tiberiū Cęſarem (Ioanne Cryſoſtomo referēte) die eadem, hoc eſt vigeſimo quinto Martij die reperiſſe legimus. A quorum tamen obſeruationibus Alphonſinæ Tabulæ per dies ferè duos diſcrepant, ex quo ab aliquibus, vt etiam in Augium motibus, atq; ſtellarum fixarū per pręſentes aliquorū obſeruationes calumniari videntur. Quum maxime per Ptolemaicas deſcriptiones Anno Domini. 132. biſſextili per horas duas ferè poſt meridiem diei vigeſimiſecundi cōpleti menſis Martij Romanorū, exinde anno Domini. 139. cōmuni vigeſimotertio Martij per horā vnam poſt ortum ſolis in Alexādria Ægypti per Introitum ſolis in Arietem vernale æquinoctium ab eodem Ptolemeo ijſdem compertū diebus eliciamus. Quibus tamen. 22. ſcilicet atq; 23. Martij diebus per Alphonſi Tabulas Chriſti domini tempeſtate ęquinoctiū ipſum cōtingiſſe videt. Poſt Ptolemaicas aūt obſeruationes Anatolius epiſcopus Laodicenſis nō longa tēporis intercapedine decurrēte (vt ſuperius Cap. 3. adduximus) anno Domini circiter. 280. vndecimū calendas Aprilis, hoc eſt vigeſimumſecundū Martij diem vernali æquinoctio nō longe à prædictis deputauit. Quod tamen de anno cōmuni omnino intelligendum minime ambigimus. Vt ſic anno biſſextili duodecimo cal. Aprilis concurreret. Quemad-

modum poſtea anno eiuſdem Dñi. 323. tempore Nicęne ſynodi Alexandrini patres (quibus rei iſtius, atq; quartędecimæ lunę inueſtigationis prouincia delegata) duodecimo cal. Aprilis, ideſt vigeſimoprimo Martij die cõmuniter collocarunt. Quod poſtea per Dioniſij abbatis obſeruationẽ ibidem vſq; modo calẽdario noſtro obdormiuit. Quod tamen poſt prędictorũ tempora Aetius Amidenus medicus celeberrimus ad decimũnonum Martij diẽ delatũ aſſeruit. Quodq; poſtea Alphonſus ipſe cœleſtiũ motuum modulator anno Domini. 1251. cõmuni tertiodecimo Martij, vel biſſextili duodecimo eiuſdẽ die per eiuſdẽ ſupputatorias Tabulas concurrere inſinuauit. Nec nõ alij demum poſteriores, vt Ioãnes Monteregienſis, nec minus Nicolaus Cuſanus, atq; Petrus de Aliaco reuerendiſſimi Cardinales duodecimo Martij, atq; etiam vndecimo eiuſdem die proximo notarũt. Hoc ipſum nos tẽporibus iſtis anno cõmuni. 1535. vndecimo eiuſdem, vel ſubſequẽti biſſextili decimo Martij die cõtingere reperimus quũ tamen adhuc pro paſchalibus terminis. xij. cal. Aprilis. obſeruetur. Dato igitur vno hoc inconueniẽti plura ſequũtur. Quod eſt, vt per firmã, ac ſtabilem calẽdario æquinoctij ſedem, vigeſimo ſcilicet primo Martij die ſecundo, vt plurimũ, quã primo menſe paſcha noſtrũ celebremus. Quũ tamen æquinoctiũ nuſquã proprium poſſit calendario noſtro locũ obtinere. Quẽadmodum non longo tẽporis curriculo vernale iſtud æquinoctiũ, nec minus alterũ autumnale ambo ſcilicet in diebus menſiũ pręuenire concernimus, quod in annis. 134. vel circiter hac noſtra fieri vel priori cõperimus tempeſtate.

¶ Caput. vj. lunares annos, ac mẽſes ſolaribus inſertos, atq; decemnouenalem Alexandrinorum cyclum pro paſchali ſolemnitate aliquando habilem deſcribit.

ALexandrini ęgyptij in mathematicis, atq; aſtrorũ motibus, cœli tẽperie, atq; innata ſolertia ſuadentibus, præ cęteris olim eruditiſſimi lunares annos, vel menſes, vt hebręorũ ritũ ſequerẽtur, ſolaribus conati fuerũt annectere, vt p hos quartędecimę lunæ ſiue paſchales termini innoteſcerẽt, quę res lunares prius, nõ ſolares exqrit annos vel mẽſes, ij ſiquidẽ ab eiuſdẽ impoſitã prouinciã per patres nycęnę ſynodi ſup negotio iſto, Euſebij epiſcopi Cęſariẽſis in diuinis, ac Mathematicis ſciẽtijs ſtudioſiſſimi atq; ipſorum cõmuni ſententia paſchalẽ cyclũ innouarunt decẽnouenalem ſcilicet, hoc eſt annorũ. 19. numerũ

complectentē, quemadmodū etiā latini priſci, atq; orthodoxi ex Iuliano calēdario lunarē cyclum annorū totidem hebrę orū inſtar extraxere, parum in nomine nihil in re ipſa inuicem diſcrepantes, ambo & enim paſchalis cycli normam pro paſchali lunatione indaganda, ac menſis primi rationē continent, licet in numero ſemper, exinde in Emboliſmis ſæpenumero diſcordarēt, Ex quo controuerſię plurimę inter græcos & latinos ſępius exortæ ſuper paſchali celebritate, Gręcis Alexandrinorū cyclum cuſtodientibus, latinis vero hūc ipſorum cyclum obſeruātibus. Latini & enim primis nouellæ eccleſiæ diebus eundem lunaris cycli numerum, quem aureū vocamus, à Iuliano calendario excerptum, cū Iudæis pari numero concurrentem obſeruarunt pro quartadecima luna; ac ſolēnitate paſchali indaganda, eundem verporum ritu ab æquinoctio autumnali auſpicantes, dominicalem tamen diem pro paſchali ſolemnitate orthodoxæ cuſtodientes, licet quartamdecimā lunam alio, quàm āno, lunaris cycli numero cum hebraico vt prędiximus cōcurrentem in eorundem calendario venarentur. Anno nanq; primo poſt Nycænam ſynodum Chriſti vero. 3 2 3. aureo numero lunaris cycli tam latinorum, quàm hebræorum. 1 7. currente (quem vſque nūc ipſi obſeruant) Alexandrini prędicti ob aſſumptā prouinciam, veterem eorundem cyclum annorum. 2 5. Ptolemeo ſuper Almageſti vſu habitum, tanquā lunari, ſolariq; anno ob intercalaris diei omiſſionem inhabilem, penitus aſpernantes, (quū intercalandi modum antiquitus prætermiſiſſent, annumq; dierum tantū. 3 6 5. abſq; quadrante diei efficerent) hunc ipſum veterem in nouū decemnouenalem paſchalem cyclum reformarunt. Quamobrem quū ipſi decemnouenalis cycli numerum primum anno illo. 3 2 3. iſtituiſſent, latini vero decimū ſeptimum ipſorum lunaris cycli obſeruaſſent, factum inde eſt, vt ternario minorem latini cum hebræis cycli numerum, quàm Alexandrini cuſtodirent. Et propterea in Emboliſmis ſæpius, ac menſis primi exordio, nec nō in paſchalibus terminis, ſiue in quartædecimæ lunæ indagatione ſępenumero diſcordarent. Queadmodū hic per propriā tabellam concernere licet, in qua Emboliſmorum ordo per ſyllabam Em. atq; epactarū numerus cycli vtriuſq; proprijs columnulis exhibetur. Emboliſmicos annos ſeptem lunationum tredecim, reliquos communes quoſlibet menſibus duodecim cōtentos, lunaribus ſcilicet, nō ſolaribus (vt moris eſt) in quauis lunari cyclo iuxta ipſius aurei nūeri ſeriē præſupponendo. Verum quia priſcorum latinorum lunaris cyclus à Dionyſio tandem, nec nō à Romana eccleſia reiectus eſt, atq; Ale-

Epacte	Aureus numerus	Aureus numerus	Epacte
	Em.		
7	17	1	11
18	18	2	22
	Em.	Em.	
29	19	3	3
11	1	4	14
22	2	5	25
	Em.	Em.	
3	3	6	6
14	4	7	17
		Em.	
25	5	8	28
	Em.		
6	6	9	9
17	7	10	20
	Em.	Em.	
28	8	11	1
9	9	12	12
20	10	13	23
	Em.	Em.	
1	11	14	4
12	12	15	15
23	13	16	26
	Em.	Em.	
4	14	17	7
15	15	18	18
		Em.	
26	16	19	29
priſcorum latinorum	priſcorum latinorum	Alexādrinorum	Alexādrinorum

xandrinorū decemnouenalis cyclus vſui receptus, q modo per eiuſdē aureos numeros. 19. ꝓ paſchali ſolēnitate romano calēdario aſcribitur. Ideo hūc tantum breuiter ꝓſequemur. Prio igiẗ poſt nycęnā ſynodū, chri aūt. 323. anno per Alexandrinos patres vnà cū Euſebio Cęſarienſi Epō (vt præmiſimus) cōmiſſionis iuſſa debite capeſcētes, ex nouo ipſorū decēnouenalis cycli numero Alexandrino calendario vnitas fuit appoſita, vbicunq; ſcilicet luminariū cōgreſſus anno illo ipſo eodē die iuxta medios & æquales luminariū motus cōtigiſſent anno ſecūdo eodē modo binarius, tertio ternarius numerus proprio fuit, vt alius ſuo qſq; loco diſpoſitus, vſq; ſcilicet ad. 19. numerū cōplementū vt ſic. C. Iuliū Cęſarem imitaretur qui in calēdario nō diutius à ſe edito illud idē prius obſeruarat. Lunares igiẗ menſes, & annos ſolaribus īſertos tali (vt dictū eſt) ordine diſpoſuere, vt ſcilicet lunatiōe prima ipſius decēnouenalis cycli, mēſiſq; ipſorū primi in āno (quē thot vocant) 29. die terminata. 30. ipſius ſcilicet nouilunij die ſecūdę figereẗ lunationis nota, vbi vnitas prima Alexandrino calendario fuit appoſita. Qui triceſimus Alexādrinorū dies thot mēſis primi. 27. ſeptēbris anni Romani correſpōdet, vbi Romano calēdario ꝓpter diuerſitatē initij in anno īter Ægyptios & Romanos obſeruatā. 19. ex aureo numero notaẗ. Quod quoniā lunatio, pria ipſoꝝ decēnouenalis cycli dierū fuit. 30. vltio. ſ. ꝓcedētis mēſis, & anni die īcœpta, atq;. 29. mēſis primi in anno Alexandrinorū vt. ſ. terminata, ſecūdam ideo. 30. die vt. ſ. inchoatā dierū. 29. tantū effecerūt, tertiā dierū. 30. quartā dierū. 29. numero abſoluentes. Et hoc vt cœleſti motui conformareẗ, quū lunatio qlibet media dies cōtineat. 29. cū dimidio, poſthabitis modo minutijs, de qbus īfra. Sic itaq; de ſingulis effecerūt donec lunationibus duodecim abſolu-

tis reliq ſubſequẽtis anni mẽſes lunares per binariũ aureũ numerũ ca
lẽdario notarenẽ,tertij quoq; decẽnouenalis cycli lunationes p terna
riũ numerũ diſponerẽtur,dicta ſemp dierũ ſerie modo.30.modo.29.
alternatim.ſ.cuſtodita.Verũ ex ſupabũdãtia dierũ,vndecim ferè ſola
ris anni ſup lunationes duodecim annis ſingulis excreſcentium(quã
Epactã greci vocant)Emboliſma lunatio, hoc eſt ſupexcreſcẽs anno
tertio ſupaddita fuit,q̃ ex diebus.30.cõſtat,ſicuti alius qlibet embo
liſmalis mẽſis tertiuſdecimus.ſ.dicta de cauſa annis iſtis ſingulis fuit
ſupadditus.3.ſcilicet iam dicto.6.8.11.14.17.ac.19.ceu epacta-
lis ratio nec minus grecorũ,latinorũ,ac hebreorũ,quàm Alexandri-
norum norma poſtularat.licet ex diuerſis cyclorũ initijs diuerſimode
per latinos priſcos cũ hebreis emboliſmorũ ordo,atq; aliter per Ale-
xandrinos cũ grecis(vt prediximus)obſeruaretur. Septẽ aũt predi
ctos emboliſmicos menſes ante primũ paſchalem mẽſem hebræorũ
inſtar Alexandrini p̃dicti collocarunt.Vnde lunationes geminas,al-
terã ſcilicet emboliſmalẽ, alteram ex ordine ſimiliter dierũ.30. ſepties
emboliſmicis annis cuiuſlibet decẽnouenalis cycli extraordinẽ copu
larunt,quũ hoc tantũ quinqes,vel ſexties ſaltem multorũ iudicio ſuf
ficeret.Vnde quũ fruſtra diem emboliſmo vno adiunxerint, faciẽtes
oẽs illos dierũ.30.deficiente demũ die vno in calendarij diebus(vt in
ferius exponetur)per ſaltũ lunæ illũ poſtea abſtulerunt, lunationem
vnam,que ex ordine dierũ.30.eſſe debuiſſet,dierũ tantũ.29. efficien
tes,que menſe eorũ Meſere,in Iulio autẽ romanorũ menſe terminaẽ
anno, ſcilicet vltimo decẽnouenalis cycli, quem tamen primo cycli
ſui anno Dionyſius romanus Abbas inſeruiſſe videẽ. vt inferius ex-
ponetur.Sic itaq; Alexandrini prædicti per eorundẽ lunæ ſaltum lu-
nationes tres continuas dierũ.29.contra hebreorum, atq; priſcorũ
latinorum conſuetudinem vel Iulij Cæſaris inſtitutionẽ p̃terq̃ aſtro
logicã ac cœleſtem omnem rationem extra ordinem tali(vt dictum
eſt)ordine diſpoſuere. Hic tandem Alexandrinorum paſchalis cy-
clus poſt multas inter latinos,& grecos Alexandrinorum imitatores
agitatas diſſenſiones per Dionyſiũ Abbatem Romano fuit calẽdario
inſcriptus,quẽ vſq; in hodiernum diem pro paſchæ,ac quartædeci-
mæ lunæ indagatione Romana eccleſia vſui accepit,atque negocio
huic acõmodauit, & annotatus eſt per numeros illos, quos aureos
appellamus,qui paſſim inſcripti ſunt romanis calẽdarijs,vt prima-
tionis diem,ſiue congreſſus luminariũ, non quidem hac noſtra tem
peſtate, ſed eo tantũ tempore, quo Alexandrino calendario inſcripti
fuere,denotarent. Hic igitur Romanus abbas Dionyſius cognomẽ

to exiguus Anno Domini circiter. 532. Victorini, ac latinorũ Canones de ſolemnitate paſchali reprobans. Alexandrinorũ doctrinam in vſum reuocauit per cyclum magnũ annorum. 532. extendens, cyclum q; decẽnouenalem ex eorundem calẽdario exceptum in noſtrũ tranſtulit, nulla in eo facta mutatione, niſi in quatuor mẽſibus. videlicet à. 29. die Auguſti citra Settẽbri, ſcilicet Octobri, Nouẽbri, atq; Decẽbri, vbi Aurei numeri Alexandrino calendario notati numeros romano calendario deſcriptos in vnitate præcedũt. Et hoc pp diuerſa annorũ principia, Alexãdrinis. ſ. à quarto cal. Septembris annum ac menſem eorundem Thot inchoantibus, romanis vero, ac latinis a cal. Ianuarij annum ſuũ auſpicantibus, vnde per menſes quatuor prædictos, ac dies tres illis binarius numerus ꝑpter incœptionẽ anni ſecundi, nobis in primo adhuc perſeuerãtibus vnitas tm̃ ex aureo numero debetur, & ſic de ſingulis. Dionyſius autem prædictus animaduertens Alexandrinos pariter, atq; hebræos emboliſmos omnes vſq; ad menſem paſcha præcedentem reſeruaſſe, ita vt paſchalis mẽſis primus dicatur in ſolemnitatibus anni iuxta præceptũ domini, decemnouenalem cyclum conatus eſt ad æquinoctium vernũ prorſus reducere. Primum igitur dierum tantum. 353. paſchalis cycli annum pridie nonas Apriles, hoc eſt quarto eiuſdem die auſpicatus eſt vbi in romano calendario. 19. numerus exaratur, quo non minus per anni reliquum perſeuerante ſaltus lunæ in lunatione menſis Iulij calendario inſeritur. Secundum paſchalis cycli annũ decimo cal. Aprilis, hoc eſt. 23, Martij, vbi vnitas habetur, inceptũ dierũ. 354. cõmunem, vt primum, abſoluit. Tertium vero qui quarto idus Martij. hoc eſt. 12. ipſius inchoatur emboliſmicum dierum. 384. ex ordine diffiniũt. Reliquos deinceps eodẽ modo, quo græci Alexãdrini, ac hebræi emboliſmicos oẽs dierũ. 384. cõmunes vero dierũ. 354. rite ꝑſoluit, ꝑter primũ (vt diximus) quẽ dierũ tm̃. 353. ꝑfecit pp ſaltũ lunæ in eo receptũ vt a. 4. Aprilis die ad. 23. Martij numeratim accipitur. Hęc tamẽ alternationis ordinẽ in lunationũ diebus præteriuit. Quinimmo (vt plurimi teſtantur) habito ipſe reſpectu ad initiũ anni Alexãdrinorũ mẽſis. ſ. eoꝝ Thot q̃ quarto cal. Septẽbris hęc eſt. 29. Auguſti ex romanoꝝ mẽſibus correſpõdet, cuius lunationes Alexãdrini patres dieꝝ. 30 iſtituere, oẽs a dicto loco citra vſq; ad. 27. Septẽb. diẽ vbi mẽſis ꝑdictus Thot Alexãdrinoꝝ terminat̃ lunatiões dierũ. 30. iſtituit Dionyſius ꝑfatus, ac eẽ voluit, exĩde ſubſequẽtes vſq; ad Octob. penè terminũ dieꝝ. 29. habito ſemp reſpectu ad initia, ac terminos Alexãdrinoꝝ mẽſiũ (vt ꝑdiximus) atq; ita lunatiões ferè oẽs

eſt.23.Martij die,ſic tertium emboliſmicum dierum,ſcilicet. 384. quarto idus Martij.hoc eſt. 12.eiuſdem incœptum.tertio cal.Aprilis ideſt. 30.Martij anni ſequentis terminaſſe. vnde quartus paſchalis atq; decēnouenalis cycli annus pridie cal.Aprilis.i.vltimo Martij die exorditur.vbi tamē tres tantum aurei numeri romano calēdario deſignantur, ſicuti à primo ſemper paſchali menſe inchoando vſq; ad decembris calcem prædicti quatuor necnon reliqui paſchales cycli ipſorum aureos numeros calendario aſcriptos in vnitate præueniunt. Prædicta per epactas quoq; nō minus comprobari poterūt. nam.19.aureo numero currente Epactæ nullæ,ſiue.29.exhibentur, vnitate exinde aurei numeri eiuſdem decurrente. 11.fiunt Epactæ.& ſic.22.anno ſequenti.Et tamē neceſſe eſt epactas anni ſemper præcedentis exhiberi,& ſic lunationes duodecim prioris anni pertranſiſſe, ſi modo dies vndecim Epactæ per ſuperexcreſcentiam lunaris anni à ſolari extrahere velimus. Vnde Gullielmus Duranthes libro diuinorum officiorū inquit.Annus primus lunaris cycli nullam habet Epactam, quia nullus annus præceſſit,à quo vndecim accepiſſet.ſecundus habet vndecim &c.Quod de lunari ſiue paſchali cyclo prædicto modo accepto iuxta.ſ.Dionyſiacam formam prorſus intelligi debere non ambigimus. nam ſecus vnitate currente aurei numeri vndecim Epactæ numeramus.non autem.29.neq; ſecundo vndecim verum.22.Vnde non de aureo numero,ſed de lunaris cycli annis currentibus. nondum tamen perfectis locutus eſt Gullielmus prædictus, qui in menſibus tantum duobus, vel tribus præſertim emboliſmicis annis cum aureo numero ipſo conueniunt,in reliquis autem per vnitatem præcedunt. Vnde per Ianuarium,Februarium,ac Martium quandoq;,vſq; ad menſis primi,ſcilicet paſchalis initium, annus quilibet lunaris cycli per aureum numerum eiuſdem tanq̄ currens computatur, qui ab inde citra perfectus atq; exactus habetur aureo numero tamen ipſo præcedentis, atq; exacti lunaris anni epactam commoſtrante.Poſt nanq; vndecimum cal.Apriles completo anno primo paſchalis cycli dierum(vt prædiximus). 353. propter ſaltum lunæ in ſe receptum,vſquequo ad diem menſis peruentum fuerit, vnde ipſe primus paſchalis cycli annus exordium ſumpſit, qui fuit pridie nonas, ideſt quartus Aprilis dies, ſolaris tunc annus lunarem exuperabit per dies duodecim, numerationem à.23.Martij die aſſumendo, vnde ſecundus incohatur lunaris cycli annus,à quo primum die iſto Epacta deduci exquiritur.quæ tunc dicta de cauſa,propter ſcilicet annum ipſum die vno mancum,

atq; minorem ſolari anno diebus duodecim ob ſaltū lunæ,per duo/ decim augetur, quæ alias dierū tm̄ vndecim incremētum acquirit. Anno nanq; vltimo lunaris cycli,quo.29.epactæ concurrunt,huic duodecim adduntur,vt vndecim ſequentis anni Epactæ colligātur. Vnitas itaque aurei numeri in calendario.23.Martij die notatur, exacto tamen primo paſchalis, ſiue decēnouenalis cycli,atq; ſecūdo eo tunc cycli eiuſdem anno inchoāte vnitate quoq; aurei numeri per anni reliquū perſeuerante,atq; vndecim anni primi lunaris cycli pro Epacta cōmoſtrante,quæ primum(vt diximus)iuxta Dionyſiacam formulā exactum,vt duo annum ſecundū quarto idus Martij, atq; tres in aureo numero pridie cal.Aprilis tertiū decēnouenalis cycli an num aliorū inſtar perfectos cōnumerat.vt ſic Emboliſmorū ratio an/ nis proprijs.tertio.ſ.6.ac reliquis ſuperius expreſſis deputata, necnō Epactarū ſeries per Gullielmum antedictum vere expoſita rite admo/ dum abſoluatur. Nec obſtat aureum numerū decēnouenalis cycli, atq; lunarem annum ſiue paſchalem cyclum ex menſis primi initio, vel quartædecimæ obſeruatione cuſtoditū diuerſa habere principia, illum.ſ.a Ianuario hunc a Martio,vel Aprili,Quandoquidē etiā he/ bræi(à quibus lunarium menſium,ac quartędecimę paſchalis ratio nem accepimus)dupliciter cuſtodiunt anni exordium, Alterum.ſ.in feſtiuitatibus primum,ac præcipuum a menſe eorūdem Niſan, qui Martio,vel Aprili ex latinorū menſibus,atq; æquinoctio vernali cor reſpondet,pro primo(vt nobis etiā) paſchali menſe accommodato iuxta p̄ceptum dn̄i.Alterū ſęcularibus negotijs emptionibus.ſ.ac vē ditionibus,tēporū quoq; computationibus debitum. Quod æqui/ noctio,autūnali in Septēbri modo(vt plurimū)vel octobri, rarius tamē correſpōdet.Hūc mēſem primū Tiſri,hoc eſt Anni caput,ap/ pellāt. hoc fere atq; eodē tēpore(vt p̄diximus)Aegyptij annū ꝓpriū auſpicātur. A quo etiam prædeceſſores noſtri Epactarum,ac regula/ rium formam acceperunt,Settēbri quinq;.Octobri itidē quinq;.No uembri ac Decēbri ſeptē.Iañ.atq; Martio nouē.Febru.& Aprili.10. ꝓ regularibus aſſignātes ſicuti Maio.11.Iunio.12.Iulio.13.Au/ guſto.14.aſſignarunt.Moderniores autē à Ianuario inchoātes,eidē vnitatem attribuūt,quod alij magis Martio appropriant. Quæ oīa tamē ab aſtrologica veritate,ac hebraica ꝓpriori obſeruatione lōge ſæpius aberrant. Vt autē lunariū annorū rationem,quam prædixi mus ſummatim colligamus, quantūq; ſolari annuæ quantitati) q(uoad fieri poteſt)per decemnouenalem ſuperius expreſſum cyclum ſi non ad vnguem (vt aiunt) prope tamen adæquata ſit videa/

mus. Sciendum eſt primum Alexandrinos Ægyptios, græcos quoq; ac Romanos poſt. C. Iulium Cæſarem ab Ægyptijs edoctum ſolaris anni quantitatem dierum. 365. cum quadrante diei abſoluiſſe. Vnde in eorundem calendarijs dies prædictos. 365. per proprios quorūcunq; ſolares menſes duodecim diſtinxere. Qui dies. 365. (non cōputato intercalari die quibuſlibet quaternis annis, ſexto calendas. ac f litera repetitis, qui tanquā peregrinus, & aduētitius æſtimatur) p. 19. numeros lunaris cycli numeratim ꝑducti, dies efficiūt. 6935. Quod ſi modo annos totidem. 19. lunares cōmunes ſcilicet duodecim dierum. 354. ac emboliſmicos ſeptē dierum. 384. in dies produxeris, dies fiūt. 6936. non cōputatis intercalaribus, atq; horis, & minutis antiquitus omiſſis ſed quoniā productus prior dierū numerus ex diebus. 365. calēdario aſcriptis vnitate minor extat, videlicet dies tantū. 6935. deficiēte hoc die vno, ex lunatione anni vnius dies vna per ſaltū ſurrepta fuit, annū vnum mancū, ac mutilatū die vno ſurrepto, ac lunationē vnā (vt dictū eſt) Dionyſio cū Alexādrinis faciētibus dierū tantū. 29. quę. 30 ex ordine eſſe debuiſſet. Verūtamen qa lunationes. 235. ijſdē annis cycli vnius decēnouenalis cōcurrētes (vt inferius exponet) dies cōtinent. 6939. hor. 16. m. 32. ferè minime ergo lateat intercalares dies. 4. in calēdarijs neutiquam expreſſos lunationū ꝑdictarū i annis. 19. abūdātius tm̄ dāna ſupplere: cōputatis nāq; intercalaribus diebus annorū. 16. cū quadrātibus tribus annorū triū ſuperextātibus, vere fiunt dies. 6939. atq; horæ. 18. in annis. 19. romanis. Cuiuſmodi tēporis quantitas, quū lunariū annoꝝ mēſurā in horis, ac minutis quā ꝑdiximus, exuperet hebraicā annorū rationē modo, q lunares tm̄ obſeruant, proſequemur.

¶ Caput ſeptimum hebraicam anni rationem continet.

HEbræi lunares annos non mere tamen (vt arabes faciunt) verum immiſſos, ac ſolaribus inſertos quemadmodum priſci romani vſq; ad Iulium Cæſarem vnà cum græcis pari ferè lege obſeruarunt. Iudæi igitur annum primū eorundē cycli lunaris ex biſſenis menſibus modo dierum. 30. modo. 29. alternatim, ſcilicet dierum numerum complectentem. 354. communem ex ordine conficiunt, minorem quidem diebus ferè vndecim ſolari anno. Quandoquidem lunationes duodecim dies continent. 354. horas. 8. ac momēta. 876. quorum. 1080. horā complent æquinoctialē. Aſcendentibus vero præ-

extraordinariã diei vnius abundantem, vel deficientem annũ efficit. Hos autem abundantes, vel deficientes annos inſtituunt nõ tantum dicta de cauſa dierũ trium vel aliorũ vt infra intercalandorũ, verum etiam propter continuationẽ feſtorum eorundem euitandam, & vt legis feſta rite obſeruentur. Videlicet ne feſtũ ramorum ſabbato contingens voluptatibus, ac bachanalibus aſſuetum ſabbatũ impediat & ne expiationis feſtũ ſabbato continuetur, & propterea duobus diebus continuis vſu ignis careant, & à ſepeliendis mortuis abſtineant, & alijs neceſſarijs, de quibus plura penes Paulũ Epiſcopum Burgienſem legito in Additionibus eiuſdem Matthei. 26. Ex hoc caput anni menſisq; ipſorum Tiſri autumnali æquinoctio proximũ primum ſcilicet in computationibus annorum, ac huius ſeculi negotijs à quatuor tantũ ferijs auſpicari poteſt. Videlicet ſabbato feria ſecunda, feria tertia, & feria quinta. Similiter menſis primus, ac pręcipuus in feſtiuitatibus, ac legalibus ſolẽnitatibus, vernali æquinoctio (vt prædiximus) correſpondens Niſan dictus, & per conſequens. 15. ipſius dies primo azimorũ diei, hoc eſt paſchali ipſorum ſolemnitati conſecrata, nunquã feria ſecunda, feria quarta, vel ſexta, hoc eſt die lunæ, Mercurij, vel die Veneris à ſecunda templi inſtauratione citra apud illos imitari pmittitur dicta ſcilicet de cauſa feſtorũ continuationis, ac palmorũ feſtiuitatis ſabbato contingentiæ. Horas demũ. 16. ac momenta. 595. quas ſeruarunt, poſterioribus cycli reuolutionibus annectunt, cyclum magnum, quẽ feſtorum nominãt efficiẽtes annorum. 247. Qui cyclos tredecim lunares, lunationes autem. 3055. continet, dies. 90216. perfectos amplectens. Productis & enim diebus. 6939. reuolutionis vnius cycli minoris per tredecim fiũt dies. 90207. pari modo multiplicatis horis ſedecim, ac momẽtis. 595. prædictis, dies proſiliunt. 8. hoř. 23. mo. 175. licet per Aſtrologicã ſupputationẽ horę tantum ſuperſint. 22. minuta. 55. ſecũda. 16. horarum vltra dies octo perfectos. Et hoc quia lunatio quælibet nõ plene attingit momenta. 793. vltra dies. 29. hoř. 12. verum minor extat tertijs. 17. quartis. 36. horarũ, quas minutias ignorant hebręi. Productos itaq; dies ferè nouem in reuolutionibus. 13. intercalant iudęi, menſes alios nouẽ ex deficientibus menſibus adimplẽtes vltra prædictos dies ternos pro reuolutione qualibet lunaris cycli prius expreſſos. Hos dies nouem ſi modo antedicto dierum numero. 90207. adiunxeris, dies proſiliẽt. 90216. in annis. 247. æquales (vt ipſi autumant) annis totidem ſolaribus, parum lunaribus reuolutionibus in coniunctionibus medijs diſcordantes, quæ per momenta. 905.

tantum iuxta eorundē normam, verū per aſtrologicam ſupputatio-
nem per horā vnam, ac minuta fere quinq; anticipant. Poſt hunc igi
tur annorū decurſum omnia ipſorum legis feſta, ac nouilunia ad pri
ſtinum redeunt ſtatum cum annuis ipſorum lunaribus reuolutioni-
bus iiſdem ſcilicet feriarum diebus, quibus prius celebrata fuere, li-
cet per momēta prædicta. 905. (vt diximus) nouilunia pręferātur.
Prędictorū igitur annorum tempora in dies. 90216. (vt ſupra) pro
ducta, ſi per eiuſdē cycli numerum hoc eſt per. 247. partieris, in quo
tiente ſolaris anni quantitatē elicies, hoc eſt dies. 365. hoř. 5. m̄. 55.
z. 23. ferè. Quæ licet à Ptolemaica ſolaris anni quantitate parū vel
diſcrepet, ſi tamen ad præſentem Alphōſi, aliorumq; exploratam cō-
feras ſolis annuam conuerſionem, æquinoctia facile comprehendes
in annis prędictis. 247. illis per diem tantū vnum integrum preferri,
quæ nobis in annis totidem Romanis per diem vnū, ac horas vigin
ti, & vltra ſedes ſuas anticipant. Et hoc quia prędicta hebręorum an
norum quātitas (quæ vt ſupra elici poteſt) ad ſolarem relata, media
ferè incedit inter Iulij Cæſaris annuā menſuram dierum. 365. hora
rum ſex, ac Alphonſi modo ſatis comprobatam ſolis annuā reuolu-
tionem dierum totidem. 365. hoř. 5. m̄. 49. Vnde quod nobis per
dies vndecim ęquinoctiū pręuenit, illis tantum per dies quinq; illud
idem fieri contingit. Vnde et ſi nō prius quā. 15. Martij menſis Ro-
mani eorundem diem primū Azimorum noſtra hac tēpeſtate, & pro
pterea æquinoctiū non antea, niſi pridie forſan obſeruant, minus, ta
men, quàm nos ab eodem vernali ęquinoctio cōtigit aberrare. Quē
admodum etiam dictus eorū cyclus magnus feſtorū maiorem, ac per
fectam ferè continet rationē in coniunctionibus medijs luminariū,
quū in annis prędictis. 247. per horā tantum ac minuta quinq; ferè
(vt prędiximus) exinde in annis quinq; mille, & q̄ngentis ferè. Vide
licet. 5472. per diem tantū naturalem luminariū coitus eiſdē præfe-
rant. Quod cyclus noſter lunaris, ſiue decēnouenalis in annis. 304.
romanis (vt inferius probabimus) tantundē vel parū minus efficit.
Et hoc q̄a anni romani. 247. qui dies continēt. 90216. horas. 18.
per horas totidē decem octo hebraicos annos prædictos exuperat.
Quod aūt ij primi mēſis limites per dies ferè quinq; noſtro hoc æuo
indecentes excedāt ceu etiā chriſti Dn̄i tempeſtate per dies totidē eo-
rundē paſcha vernale æquinoctiū pręceſſerat (vt per propriā tabellā
inferius deſcribendam intuenti conſtare poterit) hoc illis contingit,
quia quum propriā nequeant obſeruare ęquinoctij ſedem, vel introi
tum ſolis in Arietem in eorundē calendario ob diuerſitatem lunaris

anni à ſolari annua conuerſione, Ideo minus diem menſis ſtabilem æquinoctio poſſunt conſtituere, quin annuatim per dies menſiũ vel primi, vel etiã vltimi ipſorũ æquinoctij locus varietur. Nec minus quia diuerſus habebatur apud priſcos ęquinoctij locus, vel incertus etiã ob diuerſam plurimũ anni quantitatem, quã prædiximus. Ideo per emboliſmos tantũ (quibus lunares anni ſolaribus ferè adęquantur) iuxta lũaris cycli reuolutionẽ per Gamalihelis Tabulas, vel per caldaicã ſupputationem (quemadmodũ Paulus epiſcopus Foroſempronienſis nobis luculentiſſime expoſuit) mẽſis primi, vel anni initium ipſi à ſecunda templi inſtauratione citra propius examinant. Nos aũt, qui habilem admodum habemus ęquinoctii collocationẽ calẽdario noſtro per annos centũ, & vltra ob ꝓximitatẽ annuę q̃titatis cũ ſolari à primo ad eundẽ Arietis punctũ cõuerſione, vt etiã vulgus minime lateat, qua die mẽſis quotãnis lux noctibus adęquet decimo ſcilicet vel vndecimo Martij die vernali ęqnoctio nr̃a hac tẽpeſtate cõtingenti, pro virili inquã opam nauare debem⁹, vt feſtũ iſtud paſchalis ſolẽnitatis abſq; nota menſe primo iuxta diuinũ pręceptũ, ſancitoſq; ſupindeveterũ primęuę eccleſiæ patrũ, atq; pontificũ ſummorũ canones, vel ſacrorũ conciliorũ inſtituta rite admodũ celebretur, cõſtitutos ſuperinde limites, atq; vſq; modo cuſtoditos terminos ac decurſu tẽporis elapſos, in nouos cœleſti motui conformes renouando. Quos (vt infrà) hic libuit primum cõmemorare.

¶ Caput octauũ paſchales terminos, ac menſis primi limites iuxta Alexandrinoꝝ decẽnouenalem cyclum, ac Dionyſij formulam ab eccleſia Romana vſq; modo obſeruatam cõmemorat.

Dionyſius Abbas Romanus poſt aſſumptos tandem à latinis patribus Alexandrinos canones ſuper paſchali celebritate, dilucidiorem expoſitionis modum edocẽs, lunationem primam paſchalis menſis ab octauo idus Martij, ideſt ab octauo ipſius die vſque in nonas Aprilis, hoc eſt quintum ipſius diem accipiendam diffiniuit. Quartaſdecimas vero lunas à duodecimo calẽdas Aprilis, hoc eſt vigeſimoprimo Martij, (die tunc æquinoctio ab Ægyptijs conſtituto) vſque in quartumdecimum calendas Maii, hoc eſt decimumoctauum Aprilis diem per dies vigintinouem quærendas edocuit, ac Dominica proxime ſubſequenti paſcha ſanctum celebrari. Quòd ſi luna eadem quartadecima Dominica die euenerit, paſcha ad Dominicam ſe-

quentem iuxta Theophili ſententiā prorogandam inſtituit. Quartaſdecimas lunas computiſtæ vocāt paſchales terminos, vel limites (vt plurimū) aureo numero nigro calendarijs notatos in Martio, & Aprili menſibus paſchæ ſancitis. Vnde poſt quartædecimę lunæ terminum die aliquo aureo numero nigro anni illius deſignatū dominica ſubſequenti iuxta eccleſiæ conſuetudinem vſque ad noſtra hæc tempora paſcha ſacrū celebratur. Et quia emboliſmi omnes à ſexto calēdas Aprilis, hoc eſt. 27. Martij die in nonas Aprilis ideſt in quintum ipſius diem his numeris deſignātur, videlicet. 17. 6. 14. 3. 11. 19. 8. quēadmodum in principio Pharmuti menſis Alexandrinorū vſq; ad decimū eiuſdem diem annotantur, Ideo in annis emboliſmicis primā lunam his dumtaxat diebus incluſiue quærendā inſtituit Dionyſius abbas prędictus, ſed in annis cōmunibus ab octauo idus Martij, hoc eſt octauo ipſius die vſq; in ſexto calendas Aprilis ideſt in 27. Martij diem excluſiue per dies decemnouem, lunam mēſis primi accipi debere. Quartamdecimā vero lunā in annis cōmunib⁹ à duodecimo calen. Aprilis, hoc eſt vigeſimoprimo Martij vſq; in diem ſextum idus Aprilis ideſt octauū ipſius diem per dies ſcilicet decemnouem inquirendā pcepit, ſed in annis emboliſmicis à qnto idus Aprilis hoc eſt nono ipſius die vſq; in diem quatuordecim cal. Maij ideſt decimumoctauum Aprilis diem, per dies tantum decem. Diem vero paſchæ ab vndecimo calendas Aprilis hoc eſt. 22. Martij (luna ſcilicet tunc quartadecima, atq; æquinoctio ſabbato contingenti) vſq; ad ſeptimū cal. Maij, hoc eſt vſq; ad vigeſimūquintum Aprilis diem incluſiue iuxta Theophili ſententiā per dies quinq;, & triginta ab eccleſia celebrandū diffiniuit. Hæc Beda venerabilis ijſdem pariter verbis explicuit dicens. Initiū primi menſis ab octauo idus Martiarum vſq; in nonarū Apriliū diem. Quartaſdecimas vero lunas paſchæ à duodecimo calen. Aprilis vſq; in quartūdecimum calen. Maij. Porro diem paſchæ dominicū ab vndecimo calen. Aprilis vſq; in ſeptimū cal. Maij. Et hoc à luna quintadecima, vſq; in vigeſimā primam eſſe quærendum: Conſtat itaq; errare eos, qui lunæ paſchalis initiū tertio nonarū Martiarum die ſummendū diffiniunt, quia luna ibi nata plenilunium ante tempus æquinoctij facit, ideoq; ſolemnitati paſchali inhabilis. Vere hæc omnia, ſancteq; diffinita, ſi modo cœlorū motus, atq; æquinoctij ſedes, velut calendario noſtro vſq; modo obdormiuit, ita iugiter manentibus ipſis, conſentirent. Verum quantam vſq; nūc mutationem, variationēq; aſſiduam ab annis mille citra in æquinoctij poſitione, ac luminariū congreſſibus pedetētim,

tacitecq;

taciteq; induxerint, etiam vulgi iudicio cēſendum relinquo, qui hæc oculis proprijs, quæ docti mentaliter, atq; intellectualiter concernere poſſunt. Vnde calendarij modo noſtri, vel aurei numeri exorbitationes ſupereſt recenſere.

¶ Caput nonum Emboliſmorum, ſiue cycli decēnouenalis exorbitationes, atq; eiuſdem aurei numeri imbecillitatem exponit.

SOlaris anni quantitatem prius dictam hic modo repetitam volumus. Quam ſi modo ad retroacta tempora per ęquinoctij anticipationē conferas, nullā hac prorſus condecentiorē, vel propinquiorē, aut negotio huic magis conſentaneā inuenies. Quę eſt dierū. 365. hor̄. 5. m̄. 49. zª. 16. ferè. Secūdo pro altera hypotheſi hebręorū, Arabū, atq; aſtronomorū teſtimonium in noſtrum adducemus, qui omnes pariter medias luminariū cōiunctiones huius aſſerunt quātitatis, videlicet dierū. 29. hor̄. 12. m̄. 44. zª. 3. 3ª. 3. ferè Parū vel nihil in minutijs, quas omittimus diſcrepantes, quę vix in annis mille diuerſitatē horę vnius efficit. In annis itaq; decē & nouem lunationes fiunt 235. computatis Emboliſmicis ſeptem lunationū. 13. & annis reliquis duodecim cōmunibus ex lunaribus menſibus duodenis. Quas modo dictas lunationes. 235. dierum (vt ſupra) 29. hor̄. 12. m̄. 44. zª. 3. 3ª. 3. ferè, ſi per numerum eundem. 235. auxeris dies proſilient. 6939. hor̄. 16. m̄. 31. zª. 56. 3ª. 45. horarū. Anni vero decēnouem romani cū ſuis quadrantibus dies totidem continēt. 6939. & horas 18. perfectas. Quòd ſi iuxta alphonſinā ſolaris anni quantitatē prędictorum annorū. 19. tēpus ipſum mauis elicere, horas. 14. m̄. 36. zª. 4. tantū inuenies vltra dies totidem. 365. Vnde lunationū prędictarum quantitas (licet in dierū numero conueniat) in horis tamen, ac minutis cū neutra annua ſolari quantitate minime competit, niſi modo annū dierum. 365. horarū quinq;, minutorū. 55. atq; ſecundorū. 22. abſoluamus, quę non longe, immo eadem ferè eſt cū annua Ptolemaica quantitate, quā ſuperius cap. 5. pertrāſiuimus, tanquam temporibus iſtis, nedum tranſactis modo inhabilem, qua prę ſuppoſita in annis mille & quingentis æquinoctia per dies tantū quinq; ſedes ſuas anticipaſſent, quæ in annis. 140. ferè, videlicet à Ptolemeo citra per dies duodecim circiter pręuenerunt. Quòd ſi ſolaris anni reuerſionē ab ęquinoctij pūcto ad eundē aliqualiter diuerſificari ſentiemus, vt aliqui haud irrationabiliter forſitā opinantur ob interſectio

nes zodiaci cũ æquinoctiali ex acceſſu, & receſſu octaui orbis, ſiue ob inęqualitatem motus octauę ſphere adhuc nobis (vt aſſerunt) ignoti, quæ ſolarem orbem vltra proprium, & æqualem eccẽtrici motum modo tardiori, modo, vt nunc vſque velociori, quàm ponitur, atq; ideo variabiliori quandoq; motu ſecum rapiat. Tanto magis lunationum quantitas prædictarum ab annua ſæpius quantitate variabit. Non igitur emboliſmorum ratio, vel decẽnouenalis cycli deſcriptio in menſis primi indagatione Calendario aliquo perennis, vel incolumis diutius permanere poterit, ſiue per aureos numeros eiuſdem, ſiue per Alphabeti literas (vt in calendarijs quibuſdam, obſeruari videmus, quorum idem eſt Arij ius, quod Titij) quum maxime lunarium annorum cum ſolaribus congruentiam omnes inuariabilem in annis decemnouem præſupponãt; quod æque omnino fieri nequit, vt modo probauimus. Secundo in ætate lunæ tam primæ, quã quartędecimæ diuerſitas ex hoc magna peroritur, ſi & enim horas. 16. minuta. 31. ſecunda. 56. tertia. 45. horarum vltra dies perfectos lunationum. 235. vnius cycli ab horis. 18. perfectis vltra dies integros antedictos annorum decẽ & nouem; Romanorũ vſualium ſubduxeris (quemadmodum prædictorum amborum tempora ſuperius eduximus) horam vnam, minu. 28. 2ª. 3. 3ª. 15. elicies, quibus in annis. 19. lunationes tantopere præueniunt. Vnde ſi modo prędictam horam vnam, minu. vigintiocto, ſecunda. 3. tertia quindecim, per numerum reuolutionum ſexdecim decemnouenalis cycli adauxeris, quę annos faciunt. 304. Romanos (ſi modo rectè phyſiceq; ſupputaueris) per diem ferè vnum naturalem, hoc eſt per horas. 23. mi. 28. 2ª. 5 2. tertia nulla, lunationes quaſlibet ſedes ſuas anticipaſſe inuenies. Exinde ab anno primo poſt Nycenã ſynodum vſq; ad noſtra hęc tempora annò Domini labenti. 1536. per annos ſcilicet. 1212. luminarium congreſſus per dies ferè quatuor anterioraſſe perſpicies, necnon per dies quandoq; quinque, & vltra ob biſſexti intercalationem à primis Calendarij ſedibus euagaſſe. Vnde modo lunæ cõiunctio per ſyllabarum quinq; retrogradationem, hic ſcilicet in cœlis eſt, in noſtro fertur Romano calendario indagari, hoc eſt per dies quinq; antequam luna prima per aureum numerum oſtendatur, quo antiquitus verè lunę coitus indici conſueuit, hoc eſt tempore Nycenæ ſynodi. Nec minus inconueniens iſtud in quartędecimę lunæ indagatione reperitur, quæ vigeſima penè iam diminuto orbe cœlo oculis conſpicitur, quũ quartadecima calendario noſtro denotatur. Quod ſi hoc in decemnouenali cyclo reperies qui per horam tantum, & mi-

nuta in annis. 19. à primo loco declinat, in alijs quoq́, (quos breui-tatis cauſa alijs recenſitos omitto) imbecillitatem hanc, vel maio-rem experire, quũ omnes vno morbo laborent. Tertio dato q́ mul-torum annorũ curriculo duraturus cyclus aliquis reperiretur (quod, vt à cũctis aſſeritur, impoſſibilitatem arguit, ſtantibus annis Roma nis cum ſuis intercalaribus diebus) hunc tamen ab anno cõmuni in alium ſubſequentem per hor. primũ. 6. tũ. 12. atq́. 18. neceſſum fo-ret ipſum in horis coniunctionis diuerſari, atq́ exinde per diem ferè ab anno cõmuni in biſſextilem, maxime in fine Februarij mẽſis ob in tercalationem biſſextilis diei, dies vulgariter, non latine per calendas cõputando; nam tunc eundẽ. 28. dierum numerum ſeruat. Quarto per lunarium menſiũ conſtitutionem modo dierũ triginta, mediam luminarium quantitatẽ excreſcentium, modo dierum. 29. ab eadem per horas ſaltem duodenas deficientium, cum propter geminorum dierũ. 30. in Emboliſmis copulationẽ, tum ob ſaltum lunæ ac men-ſium trium dierũ tantum. 29. continuationem contra tamẽ aſtrolo-gicam, ac cœleſtium motuũ omnium rationẽ, lunationes plurimas per diem quandoq́, nedum per horas à proprijs locis in quouis con tingit calendario prorſus aberrare, vnde ęquatione indigent dierum, & horarum poſt primam cycli vnius reuolutionem, vt inferius demõ ſtrabitur. Quinto in collocatione aurei numeri Romani calenda-rij ab Alexandrino excerpti in dierum, menſium, ac etiam in Embo-liſmorum diſpoſitione diuerſitas fieri contingit, maxime in fine men ſium Romanorũ, vbi (vt plurimum) Ægyptiorum menſium initia eiſdem cõcurrunt, propterea quia lunationes ab Alexãdrinis dierum dumtaxat. 29. in eorundẽ calendario inſtitutæ (à quo noſtrũ fuit vt diximus, excerptum) dierum quandoq́ fiunt. 30. vel èconuerſo, vt lu nationes omnes menſis vnius ex noſtratibus pares efficiantur in die rum numero, vnde ab Alexandrinis ſæpius diſcordant propter diuer ſa anni, ac menſiũ initia. Sexto prædeceſſores noſtri antiquitus ob-ſeruarunt, ne vnquã eregione vnius diei duos aureos numeros vnius decẽnouenalis cycli, tanquã indecenter, calendario aliquo deſcribe-rent. Quod quũ alijs improperet Foroſempronienſis Epiſcopus Pau lus de Middelburgo, ipſe ſuis inſeruit cõiunctionibus medijs, quas per annos. 76. diligentiſſime elaborauit. Quod non minus in eiuſ-dem ſupputationibus, quam in tabula noſtra calendario annexa in-ferius concernere intuenti licebit, ipſe tamẽ licet ab aliquibus argua-tur, in hoc tamen merito excuſari poterit, quia de priſca veterum au-rei numeri inſtitutione, non de vera, atq́ aſtrologico calculo per ho-

tas ac minuta (ita cœli ratione exigenti) eiuſdem aurei numeri calendario collocatione loquatur, quum luminarium coitus, atq; oppoſitiones ſub diuerſorum aureorũ numero cycli vnius, alijs licet horis, atq; minutis, eodẽ tamen die ſępius cõcurrant, vt in eiuſdẽ ſupputationibus, ac tabulis noſtris inferius apparebit, ſiue etiam ab aſtronomico meridie, ſiue iuxta eccleſiæ vſum à media nocte, vel ab occaſu iuxta vulgarem, ac communiorem diei incœptionem ſumamus, vnde qui talem aurei numeri conſcriptionẽ neglexere, ſæpenumero lunares primationes nõ proprijs ſedibus, ſed alienis in calẽdario collocarũt. His ergo, & alijs proxime deductis clarũ extat cyclum iſtum calendario noſtro deſcriptũ, & à Romana eccleſia eiuſdem vſus vſq; modo pro paſchali ſolemnitate, vel lunæ primæ aut quartædecimæ indagatione accõmodatum, Mathematicorum omnium, ac Theologorum plurium cenſura ob lõgam temporis intercapedinem qua prorſus à veritate collapſus, (ni proprias ſedes per eiuſdẽ aureos numeros aliquando permutet) omnino negotio huic inhabilem, vel calendario noſtro inutilem cum ſuis emboliſmis porrò reiciendum, vel ſaltem reformandum, ac in nouum cœleſti motui conformem renouandum. Qui pluries in paſchæ celebratione inter antiquos, ac primęuę eccleſię patres diſſentionum, ac controuerſiæ anſam prębuit, vt ſic Innocentij Pont. Maxi. ac Cyrilli, grauesq; inter Latinos, ac gręcos Theophili tempeſtate, necnõ Victorini tandem reprobatam ſententiam obmuteſcam.

¶ Caput decimũ errores tres in Paſchæ celebratione ex æquinoctij annotatione, aurei numeri, ac emboliſmorũ calendario inſcriptione decurſu temporis exortos notat, & colligit.

CVm igitur Emboliſmorum, ac lunarium annorum ratio communem, ac æqualem præſupponat cum ſolaribus quantitatem in annis. 19. Quam ſupra minorem deduximus hora vna, ac minutis. 28. & vltra necnon quia ſolaris anni quantitas à Iulio Cæſare inſtituta, ac vſque modo obſeruata maior extat annua ſolari conuerſione per minuta ferè vndecim horarum, vnde introitum ſolis in Arietem neceſſum eſt quibuſlibet annis. 134. in Calendario per diem ferè integrum retroferri, quemadmodum à priſca eiuſdem ſede per dies ferè vndecim, (vt modo concernimus) retroceſſit. Nec minus propterea quia lunationes ferè omnes, quæ Emboliſmum, hoc eſt

tertiumde-

tertiumdecimmum,ac vltimnm lunaris anni menſem antea efficie/
bant vt ſunt lunationes. 14.3.11.19.atq̃.8.aurei numeri.modo
hunc ipſum in primum paſchalem menſem permutant,ex quo ipſa/
rum quartædecimæ,ſiue plenilunia illo tunc ante æquinoctiũ,nunc
autẽ poſtea coincidunt,in intercapedine,ſcilicet dierũ. 11.ab æqui/
noctio vero ad priſcam & antiquam illius ſedem,quæ fuit. 21.Mar/
tij,quæq̃ nunc decimo,vel vndecimo eiuſdẽ die reperitur. Vnde pa/
ri quoq̃ modo lunationes per aureos numeros decẽnouenalis cycli
prædictos in fine Martij atq̃ Aprilis mẽſis initio Ro.calendario de/
ſcriptæ quæ primũ iuxta priores,& antiquos canones mẽſem nobis
inſtituerant,econtra ſecundũ immundis prorſus deputatum modo
temporibus iſtis efficiunt.Ex his igitur prima,ac præcipua paſchalis
ſolẽnitatis exorbitatio,vel magna peroritur,quæ paſcha noſtrũ per
dies.28.vltra debitos limites tranſferri efficit, vt exemplũ ẽ re concer
nẽtibus innoteſcet. Anno domini proxime elapſo. 1530. Aureo nu/
mero. 11. b dominicali litera concurrentibus: emboliſmo (vt mo/
ris eſt)præſuppoſito,aureus numerus prædictus lunationem primi
menſis quarto nonas Aprilis,hoc eſt ſecundo ipſius die,ac quartæde
cimæ terminum quintodecimo ipſius die accipiendũ inſinuat. Vn/
de decimoſeptimo Aprilis ex poſitione.b.dñicalis lr̃æ ibidem exara/
tę paſcha ſanctũ celebrauim⁹,cõtra tamẽ vniuerſalis eccleſię ſanctio
nes. Quia modo aureus numerus ille. 11.decẽnouenalis cycli,q̃ pri/
mũ priſcis temporibus lunarem menſem in Aprili deſignabat, atq̃
emboliſmici,videlicet vltimi,ac tertiidecimi mẽſis initiũ tertio Mar/
tij die notatus deſignabat, quartadecima eiuſdem.xvij.cal.Aprilis,
ideſt ſextodecimo Martij die eo tũc ante vernale æquinoctiũ inciden
te,quod. 21.eiuſdem die(vt prædiximus)proxime ſequebatur.nunc
æuo iſto. 11.idẽ aureus numerus, ꝓpter anticipationẽ ęquinoctij ad
decimum,vel vndecimũ Martij diem,nec nõ ob lunationis eiuſdem
quartãdecimam ſiue pleniluniũ nõ antea, ſed poſtea æquinoctij diẽ
coincidẽs,primũ vere nobis paſchalẽ mẽſem inſinuat iuxta doctorũ
omniũ priſcorũ,ac neothericorũ ſententiã,qui alias per priſcã æqui/
noctij ſedem tertiusdecimus extiterat. Vnde anno prædicto. 1530.
cum Ioanne Iuſtingenſi mathematico inſigni, & alijs plurimis vi/
geſimo Martij die paſcha ſacrum chriſticolis omnibus rectius eo
tunc celebrãdum cenſuiſſem,luna quartadecima tertiadecima eiuſ/
dem dominica die incidente, & propterea in ſubſequentem domi/
nicam iuxta Theophili ſententiam transferendum fuiſſe,ſi modo pa
ſchales canones iuxta decreta patrum,ac veteres eccleſiæ ſanctiones

proſequi placuiſſet. Secũdus ex eo prouenit error in paſchę celebra/
tione,quia in annis. 19 .romanis lunationes quęq;(ſecluſa biſſextili
varietate)per horã vnã,ac minuta. 28 .(vt prędiximus,)antecedũt,
exinde in annis. 304 .per diem ferè naturalem,ac in annis. 1 2 1 2 .vel
circa à deſcriptione decẽnouenalis cycli citra vſq; modo per dies ferè
quatuor,lunationes omnes,ac earũ quartędecimę in calendario no/
ſtro proprias ſedes anticipaſſe cõtingit, vnde quartaſdecimas lunas,
ſiue paſchales limites poſt verũ,ac oculis, ne dum mathematico cal/
culo agnitum pleniluniũ , ob aurei numeri deuiationem per dies to/
tidem(falſo tamen)indici concernimus . Quãobrem dominicali li/
tera inter vtranq; incidenti cœleſtem,ſcilicet vel veram,quã aſtrono/
mico calculo,vel cœlo etiam pręceſſiſſe percepimus,atq; eccleſię per
aureum numerũ oſtenſam quartamdecimã lunam ſiue dñica die aut
feria ſecunda,vel tertia, ſiue etiã quarta, feria quartadecima eccleſiæ
coincidenti, tunc per hebdomadã hoc eſt per dies ſeptem paſcha no
ſtrum cõtra diuina mandata,ac ſynodica inſtituta nõ ſolum vltra vi/
geſimamprimã,verum etiã vſq; ad vigeſimãquintam,vel etiã vigeſi/
mamſextã quãdoq; lunã ſępe numero temere deferim⁹,ex quo Victo
rini, ac latinorũ priſcorũ canones ad vigeſimãſecundam tantũ lunã
paſcha quãdoq; transferentiũ Dionyſius abbas Beda quoq; venera/
bilis vniuerſalis eccleſię nutu plurimũ peſſundauere. In exemplũ an/
ni proxime. 1 5 3 5 .paſchę noſtrę celebrationẽ adducere poterimus,
cuius quartadecima per aureũ numerũ. 1 6 . currentem vigeſimopri/
mo Martij die calẽdario romano reperta,iuxta vſum eccleſiæ in ſub/
ſequentẽ dominicã diem. 28 .ſcilicet eiuſdem celebritatẽ hunc meri/
to tranſtuliſſet,ſi modo antea quartamdecimã lunã,vel eiuſdem ple/
niluniũ poſt decimioctaui diei Martij meridiem nõ minus proprijs
oculis,quàm aſtrologica ſupputatione comperiſſemus. Vnde quod
vigeſimaprima Martij die prorſus celebrandũ extitiſſet, iuxta eccleſia
ſticas omnes ſanctiones,vel ſacrorũ Antiſtitum comprobata decreta
dominicali die ipſa C litera poſt quartãdecimam menſis primi vltra
æquinoctij tranſcenſum verius incidenti,Modo ex calendarij,vel au
rei numeri deuiatione quartamdecimam vigeſimoprimo Martij die
cõmonſtrantis per dies ſeptem vſq; in vigeſimamquartã lunam(per/
peram tamen)paſcha noſtrum anno ipſo diſtulimus . Quod tamen
itidem paſchale feſtum ob feriæ inhabilitatem hebręi noſtri tempo/
ris quintamdecimã,ſcilicet menſis primi diem, hoc eſt primum Azi
morum ſabbato pręcedenti vigeſimo, ſcilicet Martij die concurren/
tem proprius, veriusq; ſanxere,ex quo noſtrum dominica ſubſequẽti

proxime celebrandum fuiſſe minime ambigimus. Nec minus error hiſce proprijs oculis deprehenſus eſt anno hoc inſtāti: 1536. Quo (vt in prefatione noſtra ad Pontificem Maximum Paulum tertium) chriſticolarum plurimi feria tertia, hoc eſt die Martis vigeſimoſecun do Februarij lunam coelo erectis cornibus nouam aſpicieẽtes, & propterea cinerum diem ad octauã ſubſequẽtis ferię quartæ iuxta vſum Romanæ curiæ trãſferendum abhorrentes, vere carniuori diem ipſa eadem feria tertia, vigeſimoſecũdo Februarij die fieri aſtruxerũt, iuxta ſcilicet vulgatam cõmunemq; aſſertam ſententiam talem feriam tertiam atq; ipſum nouilunij diem Februarij menſis, ſubſequentem craſtinum diem cinerum, hoc eſt ipſum ieiunij caput conſtituere de qua non abs re pauca hęc ſubiungemus. Vnde in primis dicendum eſt quod vel aureus numerus, per quẽ iuxta Romanæ eccleſiæ ritum luna prima, atque etiam quartadecima exquiritur, cum ipſo coniunctionis die, vel ſubſequenti concurrit, quemadmodum tempore Nycenæ ſynodi, vel etiam non longe ab hoc trãſacto conueniſſe compe rimus. Aut ſecus poſt annos ſexcentum vel plures à pręd ícto tempore citra vſque ad noſtra hęc tempora per dies duos, tres, vel quatuor luminarium congreſſus numerum ipſum Romano calendario inſcriptum præuenere, ſiue etiam vlterius per dies quandoq; quinque (vt nunc pluries) vel vltra in futurum præferentur, ni modo calendariũ ipſum cum aurei numeri collocatione reformetur. Si primo modo, velut priſcis, atque antiquioribus illis temporibus, vel nunc etiam poſt debitam aurei numeri inſtaurationem æque cõcurrant nunquã per prædictam promulgatam regulam citra decimamoctauam lunã paſcha noſtrum celebrandum annueretur, quod per numerum dierũ. 48. à pręcedenti cinerum die, quo lunam primam pręſupponimus, ad ipſum paſchale feſtum incluſiue connumerando liquet; dempta enim lunatione vna dierum. 30. remanent decẽ, et octo ſubſequẽtis lunationis dies. Quod ſi tunc dicta carniſpriuij die tertia, ſcilicet feria luna fuerit, ſecunda, tertia, vel quarta, maiori tunc dierum numero lunationis ipſius paſcha noſtrum celebrabitur, & ſic nunquam. 15. 16. vel. 17. luna obſeruabitur citra, ſcilicet omnia eccleſiaſtica inſtituta. Sin vero ſecundo modo per anteriorationem ſiue præuentionem dierum trium, vel quatuor in luminarium congreſſibus ante annos plurimos ab hiſce tẽporibus noſtris effectã, luna prima nõ ab ipſo luminariũ cõgreſſu, verũ quarto, vel q̃nto ab hoc loco p aureum numerũ currẽtis anni computetur. Tunc dico lunam vere primã feria tertia Februarij menſis ſiue pridie magis, vel antea etiam per dies

ſeptem citra, ſcilicet præcedentem feriam tertiam contingentem, iuxta vulgatam regulam, neq; contra Romanæ eccleſiæ vſum (licet ſecus iuxta veterũ inſtituta) per annos. 600. fere, noſtra quoq; ad hæc vſq; tẽpora examuſſim oſtendiſſe. Aureo numero tamen currentis anni quarto, vel quinto loco, ab ipſo coniunctionis die vſq; ad feriam ſextam ſubſequentem (nec vltra tamẽ) vſualiter collocato. à quo dierum computũ (perperam tamẽ) aſſumentes, penes eccleſiæ ritum paſcha non minus. 15. q̃. 16. vel. 17. obſeruemus, cum antea tamẽ per dies quatuor, vel circa luminariũ coitus cõueniſſet. Quo luminariũ cõgreſſu poſtea feriã tertiã concurrenti, neq; die ipſa luna prima, neq; citra feriam ſextam, quinimo ſabbato aureus numerus, vel vltra concurret, vnde ſubſequẽti hebdomada ieiunij caput vtrolibet obſeruari videmus. Aliter nanq; non. 15. verum. 14. luna in paſchæ noſtri celebratione indecenter cuſtodiri videretur, vt per numerũ dierũ. 44. ab ipſa feria ſeptima ad præſuppoſitum paſchæ diem incluſiue computando percipitur. Ex præmiſſis clare liquet, q dum luminarium coitus ipſum aureũ numerum per dies tres, vel quatuor tñ præceſſerint, hoc eſt dum quarto, vel quinto incluſiue fuerit ab hoc loco conſtitutus, coniunctione media vel prope vera feria ſecunda, vel tertia etiam ſiue antea contingẽti, atq; aureo numero anni illius vſq; ad feriam ſextam incluſiue deſcripto. tũc regula ipſa de qua ſupra, cum aurei numeri, atq; Dionyſij, vel Romanæ eccleſiæ obſeruatione vſq; ad noſtra hæc ferè tempora, queadmodũ annis proxime elapſis. 1529. 1533. atq; alias ſæpius, conueniſſe videtur. Coniunctionibus autẽ luminariũ minus diebus tribus, vel quatuor pluribus, ipſum aureũ numerum præuenientibus, in paſchæ celebratione ſæpius diſcordare. Verum tamen ob aſſiduam coniunctionẽ anticipationem quã in annis. 300. vel minus experimur, & ꝑpterea ob elongationem aurei numeri dierum quinq; & vltra, ab ipſis luminarium congreſſibus futuris proxime temporibus, nedum præſentibus regula iſta feriæ tertiæ rectius multoties, propiusq; q̃ aureus numerus Romano calẽdario aſcriptus iuxta veterum decreta patrum paſcha noſtrũ indicabit. Quoties ſcilicet aureus numerus ſeptima feria, vel vltra collocetur. ſexto. ſ. vel quinto etiã ab ipſo cõiunctionis die feria ſecunda vel tertia cõtingẽtis. Cuiuſmodi exẽplar habeas ab anno proxime elapſo. 1535. propius tamẽ anno hoc inſtanti. 1536. quo (vt præcedẽti etiam) aureo numero. 17. ſ. vertentis anni, feria ſeptima lunã primã indicante, qui quinto cal. Martij calendario inſcribitur, hoc eſt. 25. Februarij die licet. 26. vulgariter computato, atq; coniunctione lu-

minarium antea ſexto ab hoc die, videlicet feria ſecũda contingenti, normam iſtam aurei numeri iam multum à veritate collapſa deſcriptio iuxta eiuſdem,atq; romani calendarij vſum excluſit.paſcha.16. Aprilis die.25.luna celebrandum inſinuans. Quum illa tamen propius,quàm ipſe aureus numerus ſecundæ huic paſchali exorbitationi, quam ſupra tetigimus, vt in futurum ſæpius conſulat. Quemadmodum etiam in æquinoctij anticipatione anno futuro. 1546. errorem alterum prælibatum in paſchę celebratione effugiet,quum paſcha anno ipſo.21.Martij die celebrandum inſinuet.coniunctione luminarium,vera maxime,die prima Februarij feria ſecunda concidenti,atq; cinerum diem poſtridie feria quarta edocēte, Altera ſubſequenti(quæ ſecundo Martij die fieri contingit)lunationem ipſam menſis primi paſchalis iuxta veterum omnium inſtitutionē,atq; antiquiſſimorum hebręorum obſeruationem demonſtrante.Nec tamē regula iſta,quam prædiximus,velut etiam aureus numerus ipſe(ſæpius licet in futurum)veram æquinoctij obſeruationem, vel primũ paſchalem mēſem rite obſeruat,ſicuti neq; in inſtitutione ieiunij capitis certā minime exhibere poteſt eiuſdem obſeruationis normam, iuxta,ſcilicet antiqua eccleſiæ inſtituta, ſi modo proprio loco aurei numeri collocationem ſtatuemus.Ex quo(vt ſuperius)nunq̃ citius, quàm.18.luna paſcha noſtrum efficeretur. Vnde ſecus magis,propiusq; venanda eſt paſchalis ratio penes ſacrorum pontificum, atq; vniuerſalis eccleſiæ inſtituta quàm vel per prædictam vulgarem normam vel per Romani calendarij abuſum. Cuiuſmodi tertius denique ex duobus præmiſſis vel maximus conſurgit in paſchæ celebratione ſæpius perpetratus error, his nanq; duobus anno quopiam ſimul aggregatis,paſcha noſtrum per dies.35.vltra tunc debitum tēpus celebramus.quemadmodum anno domini.1546.vt ſupra futurum concernimus,ni Põtificis Maximi,vel vniuerſalis eccleſię auctoritas errores iſtos corrigat,atq; emendet.Et hoc quia octauus aureus numerus anno illo currēs,qui quartamdecimam dominico decimooctauo Aprilis die inſinuat(tranſacto tamen vere antea plenilunio) Emboliſmum in Martio efficiens exinde primum paſchalem menſem in Aprili, Paſcha vigeſimoquinto ipſius die iuxta dionyſiacos canones efficiet,dies ſuperaddens.28. ex poſitione æquinoctialis priſcę,atque antiquę ſedis vigeſimoprimo Martij die collocatę, necnon dies alios ſeptem, ex diſpoſitione aurei numeri plenilunium verum,necnon proxime ſubſequentem dominicam diem in alteram diſponētis.Cum tamen ob anticipationem æquinoctij verni ad de-

cimum Martij diem,quartamdecimamq; ſextodecimo eiuſdem inci dentem,& propterea menſis primi indicem (Dominicali litera vigeſimoprimo eiuſdem concurrenti) Mathematicorũ, vel etiam noſtri temporis doctorum plurium ſententia ſuper re tali plurima conſcribentium Paſcha ſanctum die eademmet vigeſimaprima Martij anno futuro. 1 5 4 6 .rectius,ſanctiusq; indiceretur.Haud longe diſſimile exẽplum habebis anno nõ longe futuro . 1 5 3 8 . ex quo dictis ambobus de cauſis à decimoſeptimo Martij die (quo rectius, ꝓpriusq; Paſcha celebrandum annuimus) ad vigeſimũprimum Aprilis diem calendarij abuſus feſtum iſtud obſeruandum deducet.

¶ Caput vndecimum pro anni emendatione , atq; æquinoctij verni collocatione plurimaaliorum dicta commemorat, nouumque vſualis anni reformandi modum pro paſchali ſolemnitate ad modum habilem exponit.

MVltorum hic expedit pro æquinoctij ſedis collocatione Romano calendario opportuna,æque condecẽtius ſcripta recenſere . Pro cuius reformatione vnus in primis extat modulus per omiſſionem dierum quatuordecim in anno vel menſe aliquo procurandam (vt alicui non ſatis tamen probabiliter viſum fuit) ex quo æquinoctia ad priſtinum reducerentur romani calendarij locũ, videlicet ad octauũ calendas Aprilis,ſicq; ſolſtitia ad octauum calendas Julias, atq; Ianuarias,quibus in locis Chriſti Domini tẽpeſtate vtrolibet extitiſſe(perperam tamen)arbitratur auctor iſte,quum æquinoctia,atq; ſolſtitia pari nequeant concurrere dierum numero menſium , quibus fiunt. Alia extat formula (vt videtur)Reuerendiſſimi Nicolai Cuſani ex cardineo cœtu non longe à prędicta diſſimilis,vel etiam Ioannis Iuſtingenſis,quę eſt per omiſſionem dierum decem,vel vndecim in anno menſe aliquo,ad hoc vt ęquinoctium vernum ad vigeſimumprimum Martij, diem cum eccleſia reduceretur, vbi ab Alexandrinis patribus olim fuit collocatum . Magis tamen placuit prædicto Ioanni Iuſtingenſi , vt clam , atq; paulatim ad priſtinam eiuſdem ſedem reduceretur vernale ęquinoctiũ,hoc eſt ad. 1 2 .calendas Aprilis,quod commode fieri arbitratus eſt , ſi modo per ſucceſſiuam dierum totidem ſubtractionem quot ſcilicet excreuerunt , in annis vndecim biſſextilibus ſine intercalatione biſſextilis diei decurſuris modo demerentur, quod fieri contingeret in annis .40 . ſolaribus ita tamen vt

primus,& vltimus, qui ex ordine biſſextiles eſſe deberent,pro cōmu-nibus cum reliquis nouem modo biſſextilibus computarentur. Alius etiam modus exhibetur pro calendarij reformatione, vt hebdomada vna, videlicet dies tantum ſeptem in computatione dierum menſis alicuius vt puta Februarij in Calendario ſemel omitterentur, ita vt qui vigeſimus ſecundus in Februario anno communi, vel vigeſimus tertius, dies biſſextili computatur, pro primo Martij pontificali auctoritate exhiberetur,haud aliter menſe aliquo dierum 30.pro vigeſimoquarto primus, vel in alijs dierum. 31. pro vigeſimoquinto primi ſubſequentis menſis ſtatueretur initium, nulla in dominicali litera mutatione perpeſſum. Hunc reformationis modum(Ioanne Iuſtingenſi in ſua calendarij inſtitutione referente) patres Concilij Baſilienſis pluribus alijs neglectis, ex conſenſu doctorum plurium, omnibus difficultatibus diligenter examinatis, tanquam conuenientiorem, & ad reparationem defectus prædicti commodiſſimum minusq; aliquorum animum offendentem excerpſere, licet enim in vulgi multitudine iſtorum quilibet modulorum quandam auribus nouitatem, vel multorum perturbationem, aſtrologicis quoq; tabulis difficultatem quandam ingerat. Hic tamen ſolus in ſolari cyclo Dominicali litera, ac concurrenti numero, vel biſſextili ſerie mutationem nullam,varietatemq; præſupponit. Aliam quoq; reformation sformam expoſuit Epiſcopus Foroſempronienſis Paulus de Midelburgo, qui in Paſchæ recta celebratione vbertiſſime prę cęteris multa conſcripſit,vt ſcilicet ęquinoctium,quod nūc decima Martij die aſcribi mereretur, poſt annorum centum trigintaduorum decurſum per diem vnum, hoc eſt ad nonum Martij diem transferatur, ſicq; per annos alios totidem. 132. per diem aliũ in Calendario præferatur, hoc eſt ad octauum menſis eiuſdem diem, & ſic deinceps. Modus iſte pro Calendarij correctione haud diſſimiliter placuit Ioanni Iuſtingenſi ſtœflerino in modulis tribus, quos ſuper re tali diligentiſſime expoſuit, nec minus illum antea Reuerendiſſimo Cardinali Petro de Aliaco Cameracenſi. His tertius adiicitur ex tribus Iuſtingenſis modulis, vt ſcilicet annis quibuſlibet. 132. (quibus æquinoctium per diem ferè præfertur)intercalaris dies anno ipſo biſſextili omitteretur, ſicq; centeſimus trigeſimus ſecundus quilibet annis ab incœptione rei iſtius communis pro biſſextili computaretur. Ego ex prędictis, vel alijs,(ſiqui ſunt reformationis, vel rei iſtius inſtaurationis condecentiores modi) illum arbitror eligendum, qui minus multorum animum offendat, quique

mi.ius

minus cyclorũ multorũ (quibus coutimur maxime in negotio iſto) vel rerũ plurium minus ordinem peruertat, quiq; magis rei huic conſentaneus humanarũ potius rerum, q̄ diuinarum, vel eccleſiaſticarũ inſtitutionum ſeriem cõmutet. Hunc prę cęteris huiuſmodi fore nõ dubito, quē pro cõueniẽtiori quoq; modo futurũ exiſtimo, minuſq; animi, vel auriũ perturbationẽ, vulgi maxime, ingerentẽ. Vt ſcilicet dies tantũ ſeptẽ anno quopiá ſemel omittantur. Dum tamen cládeſtine magis, quoad fieri poteſt, efficiat, minus. ſ. dierũ numerũ in mẽſibus anni, vel annorũ ſeriem vſualium, quãtum poteſt immutando. Quod hoc pacto fieri poſſe non ambigimus (ſaluo ſemper maiorũ examine Chriſtianę reipublicę, quorũ huic meę reuerenter ſententię vt in alijs, ſemper pręferendam mecum duxi) quum nanq; ſeptem exhibeantur in anno menſes dierũ. 31. Ianuarius ſcilicet Martius. Maius, Iulius, Auguſtus, October, atq; Decẽber. Si modo ab vnoquoq; ipſorũ dies vnus in anno ſemel ſurriperetur, ſinguliq; anni illius menſes dierũ tm̃ triginta obſeruarentur, pręter vnũ Februariũ, qui eiuſdẽ dierum numerũ ſeruaret, ſi modo cõis. 28. ſiue, 29. intercalaris extaret, nullibi intercalandi ſeriẽ ĩmutando, Anno hoc mutilationis exacto, nunq̃ ſeptuageſima infra octauã cadet Epyphaniæ, nec ꝑpterea diuina myſteria, vel diuinorũ canones officiorũ ĩmutabuntur. Calẽdariũ quoq; nouum cum noua aurei numeri reformatione decẽnouenalis cycli inferius exponenda faciliter quis cõſtituere poterit, nullibi mutatione in aliquo perpeſſa neq; in aurei numeri, neq; horarum vel minutorũ, aut ęquationis eorũdem in cõiũctionibus aut medijs oppoſitionibus, aut ęquinoctij, vel dñicalis lrę collocatione, niſi in dierum tm̃ numero mẽſium per hebdomadã videlicet per dies tm̃ ſeptẽ incipiendo a. 25. Decẽbris anni vſualis, vbi in calendarij noui reformatione anni noui ſtatueref initium, per dies ſeptem dierũ numerũ menſiũ in calẽdario nouo vſq; ad anni calcem vſquequaq; ꝓferendo, vt hic inferius per mẽſes tres anni primarios exhibetur, exemplũ vbi tamẽ aurei numeri quatuor a calendis Ianuarij ad octauũ eiuſdem diem calendario anni noui collocandi qui prius à. 25. decembris ad vltimum eiuſdem vſualis atq; prẹcedentis anni diem notabantur, modo per anticipationem anni noui per dies ſeptem (vt hic per tabulam patet, per vnitatem numeraliter excreſcunt.

Menſes

Menſes tres anni noui poſt ſubtractionem ſcilicet dierum ſeptem cum noua aurei numeri poſitione, qui cum Dominicali litera, atq; anni veteris vſualis diebus hoc pacto concurrunt.

Januarius.					Februarius.					Martius.				
Aur. numer⁹.	Anni noui.	Lr̃a dñicalis.	Anni Vſualis.		Aur. numer⁹.	Anni noui.	Lr̃a dñicalis.	Anni vſualis.		Aur. numer⁹.	Anni noui.	Lr̃a dñicalis.	Anni vſualis.	
	1	A	25	decē.	14	1	d	25	Iañ.	6	1	d	22	Feb.
14	2	b	26		3	2	e	26		14	2	e	23	
	3	c	27			3	f	27			3	f	24	
3	4	d	28		11	4	g	28		3	4	g	25	
11	5	e	29		19	5	A	29		11	5	A	26	
	6	f	30			6	b	30			6	b	27	
19	7	g	31		8	7	c	31		19	7	c	28	
	8	A	1	Iañ.		8	d	1	Feb.		8	d	1	Mar.
8	9	b	2		16	9	e	2		8	9	e	2	
16	10	c	3			10	f	3		16	10	f	3	
	11	d	4		5	11	g	4		5	11	g	4	
5	12	e	5		13	12	A	5			12	A	5	
13	13	f	6		2	13	b	6		13	13	b	6	
2	14	g	7			14	c	7			14	c	7	
	15	A	8		10	15	d	8		2	15	d	8	
10	16	b	9		18	16	e	9		10	16	e	9	
	17	c	10			17	f	10			17	f	10	
18	18	d	11		7	18	g	11		18	18	g	11	
7	19	e	12		15	19	A	12		7	19	A	12	
	20	f	13			20	b	13			20	b	13	
15	21	g	14		4	21	c	14		15	21	c	14	
	22	A	15			22	d	15			22	d	15	
4	23	b	16		12	23	e	16		4	23	e	16	
12	24	c	17			24	f	17		12	24	f	17	
	25	d	18		1	25	g	18		1	25	g	18	
1	26	e	19		9	26	A	19			26	A	19	
	27	f	20			27	b	20		9	27	b	20	
9	28	g	21		17	28	c	21		17	28	c	21	
17	29	A	22								29	d	22	
6	30	b	23							6	30	e	23	
	31	c	24								31	f	24	

Exēplaris tabula feſtorū mobilium cū noua vtriuſq; anni dierum menſiū inſcriptio-ne quę tamen ęquatione, de qua infra indiget.

au.ii.		Septu^a.		Cinis.		Paſcha.		Aſcenſio.		Pētecoſte.		Corp⁹ xp̄i	
14	e	Januarij.		Januarij.		Martij.		Aprilis.		Ap.Ma.		Maij.	
14	f	6	13	23	30	10	17	18	25	28	5	9	16
	g	7	14	24	31	11	18	19	26	29	6	10	17
3	A	8	15	25	Fe.1	12	19	20	27	30	7	11	18
11	b	9	16	26	2	13	20	21	28	ma.1	8	12	19
	c	10	17	27	3	14	21	22	29	2	9	13	20
19	d	11	18	28	4	15	22	23	30	3	10	14	21
	e	12	19	29	5	16	23	24	ma.1	4	11	15	22
8	f	13	20	30	6	17	24	25	2	5	12	16	23
16	g	14	21	31	7	18	25	26	3	6	13	17	24
5	A	15	22	Fe.1	8	19	26	27	4	7	14	18	25
13	b	16	23	2	9	20	27	28	5	8	15	19	26
	c	17	24	3	10	21	28	29	6	9	16	20	27
2	d	18	25	4	11	22	29	30	7	10	17	21	28
	e	19	26	5	12	23	30	ma.1	8	11	18	22	29
10	f	20	27	6	13	24	31	2	9	12	19	23	30
18	g	21	28	7	14	25	Ap.	3	10	13	20	24	31
	A	22	29	8	15	26	2	4	11	14	21	25	Ju.1
7	b	23	30	9	16	27	3	5	12	15	22	26	2
	c	24	31	10	17	28	4	6	13	16	23	27	3
15	d	25	Fe.1	11	18	29	5	7	14	17	24	28	4
	e	26	2	12	19	30	6	8	15	18	25	29	5
4	f	27	3	13	20	31	7	9	16	19	26	30	6
12	g	28	4	14	21	Ap.	8	10	17	20	27	31	7
1	A	29	5	15	22	2	9	11	18	21	28	Ju.1	8
9	b	30	6	16	23	3	10	12	19	22	29	2	9
	c	31	7	17	24	4	11	13	20	23	30	3	10
17	d	Fe.1	8	18	25	5	12	14	21	24	31	4	11
	e	2	9	19	26	6	13	15	22	25	Ju.1	5	12
6	f	3	10	20	27	7	14	16	23	26	2	6	13
	g	4	11	21	28	8	15	17	24	27	3	7	14
	A	5	12	22	mar.	9	16	18	25	28	4	8	15
	b	6	13	23	2	10	17	19	26	29	5	9	16
	c	7	14	24	3	11	18	20	27	30	6	10	17
	d	8	15	25	4	12	19	21	28	31	7	11	18
	e	9	16	26	5	13	20	22	29	Ju.1	8	12	19
	f	10	17	27	6	14	21	23	30	2	9	13	20
14ª paſchalis.	Lr̄a dñicalis.	anni vſualis.	Anni noui.	anni vſualis.	Anni noui.	anni vſualis.	Anni noui.	anni vſualis.	Anni noui.	anni vſualis.	Anni noui.	anni vſualis.	anni noui.

Pro prædictis animaduertendū extat, cōmuni ferè omnium ſentētiā ſuper re tali ſcribentiū, omiſſionem, vel detruncationem dierum aliquot in anno quopiam pro calendarij reparatione omnino neceſſariam, nedum opportunā cenſeri, vel ſaltem intercalaris diei omiſſionem quibuſlibet annis. 1 3 2. ſiue. 1 3 6. ad plus. Aliter enim aut per aſſiduam æquinoctij anticipationē futuris quoq; temporibus prioribus laqueis, & erroribus calendariū innodabitur ſi modo propria, vt nunc eſt, obſeruetur fixa ęquinoctij ſedes, decimo, vel. 1 1. Martij die aut ſacroſanctę Romanę eccleſiæ ſancitos veterū canones, ac Nycenę ſynodi, vel Victoris inſtitutū operæ prętiū erit immutare, ac mobilia feſta paſchalia prępipue, tali vtique ordine penes hebręos, græcos, ac latinos iugiter obſeruata, in fixa, & ſtabilia cōmutare, vel ſaltem diuinorum officiorum ſeriem, vel etiam Deo ſacrorum temporum obſeruationem ab eccleſia inſtitutorum penit⁹ auertere, futuris nanq; modo temporibus (vt per Foroſempronienſis Epiſcopi & aliorum Mathemathicorū calculum Alphōſi maxime, vel Blanchini tabulas, & aliorū concerni poteſt) ęquinoctio ad Februarium deuoluto per paſcha noſtrū primo menſe celebrandum ſeptuageſima, ne dicam quadrageſima nō ſolum citra Epiphanię feſtiuitatem, verū etiam ante Natalis domini feſtum ſtatuetur, res inquam profecto grauis, & auribus noſtris diſſona tempore iſto Alleluia, ac exultationis ſigna deponere. Vnde tutius exiſtimo, (data rei huiuſce vtriuſque facultate) humanarum potius, quàm diuinarum rerum ſeriem, ac in melius ex prædicta correctionis forma cōmutandum. Adde etiam ꝙ prędicta dierum prætermiſſione, vel alia quauis prædictarū neglecta, tempus illud pro celebrandis nuptijs idoneū ab Epiphania ſcilicet ad ſeptuageſimā ſæpenumero demeretur, vnde quod plebeorum mētibus, vel aliorum etiā ex Chriſtiana republica durum, vel difficulter obſeruatum videmus, datō nunc interuallo dierum aliquot inter Epiphaniā domini, ac ſeptuageſimā, quid ſi per menſes quādoq; ferè quatuor prædictū tempus nullo dato interſtitio nuptialib⁹ habili continuaret? Profecto nō ſine magno populi tumultu, magno plebis clamore, res iſta cūctis ferè dura abſq; eccleſię ſanctionis fractione illibata ptranſiret. Quod ſi per Pontificis Maximi diſpēſationē lex iſta moderari colliberet, cur hanc potius anni reformationem, in quam totiens Romani, Gręci, ac ęgyptij, maiorem, vel ſimilem annorum permutationē ſponte cōnſenſerunt, nos quoq; vltro eligētes non patiemur? maxime quū tot excellētiſſimorū virorum (quos prędixim⁹) conſenſus annuerit, necnon ſi modo pontificalis, vel etiam Imperia

lis auctoritas interponeretur? Modus iſte vltimus quẽ pr̨ediximus, pro calendarij reformatione, nõ tantũ hoc tollit, & amputat nuptiarum pr̨edictũ incõueniens, verum etiã primũ cõtra diuinorũ officiorũ canones modo antea deductũ neq; adhuc multũ mobilia feſta ab hucuſq; cuſtoditis eccleſiæ limitibus in dierũ numero transfert, quũ nuſquã paſcha citra. 17. Martij diem in annis. 304. pr̨euenire pmittat, cuiuſmodi præuẽtus dierum. 11. ad decimũ ſcilicet Martij diem nouitatẽ non minimã inducere videtur. Accedit ad hoc ꝙ modus iſte prædictus nullũ efficeret impedimentũ in decemnouenalis cycli reformatione quibuſlibet annis. 304. (vt infra) pcuranda, quã intercalaris diei ꝑmiſſio pr̨edicta in annis. 40. vel annis qbuſlibet. 132. inhabilẽ penitus vel inextricabilẽ ſaltem redderet, per quã multis annorũ millibus, nedũ per decemnouenales cyclos. 16. coniunctiones, ac oppoſitiones quoq; medįe per annos, ac menſes ſingulos, nulla in aureo numero eccleſįe mutatione cõceſſa, abſq; vlla etiã calculi iniuria, (adhibita tamẽ, atq; vt infra ̨equatione tẽporis pr̨emiſſa) vel etiã quart̨edecim̨e paſchalis limites, nullo ĩ his ppetrato errore, dicto citius innoteſceret. Item ex prædicta dierũ ſeptẽ amputatione, cũ ob dierum paucitatẽ, tum ex ſolaris cycli dñicalis litera, ac concurrentis numeri immutatione necnõ ex intercalaris diei, vel biſſextiliũ annoꝝ intercalandi ſerie neutiquã alterata, vix paucorum mentẽ, vel quauis alia minus ſaltẽ animũ offenderet. Incongruũ enim eſſet horũ oĩum mutare principia, vel (vt dicũt) eorundẽ radices, qųe à xp̃i dñi natiuitate, vel incarnatione (vt plurimũ) à cõputiſtis oĩbus rite aſſolet auſpicari. Nã & ſi etiã offendiculũ aliquod vulgi mẽtibus offeret, minꝰ tamẽ quã pr̨edictorũ modulorũ reformationis forma h̨ec ſedulo pr̨eſtaret, qųe mẽſem aliquẽ non minorẽ diebus. 30. efficit, quã prædictarum alia Februariũ tantum dierũ decem & octo vel mẽſem aliũ in anno dierũ viginti, vel decẽnouem tantũ efficiat. Quantũ vero ad aſtronomicas tabulas vnico hoc tantũ remedio ſubueniemꝰ, quod eſt per ſubtractionẽ dierum ſeptem ab Era aliqua per tabulas cõſtituta, poſt inceptionẽ calendarij noui ſubtractione dierũ totidem anno aliquo cõceſſa. Nec obſtat ꝙ per pr̨edictã altero duorum prædictorũ modorum amputationẽ ̨equinoctium propriã, & antiquã ſedem per Alexãdrinos patres, ac Dionyſium inſtitutã citra vigeſimũprimum Martij diem, vel vigeſimumquintum eiuſdem eliminet, quod Iulij C̨eſaris obſeruatione, vel etiã Chriſti domini tempeſtate obſeruatũ legimus. Quinimo ̨equinoctiũ per prædictã dierum ſeptem omiſſionẽ ſextodecimo (vt plurimũ) vel quintodecimo calẽ. Aprilis, hoc eſt decimo

ſeptimo

ſeptimo eiuſdem die anno biſſextili, vel decimo octauo anno cõmu/ni collocaretur. Quia cũ Paulo epiſcopo Foroſempronienſi reſpon/debimus diem hunc vigeſimũprimum, vel aliũ Martij diem nullum ſolemnitatis myſteriũ obtinere, niſi ratione æquinoctij die ipſa, vel alia cõtingenti non enim lex vetus Martiũ, vel Aprilem, qui nondũ à Romanis fuerãt inſtituti, ſed lunares tantum menſes, ac quartam/decimam menſis primi vernali tempore obſeruandã, inſtituit, à qua (vt ſupra probauimus) paſcha noſtrũ ſub dominicæ diei obſeruatiõne dependet poſt verum ęquinoctij tranſcenſum, quẽadmodum Victoris Pontificis Maximi, nec nõ ſacrorum conciliorũ lex ſonat. Verum enim q in Cęſarea paleſtina per vniuerſalem eccleſiæ concionẽ ab. 11. cal. Aprilis, ad. 12. cal. Maias paſcha celebrandũ fuerit inſtitutum quod demum per Alexandrinos patres per dies quinq; prorogatum fuit, id fuiſſe aſſeritur q æquinoctiũ eõtunc die illa. 11. ſcilicet cal. Aprilis ideſt. 22. Martij die vel pridie (vt nũc. 10. vel. 11. eiuſdẽ) cõcurrebat. Quod aliorũ Pontificum, ac cęterorum conciliorum decreta per quartãdecimam menſis primi ſignificarunt, propterea eccleſia certum minime Aprilis, vel Martij diem inſtituit pro paſchali ſolemnitate, tanquã Romanorũ, ac gentilium olim menſiũ, verum certos lunarium menſium dies obſeruat, quos Chriſtus Dominus, atq eiuſdẽ ſanctiſſimi diſcipuli, vel eorundẽ ſucceſſores examuſſim cuſtodiere. Nullum ergo Martij dies ille vigeſimuſprimus, vel etiam vigeſimuſquintus myſteriũ obtinet pro paſchali ſolemnitate, niſi ratione æquinoctij die tali, vel alio, vt nunc decimo, vel vndecimo cadenti, quod non ſecus de decimo ſeptimo, vel decimo octauo Martij die dicendum cenſetur. Nam q vigeſimoquinto ipſius die Chriſtus dominus paſſus fuerit, vel ſecũdũ aliquos à mortuis reſurrexerit (quod tamen inferius reprobabimus) nihil ad rem attinet, ni ita mallet eccleſia mobilia feſta in fixa, ac ſtabilia cõmutare, prętermiſſa ęquinoctij, ac quartędecimæ obſeruatione menſis primi, quia vere Chriſtũ Dominum cũ diſcipulis paſcha manducaſſe, ac die altera crucis patibulo affixum fuiſſe nõ ambigimus. Quod aũt pro multorum aſſenſu, ac eccleſię vſu ad vigeſimũprimum Martij, vel ad vigeſimumquintũ ipſius diem æquinoctiũ modo reduceretur, id quoq; non multũ difficile fore reor, ſi modo poſterioribus colliberet reipublicæ Chriſtianæ principibus poſt calendarij noſtri tranſcenſum, videlicet poſt annos 304. dies alios ſeptem in anno quouis alio ſemel tantũ modo prædicto eripere, atq; amputare, vt ſic ad vigeſimũprimum Martij diẽ, vel prope reduceretur vernale æquinoctiũ, ceu prius in decẽnouena/

lis cycli initio fuerat inſtitutũ,ſiue etiam nunc diebus quatuordecim in annis duobus,modo quo ſupra mutilatis, ad vigeſimumquintũ Martij diẽ, licet nõ perenne duraturũ ſtatueretur. Dicet aũt aliquis fortaſſe ad quid prædicta mutilatio dierũ ſeptem in annis duobus, vel vnico tantũ,continuata, quum per aſſiduã æquinoctij anticipationem Introitus ſolis in Arietem quibuſlibet annis. 1 3 2. per diem ferè æquinoctia præferat, nec minus per eiuſdem anteriorationem ſeptuageſima,nedum quadrageſima ad Epyphaniã Domini decurſu temporis deuoluetur, propterea quia æquinoctiũ fixam ac ſtabilem in calendario ſedem habere nõ poteſt, ob cuius mobilitatẽ paſchales termini menſis primi quibuſlibet annis. 1 3 2.diuerſificantur.Quod ſi fixa modo ęquinoctij collocatione,decimoſeptimo Martij,ſiue vigeſimoprimo,aut etiã vigeſimoquinto eiuſdẽ,quartædecimæ quoq; paſchali calẽdario præfixus terminus aſſignetur nullũ tamen ad hoc remediũ afferet huiuſmodi dierum ſeptẽ amputatio quin paſchalia, vel mobilia feſta in perpetratos ſępius errores coincidant,vel paſcha (vt nunc)ſecundo ſæpius menſe celebretur. Cui reſpondendũ eſt,q; tali dierũ ſeptẽ in anno ſemel amputationeexacta,vix p annos. 3 0 4. (per quos tabula noſtra calẽdarij noui inferius extenditur).lxx. nunquã citra Epyphaniæ Dñi octauã cadet,nec tamẽ ex hoc ęquinoctio ſtabilis, vel paſchali termino pfixus locus aſſignari debet. Propterea calẽdario noſtro æqnoctij locũ cum numero dierũ,ac horarũ Introitus ſolis in Arietẽ p annos.3 0 4.quotãnis ſingulariter aſſignauimus, quẽ obſeruari in canone noſtro oĩno inferius præcipitur, ad quemq; Dionyſij,necnõ Bedę aſſenſu magnopere intuendũ extat. Trãſactis vero ãnis prędictis.3 0 4.poſt ſubtractionẽ horarũ,ac minutorũ in aureo nũero à cõiunctionibus,& oppoſitiõibus medijs luminariũ inferius exponendã, calendariũ romanũ innouari poterit cũ aſcriptione æquinoctij proprijs dierũ, atq; horarũ numeris iuxta Alphonſi, vel aliorũ tabulas, vel per nouas tũc temporis octaui orbis, atq; ſolaris annuæ conuerſionis obſeruationes,ſiqua à præſenti obſeruantia,vel futura diſcrepantia oriretur.Et ſic tam ęquinoctij collocationis accuratam obſeruationẽ, quàm decemnouenalis cycli reformationẽ exa muſſim exhibebimus,per quam paſchalis ſolemnitas iugiter incolumis permanere poterit,prætermiſſa autẽ dierum ſeptem,ſaltem prædictorum amputatione,nulla licet paſchalis exorbitatio ex hoc oriatur per vſualiũ huiuſmodi præſentẽ annorũ obſeruantiam,dũmodo ad ęquinoctij verũ,ac ꝓpriũ eiuſdẽ locũ,atq; veros paſchales terminos, ſiue quartaſdecimas lunas, ac plenilunia cœlo,atq; aſtronomi

eo calculo cognita oculos atq; animũ aduertamus, ceu p noui calen darij noſtri tabulá innoteſcet. Nõ tamẽ Epyphanię feſtũ, vel octauã ſaltẽ ſeptuageſima effugiet, quin hanc ſæpius attingat dicto annorũ ſpatio decurrẽte, vel etiã hoc tranſacto feſtũ hoc Epyphaniæ, vel Natiuitatis etiã plures antecedat; vnde omnino diuinorũ officiorũ ordinem in multis puertere conabimur, ſeruata etiã vera ęqnoctij ſede, atq; emuſſicata calẽdario aurei numeri cuiuſlibet deſcriptione. Qd ſi per intercalaris diei omiſſionẽ quibuſlibet annis. 1 3 2. (ſi libuerit) ſtatuendũ, negotio huic in parte ſubueniemus, æquinoctij locũ decimo Martij die, vt nũc eſt collocando, ad hoc vt Epiphaniã ſaltem, (quãuis octauã minime) ſeptuageſima effugiat, & ſic diuinarũ rerum ſeries minus, aut rarius immutet. Adhuc etiã dici poteſt, (vltra q in Aſtrologicis tabulis difficultatẽ, ob diei vnius qbuſlibet annis. 1 3 2. omiſſionẽ, vel cyclorũ plurium inhabilitatẽ confuſionẽ quandã pareret) qd adhuc tamẽ incerti ſum⁹ an per poſteros ita examuſſim cuſtodiretur, an ve ſtatuentiũ limites per ipſorũ ſucceſſores omitteret, quẽ admodũ in Iulij Cæſaris intercalari inſtitutione per ſacerdotes olim ppetratũ legitur. Quod de intercalaribus vndecim in annis. 40. prętermitendis nõ minus ęque dicere poterimus. Quare tutius reor rem ilico auſpicatã terminare (data tamẽ facultate) q̃ alijs finiendã relinquere, atq; minus diuinarũ rerũ, vel ſacrorũ inſtituta, quã humanarũ ſeriẽ puerti debere, quũ maxime annũ romanũ, pro Impatorũ libitu toties, nõ ſemel puutatũ legimus, præſertim vt cœleſti motui cõformiorẽ, vel propriorẽ redigerent. Quod modo pro paſchali ſolẽnitate maxime opportunũ adducimus, Quemadmodũ etiam de decẽnouenali cyclo inferius ſubſequenter exponemus.

¶ Caput duodecimum decemnouenalis cycli renouationem, æque aurei numeri reformationem continet.

ET Si nullus eſt cyclus paruus, vel magnus, maximus, aut mediocris, qui ſolares annos cuſtodientibus lunæ ætatem ad vnguẽ nobis poſſit cõmonſtrare, vt ſcilicet eodem cõpleto alterius lunationes per diem, vel horas ſaltẽ à prioris cycli primationibus, vel nouilunijs, aut oppoſitionibus aliqualiter nõ differant, quandoquidem ſolaris anni quãtitas, ac lunationes duodecim, vel plures minime ſe cõpatiũtur, quemadmodum nos ſuperius, nec minus vbertiſſime Ioãnis Iuſtingenſis, vel etiam Paulus Epiſcopus de Midelburgo aſtronomice, atq; Arithmetice comprobarunt. Sciendũ eſt tamen inter omnes lunares

cyclos nullum calēdario noſtro propriorem, nullumq; magis annuæ ſolari quantitati nobis modo uſu habitæ conuenientiorē, quàm decemnouenalem cyclū reperiri. quiq; ſingulis eiuſdem reuolutionibus exactis, minori egeat æquatione, poſtquam ſemel reformatus fuerit, quēadmo dum inferius demōſtrabimus. Cuiuſmodi reformationem omnino neceſſariā, vel pro paſchæ indagatione opportunam cenſemus, & hoc ob magnā eiuſdem exorbitationem à cœleſti motu, quā prędiximus, longo, ac longiſſimo temporis curriculo nō abſq; turpi nota contractam. Quū maxime per aureum numerū lunaris vel decemnouenalis cycli poſt hebręos latini priſci, græci quoq;, ac demū occidentalis eccleſia poſt ægyptios quartaſdecimas paſchales lunas ſemper ſoliti fuerint indagare, vnde merito inſtaurādus, vel reformādus extat. Renouationē autem prędictā Paulus epiſcopus Foroſempronienſis haud incongrue fieri putauit per anteriorationē aurei numeri cuiuſlibet ad diem quintū incluſiue à loco, quē prius in calendario vſq; modo obtinuit. Innouationem pręterea noui cycli, quē maxime ad decēnouenalem eccleſiæ reduxit, haud inepte per aſtrologicam ſupputationē eduxit. Quem ſi modo romano calendario eccleſia aſcribi maluerit, pro tempore aliquo ſaltem perpetrati ſępius errores in paſchæ celebratione, atq; quartędecimæ indagatione pertranſibunt. Verū quia (vt idem inquit Paulus) huiuſmodi lunares cycli, etiā optima ratione cōpoſiti, perpetuo durare non poſſunt, ideo aſtrologicam ſupputationem ſubiunxit, per quā per poſteros (ſi libuerit) reformari, vel innouari poſſit cyclus quilibet lunaris. Cum maxime doctorū plurium ſententia, minime paſchali oppoſitioni, vel quartę decimæ lunę pręſertim Dñica die, vel ſabbato contingenti confidere debeamus, quę ſcilicet per ſimplicē, vel etiam nouū, ac emuſſicatum aureum numerū cycli cuiuſlibet reperta fuerit, quū in rei veritate pro paſchali obſeruatione nullus quidē ſimpliciter ſatisfaciat ni horas, ac horarū minuta cū æquatione aliqua vltra dies integros cōtineat, vt ſic per aſtrologicā ſupputationem elimetur. Quū ob intercalaris diei varietatē, tum ob ſuperius enarratas cauſas per diē, & horas nouilunia diuerſorum cyclorū ſępenumero diuerſificentur, vt in his ſępius, vel quartadecima luna plurimū aberrare contingat. Idcirco Iuſtingenſis mathematicus inſignis lunares cyclos oēs reprobauit, poſt habita aſtrologica caſtigatione, quam per horas, ac minuta negocio huic magnopere opportunā comprobauit. Quodſi ecōtra hebręorū ritum in nos adduci poſſe cuipiā forte videbitur, quos ijſdē lunaribus cyclis per dies tantū integros à lege data vſq; nunc, vel antea etiā

vti ſolitas agnouimus. Dicendũ ꝙ ipſi licet lunares menſes per dies integros abſq; horarũ, vel minutorũ numero obſeruent, adhibent tamẽ intercalares dies pro æquatione menſiũ ipſorũ, quos per epactas horarum ac momentorũ diuerſorum cyclorũ (vt diximus) in vnum collectarũ menſibus addunt, quẽadmodũ nos intercalaribus diebus pro adæquatione coutimur ſolariũ annorum ad ſolis curſum in zodiaco, diuerſitatem horarũ, ac minutorum in noſtro lunari, ſiue decẽnouenali cyclo vſq; nũc penitus aſpernantes, atq; hũc per dierũ epactas, atq; emboliſmos tantũ ſolaribus totidem reuolutionibus. 19. adęquari putantes. Ex prædictis autẽ diuerſitas magna in cõſtituendis hebręorũ menſibus tollitur, quam nos in ætate lunæ per aureum numerũ romano calendario aſcriptũ experimur. Vlterius hebræi Tabulas habẽt Gamalielis, nec nõ Caldaicã ſupputationem, per quam feſtorum ordinẽ paſchalium, atq; legalium ad vnguẽ cuſtodire poſſint, ſin modo his minus, quàm fœnerationibus animũ, ac ſtudium applicuiſſent, his nanq; hora, vel momentũ vnum tantũ in coniunctionibus medijs luminariũ prętermiſſum, diuerſitatem magnam in diebus efficit. Nos autẽ, quibus durum, atq; abſurdum eſſet ſolares annos in lunares cõuertere, atq; ideo cyclum aliũ (velut arabum annorum. 30. lunarium) noſtro nequimus inſerere calẽdario ob ſolaris anni ad lunarem incongruentiam. Idcirco in pręſenti, vt olim ab eccleſia vſu habitum decemnouenalem cyclum cum eiuſdem aureo numero, rite admodũ cuſtodiemus, adhibita inſtaurationis, atq; ęquationis forma in diebus horis, atq; minutis poſt debitam eiuſdem ac propriam calendario noſtro collocationẽ, per ſingulas ſcilicet ipſius reuolutiones ſexdecim, videlicet per annos. 304. coniunctiones, atq; oppoſitiones medias luminariũ, atq; quartaſdecimas paſchales menſis primi ipſo eodem aureo numero cõmonſtrante. Has vero cõiunctiones medias, menſibus anni duodecim, atq; paſchales oppoſitiones. Martio, & Aprili paucis quidem paginulis annotauimus, annis etiam. 304. non ſecus ac aſtronomico calculo (vt infra capite. 14.) proprius adæquãdas, à Foroſempronienſis Epi ſupputatione nullibi diſcrepantes, quũ præcipue omne verũ vero conſonet. Quas ille tamẽ per multas paginas in annos. 76. protraxerat, annorũ totidem. 76. cyclum magnũ conſtituendo, æquatione dierũ, ac horarum per annos plurimos in futurũ non omiſſa. Quãuis ob multiplicitatem numerorũ cycli ipſius calẽdario inhabilis ad ſcribendũ, iuxta Romani calẽdarij vſum cenſeatur, atq; ideo aureos numeros quoſlibet cycli ipſius penitus omittẽdo neglexit, nam quũ ſæpius decemnouenales

numeri alterius locum occupent, quidnã. 7 6. annorum cyclus efficeret ſi modo per eiuſdem aureos numeros inextricabiliter Calendario aliquo ſcriberetur? Cycli autẽ prædicti annorũ. 304. poſt ãnorum totidem decurſum pro futuris lõge temporibus talem exhibebimus reformationis modũ, ſeruata etiã aurei numeri eiuſdem per decemnouem calendario deſcriptione. Deſcriptis nanq; coniunctionibus medijs luminariũ cycli vnius annorum ſcilicet decẽnouem, per tabulã calendarij noſtri (aureo numero currentis cuiuſq; anni diebus menſium vſualibus prænotato) cum horis, atq; minutis à meridie vrbis Romæ eccleſiarũ omnium capitis aſtronomice cõputandis, quibus præciſe occurrunt ab anno chriſti Dñi. 1 5 20. incluſiue inchoando, adhibita deinceps æquationis forma pro reliquis reuolutionibus ſexdecim decemnouenalis cycli (velut calendarij noſtri tabulæ annotatur, de qua infra Cap. 1 4.) cum prædictarum reuolutionum ſpacio cõcurrentes, anni Romani. 304. vſualiter dies cõtineant. 1 1 1 0 3 6. perfectos. Cycli vero ſexdecim decemnouenales ſinguli coniunctiones medias. 2 3 5. atque ideo per. 1 6. productæ lunationes efficiant. 3 7 6 0. quę iuxta præmiſſam lunationis cuiuſlibet quãtitatẽ dies capiunt. 1 1 1 0 3 5. horas nullas, minuta. 3 1. ſecunda. 8. 3ª. 0. Ideo lunationes prædictæ. 3 7 6 0. ijſdem ſcilicet annis. 3 0 4. concurrentes per horas vigintitres, minuta vigintiocto, ſecunda quinquagintaduo, tertia nulla præferuntur, vt ſupra etiã capite nono comprobauimus. Quod ſi à dierum numero horarum, ac minutorum cõiunctionum quaruncunq;, vel oppoſitionũ calendario noſtro per aureũ numerum deſcriptarũ poſt elapſum annorũ. 3 0 4. horas ipſas. 2 3. mi. 2 8. ſecũda. 5 2. arithmetice ſubduxeris, cõiunctiones, atq; oppoſitiones omnes ſubſequentis cycli per annos alios. 3 0 4. vſq; ſcilicet ad annũ Domini. 2 1 2 8. coæquatas habebis, ab anno Domini futuro. 1 8 2 4. incluſiue inchoãdo, quibus æquatio alia minime exquiritur per annos. 1 9. reuolutionis primæ decẽnouenalis cycli, videlicet vſq; ad annũ. 1 8 4 2. (de qua infra cap. 1 4.) quemadmodum etiã in annis elapſis ab anno Domini. 1 5 2 0. vſq; ad annũ. 1 5 3 8. incluſiue nulla datur tabulæ noſtræ tẽporis æquatio. Exinde vero ab anno. 1 8 4 3. vſq; ad annũ. 1 8 6 1. æquationes ſecundi cycli tabulæ noſtræ aſcriptas proprius adaptabis, quẽadmodum ab anno. 1 5 3 9. vſq; ad annũ. 1 5 7 7 tabulæ eidem notatũ fuerat. Haud ſecus de æquationibus aliorũ cyclorum efficies (quorũ canon infra cap. 1 4. exhibebitur) nihil in dierum numero, horarũ vel minutorum innouando, niſi in Dominicalis literæ deſcriptione loco, a g anni primi decẽnouenalis cycli, f e

deſcribendo. Et ſic de ſingulis, ceu ſolaris cycli, ac Dominicalis literę canon inferius cap. 16. deſcribendus edocet. Quā dominicalem literam ſingulariter proprio annorū numero diſtribues, quos etiam numeratim ſuis quoſq; locis aſcribes, ab āno Domini prędicto. 1824. inchoando vſq; ad annos eiuſdem. 2127. Quibus elapſis (ſi deo placuerit) nō minus per annos alios. 304. & vltra ad libitum innouari, atque perpetuari poterit Romanum quodlibet calendarium per prędictam ſcilicet horarum. 23. mi. 28. 2ª. 52. ſubtractionem. Hoc tantum animaduerſo pro paſchali celebritate, vt quartædecimæ lunæ (quæ modo ęquinoctio verno proxime pręcedunt, queq; alias in futurum idipſum poſtergabunt) ex Aprili in Martiū cum ipſarum aureo numero, eiſdem ſcilicet inſeruienti transferantur, veluti. 14. numerus, de quo infra cap. 16. quod nō minus de. 6. vel etiam. 17. aureo numero dictū pręſupponatur. Nec minus pręteritis quoq; temporibus, quàm futuris antedicta coniunctionū mediarum, ſiue tabula calendarij noſtri inferius deſcribenda abſq; vlla etiā ipſius innouatione arithmetice adaptari poterit, per quam coniunctiones quaſq; medias, vel oppoſitiones ab anno primo incarnati verbi, vſq; ad annos. 3647. (non ſecus atq; per aſtronomicas tabulas) dicto citius perſcrutabere, ſiue etiā vlterius quis marte ſuo hanc extendere voluerit. Si nanq; à diebus horis, atque minutis coniunctionis cuiuſlibet (quam menſe aliquo venandam propoſueris) dierū horarum, ac minutorum numerū ſubduxeris, quēadmodum è regione annorū Chriſti Domini per annos. 304. collectos, per propriā tabellam inferius notatū inuenies, ſi modo tēpus propoſitū calēdarij vel tabulę noſtrę annos exceſſerit, videlicet. 1823. vel ſi hos præceſſerit, adieceris, coęquatū coniunctionis ipſius, quod quęrebas, tēpus elicies p dies, horas, atq; minuta poſt meridiē vrbis Romę (vt prędiximus) cōputandas, ęquatione tamē altera (vt infra) adæquādas. Sic nāq; ab anno primo Incarnationis ad annū vſq;. 303. incluſiue dies. 4. hoř. 21. m̄. 24. ſupaddes. Quòd ſi hos exceſſerit annos ꝓpoſitorū annorū numerus vſq; ad annos ſcilicet. 507. dies. 3. hoř. 21. m̄. 55. itidē adijcito. Primus nanq; annorū numerus cyclū magnū primū includit annorū 304. cuius qdē vnum ac primū ptranſiſſe, nō minus q̄ vnitatē ex aureo numero Incarnationis anno primo ꝑceſſiſſe pręſupponim⁹ ab anno quoq;. 304. incluſiue p annos totidē alios. 304. ſecūdus intercipit lunaris cyclus magn⁹ ad annū vſq;. 911. cū ſuo titulo adde. Poſt hūc elapſum terti⁹ cyclorū numerus cōputatur. Et ſic de ſingulis. Elapſo aūt cyclo ſexto, q anno. 1823. terminať, videlicet poſt calēdarij noſtri

tranſcélum(ni ſecus reformatũ fuerit quàm inferius reperitur) æquationis tẽpus à cõiunctionibus medijs minuetur. Quòd ſi modo (vt ſuperius dictum eſt) per ſubtractionẽ horarum. 23. mi. 28. ac ſecundorum. 52. calendariũ ipſum innouaretur, ſuperfluũ eſſet ęquationẽ hanc denuo ſubducere. Animaduertẽdum igitur in primis extat ex quo ſit cyclorũ ordine annus propoſitus, cuius ſcilicet lunationis horam quæris, vt per additionẽ, vel ſubtractionẽ æquationis huiuſce primæ iuxta Titulũ ipſius Adde. vel Minue aureus numerus lunationis ipſius diebus menſiũ proprio ſcilicet loco collocetur. Quod ſi annorum propoſitorũ numerus tabula calendarij noſtri includetur, ab anno ſcilicet Dñi. 1520. vſq; ad annũ. 1823. incluſiue, nullo modo æquatione iſta indigebimus. Æquationẽ igitur hãc primo loco habitam cũ diebus, horis, ac minutis, cũq; ꝓprie eiuſdẽ titulo iuxta cycli exigentiã, in quo ꝓpoſitorũ annorũ numerus includit (vt hic inferius notatũ reperitur) ad partẽ ſerua, quia ipſa inferius indigebimus.

Cyclorũ nũs.	Anni xp̃i Dñi.		Dies	hoř.	mi.	Anni xp̃i Dñi.
1	0	Add.	4.	21	24	303
2	304	Add.	3.	21	55	607
3	608	Add.	2.	22	27	911
4	912	Add.	1.	22	58	1215
5	1216	Add.	0.	23	29	1519
6	1520	0 0.	0.	0	0	1823
7	1824	Mi.	0.	23	29	2127
8	2128	Mi.	1.	22	58	2431
9	2432	Mi.	2.	22	27	2735
10	2736	Mi.	3.	21	55	3039
11	3040	Mi.	4.	21	24	3343
12	3344	Mi.	5.	20	53	3647
	Initiũ cycli.					Finis cycli.

Æquatione hac primo loco ſeruata, reliquas tabulę noſtrę calẽdarij noui aſcriptas cyclis quibuſlibet duodecim ſuperiorib⁹ deinceps accõmodabimus atq; exinde anni cuiuſlibet ęquationẽ propriam ex reuolutionibus ſexdecim per calendariũ noſtrũ ſecundo loco exquirendam venabimur. Ex quo in primis aureũ numerũ anni ꝓpoſiti, atq; eiuſdem congruentiã ad reuolutiones ſexdecim Tabulę calẽdarij noſtri proprius (vt hic inferius) exquiras. Cũ nanq; æquationes reuolutionis primę, vnius decẽnouenalis cycli quas tabulę calendarii noui inſeruimus, ãnis priorib⁹ decemnouẽ cuiuſlibet cycli magni annorũ

304.ex ordine correſpõdeant.Exinde alię decẽnouem ſubſequẽtibus annis ipſis decẽnouem atq; ideo reuolutioni ſecundæ decẽnouenalis cycli coęquenť,queãdmodum ęquationes dico ab anno. 1520.vſq; ad annos. 1538.interceptæ reuolutioni primæ tabulæ noſtræ depu tantur.Alię.19.ſubſequẽtes cyclo ſecũdo tribuunť.Et ſic de ſingulis vſq; ad ſextũdecimum decẽnouenalem cyclũ, & annorũ.304.cõple mentũ. Sic igitur propoſitũ ęquationis ſecũdæ reuolutionũ ſexde cim per tabulã calendarij nr̃i abſoluturus, annorũ numerũ cycli ma gni ex duodecim premiſſis propria ipſorũ, ac ſuperiori tabula deſcri ptorũ minorẽ ſcilicet ac propriorẽ ab annis tuis ꝓpoſitis ſubducito, ex his minorẽ, ac propriorẽ inquã,qui in extremo tabulę ꝑiniſſę mar gine in annis xp̃i deſcribunť.Et hic eſt numerꝰ ipſe(vt clarius innote ſcat) qui cyclũ magnũ terminauit numerũ ꝓpoſitorũ annorũ tuorũ precedentẽ vt puta, ſi anni tui ꝓpoſiti in ſecũdo cyclorũ ordine inclu duntur vt ſi videlicet, cõiunctio adæquãda ab anno fuerit.304.vſq; ad annum.607.incluſiue,ſic vltimũ prioris cycli numerum in annis chriſti.D.accipito,qui ſunt.303.Quos ab annis tuis, quos(vt ſu pra)propoſueris,ſubducito.& ſic de reliquis.Subtractionis enim reſi duum,vel ipſe propoſitorũ annorum numerus qui dum ex primo cy clorum duodecim ordine fuerit,ſubtractionis loco per vnitatem au geatur, iſte aureum numerum currentis anni propoſiti,nec nõ corre ſpondentẽ cyclum ex ſexdecim prędictis cum æquatione ipſius in ca lendario noſtro demõſtrabit.Si nanq; ſubductum numerũ illum:vel alium prioris cycli(vt ſupra)per vnitatẽ adauctum per.19.partieris ex quotiente cyclorum numerũ perfectorũ decẽnouenalium, ſcilicet nec non ex reliquo partitionis,ſubſequenti cycli aureum numerũ an no propoſito ſeruientem quẽ quærebas educes. Quod ſi partitione facta,nulla in reliquo habueris.19.erit aureus numerus anni ipſius, totuſq; cyclus,quotus fuerit in quotiente numerus.Anno autẽ huic ęquatio talis debebitur ex tabula calẽdarij noſtri,qualis è directo au rei numeri,(quotus q̃ſq; fuerit) proprio tamẽ cyclorũ ordine ſeruato aſcribitur. Hãc deniq; ęquationẽ ſecũdo loco habitã, primãq; ſupe rius ad partẽ ſeruatã cum proprijs titulis Adde, vel Minue (ſeruata dierũ horarũ,ac minutorũ ſerie) vnã alteri ſubſcribas, ꝙ ſi diuerſorũ fuerit titulorũ aſcriptio,minorẽ à maiori ſubtrahe,ſin vero ambę ad dendæ, vel ambę minuẽdæ ſint,ambas ſimul collige, productũq; to tum adde,vel minue iuxta titulorũ exigentiã à diebus,horis,atq; mi nutis cõiunctionis cuiuſlibet per aureũ numerũ anni propoſiti calen dario aſcriptis. Aliter aũt vt prędiximus numerũ ſubducito minoris

ęquatiõis à maiori,ſi modo diuerſæ fuerint, iuxtaq; maioris denomi nationẽ reſiduũ adde,vel minue à cõiunctionis horis prędicto modo inuentis,vt coniunctionẽ ipſam anni ꝓpoſiti, mediã ſcilicet perinde atq; aſtrologico calculo adęquatã habeas. Quę vt exemplo magis, quàm verbo clarius innoteſcãt,annũ primum propono poſt nycęnã ſynodũ,qui fuit. 323.annus chr̃i Dñi currẽs,cuius coniunctionẽ me diam Januario menſe factã libeat indagare per poſitionẽ ſcilicet no/ uam calẽdarij noſtri. Vnde quia per ꝓpriã tabellã ſuperius deſcriptã numerũ hunc annorũ. 323.interceptũ inuenio cyclo ſecũdo,qui an no. 304.inchoat̃,atq; anno. 607.terminatur. Ideo æquationẽ cycli ſecundi per propriã tabellã ſuperius expoſitã cum ſuo titulo Adde ad partẽ noto,quę eſt dierũ.3.hor̃.21.mi.55.numerumq; illũ accipio, qui prędecentẽ cyclum primũ, ac priorem proxime finiuit. Et hic eſt 303.cycli primi terminus,hunc igitur ab annis ipſis ꝓpoſitis,vide/ licet. 323.iubeor ſubducere,ex quorũ ſubtractione. 20.remanẽt, nu merus iſte. 20. cyclorũ minorum ordinẽ calendario noſtro deſcripto/ rum ,atq; exactorũ, cum aureo numero proprij cycli anno propoſito conuenienti demõſtrat.Si nanq; numerum hunc. 20.per decẽnouem partieris,vnum in quotiẽte habebis,vnitate etiã in reliquo remanen te,productus itaq; vnus in quotiente, reuolutionẽ primam ex cyclo/ rum ſexdecim ſerie exactã indicat,atq; vnitas in reliquo vnitatem au rei numeri ex ſecundo decẽnouenali cyclo anno propoſito concurren tem inſinuat.Vnitas itaq; aurei numeri cyclo ſecũdo reperta, cui an/ norum chr̃i numerus. 1539.calẽdarij noſtri tabulę aſcribitur ſub ti tulo ęquationũ,ęquationẽ ſecundi cycli èdirecto vnius ex aureo nu/ mero Januario mẽſi ſeruientẽ ĩdicat, quę eſt hor̃.7.m̃.28.Minuẽda. Hanc ęquationi primæ ſuperius ad partẽ ſeruatę ſubſcribo,quę fuit dierum. 3.hor̃.21.m̃.55.addenda quidẽ,à qua ęquationẽ prędictã diuerſi ſcilicet tituli,ac minorẽ ſubduco,reſiduũq; maioris æquatio/ nis primę,videlicet dies. 3.hor̃.14.m̃.27.iuxta prioris tituli exigen tiã diebus addo horis, & minutis vbicunq; vnitas in aureo numero Januario mẽſe calẽdario noſtro aſcriptã inuenio, qui fuit aureus nu/ merus currens anni propoſiti, cuius ſcilicet lunationẽ primam anno eodem factã exquiro. Vnitas hęc igitur ex aureo numero calendarij noui Januario menſe diebus. 19.ipſius aſcribit̃,cum hor̃.13.m̃.50. Quibꝰ reſiduum ęquationis pręmiſſę,videlicet dies. 3.hor̃.14.mi. 27.iuxta prędicta Addo.ex quorũ additione dies. 23.hor̃.4.mi.17. colligo cõiunctionẽ mediam ſcilicet luminariũ anno primo poſt ny/ cenam ſynodum, Chriſti vero. 323.Januario menſe.23.ipſius die

horis prędictis poſt vrbis meridiē factā. Quod modo propoſitū fuit.

Vnitas hęc ipſo eodē die per Dionyſiū abbatē Romano calēdario (vt ſupra capite ſexto) fuit appoſita, quæ antea cõiunctionis diē per dictū tempus indicarat, quę modo per dies quatuor in calēdario noſtro nulli dubiū pręferri debere cenſet, quod nō minus cœlo oculis videri, quā aſtronomico calculo rationabiliter pſpici põt. Qua de re exemplum aliud perbreue cape, anno Dñi decurſo. 342. in Januario mēſe. Qui quoniā annorū numerus (vt modo prędictus) nō minus cyclo ſecūdo ex duodecim prçmiſſis includitur, Ideo ęquatione eidē cõpetenti accepta, dierū. 3. hoř. 21. m̄. 55. Add. et ad partē cum ſuo ipſius titulo Adde ſeruata vltimū, atq; prioris cycli minorē numerū. 303. à prędicto annorū numero. 342. ſubduco cuius reſiduū, quod eſt. 39. per. 19. diuido ex quorū diuiſione binariū numerū in quotiēte elicio, reuolutiones duas cyclorū minorū perfectas demõſtrantem, vnitate in reliquo remanēte, qui eſt aureus numerus currēs anni propoſiti. 342. ex quo reuolutionibus duabus trāſactis, tertiū decēnouenalem cyclū tabulę calēdarij noui cū vnitate aurei numeri ingredior cuius eregione Ianuarij mēſis ęquationē inuenio horaę. 14. m̄. 56. Minuendā, nihil ad annorū numerū prçſcriptorū reſpiciēdo, verū ad aureū numerum tantū, atq; Ianuariū menſem propoſitū, cuius lunationē quęro in anno prępoſito. 342. Quod ſi modo anno ipſo cõiunctionē aliquā poſt Februarium mēſem exactum perquirerē, non hāc ęquationē antedictā, verum ſubſequentē Martio aſcriptā per anni reliquum acciperē vt infra capite. 14. latius edocebere. Demū quoniā æquatio prima maioris cycli ſuperius ad partē ſeruata addenda fuerat. Videlicet dies. 3. hoř. 21. mi. 55. ꝓpterea minorē hāc horarum 14. mi. 56. modo dictā minuendā ſcilicet diuerſi quoniā tituli repeřitur à priori ſubduco, cuius reſiduū videlicet dies. 3. hoř. 6. mi. 59. iuxta ſuperioris tituli notā, diebus addo. 19. hoř. 13. m̄. 50 in Ianuario menſe per vnitatē aurei numeri calēdario noſtro deſcriptis. Fiunt itaq; dies. 22. hoř. 20. m̄. 49. tēpus ſcilicet cõiunctiõis medię Ianuario menſe factę anno pdicto, 342. cuius fuit vnitas aureus numerus currens. Exēplum aliud habeas pro futuris modo tēporibus ad annos ſcilicet Dñi. 2678. in Aprili mēſe qui quoniā annorum numerꝰ cyclo magno nono icluditur. Ideo ęquatione eiuſdē accepta, & ſeorſum cū ſuo titulo Mi. ſcripta, quę eſt dierū. 2. hoř. 22. mi. 27. minorem ac propriorē in extremo tabulę margine notatū numerū. 2431. ab annis prędictis minuo reſiduūq;, quod eſt. 247. per. 19. diuido ex quo. 13. in quotiente habeo, nihil in reliquo extante. Vnde. 19. au

reum numerũ tertijdecimi decẽnouenalis cycli elicio, annis propoſi/tis reſpondentẽ. Ex quo ęquationem ſecundã, anno vltimo. 19. ſcilicet tertijdecimi cycli tabulæ calẽdarij noſtri deſcriptæ, videlicet hor. 17. mi. 37. minuendã, æquationi primæ ſuperius ad partẽ ſeruatæ Addo. quę fuit dierũ. 2. hor 22. mi. 27. Minuenda. Collectũq;, videlicet dies. 3. hor. 16. mi. 4. (quia ambę minuendæ fuerant æquatio/nes ipſę) à diebus. 28. hor. 11. mi. 45. demo. quos per. 19. aureum numerum annorum propoſitorum in Aprili mẽſe è calẽdario noſtro eduximus. Ex quorũ ſubtractione dies remanẽt. 24. hor. 19. mi. 41. aſtronomicè ſumpti, qui tamẽ vigeſimusquintus currens computatur. Et tunc pridie paſcha noſtrũ celebrabit, videlicet vigeſimoquar/to Aprilis die quo itidem die anno Dñi. 2773. (ipſa inquam noui/lunij die) æque paſcha noſtrũ occurret, quartadecima luna aurei nu/meri Romani calẽdarij. 17. Aprilis die, atq; b Dñicali litera vtrobiq; annis ipſis cõcurrenti, ac paſcha ad octauã proxime per dies ſeptem transferẽte (in opprobriũ attamẽ Chriſtanæ reipublicę) ni modo paſchales Dionyſij, vel Alexandrinorũ canones, atq; aurei numeri vſualis deſcriptio põtificali, vel etiã ſacroſanctę Romanę eccleſię auctoritate (vt prędiximus) innouẽtur. Hęc pro futuris, atq; pręteritis longe temporibus dicta ſufficiant calẽdarij noſtri tabulã excedentibus quiq; annorũ. 304. cycli noſtri lunaris termino excluduntur, qui du/plici indigent ęquationis norma. His nãq; (vt prędiximus) cycli noſtri annis. 304. tabulę noſtrę vnica tantũ opus eſt ęquatiõe ipſa, vel futuris etiã cyclos duodecim magnos pręmiſſos excedentibus, dum/modo calendariũ noſtrum modo, quo ſupra, quibuſlibet annis. 304 ſiue etiã hoc pacto perpetuo duraturũ innouetur. Verũ antequã ad ęquationum canonem cyclorũ minorum tranſeamus, pauca admo/dum ſuper medios, atq; inęquales luminariũ coitus diſſeramus.

¶ Caput. xiij. diuerſas doctorũ ſententias ſuper veros, atq; medios, & ęquales luminariũ motus, ac tutiorẽ ſuperinde modũ exponit.

DVbitarũt aliqui inter nouellos auctores, docte quidẽ, atq; erudite, nec minus ſup paſchali celebritate perſpi/caciſſime diſſerentes. Quęnã oppoſitio paſchalis ſacrę diei nuntia media ſcilicet an vera rectius ſit aſſumẽda, quãdo quidẽ in paſchę celebratione iuxta diuinorũ antiquæ legis pręceptorũ expoſitionẽ (de qua ſupra capite quarto) veſpere lunã quartadecima die orbe pleno cõſpectam, atq; dominicum

diem

diem proxime ſubſequentē iuxta eccleſiæ ſanctiones,pro paſchali ſo lemnitate apud nos cuſtodiri debere minime dubitatur. Quáobrem inæqualiū,ac verorum motuū obſeruatores arguunt,ꝙ vera luminarium oppoſitio,quę Soli diametraliter obijcitur,mediam,ac ęqualē per horas quandoq; tredecim præcedere, vel modo ſubſequi poteſt. Ideo centrū corporis lunaris à ſolari per gradus tunc ſeptem,vel circiter,diametraliter diſtare poterit.Quo ſtante nō erit luna ipſa(tunc temporis ſaltē)in oppoſitione media ſcilicet luna lumine repleta, verum ſæpius lumine creſcens,vt etiā lumine diminuta cœlo conſpici poterit.Quare pleniluniū verum eligi malunt,quàm oppoſitionem mediam,atq; hanc nō minus hoc,quàm alijs plurimis reſpuūt argumētis,quę in pręſenti breuitatis cauſa omittimus. Sed econtra mediorum,atq; ęqualium motuum imitatores,atq; defenſores,poſthabitis modo eorundē rationibus in contrariū deductis. Iudæos aſſerūt,ita à vetuſtiſſimis eorū patribus edoctos,latinos,gręcos,Alexādrinos ęgyptios,ac romanā tandem eccleſiā mediocres duntaxat,et æquales cōiunctiones, mediasq; luminariū oppoſitiones in paſchæ celebratione vſquequaq; ſolitos obſeruare,à quorū ſemita incōgruū eſſet,nouūq; nobis diſcrepare,tanquā antiquæ,vel nouæ etiam legis paſchaliū canonum inſtitutoribus ignorantiā impingentibus. Addentes etiam ꝙ aureus numerus decēnouenalis, ſiue lunaris cycli ab ijſdem oībus, necnō ab eccleſia vſq; modo cuſtoditus, vt nunc ſtat, vel per paucos vix annos elimatus cuſtodiri poſſet,per quē luna prima,vel decimaquarta,ſiue etiā paſchalis ſolēnitas rite longius indagetur. Aduerſariorūq; in cōtrariū dicta taliter abſoluūt. Impoſſibile ſcilicet extitiſſe,vel modo futurū aſſerere lunam ſemper diametraliter ſoli oppoſitam in occiſione agni, quādo ſcilicet quartadecima cōpleta ad veſperā,quintadecima inchoante imolabatur,ne ſcilicet modo antea,modo poſtea,vt tūc raro vero fieret luminariū oppoſitio, ni talem deus legem cœlorū motibus pro hora illa, qualē hominibus, exhibuiſſet. Vnde pleniluniū vel prope tranſactum, vel nō longe futurum ad hoc tantū ſufficere aſſerūt pro agni occiſione in decimęquartæ obſeruatione,quū maxime oppoſitionis applicatio, vel eiuſdem ſeparatio per gradus duodecim antea ſtatuatur, vel alijs totidem poſtea ob lunares radios terminetur.Et ſic non oportet per gradum, vel minutū tali vtiq; hora lunā in zodiaco ſoli diametraliter opponi dūmodo per applicationē oppoſitionis aſpectū meat, nec ſolares radios per ſeparationē graduum. 15.luna ipſa ſubterfugiat.Et ſic neutiq̃ luna lumine diminuta,vel ſenſibiliter ſaltem tunc tēporis conſpicie-

tur. Quod in quartędecimæ cuiuſuis termino calendarij n oſtri ma/
xime cuſtoditur, de qua infra cap. 1 4. Accedit ad hoc ꝙ oppoſitio
nes quæcꝫ,ſicuti etiã cõiunctiones ambę vera ſcilicet atqꝫ mediocris
eadem quãdoqꝫ hora conueniũt, ſæpius citra horarũ ſex ſpatio, quã
vltra ad horas vſqꝫ treſdecim, vel parũ plus cõcurrentes. Ego tamen
ſup re tali meã nequeo in mediũ proferre ſententiã, quum meũ nõ ſit
huiuſmodi munus.Hoc tamen tantũ aſſero(vltra veterũ oium aſſue
tudinem,ac mediorũ motuum habilitatẽ, vel facilitatẽ in paſchę ce/
lebratione,quę nõ ita ſtricte paucorũ tantum mathematicorũ nume
ro,ſed etiã ſemidoctis debeat innoteſcere)quod ex veris, & inęquali/
bus etiã motibus,tum ex diuerſitate tabularũ,tum ex modo operan/
tium plures poſſent cõtrouerſię ſuperinde exoriri quũ Iuſtingenſis,&
aliorũ,inęqualiũ motuum ꝓfeſſorũ ſententia minutorũ nedum horę
vnius differẽtia in oppoſitiõe luminariũ per dies ſeptẽ, vel etiam per
dies quandoqꝫ. 2 8 .paſcha noſtrũ diuerſificari faciat, queadmodum
nõ minus penes hebręos,per Gamalielis tabulas, vel eorundem cal/
daicã ſupputationẽ in paſchali ſolẽnitate iandudum obſeruatũ legi/
mus. Quo tamen dato ꝙ per peritiſſimũ mathematicę ſupputatorẽ
oppoſitiões quęqꝫ annuæ paſchales iuxta veros,& inęquales motus
vt puta per annos ſex qui mille, vel vltra diligentiſſime calcularẽtur,
tunc eiuſdem authenticũ penes Apoſtolicam tantũ, ſedem in archi/
uo exhiberi neceſſum foret. Et ſic per Pontificem maximum quotan/
nis cæteris eccleſijs intimari quo ſcilicet die paſcha ſanctũ anno ipſo
celebrari deberet.Quod omnino tędioſum,nedum chriſtiano cœtui
abſurdum eſſet paſcha noſtrum chriſtcolis ipſis ignorari . Quod ſi
modo exemplaria plura exinde haberentur, vel ſcriptorum incuria,
vel impreſſorum errore (vt etiam in ſupputatorijs tabulis ſępenume
ro fieri concernimus)ijſdem in dierum,vel horarum numero aliqua
liter vitiatis,non minor exhiberetur diſſenſionis occaſio, quàm ſi per
diuerſos computarentur auctores, quũ quilibet etiam ſupputatoriæ
artis ſemidoctus ad correctionẽ, non minus, quàm cõſumatiſſimus
mathematicus (perperam forſitan) feſtinaret, vnde ad primum , &
vnicum exemplar ſemper opus eſſet confugere , quod non omnibus
opportunum foret. In medijs autem luminarium congreſſibus,vel
eorũdem plenilunijs omnis laboris atqꝫ erroris occaſio tollitur, quũ
quilibet etiam idiota haſce poſſit Calendarij noſtri medias lumina/
rium coniunctiones per aureum numerum anni cuiuſlibet ab eccle/
ſia longiſſimo tempore vſui habitũ abſqꝫ vlla calculi nota corrigere,
atqꝫ emendare , hoc pacto. Videlicet vt coniunctioni primæ decem/

nouenalis cycli quę fuit anno Dñi. 1 5 20. die. 1 9. hoř. 1 3. ñi. 5 0. in Ianuario mēſe e regione vnitatis pro aureo numero anni illius, vt cę-
teris ibidem exarato, dies addātur. 2 9. hoř. 1 2. ñi. 4 4. Quibus col-
lectis dies fiunt. 4 9. hoř. 2. ñi. 3 4. A quibus ſi dies. 3 1. Ianuarij de-
mantur dies reſtabunt. 1 8. hoř. 2. ñi. 3 4. tempus ſcilicet coniunctio
nis mediæ Februario menſe factæ anni prędicti. 1 5 20. Cui ſi modo
dies iterum addantur. 2 9. hoř. 1 2. mi. 4 4. dies proſilient. 4 7. hoř.
1 5. ñi. 1 8. ex quibus dies. 2 9. ob intercalarē biſſexti diē anni prædi-
cti ſi deducantur, coniunctio media proſiliet Martij die. 1 8. hoř. 1 5.
mi. 1 8. Sicq; vſque ad anni calcem procedendo, luminarium coitus
omnes verificabuntur. Vbi vero ad extremum anni, vel coniunctio-
nem vltimam perueneris ſub vnitate aurei numeri, quæ fuit anno eo
dem. 1 5 20. menſe decembris die. 9. hoř. 9. mi. 5 4. per Additionem
iterum vt ſupra dierum ac horarum totidem, atq; minutorū dies re-
ſultabunt. 3 8. hoř. 2 2. mi. 3 8. à quibus dies ſubtrahes. 3 1. Decem
bris ſcilicet. Et dies remanebunt. 7. hoř. 2 2. mi. 3 8. tempus ſcilicet
coniunctionis Ianuario menſe factę anni. 1 5 2 1. vbi duo pro aureo
numero anni illius deſcribuntur. Sic itaq; vſque ad decemnouena-
lis cycli vnius completam reuolutionem procedendo operabere, do-
nec coniunctiones omnes annorum. 1 9. adęquaueris, vnitatem au-
reo numero cuilibet præcedentis anni pro futuro anno iniungendo,
quotiens ad finem anni, vel coniunctionem vltimam deueheris. Hoc
tantum animaduerſo q; ob ſecunda tria, tertia duo, quarta viginti-
quatuor, quibus lunatio quæq; dies. 2 9. hoř. 1 2. mi. 4 4. exuperat
(quæ tamen pro facilitate operantium prætermiſimus) Addendum
fuit lunationibus quibuſdam minutum vnum, quibuſlibet videli-
cet lunationibus viginti ferè, vt punctuatim per minuta quælibet
exquirenti patefiet. Quemadmodum in lunatione Februario men-
ſe facta die. 6, hoř. 1 1. mi. 2 3. e regione aurei numeri duo, vbi dicta
de cauſa minutum vnum ſuperadditum fuit. Quod per additio-
nem dierum. 2 9. hoř. 1 2. mi. 4 4. lunationi menſis prædicti patefiet.
Quæ ſcilicet fuit die. 7. Ianuarij hoř. 2 2. mi. 3 8. binario aureo nu-
mero decurrente. Verum ſi modo de priori lunatione dubitaueris,
per quam reliquias ſuperius recenſuimus, hoc pacto operabere, die-
bus, horis, atque minutis lunationis ſecundæ cycli eiuſdem, (quæ
deſcripta eſt in Februario menſe e regione aurei numeri vnius) dies
addas præcedentis menſis. Exempli gratia diebus 1 8. hoř. 2. mi. 3 4.
(quæ eſt prædicta luminarium coniunctio in Februario menſe) dies
3 1. Ianuarij menſis ſuperaddes ex quibus dies. 2 9, hoř. 1 2. mi. 4 4.

mi. ...

demas. Et reſiduum præcedentem lunationem primam ſcilicet cycli eiuſdem oſtendet.,quæ fuit decemnouenalis cycli prima prędicta lunatio in Ianuario menſe vnitate aurei numeri decurrente, haud ſecus de alijs facito. Et vt ſummatim concludamus, ſi quando de lunatione aliqua dubitaueris, dies. 29. hor. 12. mi. 44. ſuperaddas, à collecto dierum numerum menſis deducendo, & reſiduum ſubſequentem lunationem oſtendet. Econuerſo per operationem alteram modo dictam operabere, menſis dies præcedentis cōiunctionis tempori iniungendo, atq; dies. 29. hor. 12. mi. 44. à collectis deducendo ſic nanq; coniunctionis cuiuſlibet tempus modo prædicto trutinabis. Non ſecus ac de coniunctionibus, medijs dictū fuit, in æquinoctij rectificatione efficies, vt ſic Tabulæ noſtræ integritatē exhibeas, per additionē nanq; dierū. 365. hor. 5. m̄. 49. vel per corundem ſubtractionē ęquinoctij tēpus quodlibet examinaueris in diebus horis atq; minutis. Oppoſitiones autē luminarium, ſiue quartaſdecimas paſchales per additionem dierū. 14. hor. 18. m̄. 22. diebus horis atq; minutis præcedentis cōiunctionis, nō minus omnes verificabis. Æquationes aūt coniunctionū atq; oppoſitionū mediarū hoc pacto examinabis, ſinguli nanq; cycli cuiuſlibet menſes in anno priores Ianuarius, ſcilicet atq; Februarius æquationē ſibi propriā aſciſcunt, nō ab alijs tamē penitus differentem, verū binarijs, vel trinarijs, modo ſingulariter poſitis æquationibus parem, vt ipſorū ordo expoſtulat. Primus annorū. 19. cyclus æquationē nullā exquirit. Secundus. 6. 10. 14. parem annorū ordinem in æquationis, ac Tituli mutatione perquirūt, quibuſlibet ſcilicet annis quatuor biſſextilem præcedentibus. Tertius. 7. 11. 15. ſingulis binis annis. Quartus. 8. 12. 16. ſingulis quibuſlibet biſſextilibus annis Ianuario, ac Februario, eiuſdē cycli ęquationē aſcriptam ſibi vindicant. Ex ſexdecim reliquis pdictis Quintus decēnouenalis cyclus. 9. ac. 13. tantū æquationes ſtabiles (nulla in his mutatione facta dierū, horarum, vel minutorū) propriā tamen ſigilatim quiq; exquirit. Horarū autem, ac minutorū numerum ęquationū prædictarū per cuiuſlibet cycli eiuſdem in numeris conformitatē recenſebis, ſiqui enim ſcriptorum, vel impreſſorū vitio laborarent, reliquos attamen pro maiori parte incolumes permanſiſſe arbitrandū eſt, longum et enim atq; tędioſum nimis eſſet prędictorū omnium normā explicare, ni modo per Blanchini, vel Alphōſi tabulas, (vt taceā facillimū Foroſempronięſis rei huiuſce canonē per nouas, nō vulgares epactas) ſingulas, vel binas cyclorum ſexdecim quorūcunq; coniunctiones medias eliceres, ipſas

inuicem

inuicem cõiunctionibus cycli primi ſingulariter cõparando, vt inde ęquationes proprias cycli cuiuſlibet educeres. His omiſſis, ad rhumbum reuertendo, mediorũ motuum, ac ęqualiũ coniunctionũ obſeruationem ab eccleſia vſq; modo cuſtoditam pro paſchali ſolemnitate habilem, opportunã, ac tutiorẽ exiſtimo, in qua nullus penè error accidere poteſt. Nec tñ inficior veros planetarũ motus (ſi modo recte abſq; vlla cœleſtiũ motuum variatione ſupputẽtur) maioris eſſe efficacię, atq; virtutis cœleſti eorundẽ influxu, (vt in aſtrorũ iudicijs experimur) verũ id curę Aſtronomis non eccleſię pręſulibus impingamus. Mediocres nanq; & ęquales luminariũ coniunctiones ſimplici motu repertę apud oẽs mundi nationes, vel mathematicos oẽs eiuſdem reperiuntur quantitatis, quã prędiximus, licet enim ſecundũ diuerſos canones diuerſimode ruminentur, in temporis tamen quantitate, vel earundẽ indagatione nulla inuenitur horarũ vel minutorũ diſcrepãtia, niſi forte ob meridianorũ diuerſitatem vel etiã temporis ęquatione neglecta. Quũ in veris, & inęqualibus multę ac plurimæ ſint errãdi occaſiones cũ ob motus, ac tẽporis inęqualitatẽ aſſiduam ab vna ad aliã luminarium coniũctionẽ, tum ob tabularũ atq; ęquationũ pluriũ, vel operantiũ diuerſitatem, vt taceam motus augiũ, ac ſtellarũ fixarum haud certã ſcientiã, quo auges quęq; proprię planetarũ, ac inęquales inde motus aliqualiter decurſu tẽporis variantur.

Ob diuerſitatẽ tandem prædictã dico (ne argumentorũ diſcrepantiæ huius cauſa ſileatur) paſcha noſtrum per dies ſeptem multotiens transferri poſſe, ne dicam per hebdomadas quatuor, quẽadmodum anno Dñi elapſo. 1533. oppoſitione vera poſtea ęquinoctiũ, media ècontra antea coincidente, maxime ad Tubingæ Meridianum Iuxta Iuſtingenſis ſupputationẽ. Ex quo ipſe paſcha noſtrum. 16. Martij celebrandum propoſuit, dum tamen non mediarum coniunctionũ, ſed inęqualium normam ſectari liceat.

¶ Caput quartumdecimũ tabulę calendarij noui vſum, ſiue mediarum ſolis, ac lunę cõiunctionum, atq; oppoſitionum canonẽ, nec non cętera paſchali ſolemnitati opportuna declarat.

PAſchalis ſolemnitas ex mẽſis primi lunatione, vel eiuſdem quartędecimę, ſiue plenilunij, atq; ęquinoctij indagatione, tum ex Dñicali lrã, vel dominicę ſubſequẽtis diei obſeruatione depẽdet. Harum rerum omnium ſeriem in calendario noſtro, ſiue tabula mediarum con

iunctionũ, atq; oppoſitionũ offendes, in primis nãq; ſiniſtrorſum ſub mẽſis cuiuſlibet titulo aureus nũerus ab eccleſia vſq; modo cuſtodit⁹ offert. Qui ſuo quiq; loco èregione diei illius mẽſis cuiuſlibet præno tatur, cuius poſt meridiẽ cõiunctio quęq; cycli eiuſdẽ occurrit ab anno ſcilicet Dñi. 1 5 20. vſq; ad annũ. 1 5 3 8. incluſiue. Secũda colũnula dies menſiũ cõtinet. Alijs duabus cõtiguis ſub titulo cõiunctionis horę, atq; horarũ minuta exprimũtur à meridie trãſactę diei prępoſitę quibus cõiunctio eadẽ, vel fuit, vel modo futura ſit dies ſemp ęquales ꝓſupponẽdo, veluti ſupputatio poſtulat aſtronomica. Subſequenti colũnula diebus tantũ menſibus Martio, & Aprili initiatis paſchales inſunt quartędecimæ. Quib⁹ horę, ac horarũ minuta oppoſitionũ mediarũ ſubnectũtur, vt per quartãdecimã quãlibet, quæ per aureũ numerũ anni currẽtis deſignat̃, oppoſitio quælibet oſtẽdatur cũ horis, atq; minutis à meridie tranſactis diei illius aſtronomico more aſſumpti, cuius èregione ſiniſtrorſum dierũ numerũ offertur. His cycli ſexdecim decẽnouenales per annos. 304. Chriſti dñi expanſos addũtur, quib⁹ iuxta annorũ ſeriem, dñicalis litera, nec nõ aureus numerus antea ſiniſtrorſum, poſtea dextrorſum ęquatio quælibet cũ horis, atq; minutis, vel ẽt diebus, vbi opus fuerit, cũ ſuo titulo adde, vel minue, ſuis quęq; proprijs locis deſcripta notãtur, Dñicali litera, atq; aureo nũero à primo Ianuarij die per totũ annũ, cui pręponuntur, inſeruiẽtibus æquatione vero à primo Martij anni cuiuſlibet ad primũ menſis, eiuſdẽ ſubſequẽtis anni diẽ ſeruiente, pręterquã in primis duobus cycli cuiuſlibet mẽſibus Ianuario, ſcilicet ac Februario, quib⁹ ꝓpria ſeparatim aſcribitur ęquatio, ita biſſextili varietate, atq; re iſta ex propoſito requirẽte, vnde in primis cycli cuiuſlibet, mẽſibus Ianuario, ſcilicet ac Februario proprias ſingulis adaptauimus ęquationes, in reliquis ſubſequẽtibus annis, Martius menſis (nõ longe à chriſticolarũ pluriũ aſſuetudine) ſubſequentiũ annorꝫ initiũ prębet, atq; ęquationũ normam vſq; ad ſubſequẽtis anni, primã Martij diẽ duraturã exhibet. Demũ vernale ęquinoctiũ cum ſuo, ac mẽſis Martij titulo in tabula ſubſequitur, quod ijſdẽ menſis, diebus, horiſq;, ac minutis, poſt meridiẽ proprioq; annorũ numero concurrere ſignificatur, per introitũ ſolis, ſcilicet in Arietẽ, quot dierũ horarũ, ac minutorum, nũeri ſubnectunt̃, quotq; (èdirecto ęquationis) annorũ numeri xp̃i Domini pręponũtur, qui etiã biſſextili nota per B literã iuxta vſitatã annorũ ſeriem deſignãtur, reliquis pro cõmunibus cõputandis.

Tabulæ igitur huiuſce talem exhibebimus vſum. In primis nanq; prioris decemnouenalis cycli reuolutionis annis. 19. hoc eſt ab anno

Domini. 1 5 20. vſq; ad annũ eiuſdem. 1 5 3 8 .incluſiue nullam quę/res temporis æquationẽ in coniunctionibus, vel oppoſitionibus medijs luminariũ, quia per aureum numerum anni currentis in primo tabulæ margine menſis cuiuſlibet propoſiti certum dierũ, horarum, ac minutorum tempus poſt meridianũ, ſcilicet ad vrbem Roma (vt ſupra expreſſum) deprehendes. In reliquis vero decẽnouenalibus cy/clis poſt annum. 1 5 3 8 .excluſiue per proprias ęquationes ęquatum tempus coniunctionum, vel oppoſitionum quorũlibet hoc pacto ve nabere, anno primo, ſecundi decẽnouęnalis cycli, videlicet anno Dñi 1 5 3 9 .in primis Ianuario, ac Februario menſibus horas. 7 .mi. 28. ęquationis minue ab horis, & minutis cõiunctionis vtriuſq; menſis tabulę aſcriptis, vnitate ſcilicet currẽte aurei numeri, æquationẽ aliã ſubſequentẽ, videlicet hoř. 1 6.m̃. 3 2.à Martio anni eiuſdem. 1 5 3 9. vſq; ad ſubſequentis anni menſem Martij (excluſiue tamẽ) adhibe Ianuariũ, ac Februariũ anni romani. 1 5 40. natiuitatis vſualiter cõputati Incarnationis anno priori. 1 5 39 .more veneto, vel aliorũ etiam aſcribendo, per additionẽ nanq; æquationis eiuſdem coniunctiones quaſq; ſub vnitate aurei numeri anni illius. 1 5 3 9 . nec nõ Ianuarij, ac Februarij ſubſequẽtiũ menſiũ adęquatas habebis aureo, tamẽ numero à cal. Ianuarij inchoante accepto, in ſubſequentibus reuolutionis annis cycli eiuſdẽ nec minus in cyclis alijs poſterioribus ęquationis normã hanc adhibe, anni ſcilicet cuiuſlibet exordiũ tanquã incarnationis annos à Martio inchoãdo, prętereq̃ in anni primi menſibus reuolutionis cuiuſlibet Ianuario.ſ.ac Februario, q natiuitatis anno/rum numerũ vſualiũ in hoc, non ſecus ac in aurei numeri cõputatio/nem obſeruãt, hic nãq; (vt alias ſemp) ab anni romani initio hoc eſt à cal. Ianuarij inuariabiliter exorditur. Habita igitur anni cuiuſuis ęquatione p̃dicta, hãc iuxta tituli exigentiã Adde, vel Minue, (velut proxime notatũ inuenies) ab horis, atq; minutis, vel etiã coniunctionis diebus, vbi dies in ęquatione adſint, vt cõiunctionis horã quãli/bet aſtrologico calculo coęquatã elicias, in anno quouis cyclorũ ſex/decim decẽnouenaliũ, hoc eſt per annos. 3 04. tab. nrę inferius inſer/tos, vnica hac ęquationis forma, cũ aureo nũero currentis anni, atq; annorũ numero cuſtoditis. Exẽplo facili⁹ quã verbo ſingula ediſces, anno dñi. 1 5 20. per aureũ numerũ anni ipſius, quę fuit vnitas coniũctionẽ inuenio Ianuario mẽſe factã è regione aurei numeri p̃dicti die. 1 9 .hoř. 1 3 .m̃. 5 0. poſt vrbis meridiẽ, verũ ãno futuro. 1 5 3 9 . mẽſe eodẽ cõiunctionis horã repetitur⁹, in cyclorũ. 1 6 .reuolutione. 2ª. ſub nũero annorũ p̃dictorũ. 1539. è directo Ianuarij, mẽſis ꝓpoſiti vnitatẽ

in aureo numero,atq; ęquationẽ reperio hoř.7.m̃.28: Minuendam, quã ab horis prędictis,& minutis cõiunctiõis primę, videlicet à die/ bus.19.hoř.13.m̃.50.demo.Et remanẽt hoř.6.m̃.22.Sicq; cõiun ctionẽ anni prędicti.1539.in Ianuario mẽſe modo prędicto educo die.19.hoř.6.mi.22. Nec minus pari ferè exẽplo coniunctionem aliam anno prędicto in Martio menſe libet indagare, quare cũ aureo numero anni illius,quę vt ſupra, vnitas reperitur. Martiũ calendarij noſtri ingredior,cuius èdirecto dies.18.hoř.15.mi.18.offendo.ve/ rum quia modo æquationẽ aliam cũ annorum numero prædictorũ in tabula èregione menſis Martij,videlicet hoř.16.mi.32.addendã inuenio,ideo horis prędictis.15.m̃.18.ęquationẽ hanc addo, vide licet horis horas,& minutis minuta,factumq; eſt, vt cõiunctio eadẽ, quã quęrebam in Martio menſe anno.1539.futurã die.19.hoř.7. m̃.50.reperiatur quę alias eodẽ currente aureo numero vnitate ſcili/ cet anno pręterito.1520.facta fuerat die.18.hoř.15.m̃.18. Nec diſſimiliter anno ſubſequẽti.1540.iuxta vſuales natiuitatis annos, cõiunctionẽ aliã in Ianuario mẽſe placeat pſcrutari. Cũ aureo igitur nũero binario annis.1540.cycli ſecũdi ſiniſtrorſum prępoſito,Ianua riũ ingredior,vbi èdirecto aurei numeri propoſiti dies.7.hoř.22.m̃. 38.inuenio.Æquationẽ itidem anni prędicti ſupius admonitus in/ quiro.Verũ enim qa ambos anni mẽſes Ianuariũ,ſcilicet ac Februa riũ per incarnationis modo annos,nõ aũt natiuitatis cõputãdos ac/ cepi,(ni modo in primo reuolutionis anno reperiãtur) Ideo prioris anni.1539.ęquationẽ capio,videlicet hoř.16.m̃.32.add.Quorũ horis prioribus.22.m̃.38.additione facta,mediã luminariũ coniun ctionẽ die.8.hoř.15.m̃.10.Ianuario menſe futurã experior. In op/ poſitionibus luminariũ haud diſſimilẽ quoq; operationis normã ac/ cipe,adhibito etiã calculari exemplo.Oppoſitionẽ nanq; mediã poſt vernale Martij ęquinoctiũ paſchalẽ ſcilicet anni.1656.libeat inda/ gare,tali igitur annorũ numero in ęquationũ tabula repto, cui qua/ tuor pro aureo numero pponuntur, ęquationẽ diei.1.hoř.4.m̃.16. minuendã inuenio.Vnde cũ aureo numero,eodem ad Martiũ me cõ fero,quẽ numerũ in columnula oppoſitionũ luminariũ, vel quartæ/ decimę lunę inuenio èregione diei.31.Martij cũ hoř.0.m̃.50.ex qui bus ęquationẽ prędictã ſubtraho, videlicet diem.1.hoř.4.m̃.16.ex quo dies reſiduo.29.hoř.20.m̃.34.oppoſitionẽ ſcilicet mediã lumi narium paſchalẽ in Martio menſe, quæ quoniã Dominica die ante meridiẽ,atq; ideo.14ª.luna ſabbato pcedenti ob E dominicalẽ literã anni illius occurret F litera ob intercalarem diem omiſſa, ideo iuxta

Foroſem/

Forolempronienſis epiſcopi ſententiã atq; tabulam calendarij noſtri die ipſa paſcha nobis erit celebrandũ, licet iuxta aliorum ſententiam Dñica potius ſubſequenti, qua de re plura inferius differemus. Vbi animaduertendũ extat Dñicalem literam annis quibuſlibet cyclorũ. 16. pro paſchę celebratione opportunã pari modo, quo aureus numerus inſcribit, eregione anni cuiuſlibet prępoſitã intuendam priori tamẽ litera ſiniſtrorſum poſita biſſextili ãno negotio huic inhabili prætermiſſa. Nec minus pro oppoſitionibus medijs annorũ, ac mẽſium aliorũ quorumcunq; haud difficiliori modo explicandũ extat. Quod eſt, vt diebus, horis, ac minutis medię cuiuſlibet cõiũctionis, vel primi annorũ cycli, vt iacẽt ſimpliciter acceptis, vel ſubſequentiũ annorum cyclorum. 16. modo quo ſupra adęquatis, dies addas. 14. hor. 18. mi. 22. Poſt enim dies, horas, ac minuta totidem à coniunctione qualibet numerãdo, mediã colliges luminariũ oppoſitionem, nulla prorſus adhibita cautiuncula alia, niſi pro quartadecima paſchali, ijs quæ proxime ſubſequuntur, diligenter examinatis.

¶ Caput quintumdecimum diuerſas differit ſententias in paſchæ celebratione plenilunio Dominica die incidente, quas in vnum, quantum licuit, adducit.

PEr quartędecimæ lunæ terminum (cui quintadecima ſuccedit hoc eſt primus azimorũ dies iuxta legem veterem) ex ſuperioribus cõpertum eſt orthodoxorũ plurimorum dictis pleniluniũ, hoc eſt amborum luminariũ oppoſitionẽ vel quaſi ſignificari, quæ poſt dies totidẽ. 14. atq; hor. 18. mĩ. 22. à coniunctionis hora computãdos efficitur, iuxta ſcilicet mediũ, ac ęqualem luminariũ motum, vt prædiximus, licet alij aliter lunares dies ipſos cõnumerent, vt ſupra cap. 4. cõmemorauimus. Vnde ad tollendas multorũ controuerſias, vt inter Cyrillum, ac Innocentiũ Pont. Max. atq; alias ſuperinde ſæpius exortas quũ maxime hebręorum lunarium menſium ratio, quã iugiter obſeruarunt, in noſtratiũ annorum, ac menſiũ romanorum conuerſione inhabilis penitus habeatur, ob merã, ac ſimplicem ſolariũ annorum obſeruationem. Ideo neoterici doctorum plurimi hac in re perſpicaciſſimi, per oppoſitionẽ menſis primi mathematice ſupputandã quę quartędecimæ cõtinuatur, paſcha noſtrum indagandũ haud irrationabiliter diffiniere, quãdoquidem quintadecima hoc eſt dies primus azimorum poſt quartędecimę occaſum ad veſperã, ſcilicet luna orbe

pleno conſpecta, hebræorũ ritu ſancitur atq; eccleſiæ inſtitutionibus Dñica ſubſequenti apud nos paſchalis ſolemnitas initiatur. Verũ tamen ſuper hoc dubitatio adhuc iſta perorit. An ſcilicet ante oppoſitionis terminũ paſcha noſtrũ rite poſſit celebrari, quod eſt dñica die ab eiuſdem media præcedenti nocte ad ſubſequentis mediũ plenilunio, hoc eſt oppoſitionis hora contingenti. An per dies ſeptẽ ad Dominicã ſequentẽ transferri debeat, quẽadmodum Ioãnes Iuſtingenſis mathematicus excellẽtiſſimus, diuerſimode ſenſit ab Epiſcopo Foroſempronienſi (hi & enim ambo in paſchali celebritate eruditiſſime cõſcripſere.) Vnde inquit, oppoſitio, quę cadit in ſabbatũ poſt meridiem, ante tamen noctis mediũ, hoc eſt ante incœptionem Dñicæ diei, vera eſt nuntia paſchæ celebrandi proxima ſequenti dominica. Si vero oppoſitio inciderit poſt noctis mediũ, hoc eſt in dominicum diem, eo ꝙ nõ prȩcedit hanc dominicã, in qua cadit, conſequens eſt paſcha prorogandũ vſq; in aliam dñicam ſequentẽ. Foroſempronienſis vero aliter ſentiens ait. Nos ergo in ſupputatione lunę paſchalis, diem oppoſitionis luminariũ vocabimus quintãdecimam, quæ ſi in die Dominico inciderit, eodem die paſcha celebrandũ annotabimus iuxta canonem à ſanctis patribus in Nycęna ſynodo inſtitutũ, quo paſcha celebrari prȩcipitur à quartadecima luna vſq; ad vigeſimam primã, hoc eſt die Dñico poſt quartãdecimam lunam. Et poſt pauca ſubdit. Et quoniã Romana eccleſia dies naturales à media nocte vſq; ad mediam noctem cõputat. Nos in hac paſchalis ſolẽnitatis ſupputatione eandem rationẽ obſeruabimus. Et oppoſitionẽ luminarium, quam quintãdecimam vocamus illi diei, infra cuius limites hoc modo acceptos eam fieri cõtingerit, deputabimus. Diuerſitas iſta (ſi modo prædictorũ doctorum ſcripta cũ eorundem paſchæ annotatione animaduerteris) paſcha noſtrum per dies ſæpius ſeptem diuerſificari faciet, ni aliter ſuperinde terminetur. Quẽadmodum de anno. 1556 capite. 14. cõmemorauimus, vel etiã huic ſimilibus. 1537. 1551. 1554. 1558. 1561. 1578. 1581. 1585. & alijs plurimis futuris concernemus, vt taceam dierũ aliquando. 28. paſchalem ob rem hãc diuerſitatẽ maxime anni ſuperiꝰ deducti. 1533. ex quo, quã Foroſempronienſis epiſcopus decimã Martij diẽ pro quintadecima luna accepiſſe, atq; ideo (ęquinoctio cum oppoſitione media die, atq; hora eadem forte cõcurrenti) ſubſequentem lunationem in primum paſchalem menſem elegiſſe videtur, hac Iuſtingenſis decima ſcilicet Martij die quartamdecimam lunã fuiſſe inſinuans, ſubſequenti Dominica die, hoc eſt. 16. Martij ob oppoſitionem veram poſt ęquino

ctium ipſum contingentem iuxta Tubingæ Meridiem paſcha tunc minime celebrandum annuere dubitauit. Cum nanq; ęquinoctium quintadecima luna cadens, primum nuſquam poſſit conſtituere paſchalem mẽſem, ideo quartędecimæ terminum vſq; ad oppoſitionis horã die ipſa (vt alias ſemper) accepiſſe videtur, ex quo æquinoctio parum antea oppoſitionis horam coincidente, hanc, quam prędiximus, menſis primi paſchalem ipſam lunationem inſinuauit. Verũ In primis ab ipſo Iuſtingenſi quærendũ eſt, An à media præcedenti nocte diei ſabbati, vt puta per horam, aut duas, vel plures vſq; ad meridiem plenilunio contingenti dies eadem ſaturni pro. 13. vel. 14. aut. 15. luna accipiatur. Vnde tertiamdecimã minime gentium arbitror vocitandam diem ipſam, vbi quartędecimę lunę, vel quintędecimę expoſitione quis agnouerit. Sin vero eodem modo acceptam diẽ hanc quartamdecimã diei maluerit, nõ minus ab ipſius Iuſtingẽſis dictis diſſentiet, vbi propoſitione. 35. ita inquit. Nullæ orbis nationes latina Gręca, vel Barbara aſſerunt lunam quartãdecimam ſignificare pleniluniũ, aut oppoſitionem luminarium, ſed quintamdecimam accipiũt pro plenilunio, aut oppoſitione. Alienũ ergo, ac diſſonum eſſet iuxta eius dictum quartamdecimam lunam nuncupare diem aliquem oppoſitione contingenti, maxime in prima ipſius diei quarta, vel etiã in ſecunda ad meridiem ſcilicet vſq;, pręſertim quum prius ſcriptum reliquerit, oppoſitio quę cadit in ſabbatum poſt meridiem ante tamen noctis medium, vera eſt nũtia paſchæ celebrandi, per hoc inuenies, oppoſitione ante meridiem cadenti, diem ipſam quartamdecimam minime, quin imo quintamdecimam dici debere. Quod ſi oppoſitionem acceperimus poſt meridiem diei ipſius ſabbati vſq; ad noctis medium incidentem, tunc iuxta ipſius, Iuſtingenſis, noſtramq; vtique (vt infra) ſententiam diem hanc ſabbati quartamdecimam recte dicere poterimus, in cuius ſcilicet vltima diei parte plenilunium cadet, vnde ſubſequitur inquiens. Sed q; priſci patres nonnunquam vocant lunam, paſchalem quartãdecimam, accipiendum eſt de quartadecima luna completa, inchoata tamen quintadecima. Quę iuxta hebraicam conſuetudinẽ, (vt prædiximus) ab occaſu ſolis incipit, vnde ſubſequentis diei ſumunt exordium. Ex prędictis igitur infertur diem ſabbati propoſitam ſaltem primo modo acceptam, hoc eſt oppoſitione à media præcedenti nocte ad meridiẽ vſque incidenti, ex quo tertiamdecimam, vel quartamdecimam lunam iuxta eiuſdem Iuſtingẽſis ſcripta minime dicere poterimus, hãc tandẽ quintamdecimã prorſus aſſerere licere. Ex quo ſimili quoq; in

ſerius argumēto oppoſitionē mediam luminariū quæ Dominica diē à media prçcedēti nocte ad meridiem vſq; inciderit quintādecimam conſtituere lunā vnde tranſacto proxime æquinoctio, tali Dñica die cū Paulo epiſcopo Foroſempronienſi paſcha ſacrū minime abhorrebimus celebrandū, non obſtantibus Iuſtingenſis in contrariū deductis. Ego tamen Foroſemproniēſi in parte iſta tantū aſſentior, cum pro parte alia cōtra eundem quis ita poſſit arguere. In immolatione Agni paſchalis, quç. 14ª. luna ad veſperam fieri prçcipitur, luna ſoli oppoſita in Ariete exiſtenti, in altero autūnalis çquinoctij puncto hoc eſt in libra currēs intimatur, oppoſitione autē, media prçſertim, à meridie, ad mediā ſubſequentem noctē incidenti, (quā quintādecimam Foroſempronienſis maluit appellare) nulli dubiū multotiens, imo ſçpius accideret in quartadecima luna ad veſperā, minime lunā ſoli oppoſitā eodem momento, quo ſol occidit, ipſam pleno ſuo orbis circulo exoriri, quod Cyrilli, atq; Theophili Alexandrinorū Antiſtitum, vel etiā Anatolij ab antiquiſſimis hebræorū accepta ſentētia ſonat. Quare dñica die plenilunio in vltima, atq; extrema diei parte vſq; ad noctis mediū coincidēti, paſcha rite celebrandū minime aſſeremus, quin potius in ſubſequentem dñicam diem iuxta Theophili ſententiā prorogandum, quū vt ſupra dies illa quartædecimç tribuatur, qua veſpere pleniluniū conficitur, vel proxime conſequitur. Primum non ſolum per prçdictos Alexandrinos prçſules, quibus prçcipue paſchalis ſolemnitatis omnis antiquitus fuerat cura demādata, ſed etiā per Anatolij epiſcopi ſentētiam, clarius tamen per Ioſephi cap. 3. adductū teſtimonium cōprobatur, qui de quartadecima hoc tantū innuit dicēs, quartadecima luna ſoli oppoſita in Ariete, quod de quintadecima exponi nō poteſt, (ſcienti Anatolij ſuperius dictū) quū primum idem ioſephus de quartadecima loquatur, in fine tantum de quintadecima ſubdēs. Quintadecima ſuccedit feſtiuitas azimorum, ſecundum ex hoc patet. Oppoſitione nanq; poſt dñicç meridiem, ante medium ſubſequētis noctis cōtingente, à veſpera prçcedentis diei ſabbati, (quā quartamdecimā Foroſemproniēſis ipſe prç ſupponit) hoc eſt ab occaſu ſolis ad oppoſitionē ītercipi poterūt horç triginta ferè, ex quo luna per gradus ferè decē et ſeptē à diametrali ſolis radiatione èo tūc diſtare poterit iuxta eorundē mediam luminarium oppoſitionē, vera ac inçquali modo prçtermiſſa, ex qua per gradus. 24. ab eadē ſolari radiatione elōgari poterit. Vnde neq; luna in libra, neq; in aſpectu ſolis oppoſito, vel interdiametralis applicationis terminos reperietur. Quod fuit ꝓbandū. Nec minus cōtra eiuſ

dem Foroſempronienſis epiſcopi dictũ argumentũ hoc aliud deduci poteſt. Stante nanq; ipſius poſitione, oppoſitionis ſcilicet ſiue pleniluni j diem pro quintadecima ſemper accipi debere, & ſic Dominica die etiã poſt meridiẽ plenilunio cõcidenti vſq; ad mediũ ſcilicet ſubſequentis noctis. Alterũ dico ex duobus profiteri conabimur, aut ſcilicet ęquinoctio poſt quartãdecimam completã, quintadecima ſcilicet luna incidenti lunationẽ hanc ipſam primũ conſtituere menſem contra doctorum omniũ, ſententiam orthodoxorũ, vt ſuperius innotuit, aut lunationẽ, ſiue luminariũ cõngreſſum æquinoctio propinquiorẽ nõ ſemper pro primo paſchali menſe accipiendã, verum alteram ſæpius longinquiorẽ contra Foroſempronienſis ipſius, ac Pauli burgẽſis dictum in Apoſtillis Matthei. 26. Aliter oppoſitiones diem pro quartadecima luna multoties accipi debere nõ negabimus, prę ſertim plenilunio poſt meridiẽ contingenti. Quod ex hoc facile elici poteſt. Fiat dñica die aliqua præſuppoſita poſt meridiẽ luminarium media oppoſitio, quã ęquinoctium die ipſa ante meridiem per horas aliquas præceſſerit citra ſcilicet noctis mediũ. Aut inquã die eadem paſcha noſtrũ erit celebrandũ, aut in ſubſequentẽ lunationem tranſferẽdum, vel ſaltem ad octauam ipſius in ſubſequentẽ ſcilicet Dominicam prorogandũ. Quod ſi die ipſa paſcha noſtrũ faciemus. 15. luna iuxta Foroſempronienſis dictũ nũcupanda, taliter ęquinoctio, vt ſupra, contingenti, tunc ęquinoctiũ poſt quartãdecimam completã, videlicet qntadecima luna cadens menſem primũ lunarem hũc, atq; paſcha noſtrum die ipſa ęquinoctij cõſtituet. Quod priſci noſtri patres orthodoxi maxime euitarunt, in paſchę celebratione ęquinoctij tranſcenſum ſtatuẽtes, quod quartãdecimam lunã poſtergare, vel ſaltem die ipſa cõcurrere ſignificatur, vt ſubſequenti dñica die à quintadecima luna ad vigeſimãprimam tantum paſcha noſtrũ celebretur. Quod ſi ſubſequentẽ lunationem potius pro paſchali ſolẽnitate, nõ hãc idoneã cenſebimus dicta de cauſa, ęquinoctio ſcilicet quintadecima cõtingenti, tũc dico q; lunatio, cuius primatio ꝓpior eſt ęquinoctio, nõ in primũ eligetur paſchalẽ mẽſem verũ longinquior, quæ ſubſequitur, quũ vicinior illa ſit, cuius minor eſt ab ipſo elõgatio dierum. 14. hoř. 18. ṁ. 22. quod æquę mediũ eſt interſtitij inter lunationes duas, quodq; pleniluniũ deſignat, quod ſi præceſſerit oppoſitio ęquinoctiũ, ſubſequens luminariũ coniunctio æquinoctio vicinior ęſtimabitur, & èconuerſo æquinoctio lunationis mediũ præcedente hoc eſt pleniluniũ, vel oppoſitionẽ (vt in caſu propoſito) lunationis eiuſdem primatio abſq; dubio ęquinoctio vicinior cẽſebitur,

cuius paſchale myſteriũ, in ſubſequentem lunationem transferentes, ordinem hunc ſubuertemus. Quod ſi hoc minus fieri cõſentiemus, ad octauam potius paſcha transferri eligentes, aut luna vigeſimaſecunda feſtum iſtud celebrabitur contra oẽs eccleſiaſticas ſanctiones, aut oppoſitionis diem Dñicam propoſitam, pro quartadecima nuncupabimus. Quod nõ minus de die quauis plenilunio maxime poſt meridiẽ incidẽti aſſerere audebimus. Hęc vel ſimilia cõtra prędictorum ſententias facile adduci poterũt, quę dilucidationis magis cauſa propoſui, quàm ꝙ prędictorũ doctorũ dictis in aliquo malim derogare, quũ maxime non meũ ſit alienę meſſi falcem imponere. Quare pontificis Max. auctoritati, vel vniuerſalis eccleſię decreto diffiniẽdum, ac terminandũ reuerenter expono, verũtamen ſi modo mei eſſet muneris negotio huic conſultum, exigui licet, partem exhibere, arbitrio boniviri fungẽs, nõ temere forſitan controuerſiã hanc hoc pacto intercidere. Quod eſt diei vnius differẽtiam per mediũ ſcindere, atq; horas duodecim Iuſtingẽſis quartędecimę termino vltra noctis medium diei ſabbati ſubnectere vſq;. ſ. ad diei Dñicę meridiẽ. Quas totidem à Foroſempronieſis limite Dñica die oppoſitione occurrenti ſurriperẽ. Atq; eiuſdem oppoſitionis terminũ non vltra dominicę meridiem ſtatuendum diffinirem, qua antea incidenti eadem Dominica paſcha prorſus celebrandũ arbitrarer, poſtea vero eiuſdem meridiem plenilunio concurrenti, ad ſubſequentẽ dominicam oĩno prorogandum ſtatuerem, pręſuppoſito ſemp ęquinoctij tranſcenſu ante dñicę ipſius inceptionẽ hoc eſt ante præcedẽtis noctis medium. Nos igitur decimãquartam primi menſis lunã in prędictorũ doctorum, quãtum licuit, concordantiã diem illã appellabimus (dũ tamen eccleſię, vel põtificalis annuat auctoritas) cuius ſcilicet poſt meridiẽ vſq; ad alium ſubſequentis diei meridiẽ (poſt ęquinoctij proxime tranſcenſum) media cadit luminariũ oppoſitio, quẽadmodum tabulę calendarij noſtri per aureũ numerum currẽtis anni per annos decẽnouem aſcribitur, atq; per reliquas decẽnouenalis cycli, reuolutiones tabulę eidẽ inſcriptas quęlibet in futurũ (vt ſupra cap. 14.) adęquari poterit. Hoc eſt vel ſimile quod Beda ille venerabilis innuere videt, quũ libro de temporibus cap. 43. de luna prima cõputãda, (ex qua facile quartadecima elici poteſt) ita aſſerens eloquitur, ſi enim lunã paulo ante veſperã accendi contigerit, mox ſole occidente primã computari, & eſſe neceſſe eſt, ſin aũt poſt occubitũ ſolis accendatur, etiã ſi. 23. horas poſt occaſum ſolis accenſa ſuppleuerit, illã quam occidente ſole habuerit, vſq; ad aliũ eius occaſum retinere debet ætatem. Ex qui

bus duo pſupponit, primū ſcilicet hebręorū, vel etiā aliorū morē, diē ſcilicet ab occaſu ſolis auſpicari. Alterū videlicet lunā die aliquo minime nouā dici debere ipſa in parte aliqua diei ipſius adhuc veteri exiſtenti, nec propterea primā, niſi poſt ipſius coitū cum ſole ſubſequēti die ſcilicet cōnumerari. His pſuppoſitis ętatē lunę cū diei ipſius exordio, quota ſcilicet ibidē inuenta fuerit, totā die ipſa cōputari libuit. Vt ſi videlicet occidēte ſole ipſius coitū pertranſierit, ob hoc lunam primā cū die ipſo inchoari, ſecus vigeſimānonam, vel trigeſimā perſeuerare maluit luna adhuc veteri in diei exordio exiſtenti, quū maxime natio quęlibet ętatē lunę nō ob illius coitum cū ſole, verū à diei incœptione cōnumeret, quēadmodū romani à media nocte, hebręi magis ab occaſu auſpicantur. Quos hic, vt in quartędecimę obſeruatione Bedę ipſi ſectari placuit. Nec obſtat (vt aliqui redarguūt) ipſa interlunij die iuxta Bedę prędictā ſententiā trigeſimā, vel vigeſimānonam lunā dici, cuius diei partē noua obtinuit luna. Quia pari quoq; ratione neq; ſecundū illos in ipſa nouilunij die nunq̄ luna prima diceret, cōiunctione maxime, in vltima diei parte poſt meridiē ſcilicet vel etiā antea cōtingēti, quū adhuc partē aliquā diei illi⁹, vel maiorē etiā luna vetus obtinuerit. Abſurdius aūt eidē Bedæ (vt alijs forſan) viſum fuit, lunā primā ipſa cōiunctionis die, qua à nocte media ad ſubſequētis mediū ſoli coniungit̄ accipere, quēadmodū apud latinos priſcos, vel Alexādrinos veteres (vt plurimū) obſeruatū aſſerit̄. Ex quo à media ſubſequenti nocte ſecundā cōputare neceſſum ſit, cū vix tamen ſępius horā vnā, vel momentū etiā luna ipſa poſt coitū cū ſole trāſierit, cuiuſmodi ſentētiæ licet Iuſtingēſem, atq; Foroſemproniēſem epm extitiſſe videamus, atq; alios, vt Theophilū, Cyrillū, ac Bedā aliter obſeruātes impugnaſſe. Hic tamē lunā primā, niſi cōiunctione p horas ſex, vel vltra ante meridiē contingēti die aliquo nūerauit, ſec⁹ poſtea incidēti neomeniā lunationis illi⁹ in ſubſequentē diē vſq; trāſtulit, quod per retrogradā computationē dierū. 14. hor̄. 18. atq; m̄. 22. ab oppoſitionis hora ad lunæ coitū cuilibet cōſtare poterit, quintędecimę terminū nō vltra quā ad mediū ſubſequētis noctis diei alicui⁹ oppoſitione luminariū contingēti, accipiēdo, qua poſtea icidēti q̄ntādecimā in ſeq̄ntē diē penes ipſum trāſferētes, nō min⁹ lunā primā in ſubſeq̄ntē diē progare conabimur, quoties. ſ. lunæ coit⁹ citra horas. 6. antemeridianas fieri cōtigerit, quēadmodū ēt Iuſtingēſis oppoſitionis diē. 14. lunā inſinuādo (ni ſec⁹ paſcha citra. 16. luna 15. ſ. celebrari negarit) atq; ideo p diē feri⁹, q̄ Foroſemproniēſis eps ętatem lunę cōputando, nō ipſa coniunctionis die verū ſequenti, vel

tertia etiã ab hoc die cum Beda ipſo lunam primam computare non erubeſcat. Stante igitur hac Bedæ cõputatione in ætate lunæ perquirenda, qui nunq̃ die eadem qua luna ſoli cõiungitur verum ſubſequenti lunam primam appellat (quod nõ minus Cyrillus ex Theophili patrui ſententia ſuperius. 4. cap. adducta comprobauerat) hoc pacto quartãdecimam lunam, quam propoſuimus, calendario noſtro aſcriptam per aureum numerum currentis anni haud longe diſſimilem, immo cum Beda, Cyrillo, ac Theophilo eandem fere perſpicies, per quã ſubſequenter oppoſitionis horam diei illius, cui aſcribitur, poſt meridiem, ſcilicet proxime ſubſequẽtis, atq; deinceps dominica die paſcha noſtrum indicetur. Vnde primum accenſionis lunæ terminum iuxta Bedam aſſumẽtes, exempli gratia die ſabbati interlunio poſt ſolis occubitum contingenti, non die ipſa dominica, ſcilicet iam inchoata lunam primam computabimus. Verum ſubſequenti, hoc eſt die lunæ, feria ſecunda qua de re dominico die ſecundo ſubſequenti quartamdecimã iuxta prædicta futuram comperies. Quod non minus exemplari calculo hoc pacto (ſi libuerit) experiere. Præſuppoſito nanq; (vt æque ſæpe eſt) æquinoctij tempore, lunationem menſis primi, nec longius q̃ per dies. 15. ab ipſo æquinoctij die inchoari. Idcirco ſi modo coniunctionis horæ in Februario, vel Martio pauciores ſex calendario nouo per aureum numerum currentis anni aſcribentur, ſubſequenti die lunam primã oſtendent, ſin plures, in tertium vſq; diem ab aureo numero ipſo computando primationem illam transferendam edocebũt. Ex quo coniunctionis horis, vtputa ſex, atq; minutis. 30. die ſabbati, vt ſupra, poſt meridiem contingentis, ſi dies. 14. horasq;. 18. adiunxeris, tum primum feria ſecũda lunam primam, atq; dominica dies ſecunda, ſcilicet ab hoc die, quartamdecimam per oppoſitionis horam poſt meridiem diei illius concurrentis elicies. Quod ſi die ipſa ſabbati, ſcilicet coniunctionis horæ pauciores ſex fuerint, atq; ideo occaſum ſolis ipſam accenſionẽ lunæ (vt puta per horam mediam, vel minus etiã præueniſſe putabimus, die tunc proxime ſubſequenti, hoc eſt dominica die lunam primam, exinde ſabbati die quartãdecimã computabimus, oppoſitione media luminarium per hor. 23. cum dimidia poſt meridiem diei ipſius contingenti. Quod per additionem dierum. 14. prædictorum, atq; horarum. 18. coniunctionis horis adhibitam haud ſecus q̃ per dierum numerũ efficies, omiſſis tamẽ minutijs duobus & viginti in oppoſitionis horis, quas in computatione iſta prætermittendas duximus, licet alias in oppoſitionibus medijs luminariũ ſuperiori capite, atq;

te,atq; in tabula Calendarij noui expreſſe obſeruauerimus, dies. 14. hor. 18 .mi.22.coniunctionis horis pro exquiſita oppoſitionis hora eliciẽda addentes.His nanq; ibidem vt ſup,omiſſis.Ex hoc diuerſitas vel nulla, vel minima ſaltem peroritur in præmiſſa lunationis primæ paſchalis, vel quartędecimę Bedę ipſius,ac noſtra lunari dierũ cõputatione, quæ ex occubitu ſolis per arcũ ſemidiurnũ in neomenia lunationis primę per dies qndecim ferè antea,ſiue poſtea ab ipſo ęquinoctij puncto concurrentis ſiue etiã per minutorũ prædictorum. 22. omiſſionẽ contingere poſſit, de quibus non multũ penes eccleſiã curandum ducimus, vt maxime decimaquarta luna,atq; oppoſitionis ipſius dies, vel hora per aureũ numerum currẽtis anni, (ꝑut vſq; modo ab eccleſia obſeruatũ fuit)cũ paſchali reſurrectionis die ex calẽdarij noſtri forma pulchrius,atq; enucleatius oſtẽderetur.Nã etiã quoquo modo iuxta diuerſas doctorũ ſententias luna prima cõputetur, ceu nõ minus in diei inceptione iuxta diuerſas mũdi nationes fieri contingit,ſatis tamen comprobatũ, atq; exploratũ eſt per quartędecimæ terminũ plenilunium nõ longe futurũ,vel tunc tẽporis concurrentem ſignificari. Quod autẽ Alexandrini veteres,atq; antiqui patres quartędecimę lunæ cuiuſlibet paſchales terminos per dies totidem quatuordecim ab interlunij die incluſiue cõnumerando acceperint,vt ſic ferè ſemper quartędecimę terminus oppoſitionẽ quãlibet 15 .vel etiã. 16.luna cõcurrentem præueniret. Id fuiſſe arbitrari poteſt,quia non ſolũ pro vna decẽnouenalis cycli reuolutione,videlicet pro annis tantũ decemnouẽ aureos numeros nouiluniorũ dies denotantes calendario affixerint, ſed etiã pro futuris alijs temporibus, vt ſic ipſis extantibus per prędictã aurei numeri,atq; paſchaliũ terminorum poſitionẽ,ita diutius duraturã, ſubſequentibus annis plurimis conſulere poſſent,quibus nouilunia per horas,ac diem ſæpius anticipant,etiam dato paucorũ cyclorũ interſtitio, tum ſcilicet ob biſſextilem annorũ varietatem,tum ex ſolariũ annorum ad lunares exuperãtiam quã ipſis præſentẽ ſolaris anni quantitatẽ cuſtodientibus, quã C. Iulius Cęſar ab eiſdem ęgyptijs edoctus romanis inſtituit, ſicuti neq; mathematicã, vel hebraicam lunationũ quantitatem Alexãdrinos ipſos latuiſſe abſurdũ eẽt nobis, vel ipſis indignũ arbitrari, quod Theophilus,atq; Cyrillus itidem Alexãdrini pręſules per annos ferè centũ, vel minus poſtea animaduertentes cõiunctionis ſcilicet diem aureũ numerũ per diẽ ſæpius tunc tẽporis etiam poſtergare, lunã primam nõ die illa,qua ſoli cõiungitur,verum ſubſequenti, nec quartã decimam lunã,niſi oppoſitionis diem vocauere. Hebręos quoq; rei

huiuſce, vel myſterij eiuſdem primarios, atq; antiquiores inſtitutores, ne dicam noſtri temporis pertinaces obſeruatores, illud idem (vt ſæpius) cuſtodiſſe videmus, quoties ſcilicet lunæ coitus per momentum etiam poſt meridiẽ fieri contigerit, primationem lunationis illius in ſubſequentem diem transferentes, qui etiam ex iudiciali ipſorum legis peritorum ante Chriſti Domini aduentum à ſecunda ſcilicet templi inſtauratione citra diſpenſationem eiſdem exhibita ex Gamalielis Chriſti Dñi diſcipuli (occulti licet) dictis, atq; Beati Pauli apoſtoli præceptoris, vel etiam aliorum doctorum plurium ex noſtratibus etiam affirmatione, (vt ſuperius adduximus) neomeniam ſępius pluribus de cauſis ab ipſo nouilunij die in tertiũ ab hoc die cõmutant, ex quo quartadecima ſępius, quàm quintadecima luna, vel vltra etiam plenilunium eiſdem fieri contingat. Quod per propriam tabellam Paraſceues iudęorũ, ſiue quartadecima obſeruationẽ tempore Chriſti Domini degentis, & vltra etiam per annos. 60. inferius extremo capite exponendam intuenti conſtare poterit. Nec minus Victorinus Aquitanicus Arithmeticus, atq; paſchalis cycli egregius ſupputator in canone iam abolito, quem de paſchali ſolemnitate latinis priſcis deſcripſit, per quartędecimę terminum plenilunium ſignificauit, cum dixerit. Sin autem die ſabbati pleniluniũ eſſe contigerit, & ſequẽti Dominica lunam quintamdecimam reperiri, eadem Dominica tranſmiſſa, in alterum dominicum diem iuxta priſcorum latinorum canonem paſcha transferri diffinimus. Nos igitur in prędictorum doctorum, vel priſcorum aliquorum atq; iuniorum noſtri temporis concordantiam, Theophili, ac Cyrilli dictis, nec nõ Bedæ ſententiæ in cõputatione ætatis lunæ, quam prædiximus, adhærentes (ſaluo ſemper ſuper hoc potiori iudicio, vel maiorum auctoritate) quartamdecimã (vt prędiximus) lunationis diem appellabimus oppoſitione media luminarium die ipſa poſt meridiem vſq; ad ſubſequentis diei meridiem contingenti, per quam inconuenientia multa tolluntur, vel argumẽta ſuperius deducta refelluntur: nunq̃ & enim. 14. terminus aſpectum ſolis, ac lunæ oppoſitum effugiet, neq; quintadecima ab eodem penitus ſeparabitur. Hac ſtante cum Paulo Epiſcopo Foroſemprenienſi, annis iſtis. 1551. 1558. 1578. 1585. vel alijs Dominica die oppoſitione ante meridiem, incidenti die ipſa paſcha noſtrum celebrandum aſſeremus, minime annis prędictis vel his ſimilibus cũ Ioanne Iuſtingenſi per hebdomadam hoc eſt ad ſubſequentem Dominicam transferentes. Quod ſi die tali dominico ſcilicet oppoſitionem poſt meridiem fieri contigerit, veluti annis Do/

mini proxime futuris. 1537. 1554. 1561. 1581. vel alijs ſimili/
bus neutiquã die ipſa paſcha celebrabimus, verum cum Iuſtingenſi
ad octauam ipſius diem prorogandũ cenſebimus ob diei ipſius quar/
tędecimæ inhabilitatẽ. Quantũ vero ad æquinoctij contingentiã
dominica die, ante ſcilicet mediam luminariũ oppoſitionem, pauca
hęc ſubiungemus. Aut enim alterum eorũ æquinoctium ſcilicet an/
te meridiem, atq; oppoſitio poſtea eũdem coincidet. Aut ambo poſt
meridiem diei ipſius dominicę ſcilicet cõcurrent, vel ambo ante meri
diem poſt mediam pręcedentẽ noctem fieri contingerit (vnde domi/
nicæ initiũ plurimi aſſumunt) vel antea etiam noctis mediũ hoc eſt
ante dominicę diei incoeptionẽ de quo nulla eſt dubitatio ſubſequẽ/
ti dominica, paſcha prorſus celebrandũ, hoc eſt dominica die eadem
qua oppoſitio noctem mediam ſabbato quantumcunq;, vel die alia
pręcedentis hebdomadæ pręceſſerit. Quod ſi primo modo æquino/
ctium meridiẽ anteibit, oppoſitio econuerſo eundem diei dominicæ
meridiem poſtergabit, procul dubio (vt pędiximus) in ſubſequentẽ
dominicam paſcha noſtrũ prorogandum cenſemus. Quod non mi/
nus de ſecundo modo dictũ puta, videlicet ambobus ęquinoctio ſci
licet ac plenilunio meridiem poſtergãtibus. De tertio dicimus ſuper
hoc tantũ dubium aliquod extare, Quo'd licet Foroſempronięſis ta/
liter dominica die. xj. ſcilicet Martij ante meridiem æquinoctio, atq;
oppoſitione cõcurrentibus, anno. 1571. proxime futuro lunationẽ
hanc pro menſe primo haud habilem cenſuerit, in Aprilem paſchale
feſtum ſtatuendo, quẽadmodum etiã alia feria ambobus ęquinoctio
ſcilicet ac plenilunio die martis. 10. Martij anno. 1590. poſt meridiẽ
cõcurrentibus quintamdecimã ſupponendo, quam nos quartãdeci/
mam maluimus appellari, in lunationẽ alteram paſcha noſtrũ diſtu/
lit, atq; alias tamen ęquinoctio taliter ante meridiem. 15. luna con/
currenti lunationẽ ipſam æquinoctio proximiorem, nõ alteram ſub/
ſequentem in primũ paſchalem menſem eligit, feſtum hoc in Martio
menſe ſtatuendo, maxime annis his, vel ſimilibus, videlicet. 1552.
1609. 1666. Nos autem ne lunationẽ cuius initium æquinoctio
propius adhæſerit, cuiuſue media luminarium oppoſitio illud idem
proxime ſubſequitur, contra ſcribentiũ omnium rei huiuſce doctri/
nam reprobare videamur, neue propoſita die (velut anno præmiſſo.
1571.) æquinoctio ęque plenilunium, atq; meridiem pręuenienti,
quintamdecimã lunam antedictis rationibus aſſerẽtes, atq; ipſo eo/
dem die paſchale feſtum ſtatuentes, paſcha æquinoctij die indecẽter
celebremus, neue idipſum etiã quintadecima luna cadens primũ pa/

ſchalem menſem conſtituere fateamur; ad octauã magis dominicæ diei proxime ſubſequẽtis ſedulo transferẽdum arbitramur, tum quia de lunatione paſchali per ęquinoctiũ plenilunium hoc pręcedẽs certiores nos, vel cautos magis reddere potuimus, quàm de. 14. vel. 15. luna, die ipſa modo prædicto plenilunio contingenti, de qua plures, ac diuerſas adduximus ſententias, de menſe autẽ primo paſchali vnicam tantum, quam prædiximus, pręter latinorum priſcorum, ac Victorini reprobatam ſententiam, tum etiam quia per. 14. noſtrã (ne dicam Bedę) poſitionem aſtronomice ſumptam, Dominica propoſita plenilunio, atq; ęquinoctio ante meridiem incidẽtibus, ęquinoctium etiã. 14. luna occurſum cõprobabimus, quẽadmodũ & enim alij ab occaſu diem, alij ab ortu ſolis, atq; alij à media nocte, auſpicãtur, ſic nos à meridie ad meridiẽ. 14. vel. 15. accipiemus, vt quã aſtronomice exquiſiuimus, aſtronomice quoq; cõputare nõ ambigamus, ſecus tamen feſtorũ obſeruantiam iuxta eccleſiæ vſum cuſtodientes, velut etiã aliter mathematici dierũ numerum cõputantes, non ſecus ac eccleſia feriã, numerum pręſupponũt, planetarum dñium ab hora prima diei cuiuſlibet, ſicuti etiã in nocte faciunt, aſſumẽtes, vnde aliter dierum numerũ à meridie, aliter diei cuiuſlibet denominationem ab hora prima diei, vel noctis aſſumimus. Propterea in caſu propoſito quartamdecimã, quã à meridie deduximus, vſq; ad meridiẽ alium ſubſequentẽ protrahere haud quaq̃ abhorrebimꝰ, vt ſic æquinoctiũ (vt ſupra) cõcurrens à quartadecima luna, vel paſcha ſubſequẽti dominica in octauã ſcilicet cadẽs à vigeſimæ primæ limite haud quaq̃ excluſum penitus fateamur, ex quo ſubſequẽti dñica die hac potius, quã pręcedenti æquinoctio cõcurrenti, vel ſecũdo minus menſe altero paſcha noſtrũ ſtatuemus. Licet aliter etiã penes Iuſtingẽſis poſitionem in caſu pręmiſſo æquinoctiũ. 14. occurſum, citra ſcilicet oppoſitionis terminum, ęque minus fateri vereamur, quouſq; ſcilicet vltimũ, quartædecimæ terminũ protraxiſſe videtur, atq; ideo ad octauã diei ipſius Dñicæ feſtũ illud prorogandũ, quãuis alias dominica die oppoſitione luminariũ ante meridiem cõtingenti, die eadem paſcha celebrandum inſinuaremus, ni modo ęquinoctiũ poſt dñicæ diei inceptionẽ, verum antea contigiſſet. Hæc dilucidationis magis cauſa prępoſuimus, quã q pręd ictorũ doctorum dictis, in aliquo velim derogare, vtq; paſchalis ſolẽnitatis, vel calẽdarij noſtri dilucidiorem canonem ſequenti capite exhiberemus, in quo totius ferè rei huiuſce ſummam colligimus.

¶ Caput ſextūdecimum diuerſitatē reſcindit, quæ in paſcæ celebratione per quartædecimæ poſitionem in futurum contingere poſſet, exinde paſchalis celebritatis indagationem iuxta veteres eccleſiæ ſanctiones, atq; calendarij noui vſum exponit.

POſtq̄ ſuperiori capite quartādecimam lunam per mediam luminariū oppoſitionē poſt meridiem dieſ alicuius (quē nos quartādecimā vocamus) incidentem diſſiniuimus: hanc ex calendarij noſtri tabula reliquū eſt indagare, quę per aureū numerum currētis anni modo vſu habitū in propria columnula terminorū decimęquartę paſchalis ſub menſe alterutro Martio, vel Aprili paſchæ initiatis exquiritur, quæ tali attribuitur numero dierū, ac feriarū, qualē indicat dierū numerus menſis præpoſitus in ſecūda colūnula numeratim deſcriptus, qualemq; hebdomadæ diem dn̄icalis littera calendario ſubſequēter expoſita inſinuat. Quod ſi aureus numerus currentis anni, qui decimęquartæ terminū atq; luminariū oppoſitionē per horas, ac minuta deſignat, à feria tertia, hoc eſt à die Martis vſq; ad feriā ſextā, ideſt diem veneris incluſiue contigent, de æquatione nō cures pro paſcha indagādo, quia eadē nō aliter, q̄ reperitur paſcha proprius indicabit ꝙ ſi dn̄ica die, vel per diē. antea vel poſtea, hoc eſt die ſabbati uel lunę decimaquarta cōcurrerit, tunc ipſa eadē æquatione indiget, de qua infra (niſi fuerit annorū numerus reuolutiōis primæ, qui æquati minime exquirūt.) ob cuius additionē, vel ſubtractionē in diebus, horis, atq; minutis (vbi opus fuerit) non ſecus ac in cœlo, in calendario quoq; nō minus per diē ſæpius trāsferri pcipitur oppoſitio quęlibet luminariū diuerſorū cyclorū eodē currente aureo numero. Vnde propriā nequeūt oppoſitiones luminariū, vel eorūdē cōgreſſus eiuſdē aurei numeri calēdario ſedē obtinere, vt ſuperius cap. xij. ac inferius exēplo nō ab re fieri cōprobabimus. ob quorū mutationē decimaquarta quæq; luna, per tabulā calēdarij noſtri, vel aliorū quorūcunq;, die aliquo reperta, nō die eadē cōcurret qua prior vel poſterior diuerſorū cyclorū eodē tamē currēte aureo nūero verū per diē antea, vt à ſabbato in dn̄icam diem, vel ab eadē in feriā ſecundā, vel ecōtra ſæpius trāsfeŕetur. Ex quo paſcha noſtrū per dies ſaltē ſeptē exorbitare cōtinget. vt aliā dierū quādoq;. 28. paſchalis celebritatis deuiationē ob æquinoctij, atq; oppoſitionis contingentiæ ꝓximitatē modo ꝑtermittam. Aequationē igiť hāc oppoſitioni cuilibet ꝓpriā vltra annos. 1538. perfectos eo pacto venabere quo cōiunctionibus medijs quālibet ſu

perius capite. 1 4. cōmuniter adaptaueris. Hoc eſt, vt decimāquartā vel oppoſitionē paſchalem per aureū numerum currētis anni in Martio, vel Aprili deſcriptam cū dierum, horarum, ac minutorū numero ex tabula calēdarij noſtri accipias, dierū numerum ėregione ſiniſtrorſum in diebus menſium, cum horis, atq; minutis dextrorſum poſitis eo modo, quo deſcribuntur, ſeorſum notando. Quibus dierū, vel horarum, ac minutorū æquationis numerū quem, vt ſupra cap. 1 4. exquiſieris, ſi Addendus fuerit titulus Addas, ſin minuendus minuas, neq; in hoc ad natiuitatis annos, vel incarnationis, vel ad Ianuariū, aut Februarium menſes animaduertēs opus eſt, velut in coniunctionibus medijs, ſed in primis tantū quorumlibet cyclorū annis æquationem Martio inſeruientem ſume, quę nō minus Aprili pro paſchali quartadecima coęquanda, quā Martio exhibetur. In reliquis ęquationē, quam ėdirecto annorum propoſitorū inuenies, ėregione aurei numeri currētis accipias, per cuius additionē, vel ſubtractionem certam, atq; ęquatā menſis illius luminariū mediam oppoſitionem, nec non propoſiti anni menſis primi quartamdecimam exhibueris, quæ index erit paſchalis ſolemnitatis anni illius dñica proxime ſubſequēti celebrandi iuxta, ſcilicet primęuę eccleſiæ ſanctiones, ac veterū decreta patrum, nō tamen penes pręſentē eccleſiæ vſum, ne dicam Romani calendarij, vel Dionyſiaci canonis collapſu temporis à veritate claudicantis abuſum. Prędicta autem ſingula adamuſſim exempla rī calamo experiere. Aureo nanq; numero. 5. accepto, paſchalem oppoſitionē anni. 1 5 24. in tabula calēdarij noſtri in Martio eregione aurei numeri eiuſdem ſub titulo quartędecimę paſchalis, atq; oppoſitionis medię luminariū die. 1 9. Martij cū horis. 9. m̄. 38. poſt meridiē trāſactis diei ipſius repio. Hāc vel ſimilē anno Dñi futuro. 1 5 4 3. libet explorare, eodē. ſ. aureo nūero concurrenti, cui quidē annorū numero ſub decēnouenali cyclo ſecundo, hoř. 1 6. m̄. 3 2. ęquationis. ſ. Addēdę correſpōdent, ex quorū additione priorib⁹ horis, atq; minutis per eundem aureū numerum calendario noſtro repertis, dies reſultant. 20. hoř. 2. mi. 1 0. tempus ſcilicet oppoſitionis medię paſchalis anni prędicti. 1 5 4 3. quę tamen priori annorū numero. 1 5 24. eodē currente aureo numero. 1 9. die fuerat menſis Martij, ex cuius quartę decimę variatione paſcha quoq; nō minus variari pcipitur, maxime eadem currenti dñicali litera, cum ſimili aurei numeri nota, vei bi gr̄a anno Chr̄i domini futuro. 1 6 1 5. vnitate aurei nūeri, atq; A dñicali litera cōcurrentibus, p hoř. 1 0. m̄. 40. ęquationis anni illius dieb⁹. 2. Aprilis hoř. 9. m̄. 40. Addēdas, quartādecimam paſchalē anni illius

coęquatã habeo dñica die. 2. Aprilis, ex quo quartadecima domini-
ca incidenti, cũ Foroſemproniẽſi Paulo epo per dies ſeptem, videlicet
ad. 9. Aprilis diem, vbi altera itidem A litera inſcribitur, paſcha no-
ſtrum anno eodẽ prorogandũ aſſentior. Quo'd ſi modo firmã, ac ſta-
bilem in calẽdario ſedem vnitati eidẽ aurei numeri pro. 14ª. paſchali
ſecundo Aprilis die vſquequaq; aſſignemus, quotiens A lr̃a, atq; vni
tas in aureo numero anno aliquo concurrent, totiens ob quartãdeci
mam lunã dominica die. 2. Aprilis contingentẽ, vbi A litera calenda
rio ſtabilit, ad ſubſequẽtem (dico) dñicam diem paſchale feſtũ anno
ipſo trãſfertur. Quod tamẽ anno Dñi futuro. 1805. ſecũdo Aprilis
hoc eſt dñica die eadem A lr̃a, atq; vnitate in aureo numero concurrẽ
tibus cũ Foroſemproniẽſi epo antedicto oĩo celebrandũ non dubi
to, Et hoc qa anno ipſo. 1805. primo Aprilis die ſabbati ſcilicet poſt
meridiem per hor̃. 17. m̃. 39. plenilunio cõcidenti, ſubſequẽti dñica
die. 2. Aprilis. 15ª. luna ſtatuet, iuxta ſcilicet tabulã calendarij noſtri,
atq; oẽm rectam aſtronomicã ſupputationẽ, quod per hor̃. 16. m̃. 1.
ęquationis anni illius minuẽdę à diebus. 2. Aprilis hor̃. 9. m̃. 40. ca-
lendario inſcriptis ſub vnitate aurei numeri. 14. paſchalis ibidẽ aſcri
pti qſq; facile experiri poterit. Pręmiſſa hac. 14. lunę varietate, atq;
eiuſdem exẽplari ęquationis norma, qua oĩs antedictę diſcrepantiæ
occaſio tollitur, ęquinoctiũ ſubeſt paſchali ſolẽnitati maxime oppor
tunũ, cuiuſmodi indagationis curã cap. 5. atq;. 14. ſuperius enarratã
omittimus, cũ maxime pro. 14. menſis primi calẽdario annotatione
hoc tantũ indigeamus. Ideo pro paſchalis diei indagatione nullum
huiuſce nobis opus eſſe videt̃, ſi modo oppoſitio q̃libet vel. 14. pa-
ſchalis, vt calẽdario nr̃o inſcribit̃ per annos. 19. primi decẽnouenalis
cycli, vel per reliquos ęquatione pręmiſſa diligenter obſeruetur, om-
nes nanq; paſchales termini quartędecimę lunę menſis primi tabulę
calẽdarij noſtri aſcriptę, ſiue vt ſupra adęquãdę ęquinoctij tranſcen-
ſum poſtergãt, neq; enim vllã tabulę nr̃ę oppoſitionẽ notauimꝰ quę
ſecũdo mẽſe cõcurrat, quales. 14. 3. 11. 19. atq;. 8. aurei nũeri luna-
tiões emboliſmicę, quę in Aprilẽ, atq; exindę in ſecundũ immundo
rum mẽſem vſq; modo paſcha noſtrũ (vt plurimũ) ꝑperã tamẽ tran-
ſtulerũt, quod ſi modo à Foroſemproniẽſi limite aliqualiter diuerſi-
ficari videãtur per anteriorationẽ. ſ. 14. lunę, ſiue aurei nũeri ad diem
q̃ntũ à loco, quẽ prius obtinuerãt, per eundẽ Foroſemproniẽſem calẽ
dario factã, id fuit cũ propter diuerſam. 14. vel. 15. acceptionẽ ſupiori
capite cõmemoratã, tum quia ipſius, ac neotericoꝝ ferẽ oĩum aſſenſu
(vt ſup̃ cõprobauimus) lunationes, atq; exinde aurei nũeri propriam

nequeũt calẽdario ſedẽ obtinere. Non abs re igitur. 14.aureũ nũerũ qui Pauli epi prædicti tẽporibus ꝓpter eiuſdẽ tũc æquinoctio ꝑuen/tionẽ Aprili tantũ,nondũ Martio aſcribi meruit,modo ob diuerſam lunationis eiuſdẽ contingẽtiã(quia, ſcilicet ipſius pleniluniũ iã nũc æquinoctij locũ poſtergat)ideo ſub. 14.paſchalis limitibus quartũ decimũ hunc aureũ nũerũ Aprili pro primo tm̃ decẽnouena i cyclo, atque Martio ꝓ reliquis ſubſequẽtibus calẽdario noſtro notaluimus. Quo aureo numero anno aliquo decurrẽte(citra modo proxime ela/pſum. 1533.)in Martio menſe paſcha noſtrũ,neq; in Aprili,ſecun/do,ſcilicet mẽſe celebrandũ arbitramur.& ꝓpterea aureũ nũerum ip/ſum. 14.ex paſchalibus terminis deinceps abolendũ cẽſemus. Quẽ/admodũ etiã Iuſtingẽſis in paſchæ annotatione cũ Foroſemproniẽſi epo anno futuro. 1552.eodẽ currente aureo numero. 14.ſcilicet in Martio menſe, videlicet eiuſdẽ dominica die paſcha noſtrũ celebran dum ꝓpoſuere,iuxta ſcilicet veteres & antiquas eccleſiæ ſanctiones, æquinoctio tũc lunationẽ. 14.aurei numeri die Iouis.xj. Martij præ ueniente.Quod quia anno elapſo. 1533.(vt prædiximus)æquino/ctium verã luminariũ oppoſitionẽ die. 10.Martij cadentẽ(licet mini me mediam)iuxta Tubingæ meridiẽ die ipſo præiuit. Ideo domini/ca,proxime ſubſequẽti hoc eſt. 16.Martij anno ipſo. 1533.inæqua lium, atq; verorũ motuũ ſectator Ioãnes Iuſtingẽſis ꝑdictus paſcha noſtrũ celebrãdum notauit. Nec minus anno domini futuro. 1571. aureo nũero eodẽ. 14.atq; æqnoctio die ſabbati. 10.Martij hoꝛ. 11. m̃.39.poſt Tubingæ meridiem ante noctis mediũ cõtingenti,ac po/ſtea oppoſitione media poſt mediã noctem cõſecutura exinde ꝓpter dominicæ incœptionem more ſuo ad. 18.Martij diem feſtum iſtud diſtulit auctor ꝑdictus,minime in lunationẽ Aprilis,vel ſecundi men ſis ex cõiunctionis mediꝫ obſeruatione cõmutãs. Quod tñ ꝑꝑ diuer/ſam meridianoꝝ habitudinẽ altero ꝑdictoꝝ annoꝝ videlicet. 1533. qa ad almæ vrbis Romæ meridiem totius eccleſiæ capitis æqnoctiũ mediã minime præiuit luminarium oppoſitionẽ,quæ die lunæ. 10. Martij hoꝛ.7.m̃.8.2ª.9. atq; æqnoctiũ die eadẽ hoꝛ.7.mi.8.2ª.28. poſt meridiem æque ferè conuenit.Atq; anno altero. 1571.qa forte æqnoctium ſubſequentis noctis medium ad vrbis Romę meridiem, ſcilicet dominica iã inchoata,poſtergauit,quã quintãdecimã maluit q̃ quartãdecimã appellari Foroſemproniẽſis epiſcopus(vt ſuꝑiori ca pite pręmiſimus)hic ideo in Aprilem annis his duobus paſcha nr̃m prorogãdum cenſuit.Maxime fortaſſis dicta de cauſa,qa annis iiſdẽ æqnoctium quartędecimę terminũ Foroſemproniẽſi ipſi pertrãſirẽ

 videbatur,

videbatur, ipſo eodẽ vtrolibet plenilunij die, Dñica prçſertim anno ꝑdicto. 1 5 7 1. oppoſitionis horã prçueniẽte, quod nos tamẽ paſcha le feſtũ priori lunatione anno ipſo. 1 5 7 1. decimo octauo Martij die cũ Iuſtingenſi capite ſuperiori, vt hic etiã, annuimus celebrandũ, in ſubſequentẽ Dñicam diem magis, quã in ſecundũ immundorũ men ſem tranferẽtes. Nec minus anno alio futuro. 1 5 9 0. çque fieri debe re putamus, videlicet paſcha noſtrũ. 1 5. Martij die prorſus celebran dum, çquinoctio oppoſitionis horã die Martis. 1 0. Martij per horas ſex, ferè prçueniẽti, atq; D dñicali lr̃a prçdicto. 1 5. Martij die occur/ renti, quãuis Foroſemproniẽſis ep̃s fortaſſis dicta de cauſa in Aprilẽ cõmutarit, çquinoctio ſcilicet atq; plenilunio die eadẽmet poſt meri/ diem cõcurrentibus, quã ipſe quintãdecimã, nos cũ Iuſtingenſi, Be/ da, atq; alijs quartãdecimam vocamus, cuiuſmodi tamen cõtingen/ tiã anno. 1 5 5 2. neq; alijs (vt infra) haud quaq̃ currauit. Nec tamẽ ratio hçc, vel aliqua ꝑdictarũ impediet, quãdo anno futuro. 1 7 2 3. F dñicali litera, atq; ſabbato. 9. Martij die per hor̃. 9. m̃. 9. poſt meri/ diem, antea tamẽ ſubſequẽtis noctis mediũ, hoc eſt ante dñicç ince/ ptionẽ, çquinoctio cõtingenti, poſtea vero meridiẽ ſubſequentis diei dñicç per hor̃. 4. m̃. 2 8. plenilunio incidenti, ſi nõ die ipſa, iuxta ipſi⁹ vſitatã obſeruationẽ, dñica ſaltem ſubſequenti. 1 7. eiuſdẽ Martij die paſcha rite celebretur, quod tamen Foroſemproniẽſis ipſe in Aprili celebrandũ ſtatuit, vnde ex hoc magnopere admirandũ eſt, quũ maxi me anno antedicto. 1 5 5 2. çquinoctio ante oppoſitionem die Iouis vno, atq; eodẽ die cõcurrenti (quod alias in annis prçdictis duobus. 1 5 7 1. atq;. 1 5 9 0. magnopere euitauit) lunationẽ ipſam pro primo paſchali mẽſe, vt ſupra, habilẽ cenſuerit, quartũdecimũ aureũ nume/ rũ, hoc eſt lunationẽ aurei nũeri eiuſdẽ alias iuxta Dionyſiacos cano nes emboliſmalẽ, ab Aprili in Martiũ transferendo, quod nõ minus ab anno inde. 1 6 0 9. & vltra rite cuſtodiuit. Nos aũt Tabulç noſtræ quartũdecimum aureũ numerum ſub primo tãtum decẽnouenali cy clo pro paſchali termino Martio, atq; Aprili præſcripſimus, quẽ (vt ſupra) pro primo paſchali mẽſe ab anno. 1 5 3 3. citra in Martio tan/ tum habilẽ cenſemus, quũ maxime eiuſdem lunatio çquinoctio pro prius prçueniat, atq; ipſius oppoſitio illud idem proxime in futurum iugiter ſubſequatur. His prçmiſſis, ac diligẽter examinatis in ſuper/ inde ſcribentiũ, (quantũ licuit) concordantiã, ac dictorum noſtrorũ vel ſubſequẽtium expoſitionẽ, Epitomatis huiuſce noſtri vſum in le/ gentiũ omniũ claram, atq; apertã intelligentiam, atq; canonũ noſtro/ rum pro paſchali ſolẽnitate iuxta veteres oẽs eccleſiaſticas, atq; ſum/

morũ Pontificũ ſanctiones recapitulationẽ, vel epilogum repetemus cuiuſmodi paſchalis canonis talis, vt ſupra, irrefragabilis forma exhibetur, celebritatẽ ſcilicet Paſchæ die dñico à quartadecima luna, primi menſis vſq; ad vigeſimãprimam eiuſdem ſolẽniter agi debere, hoc eſt dominico die poſt quartãdecimam lunam excluſiue, vſq; ad vigeſimamprimã incluſiue, & nõ vltra, hoc eſt citra Victorini, atq; priſcorum latinorũ exprobatum canonẽ, ex quo Paſcha vſq; ad vigeſimam ſecundam lunã, perperam tamẽ, protrahere nõ dubitarunt. Quia quoniã paſchalis canon ex tribus terminis cõſtituitur, quartadecima ſcilicet luna menſis primi, ęquinoctio verno, atq; dñicali litera, ſiue Dominicę diei per eandẽ indagationẽ, hãc primo quartãdecimam in tabula calendarij noſtri proprius indagabimus, quę per aureũ numerũ anni currentis in colũnula terminorũ paſchalium in Martio, & Aprili mẽſibus reperitur, quęq; tali attribuitur numero dierũ, ac ſeptimanę, qualem indicat dierũ numerus mẽſis propoſitus è regione ſiniſtrorſum deſcriptus, atq; dominicalis litera diei ipſi calẽdario pręnotata. Quòd ſi paſchalis oppoſitio anno quopiam prioris decemnouenalis cycli, hoc eſt ab anno. 1520. vſq; ad annũ. 1538. vel à die Martis vſq; ad diem veneris incluſiue in futurũ occurrerit, de ęquatione non cures, quia eadẽ qualis aſcribitur pro paſchali ſolẽnitate dñica proxime ſubſequenti celebranda cuſtoditur, ſecus ab anno. 1539. die ſabbati, Dñica, vel lunę occurrẽs, ęquatione, de qua modo ſup̈, adęquetur. Quę vel ſimpliciter, vt calendario iacet, vel (vt prędiximus) vbi opus fuerit, adęquata accipiatur, atq; dñica die poſt meridiem oppoſitio inciderit, ad ſubſequentem dñicam paſcha noſtrum prorogabimus, ſecus autẽ oppoſitione media luminariũ quoquo modo die aliquo occurrenti, ſubſequẽti proxime dñica die celebrabitur. Et hoc ni forte dñica eadem ante meridiem poſt noctis tamẽ medium ęquinoctiũ, atq; oppoſitio media luminarium fieri cõtingat, quod tantũ in annis. 304. qbus calendariũ noſtrũ pdurat, ſemel anno Dñi. 1571. coincidere obſeruauimus, vnde pluribꝰ de cauſis anno illo cũ Iuſtingenſi in ſubſequentẽ dominicum diem (ſaluo ſemp meliori iudicio) paſcha noſtrũ prorogandum cenſemus. In reliquis ęquinoctij obſeruatio in quartãdecimã quanq; demittitur, pro qua nobis omnis fuit rei huiuſce cura delegata pro quartędecimę cuiuſq; calendarij noſtri tabulę inſcriptione. Porro dominicalem literam paſchalis diei indicem reliquũ eſt calendario noſtro indagari, per quã dies proprius eidem quotannis aſſignetur. Hãc igitur annorum quorũcunq; tabulę noſtrę pręſcriptorũ propria colũnula aureo numero currentis anni

ꝓpoſitā dñicalem quanq; lrām ſeriatim expoſitā excipies biſſextili tamē anno extra ordinē poſita ꝑtermiſſa,tanquā negotio huic paſchali inhabili,atq; Ian.ac Februario mēſibus tantūmodo opportuna,quod ſi his nō minus, quā futuris longe tpībus,atq; pręteritis ab anno.ſ. incarnati verbi citra ꝑ ſolarē cyclū labētis anni cuiuſq; expiri malueris, per hūc hoc pacto opabere, quē taliter ex annorū numero Chr̄i dn̄i currentiū elicies,annorū nanq; numero currentiū nouē ſupaddas,productūq; p. z 8 .impartire,aut aliqd enim ex hoc reſiduū fuerit,aut nihil remāſerit partitione facta, ſi nihil. z 8 .erit ſolaris cycl⁹ anni ꝓpoſiti, ſin aliquid id ſolaris cycli numerū in quotiente oſtēdet. Hic autem ſolarem,hoc eſt dñicalem literā annorum propoſitorū numero inſeruientē iuxta prępoſitam tabellę formulam indicabit,ſimplicem quidē anno cōmuni, geminam vero biſſextili, quarū prior ideſt interior ſiniſtrorſum vſq; ad feſtum ſancti Matthię inſeruiet, exterior dextrorſum poſita vlterius per anni reliquum, nec non pro paſchali ſolemnitate vtilis cēſebitur, priori tantū pro negotio iſto prętermiſſa,quemadmodum etiam ſuperius faciendū propoſuimus. Hæc pro Romani calendarij renouatione dicta ſufficiant,quę ſi pro paſchali ſolemnitate minime idonea,vel opportuna cenſeantur,pro coniunctionibus tamen medijs luminariū, atq; oppoſitionibus per tabulam infraſcriptam calendario cuiq; annexam cum breuiori canonis norma,quā ſupra capite. 1 3 . expoſuimus, melius quā per aureum numerū ſiue per eiuſdem numeros, ſiue per Alphabeti literas calēdario aſcriptum, vel per fallaces vulgi ꝯpactas, ſiue quā perhibent, ſalomonis vulgatam tabulam(vt ſpero)melius ſatiſfacient, quēadmodum nō minus cęlo oculis proprijs inſpicere,quàm per aſtronomicū calculum in futurū cuilibet experiri licuerit. Hoc tamē vnum, priuſquā operi huic(vt aiunt)coronā,vel manum imponā minime mecū duxi ſilentio prętereundum,quod(vt ſupra)repetitū volumus. Hoc eſt neq;(rogo) tantū inſolēs,audaxq; ſit,qui cōtra Romanę eccleſię vſum,haud aliter,quā vſq; modo obſeruatū fuit, paſcha ſanctū obſeruare pręſumat, quoad paracleto inſpirante,Pōtificis Maximi,vel vniuerſalis eccleſię nutu,iuxta veterū omnium decreta patrum,atq; ſynodica inſtituta,(calendarij modo abuſu nō obſtante) ita vel aliter ſancitum,

Cyclus ſolaris

1	g	f
2		e
3		d
4		c
5	b	A
6		g
7		f
8		e
9	d	c
10		b
11		A
12		g
13	f	e
14		d
15		c
16		b
17	A	g
18		f
19		e
20		d
21	c	b
22		A
23		g
24		f
25	e	d
26		c
27		b
28		A

vel confirmatū extiterit,quū hęc nō animo ſacroſanctę Romanę ec/
cleſię ritui in aliquo derogādi,q̄n potiꝰ elucidationis,atq; īcitationis
cauſa negotij huiuſce(audaciter forſitan)partes aſſumpſerim. In qui
bus, ſiquid pręter intentionē à veritate diſſonū ꝑperā, vel diſtorte ex/
plicauimus,atq; enarrauimus,huius veniā peto,cunctaq; maiorū iu
dicio elimanda,cenſenda, corrigenda,atq; vbi opportunū fuerit, pe/
nitus abolēda remitto,quibus modo finē imponerē,ni aliquid aliud
negotio huic minime alienū explicandū extaret,quod alias mihi(vt
alijs pluribus video) animū plurimum ſępiꝰ anxit,cuiuſmodi deſide
rio motus hęc,vel alia ſciſcitandi, nedū ſcribēdi anſam mihi prębui.

¶ Caput decimūſeptimum,atq; vltimū,Dñicę paſſionis diem nuꝑ
inueſtigatū, exinde eiuſdem Dñi verū reſurrectionis diē notificat.

IMpoſſibile admodū fuit,& eſt dñicę paſſionis diem per
Dionyſiacos cyclos,ſiue per aureū numerū Alexādrino/
rum decēnouenalis cycli modo vſu habitū repire, maxi
me iuxta doctorū ferè oīum latinorū ſequelā Chr̄m do/
minū octauo calē. Aprilis,hoc eſt. 25ª. Martij die,feria
ſexta, ideſt die veneris luna. 15ª. pro hūani generis ſalute crucis pati/
bulo affixū aſſerentium,licet minime(quod tueri poſſit)rationabili/
ter cōprobantium, cū maxime per Dionyſij, vel etiā aliorū cōputum
pręd icta hęc tria,diē ſcilicet. 8 .cal. Aprilis, quintādecimam lunā, ac
feriā ſextā minime anno aliquo cōuenire reperiamus, niſi xp̄i eiuſdem
Dñi labentibus annis. 12.atq;. 259 .ex quo Beda libro tēporū Cap.
47.ꝑplexe inquit, ideo circulis Dionyſij aptis,ſi anno paſſionis Dñi
paſcha dñicum. 6.cal. Aprilis,luna. 16.inuenies, Age deo gr̄as,quia
quod quęrebas, ſicut ipſe ꝑmiſit, te inuenire donauit, et poſt pauca
ſubdit,ſin vero annū,qualē quęrebas in loco,quē putabas, inuenire
nō poteris,vel chronographorū incurię,vel tuę potius tarditati cul/
pam aſcribe,tantū diligentiſſime caueas,ne ob chronicorum ſcripta
defendenda intemerabile legis,vel euangelij teſtimoniū videaris im/
pugnare,dicendo Dñm ſaluatorem,vel. 15 .vel. 16. Imperij Tiberij
Cęſaris anno,vel. 29 .vel. 30 .ętatis anno ſacroſanctū crucis ſubijſſe
myſteriū,accedit ad hęc tria prędicta aſſerta Chriſti ętas, qua in hu/
manis cōmuniter vixiſſe creditur annos circiter trigintatres,vel ſal/
tem trigintaduos, ac menſes tres. Hęc primū hac nixus ſum rotula,
mortē ſcilicet Chr̄i cum die menſis propoſito feria ſexta concurrenti
experiri,quā nos ab anno primo incarnationis(quē chriſticolarū plu

rimi vtroſq; cõfundentes natiuitatis annos appellãt) ad annum vſq; Dñi.2436. cũ dñicali litera concurrenti nũero annexa protraximus, quem plurimi negotio huic accõmodarunt, inter quos Vincẽtius in ſpeculo hyſtoriali in Chr̃i Dñi ętate cõputanda coutitur. Numerus hic cõcurrens totius anni incremẽtũ phibetur ſuper hebdomadas. 52. per ſeptẽ ſcilicet totaliter diuiſi, ex quo per vnitatẽ anno quolibet cõmuni, per binariũ aũt biſſextili per hebdomodas dierũ numerũ excreſcit, vnde anno primo reuolutionis eiuſdẽ vnitas exhibetur, hinc duo anno ſecũdo, &c. niſi anno iſto, vel alio, per biſſextũ (vt prędiximus) binario augeat̃. Per hũc, atq; ꝓpriũ mẽſi cuilibet numerũ aſcriptũ, nec minus per incarnationis diẽ, quã per Dñicalem literã primã anni vel mẽſis cuiuſlibet feriã, qũã cupis, dicto citius perſcrutabere. Cũ annis nanq; Chr̃o domino currẽtibus rotulã hanc, vel ꝓxime minoribus ingredere, illis pręciſe nõ extantibus. Conſimilis & enim propoſitorũ annorum nũerus in aliquo circulorũ quinq; rotulæ reptus, tum primũ in diuiſionis illius interſtitio extremo ſcilicet rotulę, ipſi⁹ margine cõceptionis diẽ, qua hæc fuit, vel futura ſit hebdomadę die cõmonſtrabit, à qua incarnationis die annorũ Chr̃i dñi, cõputationis exordiũ ſumpſit Dionyſius abbas Romanus, tum interius dñicalem literã offendes, cui cõcurrens numerũ anni propoſiti ꝓximiori cyclo annectit̃, inter ſcilicet dñicalis literę, ac primorũ Chr̃i domini annorũ, circuli vtriuſq; piferiã, qui cõcurrens ſeptenariũ numerũ vſquã minime trãſcendit. Quòd ſi eundẽ annorũ tuorũ propoſitorũ numerum pręciſum minime inuenies, tũc ab annis ꝓxime minoribus vbilibet reptis numerando incipies pro cuilibet rotulæ ſpaciolo vnitate minori annorũ, numero prędicto adiungendo, vſquequo ad vltimũ anni propoſiti numerũ proueharis, vbi ibidem ꝓpoſitũ abſolues. Habito igitur cõcurrenti numero, huic numerũ addas mẽſi cuilibet propriũ medio. ſ. rotulę vnicuiq; aſcriptũ, horũ nanq; aggregatũ (abiecto ſeptenario numero, hũc quotiẽs excreuerit) feriã menſis cuiuſlibet anni ꝓpoſiti à Martio ſemp inchoantis iuxta ſcilicet collectũ, vel reſiduatũ numerꝫ exhibebit, haud aliter ſũpta radice ab incarnatiõis die anni illius, illud idẽ pari ferè lege abſolues, tota nanq; feria menſis cuiuſlibet initio tribuatur, quota mẽſis ꝓpoſiti propri⁹ nũerus ab ipſo incarnationis die anni ipſius cõnumerando terminatur, annũ vſquequaq; à Martio ab incarnatione. ſ. nõ ante à Ianuario, vel natiuitate inchoando, exemplũ ab Aprili, vel Iunio ediſces qui quoniã vnitatẽ aſcriptam habent, tali quoq; feria, qualẽ incarnationis dies anni illius poſſidet auſpicantur, verũ quia Ianuarius tres, Februarius ſex ha

bet, hic die ſexto, ille tertio ab incarnationis die pręcedentis incarnationis anni incluſiue inchoantur.

Quinqꝫ deus belli numerat, ſed Aprilis ab vno Incipit, atqꝫ tribꝰ Maius, ſex Junius, vno Iulius à magno, qui ducit nomē Iulo, Quatuor Auguſtus, ſequitur qui nomine ſeptē, Sic erit & numero ſimilis duo

poſtulat octo, Quinq; Noueber hēt, ſeptēq; Decēber habebit, Tres ſignat Ianus, bis vult hinc Februus illos, ex his, incarnationis annos ſiue natiuitatis mauis vſualiter appellare, tum primū feriam ſextam, annis tantum. 35.40.atq;.46.octauo cal. Aprilis, hoc eſt. 25. Martij die cōuenire cōperui mutationem aliquā minime in annis romanis vſualibus factā pręſupponendo, quēadmodum apud priſcos, vel idoneos auctores nunquā facta legitur, niſi poſt annos Iulianos. 36. elapſos, atq; ab Auguſto Impatore emēdatos annis nouē ante annorum Chriſti cōmunem computū, ac tribus poſtea, vt ipſi nouē, pro cōmunibus cōputatis, quarto exinde poſt Chriſtū dn̄m natū pro biſſextili, vt alij deinceps ſeriatim cuſtodito, tum etiā ex prædictis certā annorum xp̄i dn̄i, ętatē computari, atq; notariorum errorem, vel inſipientiā ab ipſo natiuitatis die annoꝝ numerū vſualib⁹ annis pręponentiū agnouimus, per dies ſcilicet ſeptē à romano vſu, atq; per menſes tres, ab ipſo incarnationis die anticipātium, & ſic per annū antea prius ſcilicet natum quā incarnatum Chr̄m dominum ꝓfitentium, quū ècōuerſo vſuales incarnatiōis anni (ſiue ēt natiuitatis cōfundentes appellemus veros natiuitatis annos) hoc eſt ab ipſo, natalitij dn̄i die cęptos cōputari, ꝑ vnitatē ꝓcedere debeāt niſi tantū ab ipſo natiuitatis die ad incarnationē per mēſes tres, vel ad cal. vſq; Ian. per dies ſeptē in numero cōueniant. Prędictorū exorbitantiā Reuerēdiſſim⁹ Cardinalis Cameracēſis, Petrus de Aliaco Mathematicus, ac Theologus inſignis libro cōcordantię Aſtrologię cū Theologia nō min⁹ perbelle, quā aliorum doctiſſimorū virorum cœtus redarguit, quum nanq; Dionyſius Abbas romanus anno gr̄ę circiter. 532. annorum xp̄i domini ſupputationē ab ipſo incarnationis die, vel à calē. Martij (vt aliq forſan pręſupponūt) ſumēdam ꝓrſus inſtituiſſet, quū antea à cōſulatu, vel Impatorū annorū Impio numerarētur, hāc alij à calē. Martij, alij romani maxime à cal. Ianuarij pręcedentis cōputationis eiuſdē ſumpſere exordiū, ꝑ mēſes duos anni primarios Ianuariū. ſ. ac Februariū, vt nūc incarnati annū primū anticipātes, ex quo factū eſt, vt tam natiuitatis, q̄ incarnationis ann⁹ ille primus cōfuſe tamē computaretur quo nat⁹, atq; incarnatus fuit xp̄s dn̄s, atq; ſecūdus, à calē. Ianuarij ꝓxime ſubſequētib⁹ exordiret, nō obſtāte, q; dies tantū ſeptē ab ipſo natiuitatis die ꝑtrāſiſſent, qa à cal. Ian. pręcedētis anni primi initiū aſſumpſerant, in vnitate tamē adhuc vſq; ad incarnati mēſem ꝑſeuerantib⁹, q à Martio inchoarāt, qđ ſi modo ab ipſo verę natiuitatis die, nō à cal. Ian. ſubſequētis āni. 2m. natiuitatis annū nūerabim⁹, vt notarij in eorundē publice ſcriptis obſeruāt, qui per dies ſeptē vel

menſes tres in annorum numeratione prę ſeruatur, aut prius natum, quàm conceptũ Dominum profitebimur, ſtantibus, vt nũc, vſualibus annis, atq; Chriſtum dñm iuxta doctorũ ferè omnium latinorũ maxime ſequelã die veneris conceptum, nobis itidem aſſerentibus, aut nos incarnationis vſuales annos perfectos, atq; exactos, ipſi autẽ natiuitatis, quibus coutũtur notarij, currẽtes numerabũt, quod longe abſurdũ cunctis videbitur, quũ maxime cõtra chronographorũ, atq; ſcribentiũ omnium, vel etiam aſtrologorũ aſſuetudinem regum, pontificum, atq; Imperatorũ exacti, vel perfecti cõputaremus annos ipſos, qui tantũmodo currentes numerari aſſolent, aliter Chrm dominum, die Iouis cõceptũ C dñicali litera. 4. cõcurrenti numero, ac ſabbato die natũ profiteri conabimur. Quòd qa anno primo vbi in rotula nr̃a B litera. 5. cõcurrens numerus, atq; die veneris Incarnatio prę ſcribitur, anno ipſo Chriſtũ dñm incarnatũ, atq; dñica die natũ cenſebimus, cui nouem ex ſolari cyclo, tres inditionis anni, biſſextilis annus ex ordine, atq; vnitas aurei numeri decẽnouenalis cycli prę ceſſiſſe debuerat, veluti. 17. ex lunari cyclo priſcorũ latinorũ, vel etiã hebrę orũ tunc tẽporis anteierant. Quę omnia ex Dionyſij, vel Vincentij in ſpeculo, vel aliorũ Chriſti fideliũ dictis cõmuni ferè ſentẽtia innoteſcunt. Hic prim⁹ incarnationis, vel natiuitatis annus in cõputatione annorũ Chriſti ſubſequẽtium annorũ vſualiũ ordinẽ diſponit q licet vt à cal. Ianuarij apud latinos maxime, ita ab alijs à cal. Martij auſpicentur, ęque tamẽ iuxta Dionyſij inſtitutionẽ incarnationis potius, quã natiuitatis diei merentur, quẽadmodum Alphõſus Caſtellę rex bonarũ artiũ eruditiſſim⁹, in aſtrologicis tabulis à calẽ. Ian. planetarũ motus, atq; annorũ radices aſſumẽdo incarnationis nõ natiuitatis titulũ erę Chr̃i prę ſcripſit. Ex prę miſſis pſpicuũ extat, φ ſiue ab ipſo Incarnationis die, (vt Dionyſius ipſe) ſiue à cal. Ianuarij, (vt modo facimus) annorũ Xp̃i cõputum vſualiter ſumamus, ab ijs mẽſes. 9. deduci opportet, qbus virginis vtero latuit, vel etiã mẽſes. 3. à natiuitate ad ipſum incarnationis diem intercepti demum, quibus incarnationẽ (vt diximus) pueniimus, ſi modo à cal. Ianuarij tantũdem annorũ numerũ vſualiũ, non emergentiũ cõnumeremus, excẽpli gr̃a anno grę labente. 35. vſuali, ſi ab ipſo incarnationis die annorũ initiũ aſſumpſerimus, ipſo incarnationis die anni tantũ. 34. perfecti trãſierunt, vnde. 35. annus initiũ ſumpſit, à qbus mẽſes. 9. vt ſupra, educendo, ętas xp̃i Dñi remanebit, hoc eſt anni. 33. pfecti, & menſes tres, quòd ſi à cal. Ianuarij annũ currentẽ auſpicabimur, menſes itidem nouẽ deduci opportet, nec nõ mẽſes. 3. ferè, qbus incarnationis

diem

diem in annorum computo vſualiter præuenimus. Et ſic omnino anni. 33. ac menſes tres ętatis domini remanebunt anno domini labente. 35. octauo cal. Aprilis, ex quo ætatis anni ab octauo cal. Ianuarij hoc eſt. à. 25. Decemb. menſis die, nõ a calendis Ianuarij nec aliunde cõputari debent. Labentibus itaq; annis. 35. Chri domini vſualibus, ex quo anni tm̃ trigintaquattuor perfecti numerãtur, à quibus menſes nouem virginei fœtus demuntur, Anni ætatis domini remanent trigintatres, cum menſibus tribus pfectis vſq; ad octauum cal. Aprilis anni eiuſdem. Quòd ſi decimaquarta vel decimaqnta luna tunc temporis die ipſa ſexta feria contingenti, occurriſſet, Anno eodem Chriſtum dominũ paſſum nobis forſan aſſerendum fuiſſet. Verum quia longe à prædictis ambobus terminis luna eadem prorſus aberat, ſicuti etiã non minus annis antedictis. 40. atq;. 46. vt per infraſcriptas luminarium coniunctiones, atq; lunares cyclos plane conſpici poterit, quũ euangelicam doctrinam in hoc minime ſubterfugere valeam⁹, Chriſtum dominum vel in die Paraſceues. 14. ſcilicet hebręorum luna iuxta gręcorum ſententiam vel. 15. mauis latinorũ crucis ſanctũ ſubijſſe myſteriũ, ideo ſacros ſępius adiui, atq; cõſului ęui noſtri Theologos, atq; ſacri verbi cõcionatores, qui diuerſas non modo latinorum, verum etiã gręcorũ ſentẽtias ſuper Chriſti domini ętate, atq; dominicę paſſiõis die plurima cõmemorarunt. Inter quas neq; Irenęi lugdunẽſis epiſcopi aliorum dictis longe diſſonã ſubticebimus ſententiã, dum libro, quem contra hebręos, ac valentini hęreſes conſcripſit, cap. 30. Dominum refert nõ fuiſſe paſſum anno trigeſimo, aut trigeſimoprimo, ſed vltra quadrageſimũ, nõ lõge tamen à qnquageſimo, cõfirmans hoc qppe teſtimonio diſcipulo℞, qui cum Ioanne Euangeliſta vixerant in Aſia, qui ſe prædicarent hæc audiſſe non ſolum ab ipſo Ioãne, verum etiam ab alijs apoſtolis. Fuit vir iſte eruditiſſimus anno Domini circiter. 108. Qui puer audiuit Policarpum in Aſia B. Ioannis Euãgeliſtę diſcipulum prędicantem, ex quo magnam illius interpres è gręco in latinum, vt in hoc ſic & in alijs fidem adhibuit, verum neq; hãc ego, neq; græcorum opinionem Chriſtum dominũ, decimo cal. Aprilis paſſum, atq; octauo reſurrectum aſſerentium haud quaquã Aſtrologico calculo, neq; Dionyſij cyclis, vel aliorum cõprobare potui. Minime etiam comperui annum trigeſimumtertium currentem annorum Chriſti domini vſualium dominicę paſſioni congruentẽ, quemadmodum Ioannes de muris, ac Rogerius Bachon ſenſiſſe videtur, quibus etiã Alphonſus Toſtatus epiſcopus Abulenſis libro paradoxarũ aſſenſiſſe videtur, aſſerens ſe aſtro

logicis demõſtrationibus,(ſi modo vita comes fuiſſet) Chriſtum do minũ anno trigeſimotertio, quũ eſſet annorum. 3 2. ac menſium tri um,& vltra,tertio nonas Aprilis vita functum demõſtraturum. Hic tamen licet in anno ac menſis die cum prędictis conueniret,in ętatis tamen numero Chriſti domini diſcordauit,et hoc quia Rogerius ba chon, nec non Ioannes prędicti Chriſtum dominum aſſerunt in hu manis vixiſſe, annos tantum vnum,& triginta,ac dies cẽtum, vt per prędictam annorum Domini computationem ab anno eiuſdem in carnationis, ad tertium nonas Aprilis diem anni labentis anni. 3 3. nec minus per annos Auguſti, atq; Tiberij Cæſaris iuxta prædicto rum computationem facile cumputari poterit. Quod quum Euan geliſtarum irrefragabili teſtimonio diſcordet, Chriſtum ſcilicet Do minum minus quàm annos trigintaduos vixiſſe, ideo diuerſorũ do ctorum ſuperinde ſcripta rememorãs de Dominicæ paſſionis die vel eiuſdem ętatis anno conſcribentiũ,per infraſcriptas luminarium cõ iunctiones, ſiue etiam quartasdecimas lunas, vel etiam Aſtronomi cum calculum mecum ſępius ruminabar,an ſcilicet alio ętatis anno Chriſti domini,vel die alio Aprilis, aut Martij romanorum mẽſium vſualiũ decimaquarta,vel decimaquinta luna, feria ſexta, hoc eſt die veneris incidente, ſacratiſſimus dies ille contingere potuiſſet, quas quoniam luminarium cõiunctiones ab hebręis primum, tum ab ec cleſia iuxta medios dumtaxat planetarum motus vſquequaq; obſer uari percepi, ideo ad meridianum vrbis ſanctæ Hieruſalem coniun ctiones haſce medias per annos. 60. à Chriſti domini incarnatione inchoando tabula inferius poſita explicaui,aureo numero decemno uenalis cycli, ſolari cyclo, atq; Dominicali litera, ſigillatim præpoſi tis,nec non luna prima, atq; decimaquarta menſis primi iuxta Dio nyſiacam obſeruationem ſedulo ſubſequentibus. Quòd ſi cõiunctio nes iſtas iuxta canonem ſuperius cap.xj. expreſſum,atq; per tabulam Calendarij noſtri verificare volueris,memento vt hor. 1 .mi. 5 7. ſup putationi tuæ Addas, quæ eſt differentia meridianorum vrbis Ro mæ atq; Hieruſalem.

Tabula coniunctionũ mediarũ prime quoq; ac .14e. lune mẽſis primi paſchalis iuxta aurei numeri poſitionẽ Dionyſii abbatis: ſiue decennouenalẽ cyclũ.

				Coniunctio				Luna prima			Luna .xiiij.		
Anni	Aũs	cycl.	litera	mẽſis	dies	hore	Mi.	mẽſis	dies	nũs.	mẽſis	dies	nũs
1	2	10	b	Mar.	12	23	28	Mar.	12	vij	Mar.	25	vj
2	3	11	A	Mar.	31	21	1	Mar.	31	vj	Apr.	13	v
3	4	12	g	Mar.	21	5	50	Mar.	20	iij	Apr.	2	ij
4	5	13	f e	Mar.	9	14	38	Mar.	9	i	Mar.	22	vij
5	6	14	d	Mar.	28	12	11	Mar.	28	vij	Apr.	10	vj
6	7	15	c	Mar.	17	20	59	Mar.	17	iiij	Mar.	30	iij
7	8	16	b	Apr.	5	18	32	Apr.	5	iij	Apr.	18	ij
8	9	17	A g	Mar.	25	3	21	Mar.	25	j	Apr.	7	vij
9	10	18	f	Mar.	14	12	9	Mar.	14	v	Mar.	27	iiij
10	11	19	e	Apr.	2	9	42	Apr.	2	iiij	Apr.	15	iij
11	12	20	d	Mar.	22	18	31	Mar.	22	j	Apr.	4	vij
12	13	21	c b	Mar.	11	3	19	Mar.	11	vj	Mar.	24	v
13	14	22	A	Mar.	30	0	52	Mar.	30	v	Apr.	12	iiij
14	15	23	g	Mar.	19	9	41	Mar.	19	ij	Apr.	1	j
15	16	24	f	Mar.	8	18	29	Mar.	8	vj	Mar.	21	v
16	17	25	e d	Mar.	26	16	2	Mar.	27	vj	Apr.	9	v
17	18	26	c	Mar.	16	0	50	Mar.	16	iij	Mar.	29	ij
18	19	27	b	Apr.	3	22	23	Apr.	4	ij	Apr.	17	j
19	1	28	A	Mar.	24	7	12	Mar.	23	v	Apr.	5	iiij
20	2	1	g f	Mar.	12	16	0	Mar.	12	iij	Mar.	25	ij
21	3	2	e	Mar.	31	13	33	Mar.	31	ij	Apr.	13	j
22	4	3	d	Mar.	20	22	22	Mar.	20	vj	Apr.	2	v
23	5	4	c	Mar.	10	7	10	Mar.	9	iij	Mar.	22	ij
24	6	5	b A	Mar.	28	4	43	Mar.	28	iij	Apr.	10	ij
25	7	6	g	Mar.	17	13	31	Mar.	17	vij	Mar.	30	vj
26	8	7	f	Apr.	5	11	4	Apr.	5	vj	Apr.	18	v
27	9	8	e	Mar.	25	19	53	Mar.	25	iij	Apr.	7	ij
28	10	9	d c	Mar.	14	4	41	Mar.	14	j	Mar.	27	vij
29	11	10	b	Apr.	2	2	14	Apr.	2	vij	Apr.	15	vj
30	12	11	A	Mar.	22	11	3	Mar.	22	iiij	Apr.	4	iij
Incarnati. xpi. D.	nũs Dionyſij ab.	Solaris	Dominicalis	Anni vſualis	menſis complet.	poſt meridiem	Horarum.	Paſcalis	menſis currẽtis	Feriarum	Paſcalis	menſis vſualis	Feriarum

Tabula coniunctionū mediarū primę quoq; ac. 14ᵉ. lunę mēsis primi paſchalis iuxta aurei numeri poſitionē Dionyſii abbatis: ſiue decemnouenalē cyclū.

				Coniunctio				Luna prima			Luna. xiiij.		
Anni	Aūs	Cycl.	litera	mēſis	dies	hor.	Mi.	mēſis	dies	fnūe.	mēſis	dies	fnūa
31	13	12	g	Mar.	11	19	51	Mar.	11	j	Mar.	24	vij
32	14	13	f e	Mar.	29	17	24	Mar.	30	j	Apr.	12	vij
33	15	14	d	Mar.	19	2	12	Mar.	19	v	Apr.	1	iiij
34	16	15	c	Mar.	8	11	1	Mar.	8	ij	Mar.	21	j
35	17	16	b	Mar.	27	8	34	Mar.	27	j	Apr.	9	vij
36	18	17	A g	Mar.	15	17	22	Mar.	16	vj	Mar.	29	v
37	19	18	f	Apr.	3	14	55	Apr.	4	v	Apr.	17	iiij
38	1	19	e	Mar.	23	23	44	Mar.	23	i	Apr.	5	vij
39	2	20	d	Mar.	13	8	32	Mar.	12	v	Mar.	25	iiij
40	3	21	c b	Mar.	31	6	5	Mar.	31	v	Apr.	13	iiij
41	4	22	A	Mar.	20	14	53	Mar.	20	ij	Apr.	2	j
42	5	23	g	Mar.	9	23	42	Mar.	9	vj	Mar.	22	v
43	6	24	f	Mar	28	21	15	Mar.	28	v	Apr.	10	iiij
44	7	25	e d	Mar.	17	6	3	Mar.	17	iij	Mar.	30	ij
45	8	26	c	Apr.	5	3	36	Apr.	5	ij	Apr.	18	f
46	9	27	b	Mar.	25	12	25	Mar.	25	vj	Apr.	7	v
47	10	28	A	Mar.	14	21	13	Mar.	14	iij	Mar.	27	ij
48	11	1	g f	Apr.	1	18	46	Apr.	2	iij	Apr.	15	ij
49	12	2	e	Mar.	22	3	35	Mar.	22	vij	Apr.	4	vj
50	13	3	d	Mar.	11	12	23	Mar.	11	iiij	Mar.	24	iij
51	14	4	c	Mar.	30	9	56	Mar.	30	iij	Apr.	12	ij
52	15	5	b A	Mar.	18	18	44	Mar.	19	j	Apr.	1	vij
53	16	6	g	Mar.	8	3	33	Mar.	8	v	Mar.	21	iiij
54	17	7	f	Mar.	27	1	6	Mar.	27	iiij	Apr.	9	iij
55	18	8	e	Mar.	16	9	54	Mar.	16	j	Mar.	29	vij
56	19	9	d c	Apr.	3	7	27	Apr.	4	j	Apr.	17	vij
57	1	10	b	Mar.	23	16	16	Mar.	23	iij	Apr.	5	iij
58	2	11	A	Mar.	13	1	4	Mar.	12	j	Mar.	25	vij
59	3	12	g	Mar.	31	22	37	Mar.	31	vij	Apr.	13	vj
60	4	13	f e	Mar.	20	7	25	Mar.	20	v	Apr.	2	iiij
Incarnati. xpi. d.	nūs Dionyſij ab.	Solaris	Dominicalis	Anni viſualis	menſis compleť.	poſt meridiem	horarum	Paſcalis	menſis currētis	Feriarum	Paſcalis	menſis viſualis	Feriarum

Verũ quũ per antedictas luminariũ cõiunctiões, ac quartaſdecimas eccleſiæ lunas nullã inuenirẽ dñicę paſſioni diẽ congruentẽ, quę magis propoſito nr̃o quadraret, quã vigeſimũſextum Martij diem anni 34. Chr̃i dñi currentis ob annorũ ętatis chriſti conuenientiã, vel trigeſimũ eiuſdem mẽſis diem anni. 36. quibus vtrolibet feria ſexta, nõ longe ab oppoſitione luminariũ vel. 15ª. luna cõuenerat, ad hos primũ animaduertẽs in altero ipſorũ quarto. ſ. ac trigeſimo anno longã nimis videbar temere forſitan aſſerere. 14ᶠ. protractionẽ à feria prima ad feriã quintã, eo maxime pridie ante meridiẽ plenilunio mane confecto, nec minus mihi perſuadere poterã, qũo vigeſimuſſextus Martij dies in vigeſimũquintum eiuſdẽ cõnumerari, vel cõmutari potuiſſet, vt cõmuniori latinorũ ſentẽtię in paſſionis die conuenirẽ, quũ nullã apud idoneos auctores poſt Chr̃m dñm natum in anno mutationẽ, vel biſſextilẽ variationẽ animo perpenderẽ. Neq; anno trigeſimoſexto ob longiorẽ dñicæ ętatis curſum, cuius trigeſimũqntum, & vltra inchoaſſet annũ, neq; ob diei trigeſimi Martij anni ipſius, quã putarã, inhabilitatẽ diei, vel anni illius pro dñica paſſione congruentiã ingenue aſſerere auderẽ, ob aliorũ maxime diſcrepantiã. Ea ꝑpter hebręorum obſeruationẽ adiui in primi ipſoꝝ paſchalis mẽſis indagatione, atq; lunariũ menſiũ, vel. 14ᵉ. cõputatione in qua plurimũ hallucinatus fuit Gullielmus durãthes, ab his igitur (ꝑplexe tamen tũ ob eorũ perfidiam, tũ ob ſolariũ annorũ ad lunariũ inconuenientiã) plurima, quę ſupius capite ſeptimo cõmemorauimus, edidici, demũ per Foroſemproniẽſis epi aſſertionẽ, vel aliorũ enucleatius expolita. Verũ ob iudęorũ dicta, etiã Gamalielis Chr̃i diſcipuli occulti teſtimonio cõprobata animo plurimũ anceps dubitaui Chr̃m dñm. 15ª. luna crucis patibulũ ꝓcuraſſe poſt. ſ. diei primi azimorũ incœptionẽ, poſt feriam qntã veſpere initiati quãdo ſcilicet cũ diſcipulis paſcha legaliter mãducauit, & ſic ſexta feria, ideſt die veneris paſſum, quia nunquã eorũ phaſe, hoc eſt dies prim? azimorũ, qui cũ. 15ª. luna ab occaſu ſolis p̃cedentis diei, vt p̃diximus inchoatur, nunq̃ feria ſecũda, quarta, vel ſexta, aut iiſdem feriarũ diebus ipſorũ primus paſchalis mẽſis Niſan die ſcilicet lunę Mercurij, vel veneris auſpicetur. Quod tamẽ partim ab Euangeliſtarũ aliquorũ preſertim irrefragabilib? ſcriptis partim ab orthodoxorũ plurimorũ dictis diſſentire videtur, licet his plurimũ grecorũ ſentẽtia aduerſetur, Chr̃m. D. 14ª. luna paſſum, ac pridie paſcha anticipaſſe aſſerentiũ. Ex quo ex Pauli burgiẽſis Additionibus olim à Iudaiſmo, ad chriſtianiſmũ cõuerſi ſup Matth. 26. Capite de gemina hebręorũ paſchę obſeruatione èdoct?, Chr̃m Ieſum alterum legale, ac vetus paſcha cũ diſcipulis feria qnta ad veſperã ob/

ſeruaſſe percepi, Alterū iudiciale.ſ.ob feriæ ſextæ inhabilitatē in diē ſabbati ꝓxime trāſmiſſum, à iudeis (vt nūc faciūt, à ſecūda.ſ.templi inſtauratione citra) poſt paſſionis dn̄icę diē cuſtoditū fuiſſe poſt cu/ius trāſcēſum veſpere.ſ.hoc eſt in die ſabbati incœptione paſcha mā ducarūt, ꝓpterea nō īgreſſi ſunt p̄toriū Pilati ethnici iuxta Euāgelicā doctrinā, ne ob hoc in diei ipſa ante.ſ.paſchæ incœptionē cōtaminarent, quod ab ipſis ī piaculū, nephaſq; exiſtimabať. Quod nō minus ꝑ Chryſoſtomi dictū, q̄ per Burgiēſis aſſertionē cōprobare poterim⁹, quū maxime inq̄t Chr̄i cędē ſuā in paraſceue reſeruās, pridie paſcha fecerat, quādo antiq̄tus fiebat paſcha. Sic igiť Chr̄m.D. 15ª.luna, ac feria ſexta iuxta veterē legis obſeruantiā paſſum, licet quartadecima iuxta hebræorū diſpenſationē ab eorū legiſperitis impetratā, nec pa/ſcha per diē anticipaſſe cū gręcis aſſeremus. Hoc beatus Ioānes euā/geliſta per paraſceuē, hoc eſt iudeoꝝ paſchę p̄parationē, in die paſſionis de iudęis cōmemorās, prę cęteris expreſſit, quū ab alijs de Chr̄o dn̄o loq̄ētib⁹ iam paſcha cū diſcipulis legaliter confectū inſinuareť.

Hęc dū anxius, animoq; ꝑplexus mecū ſępi⁹ mēte reuoluerē, nec ta/mē de quoto ętatis Chr̄i.D. Anno loq̄retur Burgiēſis ipſe animo cō cernerē, erroreq; in annis Chr̄i iuxta vulgatā, atq; vſualē Dionyſij cō/putationē ꝓrſus abhorreſcerē, quē alij per ānos ſex, alij vndecim, alij duos & viginti, (vt ſic Chr̄m.Do.octauo cal. Aprilis ſexta feria, atq; 15ª.luna paſſum aſſererēt) Dionyſiū ipſum, nec ſatis tamē ꝓbabiliter aberraſſe cōprobarent, quū tamen nō de die aliquo mēſis, romanorū maxime, ſacri loquanť canones Ioānes pręſertim Euāgeliſta, verū de paraſceue tantū diei paſcæ, uel magni ipſius ſabbati feſtiuitate, ſiue azimorū die ipſa cōtingenti: Ecce diuino ut reor, nutu, quod pluries cōcupiuerā, vt.ſ.doctorū aliquē, qui ſup re iſta aſtrologico calculo cō ſcripſerit, alloquerer, quēadmodū Burgēſis ep̄s, uel Alphōſus Abulē/ſis ſeſe facturū pollicitus fuerat, ni modo īmatura mors p̄occurriſſet, Expectāti, tāq̄ diuinū oraculū, allatū mihi fuit Foroſemproniēſis ep̄s Pauli de Middelburgo nō diutius antea à ſe editū opus de Paſchæ re/cta celebratione, ac dn̄icæ paſſionis die. Quod mihi nō tantum ilico viſum, nō ſecus atq; aurib⁹ ꝑceptū, animū, (fateor) ſedauit, verū etiā Aſtrologicā ſupputationē, quā pluries cōprobaui, hebraicā, atq; cal/daicā rationē apuit, vt per eorundē calēdariorū vſum quartędecimæ lūę mēſis primi iuxta hebręoꝝ tūc tēporis obſeruationē in dn̄ica paſ/ſione, ſiue paraſceues diem, quā nos ſubſequētis diei p̄parationē, ſiue vigiliā nūcupamus, cōprobando cōfirmaret, quā nos trigeſimo Mar/tij die feria ſexta anni. 36. Chr̄i Dn̄i vſualis occurriſſe aſſerere vereba/mur, cui quidē dies. 15ª. ſucceſſit feſtiuitas azimorū in ſubſequentē

ſabbati diē ob feriç ſextç ĩhabilitatē, atq; feſtorũ cõtinuationē delatã quã xp̄s dn̄s, feria qnta, atq;.14ª.diei eiuſdē cõpletis, ad ueſperã cũ di ſcipulis paſcha mãducãs iuxta veteris legis, atq; moſaicã inſtitutionē minime de cõtinuatiõe feſtorũ, de qua ſup̄ cap.vij.vel noua hebrçorũ inſtitutiõe curãs, feria.vj.hoc ē die veneris, vltimũ feſtorũ veteris legis myſteriũ terminauit. 17ª. luna dn̄ico die in cal. Aprilis, à mortuis reſurgēs. Hçc per infraſcriptã p̄priã q̄rtadecimarũ lunationũ hçbrçorum, vel ēt priſcorũ latinorũ obſeruãtiã, quas per annos. 60. à primo incartiõis, vel natiuitatis ãno p̄pria tab. p̄ lucidiori, atq; expeditiori p̄dictorũ examine ſigillatī diſtinximꝰ, luce clariꝰ innoteſcēt, vbi habita lunatiõe prima paſchalis, mēſis anni p̄dicti. 36. cuiꝰ cõiunctio die Iouis. 15. Martij p̄ hor. 17. m̄. 22. poſt miridiē ex tab. prima elicit̄, atq; die veneris. 16. eiuſdē iuxta veteris moſaicç legis inſtitutionē, vel etiã priſcorũ latinorũ, vel Dionyſij obſeruationē, luna p̄ria, vel neomenia mēſis primi figebat̄, q̄d xp̄s. D. plenarie obſeruauit, iudçis tñ in ſubſequentē feriã, hoc eſt in diē ſabbati lunã primã, & cõſequēter in diē veneris paſſionis dn̄icç paraſceuē, ſiue quartãdecimã lunã, atq; q̄ntãdecimã, primũ.ſ. azimorũ diē in ſabbatũ trãsferentibꝰ. Quod nõ minꝰ in anno. 33. annorũ xp̄i currentiũ modo, atq; vſualiũ factũ aſſererē, ſi modo ętas xp̄i dn̄i cõſentiret, ex quo ętatis annũ. 31. mēſes tres, atq; dies. 10. tantũ ageret xp̄s dn̄s, tertio aprilis die ãni eiuſdē. 33. currētis, vt p̄diximꝰ. Tabulę igit̄ huic nr̄ę ſubſequēti tũ primũ annorũ nũerũ vſualiũ iuxta Dioniſiacã inſtitutionē, tum aureũ numerũ lũaris cycli priſcorũ latinorũ, atq; hebrçorũ vſq; modo ab eiſdē cuſtoditũ, atq; primę ac quartędecimę lũę obſeruationē, cũ feriarũ nũo cõcurrentiũ ex priſcorũ latinorũ calēdario excerptã appoſuimꝰ, cui quoq; luminariũ oppoſitionē ſingulorũ annorũ p̄poſitorũ.ſ. mēſis primi romanorũ mēſibꝰ Martio, vel Aprili notatã, atq; ad meridiē ciuitatis ſanctę Hieruſalē examinate caſtigatã quãlibet p̄pulchre ſubiũximus. Demũ paraſceues diē, hoc eſt iudçorũ paſchę p̄paratiōnē xp̄i dn̄i tēpeſtate à ſecũda.ſ. tēpli inſtauratione citra obſeruatã cũ feriarũ numero die eadē cõcurrentiũ, ex Gamalielis tab. vel caldaica ſupputatiõe p̄ Foroſempronięſem ep̄m Paulum excerptã, vt infra annectemꝰ, vbi animaduertendum eſt vulgares epactas p̄ aureũ numerũ decēnouenalē eccleſię rep̄tas minime ſufficerę ętati lunę iiſdē xp̄i dn̄i, vel primęuæ eccleſię tp̄ibus exq̄rēdę, ni modo priores veterũ regulares accipiant̄ ſupius cap. 6. deſcripti ſicuti nec moderniores à Martio, vel Ian. ichoãtes priſcis ipſis tp̄ibꝰ accõmodant̄, nulla tñ aſtrologica ſupputatiõe certior, aut tutior extat via quę horas, ac momēta q̄libet determinat parum, aut nihil ab hebraica Gamalielis, vel caldaica cõputatione diſcrepans.

Tabu. lunationū mēſis p̄mi iuxta latinoꝝ priſcoꝝ, atq; hebręoꝝ lunarē cyclū

		Luna prima			Luna. xiiij.			Oppoſitio				Paraſceue		
Anni	Ciclꝰ	mēſis	dies.	nūs.	mēſis	dies.	nūs.	mēſis	dies.	hoꝛ.	Mi.	mēſis	dies.	nūs.
1	18	Mar.	12	vij	Mar.	25	vj	Mar.	27	17	50	Mar.	28	ii
2	19	Mar.	31	vj	Apr.	13	v	Apr.	15	15	23	Apr.	15	vij
3	1	Mar.	20	iij	Apr.	2	ij	Apr.	5	0	12	Apr.	4	iiij
4	2	Mar.	9	i	Mar.	22	vij	Mar.	24	9	0	Mar.	24	ij
5	3	Mar.	28	vij	Apr.	10	vj	Apr.	12	6	33	Apr.	13	ij
6	4	Mar.	17	iiij	Mar.	30	iij	Apr.	1	15	22	Apr.	2	vj
7	5	Mar.	6	j	Mar.	19	vij	Mar.	22	0	10	Mar.	21	ij
8	6	Mar.	25	j	Apr.	7	vij	Apr.	8	21	43	Apr.	9	ij
9	7	Mar.	14	v	Mar.	27	iiij	Mar.	29	6	31	Mar.	29	vj
10	8	Apr.	2	iiij	Apr.	15	iij	Apr.	17	4	4	Apr.	16	iiij
11	9	Mar.	22	j	Apr.	4	vij	Apr.	6	12	53	Apr.	6	ij
12	10	Mar.	11	vj	Mar.	24	v	Mar.	25	21	41	Mar.	25	vj
13	11	Mar.	30	v	Apr.	12	iiij	Apr.	13	19	14	Apr.	14	vj
14	12	Mar.	19	ij	Apr.	1	j	Apr.	3	4	3	Apr.	2	ij
15	13	Mar.	8	vj	Mar.	21	v	Mar.	23	12	51	Mar.	22	vj
16	14	Mar.	27	vj	Apr.	9	v	Apr.	10	10	24	Apr.	10	vj
17	15	Mar.	16	iij	Mar.	29	ij	Mar.	30	19	12	Mar.	31	iiij
18	16	Mar.	5	vij	Mar.	18	vj	Mar.	20	4	1	Mar.	19	vij
19	17	Mar.	23	v	Apr.	5	iiij	Apr.	8	1	34	Apr.	7	vj
20	18	Mar.	12	iij	Mar.	25	ij	Mar.	27	10	22	Mar.	27	iiij
21	19	Mar.	31	ij	Apr.	13	j	Apr.	15	7	55	Apr.	14	ij
22	1	Mar.	20	vj	Apr.	2	v	Apr.	4	16	44	Apr.	4	vij
23	2	Mar.	9	iij	Mar.	22	ij	Mar.	25	1	32	Mar.	24	iiij
24	3	Mar.	28	iii	Apr.	10	ij	Apr.	11	23	5	Apr.	12	iiij
25	4	Mar.	17	vij	Mar.	30	vj	Apr.	1	7	53	Apr.	2	ij
26	5	Mar.	6	iiij	Mar.	19	iij	Mar.	21	16	42	Mar.	22	vj
27	6	Mar.	25	iij	Apr.	7	ij	Apr.	9	14	15	Apr.	9	iiij
28	7	Mar.	14	j	Mar.	27	vij	Mar.	28	23	3	Mar.	29	ij
29	8	Apr.	2	vij	Apr.	15	vj	Apr.	16	20	36	Apr.	16	vij
30	9	Mar.	22	iiij	Apr.	4	iij	Apr.	6	5	25	Apr.	5	iiij
Incarnati. xp̄i. d.	Lunaris latinoꝝ	Anni vſualis	menſis currētis	Feriarum	Anni vſualis	menſis currētis	Feriarum	Anni currētis	menſis compleṫi	poſt meridiem	Horarum	Paſcalis	menſis vſualis	Feriarum

cū oppōne media lūnarii,atq; paraſceues ſiue. 14e.lunę iudęoꝝ obſuatione.

		Luna prima			Luna.xiiij.			Oppoſitio				Paraſceue		
Ann	Cycl9	mēſis	dies.	nūs.	mēſis	dies	nūs.	mēſis	dies	hoꝛe	Mi.	mēſis	dies	nūs
31	10	Mar.	11	j	Mar.	24	vij	Mar.	26	14	13	Mar.	26	ij
32	11	Mar.	30	j	Apr.	12	vij	Apr.	13	11	46	Apr.	14	ij
33	12	Mar.	19	v	Apr.	1	iiij	Apr.	2	20	34	Apr.	3	vj
34	13	Mar.	8	ij	Mar.	21	j	Mar.	23	5	23	Mar.	22	ij
35	14	Mar.	27	j	Apr.	9	vij	Apr.	11	2	56	Apr.	11	ij
36	15	Mar.	16	vj	Mar.	29	v	Mar.	30	11	44	Mar.	30	vj
37	16	Mar.	5	iij	Mar.	18	ij	Mar.	19	20	33	Mar.	20	iiij
38	17	Mar.	23	j	Apr.	5	vij	Apr.	7	18	6	Apr.	7	iij
39	18	Mar.	12	v	Mar.	25	iiij	Mar.	28	2	54	Mar.	27	vj
40	19	Mar.	31	v	Apr.	13	iiij	Apr.	15	0	27	Apr.	15	vj
41	1	Mar.	20	ij	Apr.	2	j	Apr.	4	9	16	Apr.	3	ij
42	2	Mar.	9	vj	Mar.	22	v	Mar.	24	18	4	Mar.	24	vij
43	3	Mar.	28	v	Apr.	10	iiij	Apr.	12	15	37	Apr.	12	vj
44	4	Mar.	17	iij	Mar.	30	ij	Apr.	1	0	25	Apr.	1	iiij
45	5	Mar.	6	vij	Mar.	19	vj	Mar.	21	9	14	Mar.	22	ij
46	6	Mar.	25	vj	Apr.	7	v	Apr.	9	6	47	Apr.	8	vj
47	7	Mar.	14	iij	Mar.	27	ij	Mar.	29	15	35	Mar.	29	iiij
48	8	Apr.	2	iii	Apr.	15	ij	Apr.	16	13	8	Apr.	15	ij
49	9	Mar.	22	vij	Apr.	4	vj	Apr.	5	21	57	Apr.	5	vij
50	10	Mar.	11	iiij	Mar.	24	iij	Mar.	26	6	45	Mar.	25	iiij
51	11	Mar.	30	iij	Apr.	12	ij	Apr.	14	4	18	Apr.	14	iiij
52	12	Mar.	19	i	Apr.	1	vij	Apr.	2	13	6	Apr.	1	vij
53	13	Mar.	8	v	Mar.	21	iiij	Mar.	22	21	55	Mar.	23	vj
54	14	Mar.	27	iiij	Apr.	9	iij	Apr.	10	19	28	Apr.	10	iiij
55	15	Mar.	16	i	Mar.	29	vij	Mar.	31	4	16	Mar.	31	ij
56	16	Mar.	5	vj	Mar.	18	v	Mar.	19	13	5	Mar.	19	vj
57	17	Mar.	23	iiii	Apr.	5	iij	Apr.	7	10	38	Apr.	6	iiij
58	18	Mar.	12	i	Mar.	25	vij	Mar.	27	19	27	Mar.	27	ij
59	19	Mar.	31	vij	Apr.	13	vj	Apr.	15	16	59	Apr.	16	ij
60	1	Mar.	20	v	Apr.	2	iiii	Apr.	4	1	47	Apr.	4	vi
Incarnati.xpi.d.	Lunaris latinoꝝ	Anni vſualis	menſis currētis	Feriarum	Anni vſualis	menſis currētis	Feriarum	Anni currētis	menſis completi	poſt meridiem	Hoꝛarum	Paſcalis	menſis vſualis	Feriarum

Vlterius in annorũ Chrĩ dñi computatione, quã romana eccleſia in pluribus à chronographis mutuatã vſui ſuo accõmodauit (minime tamẽ cõprobando ſanciuit) Dionyſiũ, atq; alios tẽporum obſeruatores in annis duobus maniſeſtiſſime erraſſe Paulus prædictus comprobauit. Quod neq; Beda ille venerabilis, nec Marianus ſcottus dubitare abhorruerũt, vt etiam ſcriptores alij, maxime Sigisbertus gallicus minus aſſerere nõ dubitarunt, licet diuerſi diuerſimode ſenſere. Hanc tẽporis exorbitantiã, (annis duobus natiuitatis, vel eiuſdẽ paſſionis dñicę pręmiſſis) in Imperij Octauiani Cęſaris, atq; eiuſdem monarchiæ annis perpetratã, pręfatus Foroſempronienſis eps̃ Argumentis pluribus, tum varijs Solis deliquijs, atq; mathematico calculo confirmauit. Quia per prędictã lunationũ paſchaliũ, ſiue iudicialẽ. 14. lunę iudęorũ tunc tẽporis obſeruantiã, ſiue. 15. feria ſexta legalẽ cõtingentiã, in annis Chriſti dñi errorem hunc minime certũ, vel aliũ licet impingere, ni aliter per temporũ, vel annorũ conſcriptionẽ cõprobet quũ p ſimilẽ lunationũ occurrentiã diuerſimode errorem hũc, vel aliũ confingere liceret, vt per pręmiſſam feria ſexta, quartędecimę lunę, ſiue iudeorũ paraſceues deſcriptionẽ experiri quis poterit, preſertim annis Chriſti dñi currẽtibus. 33.40.43.46. atq;. 53. vel alijs, quibus quartadecima legalis hebręorũ die Iouis, vel. 15. die veneris, atq; iudiciale paſcha ſabbato iudęis euenerat, licet nullibi prędicta octauo cal. Aprilis conueniſſent, niſi annis tantũ duodecimo, atq;. 259. Incarnationis Chriſti, nec tamen in his, quod de paſchæ obſeruatione aliter penes Chr̃m dñm, atq; aliter penes iudęos perfidos obſeruatũ prędiximus, hoc vel concurrere, vel ſaluari poſſet, licet de errore altero annorũ. 21. iuxta Sigisberti gallici opinionẽ, atq; ex altero annorum plurium exorbitantiam Dionyſij cõputo impingeremus. Quia neq; paſcha vetus annis iiſdem duobus octauo cal. Aprilis cõtingere potuit ꝓpter medias luminariũ coniunctiones vtrinq; die veneris. xj. Martij poſt meridiẽ Hieruſalem contingẽtes, ex quo penes Iudęorũ canones omnino in ſubſequentẽ ſabbati diem menſis primi paſchalem neomęniam transferri oportuit, atq; vtrolibet paſcha vetus, ac nouũ die eadem celebrari. Errorem hunc igitur, vel aliũ in annorum Chriſti cõputatione haud quaquã aſſerimus, ni aliter per chronographorum, vel hiſtoriarum ſcripta veriſimiliter cõprobetur, quemadmodum Foroſemproniẽſis ipſe. 42. annũ Imperij Auguſti, atq; eiuſdem. 28. monarchię annũ, quibus Chriſtum natũ aſſeritur, hunc trigeſimũ, illum. 44. Imperij Auguſti cõputandum aſſeruit, poſtquam ſcilicet C. Iulius Cęſar idibus Martij occiſus fuit, quo tempore Dionyſius pręfatus, vna cũ alijs chronographis annos Imperij Auguſti

Inchoari autumarunt,quũ tamen potius à primo eiuſdem cõſulatu,
vel triũuiratu cõnumerari debeant,quando ſcilicet vna cũ Antonio,
ac Lepido rempu.oppreſſit, à morte nanq; Cæſaris vſq; ad Octauij
triũuiratum interceſſerunt anni ferè duo,à quo anni Imperij eiuſdẽ,
non à nece Cæſaris computari debent. Non ſecus anni Monarchiæ
eiuſdem,non cum ægyptijs,quãdo ſcilicet deuicto iam Marcoanto-
nio ęgyptus in ditionẽ Octauij Cęſaris peruenit,verũ cum romanis
cõputantur,ex quo Romani biennio poſt incipiunt,quando ſcilicet
Octauius ipſe Romam rediẽs ſenatus decreto pater patriæ ſalutatus
Auguſtus fuit appellatus, quãuis priori biẽnio ab exercitu, & vulgo
tanquã monarchia haberetur,quę oĩa Cẽſorini, nec nõ ſexti Aurelij
Victoris ſententia cõprobantur. Fuit ergo natus Chriſtus dominus
anno quadrageſimoſecũdo Imperij Auguſti, incipiẽdo annos Impe
rij eius à primo eiuſdẽ conſulatu, vel à triũuiratu. Et hic fuit annus.
44.à nece Cęſaris,errant ergo chroniographi in annis duobus,dicẽ-
tes dñm natũ fuiſſe anno.42.à nece Cęſaris,errant etiã in annotatio-
ne anni incarnationis Chr̃i reſpectu annorũ monarchiæ Auguſti,di-
centes dominũ natũ anno.28.monarchię eiuſdẽ, ex quibus tria prę
ſupponi opportet, primũ ſcilicet Chr̃m dominũ cum Auguſto con-
uixiſſe annis quatuordecim perfectis,& vltra ſecundũ,annos monar-
chię Auguſti.44.fuiſſe, tertiũ & vltimum Auguſtũ annis quinqua-
gintaocto poſt mortẽ Iulij Cęſaris ſupuixiſſe,dum.76.egiſſet ętatis
annũ.Primũ ex euãgelica lectiõe cõſtat,quòd Chr̃s.ſ.dominus anno
q̃ntodecimo Tiberij Cęſaris erat quaſi incipiens annorũ triginta,ex
quo ſub Auguſto annis quatuordecim vixit.Secũdũ, ac tertiũ hiſto-
riographorũ teſtimonio cõprobatur,Suetonij maxime,ac Lucij Flo-
ri, anno nanq; iuxta decimũ octauũ ętatis Octauiani,mortuo Iulio
Cęſare ab eodem vſq; ad triumuiratũ, ſiue conſulatum eiuſdem an-
ni ferè duo interceſſerunt, triũuiratus annis decem durauit vſq; ſcili-
cet ad mortem.M.Antonij,ac Cleopatrę,ex quo Ægyptus in ditio-
nem Octauij ꝑuenit,vnde ab ęgyptijs monarchiæ anni computan-
tur,ac poſtmodũ biennium,ac menſes tres,ſenatus decreto pater pa-
trię ſalutat⁹ Octauius Auguſtus fuit appellatus,ex q̃bus annis qua-
tuordecim cõſtat à morte Cęſaris vſq; ad veram Auguſti monarchiã
prorſus interceptos,q̃bus ſi anni.44.addãtur, quibus verus monar-
cha extitit,ꝑuenient à nece Cęſaris anni.58.ferè, ac demũ anni.76.
vitæ Octauij Auguſti, oĩum hiſtoriographorũ teſtimonio deducti.

His ergo pręmiſſis ſi ab annis monarchię Auguſti, quibus cũ chri
ſto domino cõuixit quatuordecim demãtur anni, triginta reſtabunt
monarchię anni tempore natiuitatis Chriſti.Quòd ſi ab annis.58,

poſt mortem Iulij Cæſaris tranſactis quatuordecim prædicti deducantur Anni.44. remanebunt vſque ad Chriſtum dñm natum. Et ſi pauciores anni prædicti.58.vel.44.veræ Auguſti,monarchiæ computetur anni.76.pauciores fient,quibus vitam degit Auguſtus imperator. Quo anno maxima fuit ſolaris eclypſis, quæ per aſtrologicas tabulas annis ſexdecim perfectis Chriſti.D.& vltra reſpondet. Qui tamen decimusquartus fuit annus poſt Chriſtum.D natum, ex quo anno.15.Tiberij.29.ætatis annum compleuerat. Ex prædicta igitur Pauli epiſcopi Foroſempronienſis aſſertione Chriſtum D.conſtat per annos duos ſerius natum,ac totidem poſtea paſſum Anno, ſcilicet.42.Imperij Auguſti ab eiuſdem conſulatu, verum 44.à nece Cæſaris computando, atq; trigeſimo à vera eiuſdem monarchia numerando.Qui licet vtiq;.42.ſit Imperij Auguſti annus, non tamẽ idem eſt cum Dionyſij Incarnationis anno in Chriſti.D. annorum computatione, cui quidem. B. dominicalis litera, quinque concurrens numerus,atq; die Veneris Incarnatio præſcribitur, ac dominica die natus per Dionyſium,& alios præſumitur.Huic autem per Foroſempronienſis computum.g.littera ac ſeptimus concurrens numerus,atq; feria tertia domini natiuitas,dominica autem die Incarnatio,vel redemptionis noſtræ exordium ſtatuitur, qua etiam mundus iſte plaſmatus fuerat, quæ Nicæta græcus auctor non minus antea aſſerere haud quaquã dubitauit. Similis feriarum occurrentia cum dominicali litera poſt intercalaris diei tranſcenſum Anno præmiſſo dominicæ paſſionis extiterat trigeſimusquartus ab ipſo incarnationis præpoſitæ numerãdus,licet.36.per Dionyſium, & alios nunc computatus. Vnde conſimili Incarnationis die, qua octauo calẽdas Apriles,atq; dominico die incarnatus aſſeritur,Chriſtus dominus puerorum cœtu laudantium,ac benedicentiũ dominũ comitatus Ciuitatem Hieruſalem intrauit, crucis vexillo inimicorũ palmam ſubſequenti feria ſexta trigeſimo menſis Martij die reportaturus,atq; calendas Aprilis captiuos gaudio repleturus.Qui quoniã trigeſimusquartus Incarnationis annus currens, non perfectus neq; 36.computandus fuerat,poſt quem dies tantũ quinq; pertranſierãt annis perfectis trigintatribus ad incarnationis diem modo trãſactis, ſi ab ipſis menſes nouem deducantur,quibus Chriſtus dominus virginis vtero latuit,Anni.32.menſes tres,atq; dies quinq; reſtabunt, quibus dominus Ieſus Chriſtus in humanis vixiſſe creditur. Cui ſit honor,& gloria per infinita ſecula ſeculorum. Amen.

CALENDARIVM NOVVM ANNI ROMANI

vſualis cũ tabula cõiunctionum mediarũ luminariũ, ac oppoſi-
tionum paſchaliũ, atq; Æquinoctij, cumq; Ortu, & occa-
ſu ſtellarũ fixarum inſigniorũ, quãdo ſcilicet veſperti-
no tẽpore Chronice oriũtur, vel occidunt. Aut
mane coſmice occumbunt, vel iuxta vrbis
Romę finitorẽ cũ ſole naſcuntur, in
quibus nõ multũ ab hodiernis
obſeruatiõibus, minuſq;
ab Alphonſi cano-
ne ſenſibiliter
diſſenti-
tur.

Ianuarius. Tabula coniunctionũ mediarũ luminariũ, atq; Ægnoctij

aũs	Cõiunctio			lr̃a	aũs	Cyclus	Aequatio				Aegnoctiũ		
nũs	dies	ho.	mi.	Do.	nũs	pmus	ho.	mi.			di.	ho.	mi.
	1	4				1520	0	0		b	Martij		
8	2		58	A g	1	Janua.	0	0			1520		
16	3	17	39			Febru.	0	0			10	3	28
	4					Mar.	0	0					
5	5	13	48	f	2	1521	0	0			10	9	17
	6			e	3	1522	0	0			10	15	7
13		2	29	d	4	1523	0	0			10	20	56
2	7	22	38	c b	5	1524	0	0		b	10	2	45
	8			A	6	1525	0	0			10	8	34
10	9	11	19	g	7	1526	0	0			10	14	23
	10			f	8	1527	0	0			10	20	13
18	11	0	1	e d	9	1528	0	0		b	10	2	2
7	12	20	10	c	10	1529	0	0			10	7	51
	13			b	11	1530	0	0			10	13	41
15	14	8	51	A	12	1531	0	0			10	19	30
	15			g f	13	1532	0	0		b	10	1	19
4	16	5	0	e	14	1533	0	0			10	7	8
12	17	17	41	d	15	1534	0	0			10	12	58
	18			c	16	1535	0	0			10	18	47
1	19	13	50	b A	17	1536	0	0		b	10	0	36
	20			g	18	1537	0	0			10	6	26
0	21	2	31	f	19	1538	0	0			10	12	15
17	22	15	12				Cyclus						
6	23	11	21			1539	2						
	24					Janua.	7	28	Mi.		Martij		
14	25	0	2	e	1	Febru.	7	28	Mi.		1539		
3	26	20	11			Mar.	16	32	Ad.		10	18	4
	27			d c	2	1540	7	28	Mi.	b	9	23	53
11	28	8	52	b	3	1541	7	28	Mi.		10	5	43
19	29	21	33	A	4	1542	7	28	Mi.		10	11	32
	30			g	5	1543	16	32	Ad.		10	17	21
8	31	17	42	f e	6	1544	7	28	Mi.	b	9	23	10

Ianuarius. Calendarium nouum Anni vſualis Romani, cum ortu, atq; occaſu ſtellarum fixarum inſigniorum.

1	A	Cal.	Circumciſio	Caput ſerpentarij	Veſpere occidit
2	b	4 no.			
3	c	3 no.			
4	d	Pri. no.			
5	e	Nonis			
6	f	8 Id.	Epiphania	Dextrum latus Perſei	Mane oritur
7	g	7 Id.		Caput gemini ſequẽtis	Mane occidit
8	A	6 Id.			
9	b	5 Id.			
10	c	4 Id.		Caput gemini añcedẽtis	Mane occidit
11	d	3 Id.		Canis minor	Veſpere oritur
12	e	Pri. Id.			
13	f	Idibus			
14	g	19 Cal.			
15	A	18 Cal.			
16	b	17 Cal.			
17	c	16 Cal.	Antonij abba.		
18	d	15 Cal.		Canis maior	Veſpere oritur
19	e	14 Cal.		Humerus equi pegaſi	Mane oritur
20	f	13 Cal.	Fabiani & ſeba.		
21	g	12 Cal.		Umbilicus equi pegaſi	Mane oritur
22	A	11 Cal.			
23	b	10 Cal.		Aquila volans	Veſpere occidit
24	c	9 Cal.		Cauda capricorni	Veſpere occidit
25	d	8 Cal.	Pauli con.	Umbilicus Andromade	Mane oritur
26	e	7 Cal.		Poſtremũ fuſionis aq̃	Veſpere occidit
27	f	6 Cal.			
28	g	5 Cal.			
29	A	4 Cal.		Cauda capricorni	Mane oritur
30	b	3 Cal.			
31	c	Pri. Cal.			

Februarius. Tabula coniunctionum mediarum, atq; Æquinoctij

aũs	Cõiunctio				lr̃a	aũs	Cyclus	Aequatio				Aeqnoctiũ		
nũs	dies	ho.	mi.		Do.	nũs	.2.	ho.	mi.			di.	ho.	mi.
	1				d	7	1545	7	28	Mi.		10	5	0
16	2	6	23		c	8	1546	7	28	Mi.		10	10	49
	3				b	9	1547	16	32	Ad.		10	16	36
5	4	2	32		A g	10	1548	7	28	Mi.	b	9	22	27
13	5	15	13		f	11	1549	7	28	Mi.		10	4	17
2	6	11	23		e	12	1550	7	28	Mi.		10	10	6
	7				d	13	1551	16	32	Ad.		10	15	55
10	8	0	4		c b	14	1552	7	28	Mi.	b	9	21	45
18	9	12	45		A	15	1553	7	28	Mi.		10	3	34
	10				g	16	1554	7	28	Mi.		10	9	23
7	11	8	54		f	17	1555	16	32	Ad.		10	15	12
15	12	21	35		e d	18	1556	7	28	Mi.	b	9	21	2
	13				c	19	1557	7	28	Mi.		10	2	51
4	14	17	44					Cyclus 3				Martij		
	15						1558							
12	16	6	25		b	1	Jan.	14	56	Mi.		1558		
	17						Feb.	14	56	Mi.				
1	18	2	34				Mar.	9	4	Ad.		10	8	40
9	19	15	15		A	2	1559	9	4	Ad.		10	14	29
	20				g f	3	1560	14	56	Mi.	b	9	20	19
17	21	3	56		e	4	1561	14	56	Mi.		10	2	8
6	22	0	5		d	5	1562	9	4	Ad.		10	7	57
14	23	12	46		c	6	1563	9	4	Ad.		10	13	46
	24				b A	7	1564	14	56	Mi.	b	9	19	36
3	25	8	55		g	8	1565	14	56	Mi.		10	1	25
11	26	21	36		f	9	1566	9	4	Ad.		10	7	14
	27				e	10	1567	9	4	Ad.		10	13	4
19	28	10	17		d c	11	1568	14	56	Mi.	b	9	18	53
	0	0	0		b	12	1569	14	56	Mi.		10	2	42
	0	0	0		A	13	1570	9	4	Ad.		10	6	31

Februarius. Calendarium Anni Romani, cum ortu, atq; occaſu ſtellarum fixarum inſigniorum.

1	d	Cal.		Brigidę	Cor Leonis	Veſpere oritur
2	e	4	no.	Purifica. Ma.	Cor Leonis	Mane occidit
3	f	3	no.	Blaſij epi		
4	g	Pri.	no.			
5	A	Nonis				
6	b	8	Id.			
7	c	7	Id.			
8	d	6	Id.		Lucida hydrę	Veſpere oritur
9	e	5	Id.	Apolonię	Vultur cadens	Veſpere occidit
10	f	4	Id.			
11	g	3	Id.			
12	A	Pri.	Id.			
13	b	Idibus				
14	c	16	Cal.			
15	d	15	Cal.			
16	e	14	Cal.			
17	f	13	Cal.			
18	g	12	Cal.			
19	A	11	Cal.		Cauda Leonis	Veſpere oritur
20	b	10	Cal.			
21	c	9	Cal.			
22	d	8	Cal.	Petri cath.		
23	e	7	Cal.			
24	f	6	Cal.	Matthię apli.	Caput Gorgonis	Mane oritur
25	g	5	Cal.		Siniſter humerꝰ boctis	Veſpe oritur
26	A	4	Cal.			
27	b	3	Cal.			
28	c	Pri.	Cal.		Cauda ceti	Veſpere occidit

Martius. Tabula coniunctionum luminarium, atq; oppoſitionum

aūs	Cōiunctio			quartedecime lūe paſchales	Oppō.		Lrā la n.		Cyclus	Aeq̄tio			Aequinoctiū			
nu.	di.	ho.	mi.		ho.	mi.	Do.	nu.	3.	ho.	mi.		di.	ho.	mi.	
	1						g	14	1571	9	4	Ad.	10	12	21	
8	2	6	26				f e	15	1572	14	56	Mi.	9	18	10	b
16	3	19	7				d	16	1573	14	56	Mi.	9	23	59	
5	4	15	16				c	17	1574	9	4	Ad.	10	5	48	
	5						b	18	1575	9	4	Ad.	10	11	38	
13	6	3	58				A g	19	1576	14	56	Mi.	9	17	27	b
	7									Cyclus			Martij			
2	8	0	7						1577	4			1577			
10	9	12	48													
	10			14	7	8			Jan.	22	24	Mi.	0	0	0	
18	11	1	29						Feb.	22	24	Mi.	0	0	0	
7	12	21	38	3	3	17	f	1	Mar.	1	36	Ad.	9	23	16	
	13			11	15	58	e	2	1578	1	36	Ad.	10	5	5	
15	14	10	19				d	3	1579	1	36	Ad.	10	10	55	
	15			19	4	39	c b	4	1580	22	24	Mi.	9	16	44	b
4	16	6	28				A	5	1581	1	36	Ad.	9	22	33	
12	17	19	9	8	0	48	g	6	1582	1	36	Ad.	10	4	23	
1	18	15	18	16	13	29	f	7	1583	1	36	Ad.	10	10	12	
	19			5	9	38	e d	8	1584	22	24	Mi.	9	16	1	b
9	20	3	59	13	22	20	c	9	1585	1	36	Ad.	9	21	50	
17	21	16	40				b	10	1586	1	36	Ad.	10	3	40	
	22			2	18	29	A	11	1587	1	36	Ad.	10	9	29	
6	23	12	49				g f	12	1588	22	24	Mi.	9	15	18	b
	24			10	7	10	e	13	1589	1	36	Ad.	9	21	7	
14	25	1	30	18	19	51	d	14	1590	1	36	Ad.	10	2	57	
3	26	21	39				c	15	1591	1	36	Ad.	10	8	46	
	27			7	16	0	b A	16	1592	22	24	Mi.	9	14	35	b
11	28	10	20				g	17	1593	1	36	Ad.	9	20	24	
19	29	23	1	15	4	40	f	18	1594	1	36	Ad.	10	2	14	
	30						e	19	1595	1	36	Ad.	10	8	3	
8	31	19	10	4	0	50										

Martius. Calendarium Anni Romani, cum ortu, atq; occaſu ſtellarum fixarum inſigniorum.

1	d	Cal.			
2	e	6 no.			
3	f	5 no.		Humerus equi Pegaſi	Ueſpere occidit
4	g	4 no.			
5	A	3 no.			
6	b	Pri. no.			
7	c	Nonis			
8	d	8 Id.			
9	e	7 Id.			
10	f	6 Id.			
11	g	5 Id.			
12	A	4 Id.	Gregorij pape		
13	b	3 Id.			
14	c	Pri. Id.			
15	d	Idibus			
16	e	17 Cal.		Cauda cygni	Ueſpere occidit
17	f	16 Cal.		Laceator.i.arcturi cuſtos	Ueſpe oritur
18	g	15 Cal.			
19	A	14 Cal.		Uenter ceti	Ueſpere occidit
20	b	13 Cal.			
21	c	12 Cal.	Benedicti		
22	d	11 Cal.			
23	e	10 Cal.		Hircus	Mane oritur
24	f	9 Cal.		Cauda Leonis	Mane occidit
25	g	8 Cal.	Annunt. Ma.	Spica virginis	Mane occidit
26	A	7 Cal.		Lucida corone	Ueſpere oritur
27	b	6 Cal.			
28	c	5 Cal.			
29	d	4 Cal.			
30	e	3 Cal.		Spica virginis	Ueſpere oritur
31	f	Pri. Cal.		Umbilicus equi pegaſi	Ueſpe occidit

Aprilis. Tabula coniunctionū mediarū, atq; oppoſitionū luminariū

aūs nu.	Cóiunctio di.	ho.	m̄i.
	1		
16	2	7	51
5	3	4	0
13	4	16	42
	5		
2	6	12	51
	7		
10	8	1	32
18	9	14	13
	10		
7	11	10	22
15	12	23	3
	13		
4	14	19	12
	15		
12	16	7	53
1	17	4	2
9	18	16	43
	19		
17	20	5	24
	21		
6	22	1	33
14	23	14	14
	24		
3	25	10	23
11	26	23	4
	27		
19	28	11	45
	29		
8	30	7	54

14 lūę	Oppō. ho.	m̄i.
12	13	31
1	9	40
9	22	21
17	11	2
6	7	11
14	19	52

Quartędecimę lunę paſchales cycli primi.

Lr̄a Do.	au. nu.	Cyclus 5	Aeq̄tio ho.	m̄i.		Aequinoctiū di.	ho.	m̄i.	
d c	1	1596 Jan.	5	52	Mi.	Martij 1596			b
		Feb.	5	52	Mi.				
		Mar.	5	52	Mi.	9	13	52	
b	2	1597	5	52	Mi.	9	19	42	
A	3	1598	5	52	Mi.	10	1	31	
g	4	1599	5	52	Mi.	10	7	20	
f e	5	1600	5	52	Mi.	9	13	9	b
d	6	1601	5	52	Mi.	9	18	59	
c	7	1602	5	52	Mi.	10	0	48	
b	8	1603	5	52	Mi.	10	0	37	
A g	9	1604	5	52	Mi.	9	12	26	b
f	10	1605	5	52	Mi.	9	18	16	
e	11	1606	5	52	Mi.	10	0	5	
d	12	1607	5	52	Mi.	10	5	54	
c b	13	1608	5	52	Mi.	9	11	43	b
A	14	1609	5	52	Mi.	9	17	33	
g	15	1610	5	52	Mi.	9	23	22	
f	16	1611	5	52	Mi.	10	5	11	
e d	17	1612	5	52	Mi.	9	11	1	b
c	18	1613	5	52	Mi.	9	16	50	
b	19	1614	5	52	Mi.	9	22	39	
		1615	Cyclus 6						
A	1	Jan.	13	20	Mi.	Martij 1615			
		Feb.	13	20	Mi.				
		Mar.	10	40	Ad.	10	4	28	
g f	2	1616	13	20	Mi.	9	10	18	b
e	3	1617	13	20	Mi.	9	16	7	
d	4	1618	13	20	Mi.	9	21	56	

Aprilis. Calendarium Anni Romani cum ortu, atq; occaſu ſtellarum fixarum inſigniorum.

1	g	Cal.			
2	A	4 no.			
3	b	3 no.			
4	c	Pri. no.	Ambroſij		
5	d	Nonis			
6	e	8 Id.			
7	f	7 Id.			
8	g	6 Id.			
9	A	5 Id.		Poſtremū fuſionis aque	Mane oritur
10	b	4 Id.			
11	c	3 Id.			
12	d	Pri. Id.			
13	e	Idibus.	Zenonis epi	Naris ceti	Veſpere occidit
14	f	18 Cal.			
15	g	17 Cal.			
16	A	16 Cal.			
17	b	15 Cal.			
18	c	14 Cal.		Umbilicus Andromade	Veſpe occidit
19	d	13 Cal.		Vultur cadens	Veſpere oritur
20	e	12 Cal.			
21	f	11 Cal.			
22	g	10 Cal.		Cauda ceti	Mane oritur
23	A	9 Cal.	Georgij		
24	b	8 Cal.			
25	c	7 Cal.		Pleiades	Mane oriuntur
26	d	6 Cal.		Caput Herculis	Veſpere oritur
27	e	5 Cal.	Marci euā.		
28	f	4 Cal.			
29	g	3 Cal.	Petri mar.		
30	A	Pri. Cal.			

aũs	Cõiunctio				lra	aũs	Cyclus	Aequatio				Aegnoctiũ		
nu.	di.	ho.	mi.		Do.	nu.	6	ho.	mi.			di.	ho.	mi.
16	1	20	35		c	5	1619	10	40	Ad.		10	3	45
5	2	16	45		b A	6	1620	13	20	Mi.	b	9	9	35
	3				g	7	1621	13	20	Mi.		9	15	24
13	4	5	26		f	8	1622	13	20	Mi.		9	21	13
	5				e	9	1623	10	40	Ad.		10	3	2
2	6	1	35		d c	10	1624	13	20	Mi.	b	9	8	52
10	7	14	16		b	11	1625	13	20	Mi.		9	14	41
	8				A	12	1626	13	20	Mi.		9	20	30
18	9	2	57		g	13	1627	10	40	Ad.		10	2	20
7	10	23	6		f e	14	1628	13	20	Mi.	b	9	8	9
	11				d	15	1629	13	20	Mi.		9	13	58
15	12	11	47		c	16	1630	13	20	Mi.		9	19	47
	13				b	17	1631	10	40	Ad.		10	1	37
4	14	7	56		A g	18	1632	13	20	Mi.	b	9	7	26
12	15	20	37		f	19	1633	13	20	Mi.		9	13	15
1	16	16	46					Cyclus				Martij		
	17						1634	7				1634		
9	18	5	27		e	1	Janua.	20	48	Mi.				
17	19	18	8				Februa.	20	48	Mi.				
	20						Mar.	3	12	Ad.		9	19	4
6	21	14	17		d	2	1635	3	12	Ad.		10	0	54
	22				c b	3	1636	20	48	Mi.	b	9	6	43
14	23	2	58		A	4	1637	20	48	Mi.		9	12	32
3	24	23	7		g	5	1638	3	12	Ad.		9	18	21
	25				f	6	1639	3	12	Ad.		10	0	11
11	26	11	48		e d	7	1640	20	48	Mi.	b	9	6	0
	27				c	8	1641	20	48	Mi.		9	11	49
19	28	0	29		b	9	1642	3	20	Ad.		9	17	39
8	29	20	38		A	10	1643	3	20	Ad.		9	23	28
	30				g f	11	1644	20	48	Mi.	b	9	5	17
16	31	9	20		e	12	1645	20	48	Mi.		9	11	6

Maius. Calendarium Anni Romani cum ortu, atq; occaſu ſtella- rum fixarum inſigniorum.

1	b	Cal.	Iaco. ꝛ Phili.		
2	c	6 no.		Siniſter pes orionis	Veſpere occidit
3	d	5 no.	Inuen. ſ. crucis.	Caput ſerpentarij	Veſpere oritur
4	e	4 no.		Venter ceti	Mane oritur
5	f	3 no.		Cauda cygni	Veſpere oritur
6	g	Pri. no.		Cauda ſcorpij	Mane occidit
7	A	Nonis		Cor ſcorpij	Mane occidit
8	b	8 Id.	Appa. Micha.	Pleiades	Veſpe occidunt
9	c	7 Id.			
10	d	6 Id.		Naris ceti	Mane oritur
11	e	5 Id.		Hircus	Veſpere occidit
12	f	4 Id.		Oculus tauri	Veſpere occidit
13	g	3 Id.			
14	A	Pri. Id.			
15	b	Idibus.			
16	c	17 Cal.			
17	d	16 Cal.		Canis maior	Veſpere occidit
18	e	15 Cal.			
19	f	14 Cal.		Cor ſcorpij	Veſpere oritur
20	g	13 Cal.	Bernardini cóf.		
21	A	12 Cal.		Caput gorgonis	Veſpere occidit
22	b	11 Cal.		Dexter hũerus orionis	Veſpere occidit
23	c	10 Cal.		Oculus tauri	Mane oritur
24	d	9 Cal.			
25	e	8 Cal.		Lãceator. i. arcturi cuſtos	Mãe occidit
26	f	7 Cal.			
27	g	6 Cal.			
28	A	5 Cal.			
29	b	4 Cal.			
30	c	3 Cal.			
31	d	Pri. Cal.			

Iunius. Tabula coniunctionũ mediarũ luminariũ, atq; Æqnoctij

aũs	Cóiunctio				lra	aũs	Cyclus	Aequatio					Aeqnoctiũ			
nu.	di.	ho.	mi.		Do.	nu.	7	di.	ho.	m̃.			di.	ho.	mi.	
5	1	5	29		d	13	1646	0	3	20	Ad.		9	16	56	
13	2	18	10		c	14	1647	0	3	20	Ad.		9	22	45	
	3				b A	15	1648	0	20	48	Mi.		9	4	34	b
2	4	14	19		g	16	1649	0	20	48	Mi.		9	10	23	
	5				f	17	1650	0	3	20	Ad.		9	16	13	
10	6	3	0		e	18	1651	0	3	20	Ad.		9	22	2	
18	7	15	41		d c	19	1652	0	20	48	Mi.		9	3	51	b
	8							Cyclus					Martij			
7	9	11	50				1653	8								
	10				b	1	Janua.	1	4	16	Mi.		1653			
15	11	0	31				Febru.	1	4	16	Mi.					
4	12	20	40				Mar.	0	4	16	Mi.		9	9	40	
	13				A	2	1654	0	4	16	Mi.		9	15	30	
12	14	9	21		g	3	1655	0	4	16	Mi.		9	21	19	
1	15	5	30		f e	4	1656	1	4	16	Mi.		9	3	8	b
9	16	18	11		d	5	1657	0	4	16	Mi.		9	8	58	
	17				c	6	1658	0	4	16	Mi.		9	14	47	
17	18	6	52		b	7	1659	0	4	16	Mi.		9	20	36	
	19				A g	8	1660	1	4	16	Mi.		9	2	25	b
6	20	3	1		f	9	1661	0	4	16	Mi.		9	8	15	
14	21	15	42		e	10	1662	0	4	16	Mi.		9	14	4	
	22				d	11	1663	0	4	16	Mi.		9	19	53	
3	23	11	51		c b	12	1664	1	4	16	Mi.		9	1	42	b
	24				A	13	1665	0	4	16	Mi.		9	7	32	
11	25	0	32		g	14	1666	0	4	16	Mi.		9	13	21	
19	26	13	13		f	15	1667	0	4	16	Mi.		9	19	10	
	27				e d	16	1668	1	4	16	Mi.		9	0	59	b
8	28	9	23		c	17	1669	0	4	16	Mi.		9	6	49	
16	29	22	4		b	18	1670	0	4	16	Mi.		9	12	38	
5	30	18	13		A	19	1671	0	4	16	Mi.		9	18	27	

Iunius. Calendarium Anni Romani cum ortu, atq; occaſu ſtellarum fixarum inſigniorum.

1	e	Cal.			
2	f	4 no.			
3	g	3 no.			
4	A	Pri. no.		Aquila volans	Veſpere oritur
5	b	Nonis			
6	c	8 Id.			
7	d	7 Id.			
8	e	6 Id.			
9	f	5 Id.			
10	g	4 Id.			
11	A	3 Id.	Barnabę		
12	b	Pri. Id.			
13	c	Idibus			
14	d	18 Cal.		Canis minor	Veſpere occidit.
15	e	17 Cal.	Viti & Mo.	Cauda ſcorpij	Veſpere oritur
16	f	16 Cal.		Caput gemini antecedẽtis	Mane orit
17	g	15 Cal.			
18	A	14 Cal.			
19	b	13 Cal.			
20	c	12 Cal.			
21	d	11 Cal.			
22	e	10 Cal.		Dexter humer⁹ Orionis	Mane oritur
23	f	9 Cal.		Lucida coronę	Mane occidit
24	g	8 Cal.	Nati. Jo. bapti.	Caput gemini ſequẽtis	Mane oritur
25	A	7 Cal.		Siniſter pes Orionis	Mane oritur
26	b	6 Cal.		Siniſter hũerus boetis	Mane occidit
27	c	5 Cal.		Dextrũ latus Perſei	Veſpere occidit
28	d	4 Cal.			
29	e	3 Cal.	Petri & Pauli	Caput Herculis	Mane occidit
30	f	Pri. Cal.			

Iulius. Tabula coniunctionum luminarium, atq; Æquinoctij

Aũs	Cõiunctio			Lr̃a	au.	Cyclus	Aequatio				Aequinoctiũ			
nu.	di.	ho.	m̃i.	Do.	nu.	.9.	di.	ho.	m̃i.		di.	ho.	m̃i.	
	1					1672					Martij			b
13	2	6	54	g f	1	Jan.	0	11	44	Mi.	1672			
	3					Feb.	0	11	44	Mi.				
2	4	3	3			Mar.	0	11	44	Mi.	9	0	16	
10	5	15	44	e	2	1673	0	11	44	Mi.	9	6	5	
	6			d	3	1674	0	11	44	Mi.	9	11	55	
18	7	4	25	c	4	1675	0	11	44	Mi.	9	17	44	
	8			b A	5	1676	0	11	44	Mi.	8	23	34	b
7	9	0	34	g	6	1677	0	11	44	Mi.	9	5	23	
15	10	13	15	f	7	1678	0	11	44	Mi.	9	11	12	
	11			e	8	1679	0	11	44	Mi.	9	17	1	
4	12	9	24	d c	9	1680	0	11	44	Mi.	8	22	51	b
12	13	22	5	b	10	1681	0	11	44	Mi.	9	4	40	
1	14	18	14	A	11	1682	0	11	44	Mi.	9	10	29	
	15			g	12	1683	0	11	44	Mi.	9	16	18	
9	16	6	55	f e	13	1684	0	11	44	Mi.	8	22	8	b
17	17	19	36	d	14	1685	0	11	44	Mi.	9	3	57	
	18			c	15	1686	0	11	44	Mi.	9	9	46	
6	19	15	45	b	16	1687	0	11	44	Mi.	9	15	36	
	20			A g	17	1688	0	11	44	Mi.	8	21	25	b
14	21	4	20	f	18	1689	0	11	44	Mi.	9	3	14	
	22			e	19	1690	0	11	44	Mi.	9	9	3	
3	23	0	35				Cyclus							
11	24	13	16			1691	10				Martii			
	25					Jan.	0	19	12	Mi.	1691			
19	26	1	57	d	1	Feb.	0	19	12	Mi.				
8	27	22	7			Mar.	0	4	48	Ad.	9	14	53	
	28			c b	2	1692	0	19	12	Mi.	8	20	42	b
16	29	10	48	A	3	1693	0	19	12	Mi.	9	2	31	
5	30	6	57	g	4	1694	0	19	12	Mi.	9	8	20	
13	31	19	38	f	5	1695	0	4	48	Ad.	9	14	10	

Iulius. Calendarium Anni Romani cum ortu, atq; occaſu ſtella/rum fixarum inſigniorum.

1	g	Cal.				
2	A	6	no.	Viſitatio Ma.		
3	b	5	no.		Lucida hydrę	Veſpere occidit
4	c	4	no.		Caput ſerpentarij	Mane occidit
5	d	3	no.			
6	e	Pri.	no.			
7	f	Nonis				
8	g	8	Id.			
9	A	7	Id.		Dextrū latus Perſei	Veſpere oritur
10	b	6	Id.		Caput gemini ſequētis	Mane occidit
11	c	5	Id.			
12	d	4	Id.			
13	e	3	Id.	Margaritę	Caput gemini ãcedetis	Veſpe occidit
14	f	Pri.	Id.		Canis minor	Mane oritur
15	g	Idibus.				
16	A	17	Cal.			
17	b	16	Cal.			
18	c	15	Cal.			
19	d	14	Cal.			
20	e	13	Cal.			
21	f	12	Cal.		Canis maior	Mane oritur
22	g	11	Cal.	Marie mag.	Humerus equi pegaſi	Veſpere oritur
23	A	10	Cal.			
24	b	9	Cal.			
25	c	8	Cal.	Iacobi Apo.	Umbilicus equi pegaſi	Veſpere oritur
26	d	7	Cal.			
27	e	6	Cal.		Aquila volans	Mane occidit
28	f	5	Cal.		Cauda capricorni	Mane occidit
29	g	4	Cal.		Umbilicus andromade	Veſpere oritur
30	A	3	Cal.		Poſtremū fuſionis aq̄	Mane occidit
31	b	Pri.	Cal.			

 Tabula coniunctionum luminarium, atq; Æquinoctij

aũs	Cõiunctio			Lr̃a	au.	Cyclus	Aequatio				Aequinoctiũ			
nu.	di.	ho.	m̃.	Do.	nu.	.10.	di.	ho.	m̃.		di.	ho.	m̃.	
	1			e d	6	1696	0	19	12	Mi.	8	19	59	b
2	2	15	47	c	7	1697	0	19	12	Mi.	9	1	48	
	3			b	8	1698	0	19	12	Mi.	9	7	37	
10	4	4	28	A	9	1699	0	4	48	Ad.	9	13	27	
18	5	17	9	g f	10	1700	0	19	12	Mi.	8	19	16	b
	6			e	11	1701	0	19	12	Mi.	9	1	5	
7	7	13	18	d	12	1702	0	19	12	Mi.	9	6	55	
	8			c	13	1703	0	4	48	Ad.	9	12	44	
15	9	1	59	b A	14	1704	0	19	12	Mi.	8	18	33	b
4	10	22	8	g	15	1705	0	19	12	Mi.	9	0	22	
	11			f	16	1706	0	19	12	Mi.	9	6	12	
12	12	10	49	e	17	1707	0	4	48	Ad.	9	12	1	
1	13	6	58	d c	18	1708	0	19	12	Mi.	8	17	50	b
9	14	19	39	b	19	1709	0	19	12	Mi.	8	23	39	
	15						Cyclus				Martij			
17	16	8	20			1710	11							
	17			A	1	Jan.	1	2	40	Mi.	1710			
6	18	4	29			Feb.	1	2	40	Mi.				
14	19	17	10			Mar.	0	2	40	Mi.	9	5	29	
	20			g	2	1711	0	2	40	Mi.	9	11	18	
3	21	13	19	f e	3	1712	1	2	40	Mi.	8	17	7	b
	22			d	4	1713	1	2	40	Mi.	8	22	56	
11	23	2	0	c	5	1714	0	2	40	Mi.	9	4	46	
10	24	14	42	b	6	1715	0	2	40	Mi.	9	10	35	
	25			A g	7	1716	1	2	40	Mi.	8	16	24	b
8	26	10	51	f	8	1717	1	2	40	Mi.	8	22	14	
16	27	23	32	e	9	1718	0	2	40	Mi.	9	4	3	
5	28	19	41	d	10	1719	0	2	40	Mi.	9	9	52	
	29			c b	11	1720	1	2	40	Mi.	8	15	41	b
13	30	8	22	A	12	1721	1	2	40	Mi.	8	21	31	
	31			g	13	1722	9	2	40	Mi.	9	3	20	

Auguſtus. Calendarium Anni Romani cum ortu, atq; occaſu ſtellarum fixarum inſigniorum.

1	c	Cal.		Petri ad vin.		
2	d	4	no.			
3	e	3	no.		Cauda capricorni	Ueſpere oritur
4	f	Pri.	no.			
5	g	Nonis		Feſtum niuis		
6	A	8	Id.		Cor leonis	Mane oritur
7	b	7	Id.		Cor leonis	Ueſpere occidit
8	c	6	Id.			
9	d	5	Id.			
10	e	4	Id.	Laurentij mar.		
11	f	3	Id.			
12	g	Pri.	Id.			
13	A	Idibus.			Lucida hydrę	Mane oritur
14	b	19	Cal.		Uultur cadens	Mane occidit
15	c	18	Cal.	Aſſumptio. ma.		
16	d	17	Cal.			
17	e	16	Cal.			
18	f	15	Cal.			
19	g	14	Cal.			
20	A	13	Cal.			
21	b	12	Cal.			
22	c	11	Cal.			
23	d	10	Cal.			
24	e	9	Cal.	Bartholo. apl̄i	Cauda Leonis	Mane oritur
25	f	8	Cal.			
26	g	7	Cal.			
27	A	6	Cal.			
28	b	5	Cal.	Auguſtini ep̄i		
29	c	4	Cal.	Deco. Joãnis		
30	d	3	Cal.		Caput gorgonis	Ueſpere oritur
31	e	Pri.	Cal.		Siniſter humerus boetis	Mane oritur

Septẽber. Tabula coniunctionum luminarium, atq; Æquinoctij

aũs	Cõiunctio			Lr̃a	au.	Cyclus	Aequatio				Aeqnoctiũ			
nu.	di.	ho.	m̃.	Do.	nu.	11	di.	ho.	m̃.		di.	ho.	m̃.	
2	1	4	31	f	14	1723	0	2	40	Mi.	9	9	9	
10	2	17	12	e d	15	1724	1	2	40	Mi.	8	14	58	b
	3			c	16	1725	1	2	40	Mi.	8	20	48	
18	4	5	53	b	17	1726	0	2	40	Mi.	9	2	37	
	5			A	18	1727	0	2	40	Mi.	9	8	26	
7	6	2	2	g f	19	1728	1	2	40	Mi.	8	14	15	b
15	7	14	43				Cyclus				Martij			
	8					1729	12				1729			
4	9	10	52											
12	10	23	33			Jan.	1	10	9	Mi.	0	0	0	
1	11	19	42	e	1	Feb.	1	10	9	Mi.	0	0	0	
	12					Mar.	0	10	9	Mi.	8	20	5	
9	13	8	23	d	2	1730	0	10	9	Mi.	9	1	54	
17	14	21	4	c	3	1731	0	10	9	Mi.	9	7	43	
	15			b A	4	1732	1	10	9	Mi.	8	13	33	b
6	16	17	13	g	5	1733	0	10	9	Mi.	8	19	22	
	17			f	6	1734	0	10	9	Mi.	9	1	11	
14	18	5	54	e	7	1735	0	10	9	Mi.	9	7	0	
	19			d c	8	1736	1	10	9	Mi.	8	12	50	b
3	20	2	4	b	9	1737	0	10	9	Mi.	8	18	39	
11	21	14	45	A	10	1738	0	10	9	Mi.	9	0	28	
	22			g	11	1739	0	10	9	Mi.	9	6	17	
19	23	3	26	f e	12	1740	1	10	9	Mi.	8	12	7	b
8	24	23	35	d	13	1741	0	10	9	Mi.	8	17	56	
	25			c	14	1742	0	10	9	Mi.	8	23	45	
16	26	21	16	b	15	1743	0	10	9	Mi.	9	5	34	
5	27	8	25	A g	16	1744	1	10	9	Mi.	8	11	24	b
13	28	12	6	f	17	1745	0	10	9	Mi.	8	17	13	
	29			e	18	1746	0	10	9	Mi.	8	23	2	
2	30	17	15	d	19	1747	0	10	9	Mi.	9	4	52	

Septẽber. Calendarium Anni Romani, cum ortu, atq; occaſu ſtellarum fixarum inſigniorum.

1	f	Cal.				
2	g	4	no.		Cauda ceti	Mane occidit
3	A	3	no.			
4	b	Pri.	no.			
5	c	Nonis				
6	d	8	Id.		Humerus equi Pegaſi	Mane occidit
7	e	7	Id.			
8	f	6	Id.	Nati. Marię		
9	g	5	Id.			
10	A	4	Id.			
11	b	3	Id.			
12	c	Pri.	Id.			
13	d	Idibus				
14	e	18	Cal.	Exal. Crucis		
15	f	17	Cal.			
16	g	16	Cal.			
17	A	15	Cal.			
18	b	14	Cal.			
19	c	13	Cal.		Cauda cygni	Mane occidit
20	d	12	Cal.		Lãceator.i.arcturi cuſtos	Mane oritur
21	e	11	Cal.	Matthei apli		
22	f	10	Cal.		Venter ceti	Mane occidit
23	g	9	Cal.			
24	A	8	Cal.			
25	b	7	Cal.		Hircus	Veſpere oritur
26	c	6	Cal.		Cauda Leonis	Veſpere occidit
27	d	5	Cal.			
28	e	4	Cal.		Spica virginis	Veſpere occidit
29	f	3	Cal.	Michaelis	Lucida coronę	Mane oritur
30	g	Pri.	Cal.	Hieronymi		

Aūs nu.	Cōiunctio di.	ho.	m̄.	Lr̄a Do.	au. nu.	Cyclus 13	Aequatio di.	ho.	m̄.		Aequinoctiū di.	ho.	m̄.	
	1					1748					Martij			
10	2	5	56	c b	1	Jan.	0	17	37	Mi.	1748			b
18	3	18	37			Feb.	0	17	37	Mi.				
	4					Mar.	0	17	37	Mi.	8	10	41	
7	5	14	46	A	2	1749	0	17	37	Mi.	8	16	30	
	6			g	3	1750	0	17	37	Mi.	8	22	19	
15	7	3	27	f	4	1751	0	17	37	Mi.	9	4	9	
4	8	23	36	e d	5	1752	0	17	37	Mi.	8	9	58	b
	9			c	6	1753	0	17	37	Mi.	8	15	47	
12	10	12	17	b	7	1754	0	17	37	Mi.	8	21	36	
1	11	8	26	A	8	1755	0	17	37	Mi.	9	3	26	
9	12	21	7	g f	9	1756	0	17	37	Mi.	8	9	15	b
	13			e	10	1757	0	17	37	Mi.	8	15	4	
17	14	9	48	d	11	1758	0	17	37	Mi.	8	20	53	
	15			c	12	1759	0	17	37	Mi.	9	2	43	
6	16	5	57	b A	13	1760	0	17	37	Mi.	8	8	32	b
14	17	18	38	g	14	1761	0	17	37	Mi.	8	14	21	
	18			f	15	1762	0	17	37	Mi.	8	20	11	
3	19	14	48	e	16	1763	0	17	37	Mi.	9	2	0	
	20			d c	17	1764	0	17	37	Mi.	8	7	49	b
11	21	3	29	b	18	1765	0	17	37	Mi.	8	13	38	
19	22	16	10	A	19	1766	0	17	37	Mi.	8	19	28	
	23						Cyclus				Martij			
8	24	12	19			1767	14				1767			
	25													
16	26	1	0			Jan.	1	1	5	Mi.	0	0	0	
5		21	9	g	1	Feb.	1	1	5	Mi.	0	0	0	
	27					Mar.	0	1	5	Mi.	9	1	17	
13	28	9	50	f e	2	1768	1	1	5	Mi.	8	7	6	b
	29			d	3	1769	1	1	5	Mi.	8	12	55	
2	30	5	59	c	4	1770	1	1	5	Mi.	8	18	45	
10	31	18	40	b	5	1771	0	1	5	Mi.	9	0	34	

October. Calendarium Anni Romani, cum ortu, atq; occaſu ſtella/rum fixarum inſigniorum.

1	A	Cal.				
2	b	6	no.		Spica virginis	Mane oritur
3	c	5	no.		Umbilicus equi pegaſi	Mane occidit
4	d	4	no.	Franciſci cōfeſ.		
5	e	3	no.			
6	f	Pri.	no.			
7	g	Nonis				
8	A	8	Id.			
9	b	7	Id.			
10	c	6	Id.			
11	d	5	Id.			
12	e	4	Id.			
13	f	3	Id.		Poſtremū fuſionis aque	Ueſpere orit.
14	g	Pri.	Id.			
15	A	Idibus				
16	b	17	Cal.		Naris ceti	Mane occidit
17	c	16	Cal.			
18	d	15	Cal.	Luce euan.		
19	e	14	Cal.			
20	f	13	Cal.			
21	g	12	Cal.			
22	A	11	Cal.		Umbilicus andromade	Mane occidit
23	b	10	Cal.		Uultur cadens	Mane oritur
24	c	9	Cal.			
25	d	8	Cal.		Cauda ceti	Ueſpere oritur
26	e	7	Cal.			
27	f	6	Cal.		Pleiades	Ueſpere oriuntur
28	g	5	Cal.	Sim. & Jud. ap.	Caput Herculis	Mane oritur
29	A	4	Cal.			
30	b	3	Cal.			
31	c	Pri.	Cal.			

Noucber. Tabula coniunctionũ mediarũ luminariũ, atq; Æqnoctij

aũs	Cõiunctio				lr̄a	aũs	Cyclus	Aequatio					Aeqnoctiũ			
nu.	dí.	ho.	mi.		Do.	nu.	14	dí.	ho.	m̄.			dí.	ho.	m̄.	
	1				A g	6	1772	1	1	5	Mi.		8	6	23	b
18	2	7	21		f	7	1773	1	1	5	Mi.		8	12	12	
	3				e	8	1774	1	1	5	Mi.		8	18	2	
7	4	3	30		d	9	1775	0	1	5	Mi.		8	23	51	
15	5	16	11		c b	10	1776	1	1	5	Mi.		8	5	40	b
	6				A	11	1777	1	1	5	Mi.		8	11	30	
4	7	12	20		g	12	1778	1	1	5	Mi.		8	17	19	
	8				f	13	1779	0	1	5	Mi.		8	23	8	
12	9	1	1		e d	14	1780	1	1	5	Mi.		8	4	58	b
1		21	10		c	15	1781	1	1	5	Mi.		8	10	48	
	10				b	16	1782	1	1	5	Mi.		8	16	38	
9	11	9	51		A	17	1783	0	1	5	Mi.		8	22	26	
17	12	22	32		g f	18	1784	1	1	5	Mi.		8	4	15	
	13				e	19	1785	1	1	5	Mi.		8	10	5	
6	14	18	41					Cyclus					Martij			
	15						1786	15					1786			
14	16	7	23													
	17						Janua.	1	8	33	Mi.		0	0	0	
3	18	3	32		d	1	Febru.	1	8	33	Mi.		0	0	0	
11	19	16	13				Mar.	0	8	33	Mi.		8	15	54	
	20				c	2	1787	0	8	33	Mi.		8	21	43	
19	21	4	54		b A	3	1788	1	8	33	Mi.		8	3	32	b
	22				g	4	1789	1	8	33	Mi.		8	9	22	
8	23	1	3		f	5	1790	0	8	33	Mi.		8	15	11	
16	24	13	44		e	6	1791	0	8	33	Mi.		8	21	0	
5	25	9	53		d c	7	1792	1	8	33	Mi.		8	2	50	b
13	26	22	34		b	8	1793	1	8	33	Mi.		8	8	39	
	27				A	9	1794	0	8	33	Mi.		8	14	28	
2	28	18	43		g	10	1795	0	8	33	Mi.		8	20	17	
	29				f e	11	1796	1	8	33	Mi.		8	2	7	b
10	30	7	24		d	12	1797	1	8	33	Mi.		8	7	56	

Nouember, Calendarium anni Romani cum ortu, atq; occaſu ſtellarum fixarum inſigniorum.

1	d	Cal.		Omnium ſanctorũ.		
2	e	4	no.			
3	f	3	no.		Siniſter pes orionis	Mane occidit
4	g	Pri.	no.		Caput ſerpentarij	Mane oritur
5	A	Nonis				
6	b	8	Id.		Cauda cygni	Mane oritur
7	c	7	Id.		Cauda ſcorpij	Veſpere occidit
8	d	6	Id.		Cor ſcorpij	Veſpere occidit
9	e	5	Id.		Pleiades	Mane occidunt
10	f	4	Id.			
11	g	3	Id.	Martini epi.	Naris ceti	Veſpere oritur
12	A	Pri.	Id.		Hircus	Mane occidit
13	b	Idibus.			Oculus tauri	Mãe occidit
14	c	18	Cal.			
15	d	17	Cal.			
16	e	16	Cal.			
17	f	15	Cal.		Canis maior	Mane occidit
18	g	14	Cal.			
19	A	13	Cal.			
20	b	12	Cal.		Cor ſcorpij	Mane oritur
21	c	11	Cal.	Preſentatio ma.	Caput gorgonis	Mane occidit
22	d	10	Cal.		Dexter hũerus orionis	Mane occidit
23	e	9	Cal.		Oculus tauri	Veſpere oritur
24	f	8	Cal.			
25	g	7	Cal.	Catherine	Lãceator.i.arcturi cuſtos	veſpe occidit
26	A	6	Cal.			
27	b	5	Cal.			
28	c	4	Cal.			
29	d	3	Cal.			
30	e	Pri.	Cal.	Andree apli.		

December. Tabula coniunctionum luminarium, atq; Ægnoctij

aũs	Cõiunctio				lr̃a	aũs	Cyclus	Aequatio					Aegnoctiũ			
nu.	di.	ho.	mi.		Do.	nu.	15	di.	ho.	m̃.			di.	ho.	m̃.	
18	1	20	5		c	13	1798	0	8	33	Mi.		8	13	45	
	2				b	14	1799	0	8	33	Mi.		8	19	34	
7	3	16	14		A g	15	1800	1	8	33	Mi.		8	1	23	b
	4				f	16	1801	1	8	33	Mi.		8	7	12	
15	5	4	55		e	17	1802	0	8	33	Mi.		8	13	1	
	6				d	18	1803	0	8	33	Mi.		8	18	50	
4	7	1	4		c b	19	1804	1	8	33	Mi.		8	0	40	b
12	8	13	45													
1	9	9	54					Cyclus					Martij			
9	10	22	35				1805	16					1805			
	11						Janua.	1	16	1	Mi.		0	0	0	
17	12	11	16		A	1	Febru.	1	16	1	Mi.		0	0	0	
	13						Mar.	0	16	1	Mi.		8	6	29	
6	14	7	26		g	2	1806	0	16	1	Mi.		8	12	18	
14	15	20	7		f	3	1807	0	16	1	Mi.		8	18	8	
	16				e d	4	1808	1	16	1	Mi.		7	23	58	b
3	17	16	16		c	5	1809	0	16	1	Mi.		8	5	46	
	18				b	6	1810	0	16	1	Mi.		8	11	35	
11	19	4	57		A	7	1811	0	16	1	Mi.		8	17	25	
19	20	17	38		g f	8	1812	1	16	1	Mi.		7	23	14	b
	21				e	9	1813	0	16	1	Mi.		8	5	3	
8	22	13	47		d	10	1814	0	16	1	Mi.		8	10	52	
	23				c	11	1815	0	16	1	Mi.		8	16	42	
16	24	2	28		b A	12	1816	1	16	1	Mi.		7	22	31	b
5		22	37		g	13	1817	0	16	1	Mi.		8	4	20	
	25				f	14	1818	0	16	1	Mi.		8	10	9	
13	26	11	18		e	15	1819	0	16	1	Mi.		8	15	59	
	27				d c	16	1820	1	16	1	Mi.		7	21	48	b
2	28	7	27		b	17	1821	0	16	1	Mi.		8	3	37	
10	29	20	8		A	18	1822	0	16	1	Mi.		8	9	27	
	30				g	19	1823	0	16	1	Mi.		8	15	16	
18	31	8	49													

December. Calendarium nouũ anni vſualis Romani cum ortu, atq; occaſu ſtellarum fixarum inſigniorum.

1	f	Cal.			
2	g	4 no.			
3	A	3 no.			
4	b	Pri. no.		Aquila volans	Mane oritur
5	c	Nonis			
6	d	8 Id.	Nicolai epi.		
7	e	7 Id.	Ambroſij		
8	f	6 Id.	Cõceptio Ma.		
9	g	5 Id.			
10	A	4 Id.			
11	b	3 Id.			
12	c	Pri. Id.			
13	d	Idibus.	Luciç	Canis minor	Mane occidit
14	e	19 Cal.			
15	f	18 Cal.		Cauda ſcorpij	Mane oritur
16	g	17 Cal.		Caput gemini ãtecedẽtis	Veſpere orit.
17	A	16 Cal.			
18	b	15 Cal.			
19	c	14 Cal.			
20	d	13 Cal.			
21	e	12 Cal.	Thomę apo.	Dexter humerus orionis	Veſpere orit.
22	f	11 Cal.		Lucida coronę	Veſpere occidit
23	g	10 Cal.		Caput gemini ſequẽtis	Veſpere oritur
24	A	9 Cal.			
25	b	8 Cal.	Natiuitas dñi.	Siniſter pes orionis	Veſpere oritur
26	c	7 Cal.	Stephãi ꝓtho.	Dextrũ latus Perſei	Mane occidit
27	d	6 Cal.	Joã. apli. & euã.		
28	e	5 Cal.	S. Innocentiũ.	Caput herculis	Veſpere occidit
29	f	4 Cal.	Thomę archie.		
30	g	3 Cal.			
31	A	Pri. Cal.	Silueſtri pape	Lucida hydrę	Mane occidit

Junius. Tabula coniunctionũ mediarũ luminariũ, atq; Æqnoctij

aũs	Cõiunctio				lra	aũs	Cyclus	Aequatio					Aeqnoctiũ			
nu.	dí.	ho.	mi.		Do.	nu.	7	dí.	ho.	m̃.			dí.	ho.	m̃.	
5	1	5	29		d	13	1646	0	3	20	Ad.		9	16	56	
13	2	18	10		c	14	1647	0	3	20	Ad.		9	22	45	
	3				b A	15	1648	0	20	48	Mi.		9	4	34	b
2	4	14	19		g	16	1649	0	20	48	Mi.		9	10	23	
	5				f	17	1650	0	3	20	Ad.		9	16	13	
10	6	3	0		e	18	1651	0	3	20	Ad.		9	22	2	
18	7	15	41		d c	19	1652	0	20	48	Mi.		9	3	51	b
	8							Cyclus					Martij			
7	9	11	50				1653	8								
	10				b	1	Janua.	1	4	16	Mi.		1653			
15	11	0	31				Febru.	1	4	16	Mi.					
4	12	20	40				Mar.	0	4	16	Mi.		9	9	40	
	13				A	2	1654	0	4	16	Mi.		9	15	30	
12	14	9	21		g	3	1655	0	4	16	Mi.		9	21	19	
1	15	5	30		f e	4	1656	1	4	16	Mi.		9	3	8	b
9	16	18	11		d	5	1657	0	4	16	Mi.		9	8	58	
	17				c	6	1658	0	4	16	Mi.		9	14	47	
17	18	6	52		b	7	1659	0	4	16	Mi.		9	20	36	
	19				A g	8	1660	1	4	16	Mi.		9	2	25	b
6	20	3	1		f	9	1661	0	4	16	Mi.		9	8	15	
14	21	15	42		e	10	1662	0	4	16	Mi.		9	14	4	
	22				d	11	1663	0	4	16	Mi.		9	19	53	
3	23	11	51		c b	12	1664	1	4	16	Mi.		9	1	42	b
	24				A	13	1665	0	4	16	Mi.		9	7	32	
11	25	0	32		g	14	1666	0	4	16	Mi.		9	13	21	
19	26	13	13		f	15	1667	0	4	16	Mi.		9	19	10	
	27				e d	16	1668	1	4	16	Mi.		9	0	59	b
8	28	9	23		c	17	1669	0	4	16	Mi.		9	6	49	
16	29	22	4		b	18	1670	0	4	16	Mi.		9	12	38	
5	30	18	13		A	19	1671	0	4	16	Mi.		9	18	27	

Iunius. Calendarium Anni Romani cum ortu, atq; occaſu ſtella-rum fixarum inſigniorum.

1	e	Cal.			
2	f	4 no.			
3	g	3 no.			
4	A	Pri. no.		Aquila volans	Ueſpere oritur
5	b	Nonis			
6	c	8 Id.			
7	d	7 Id.			
8	e	6 Id.			
9	f	5 Id.			
10	g	4 Id.			
11	A	3 Id.	Barnabę		
12	b	Pri. Id.			
13	c	Idibus			
14	d	18 Cal.		Canis minor	Ueſpere occidit.
15	e	17 Cal.	Uiti & Mo.	Cauda ſcorpij	Ueſpere oritur
16	f	16 Cal.		Caput gemini antecedētis	Mane orit̃
17	g	15 Cal.			
18	A	14 Cal.			
19	b	13 Cal.			
20	c	12 Cal.			
21	d	11 Cal.			
22	e	10 Cal.		Dexter humerꝰ Orionis	Mane oritur
23	f	9 Cal.		Lucida coronę	Mane occidit
24	g	8 Cal.	Nati. Jo. bapti.	Caput gemini ſequētis	Mane oritur
25	A	7 Cal.		Siniſter pes Orionis	Mane oritur
26	b	6 Cal.		Siniſter hūerus boetis	Mane occidit
27	c	5 Cal.		Dextrū latus Perſei	Ueſpere occidit
28	d	4 Cal.			
29	e	3 Cal.	Petri & Pauli	Caput Herculis	Mane occidit
30	f	Pri. Cal.			

Iulius. Tabula coniunctionum luminarium, atq; Æquinoctij

aũs	Cõiunctio			Lra	au.	Cyclus	Aequatio				Aequinoctiũ			
nu.	di.	ho.	mi.	Do.	nu.	.9.	di.	ho.	mi.		di.	ho.	mi.	
	1					1672					Martij 1672			b
13	2	6	54	g f	1	Jan.	0	11	44	Mi.				
	3					Feb.	0	11	44	Mi.				
2	4	3	3			Mar.	0	11	44	Mi.	9	0	16	
10	5	15	44	e	2	1673	0	11	44	Mi.	9	6	5	
	6			d	3	1674	0	11	44	Mi.	9	11	55	
18	7	4	25	c	4	1675	0	11	44	Mi.	9	17	44	
	8			b A	5	1676	0	11	44	Mi.	8	23	34	b
7	9	0	34	g	6	1677	0	11	44	Mi.	9	5	23	
15	10	13	15	f	7	1678	0	11	44	Mi.	9	11	12	
	11			e	8	1679	0	11	44	Mi.	9	17	1	
4	12	9	24	d c	9	1680	0	11	44	Mi.	8	22	51	b
12	13	22	5	b	10	1681	0	11	44	Mi.	9	4	40	
1	14	18	14	A	11	1682	0	11	44	Mi.	9	10	29	
	15			g	12	1683	0	11	44	Mi.	9	16	18	
9	16	6	55	f e	13	1684	0	11	44	Mi.	8	22	8	b
17	17	19	36	d	14	1685	0	11	44	Mi.	9	3	57	
	18			c	15	1686	0	11	44	Mi.	9	9	46	
6	19	15	45	b	16	1687	0	11	44	Mi.	9	15	36	
	20			A g	17	1688	0	11	44	Mi.	8	21	25	b
14	21	4	26	f	18	1689	0	11	44	Mi.	9	3	14	
	22			e	19	1690	0	11	44	Mi.	9	9	3	
3	23	0	35				Cyclus							
11	24	13	16			1691	10				Martii			
	25					Jan.	0	19	12	Mi.	1691			
19	26	1	57	d	1	Feb.	0	19	12	Mi.				
8	27	22	7			Mar.	0	4	48	Ad.	9	14	53	
	28			c b	2	1692	0	19	12	Mi.	8	20	42	b
16	29	10	48	A	3	1693	0	19	12	Mi.	9	2	31	
5	30	6	57	g	4	1694	0	19	12	Mi.	9	8	20	
13	31	19	38	f	5	1695	0	4	48	Ad.	9	14	10	

Iulius. Calendarium Anni Romani cum ortu, atq; occaſu ſtellarum fixarum inſigniorum.

1	g	Cal.				
2	A	6	no.	Uiſitatio Ma.		
3	b	5	no.		Lucida hydrę	Ueſpere occidit
4	c	4	no.		Caput ſerpentarij	Mane occidit
5	d	3	no.			
6	e	Pri.	no.			
7	f	Nonis				
8	g	8	Id.			
9	A	7	Id.		Dextrū latus Perſei	Ueſpere oritur
10	b	6	Id.		Caput gemini ſequētis	Mane occidit
11	c	5	Id.			
12	d	4	Id.			
13	e	3	Id.	Margaritę	Caput gemini ãcedētis	Ueſpe occidit
14	f	Pri.	Id.		Canis minor	Mane oritur
15	g	Idibus.				
16	A	17	Cal.			
17	b	16	Cal.			
18	c	15	Cal.			
19	d	14	Cal.			
20	e	13	Cal.			
21	f	12	Cal.		Canis maior	Mane oritur
22	g	11	Cal.	Marie mag.	Humerus equi pegaſi	Ueſpere oritur
23	A	10	Cal.			
24	b	9	Cal.			
25	c	8	Cal.	Jacobi Apo.	Umbilicus equi pegaſi	Ueſpere oritur
26	d	7	Cal.			
27	e	6	Cal.		Aquila volans	Mane occidit
28	f	5	Cal.		Cauda capricorni	Mane occidit
29	g	4	Cal.		Umbilicus andromade	Ueſpere oritur
30	A	3	Cal.		Poſtremū fuſionis aq̄	Mane occidit
31	b	Pri.	Cal.			

 Tabula coniunctionum luminarium, atq; Æquinoctij

ſũs	Cõiunctio			Lra	au.	Cyclus	Aequatio				Aequinoctiũ			
nu.	di.	ho.	m̃.	Do.	nu.	.10.	di.	ho.	m̃.		di.	ho.	m̃.	
	1			e d	6	1696	0	19	12	Mi.	8	19	59	b
2	2	15	47	c	7	1697	0	19	12	Mi.	9	1	48	
	3			b	8	1698	0	19	12	Mi.	9	7	37	
10	4	4	28	A	9	1699	0	4	48	Ad.	9	13	27	
18	5	17	9	g f	10	1700	0	19	12	Mi.	8	19	16	b
	6			e	11	1701	0	19	12	Mi.	9	1	5	
7	7	13	18	d	12	1702	0	19	12	Mi.	9	6	55	
	8			c	13	1703	0	4	48	Ad.	9	12	44	
15	9	1	59	b A	14	1704	0	19	12	Mi.	8	18	33	b
4	10	22	8	g	15	1705	0	19	12	Mi.	9	0	22	
	11			f	16	1706	0	19	12	Mi,	9	6	12	
12	12	10	49	e	17	1707	0	4	48	Ad.	9	12	1	
1	13	6	58	d c	18	1708	0	19	12	Mi.	8	17	50	b
9	14	19	39	b	19	1709	0	19	12	Mi.	8	23	39	
	15						Cyclus				Martij			
17	16	8	20			1710	11							
	17			A	1	Jan.	1	2	40	Mi.	1710			
6	18	4	29			Feb.	1	2	40	Mi.				
14	19	17	10			Mar.	0	2	40	Mi.	9	5	29	
	20			g	2	1711	0	2	40	Mi.	9	11	18	
3	21	13	19	f e	3	1712	1	2	40	Mi.	8	17	7	b
	22			d	4	1713	1	2	40	Mi.	8	22	56	
11	23	2	0	c	5	1714	0	2	40	Mi.	9	4	46	
19	24	14	42	b	6	1715	0	2	40	Mi.	9	10	35	
	25			A g	7	1716	1	2	40	Mi.	8	16	24	b
8	26	10	51	f	8	1717	1	2	40	Mi.	8	22	14	
16	27	23	32	e	9	1718	0	2	40	Mi.	9	4	3	
5	28	19	41	d	10	1719	0	2	40	Mi.	9	9	52	
	29			c b	11	1720	1	2	40	Mi.	8	15	41	b
13	30	8	22	A	12	1721	1	2	40	Mi.	8	21	31	
	31			g	13	1722	9	2	40	Mi.	9	3	20	

Auguſtus. Calendarium Anni Romani cum ortu, atq; occaſu ſtellarum fixarum inſigniorum.

1	c	Cal.		Petri ad vin.		
2	d	4	no.			
3	e	3	no.		Cauda capricorni	Veſpere oritur
4	f	Pri.	no.			
5	g	Nonis		Feſtum niuis		
6	A	8	Id.		Cor leonis	Mane oritur
7	b	7	Id.		Cor leonis	Veſpere occidit
8	c	6	Id.			
9	d	5	Id.			
10	e	4	Id.	Laurentij mar.		
11	f	3	Id.			
12	g	Pri.	Id.			
13	A	Idibus.			Lucida hydrę	Mane oritur
14	b	19	Cal.		Vultur cadens	Mane occidit
15	c	18	Cal.	Aſſumptio.ma.		
16	d	17	Cal.			
17	e	16	Cal.			
18	f	15	Cal.			
19	g	14	Cal.			
20	A	13	Cal.			
21	b	12	Cal.			
22	c	11	Cal.			
23	d	10	Cal.			
24	e	9	Cal.	Bartholo.apli	Cauda Leonis	Mane oritur
25	f	8	Cal.			
26	g	7	Cal.			
27	A	6	Cal.			
28	b	5	Cal.	Auguſtini epi		
29	c	4	Cal.	Deco.Ioãnis		
30	d	3	Cal.		Caput gorgonis	Veſpere oritur
31	e	Pri.	Cal.		Siniſter humerus boetis	Mane oritur

Septẽber. Calendarium Anni Romani, cum ortu, atq; occaſu ſtellarum fixarum inſigniorum.

1	f	Cal.				
2	g	4	no.		Cauda ceti	Mane occidit
3	A	3	no.			
4	b	Pri.	no.			
5	c	Nonis				
6	d	8	Id.		Humerus equi Pegaſi	Mane occidit
7	e	7	Id.			
8	f	6	Id.	Nati. Marię		
9	g	5	Id.			
10	A	4	Id.			
11	b	3	Id.			
12	c	Pri.	Id.			
13	d	Idibus				
14	e	18	Cal.	Exal. Crucis		
15	f	17	Cal.			
16	g	16	Cal.			
17	A	15	Cal.			
18	b	14	Cal.			
19	c	13	Cal.		Cauda cygni	Mane occidit
20	d	12	Cal.		Lãceator.i.arcturi cuſtos	Mane oritur
21	e	11	Cal.	Matthei apli		
22	f	10	Cal.		Venter ceti	Mane occidit
23	g	9	Cal.			
24	A	8	Cal.			
25	b	7	Cal.		Hircus	Veſpere oritur
26	c	6	Cal.		Cauda Leonis	Veſpere occidit
27	d	5	Cal.			
28	e	4	Cal.		Spica virginis	Veſpere occidit
29	f	3	Cal.	Michaelis	Lucida coronę	Mane oritur
30	g	Pri.	Cal.	Hieronymi		

October. Tabula coniunctionum mediatum, atq; Æquinoctij

Aũs	Cõiunctio				Lŕa	au.	Cyclus	Aequatio					Aeqnoctiũ			
nu.	di.	ho.	m̃.		Do.	nu.	13	di.	ho.	m̃.			di.	ho.	m̃.	
	1						1748						Martij			
10	2	5	56		c b	1	Jan.	0	17	37	Mi.		1748			b
18	3	18	37				Feb.	0	17	37	Mi.					
	4						Mar.	0	17	37	Mi.		8	10	41	
7	5	14	46		A	2	1749	0	17	37	Mi.		8	16	30	
	6				g	3	1750	0	17	37	Mi.		8	22	19	
15	7	3	27		f	4	1751	0	17	37	Mi.		9	4	9	
4	8	23	36		e d	5	1752	0	17	37	Mi.		8	9	58	b
	9				c	6	1753	0	17	37	Mi.		8	15	47	
12	10	12	17		b	7	1754	0	17	37	Mi.		8	21	36	
1	11	8	26		A	8	1755	0	17	37	Mi.		9	3	26	
9	12	21	7		g f	9	1756	0	17	37	Mi.		8	9	15	b
	13				e	10	1757	0	17	37	Mi.		8	15	4	
17	14	9	48		d	11	1758	0	17	37	Mi.		8	20	53	
	15				c	12	1759	0	17	37	Mi.		9	2	43	
6	16	5	57		b A	13	1760	0	17	37	Mi.		8	8	32	b
14	17	18	38		g	14	1761	0	17	37	Mi.		8	14	21	
	18				f	15	1762	0	17	37	Mi.		8	20	11	
3	19	14	48		e	16	1763	0	17	37	Mi.		9	2	0	
	20				d c	17	1764	0	17	37	Mi.		8	7	49	b
11	21	3	29		b	18	1765	0	17	37	Mi.		8	13	38	
19	22	16	10		A	19	1766	0	17	37	Mi.		8	19	28	
	23							Cyclus					Martij			
8	24	12	19				1767	14					1767			
	25															
16	26	1	0				Jan.	1	1	5	Mi.		0	0	0	
5		21	9		g	1	Feb.	1	1	5	Mi.		0	0	0	
	27						Mar.	0	1	5	Mi.		9	1	17	
13	28	9	50		f e	2	1768	1	1	5	Mi.		8	7	6	b
	29				d	3	1769	1	1	5	Mi.		8	12	55	
2	30	5	59		c	4	1770	1	1	5	Mi.		8	18	45	
10	31	18	40		b	5	1771	0	1	5	Mi.		9	0	34	

October. Calendarium Anni Romani, cum ortu, atq; occaſu ſtellarum fixarum inſigniorum.

1	A	Cal.			
2	b	6 no.		Spica virginis	Mane oritur
3	c	5 no.		Umbilicus equi pegaſi	Mane occidit
4	d	4 no.	Franciſci cõfeſ.		
5	e	3 no.			
6	f	Pri. no.			
7	g	Nonis			
8	A	8 Id.			
9	b	7 Id.			
10	c	6 Id.			
11	d	5 Id.			
12	e	4 Id.			
13	f	3 Id.		Poſtremũ fuſionis aque	Veſpere orit.
14	g	Pri. Id.			
15	A	Idibus			
16	b	17 Cal.		Naris ceti	Mane occidit
17	c	16 Cal.			
18	d	15 Cal.	Luce euan.		
19	e	14 Cal.			
20	f	13 Cal.			
21	g	12 Cal.			
22	A	11 Cal.		Umbilicus andromade	Mane occidit
23	b	10 Cal.		Vultur cadens	Mane oritur
24	c	9 Cal.			
25	d	8 Cal.		Cauda ceti	Veſpere oritur
26	e	7 Cal.			
27	f	6 Cal.		Pleiades	Veſpere oriuntur
28	g	5 Cal.	Sim. & Iud. ap.	Caput Herculis	Mane oritur
29	A	4 Cal.			
30	b	3 Cal.			
31	c	Pri. Cal.			

Noũbet. Tabula coniunctionũ mediarũ luminariũ, atq; Ægnoctij

aũs nu.	Cõiunctio oi.	ho.	mi.		lra Do.	aũs nu.	Cyclus 14	Aequatio oi.	ho.	m.			Aegnoctiũ oi.	ho.	m.	
	1				A g	6	1772	1	1	5	Mi.		8	6	23	b
18	2	7	21		f	7	1773	1	1	5	Mi.		8	12	12	
	3				e	8	1774	1	1	5	Mi.		8	18	2	
7	4	3	30		d	9	1775	0	1	5	Mi.		8	23	51	
15	5	16	11		c b	10	1776	1	1	5	Mi.		8	5	40	b
	6				A	11	1777	1	1	5	Mi.		8	11	30	
4	7	12	20		g	12	1778	1	1	5	Mi.		8	17	19	
	8				f	13	1779	0	1	5	Mi.		8	23	8	
12	9	1	1		e d	14	1780	1	1	5	Mi.		8	4	58	b
1		21	10		c	15	1781	1	1	5	Mi.		8	10	48	
	10				b	16	1782	1	1	5	Mi.		8	16	38	
9	11	9	51		A	17	1783	0	1	5	Mi.		8	22	26	
17	12	22	32		g f	18	1784	1	1	5	Mi.		8	4	15	
	13				e	19	1785	1	1	5	Mi.		8	10	5	
6	14	18	41				1786	Cyclus 15					Martij 1786			
	15															
14	16	7	23													
	17						Janua.	1	8	33	Mi.		0	0	0	
3	18	3	32		d	1	Febru.	1	8	33	Mi.		0	0	0	
11	19	16	13				Mar.	0	8	33	Mi.		8	15	54	
	20				c	2	1787	0	8	33	Mi.		8	21	43	
19	21	4	54		b A	3	1788	1	8	33	Mi.		8	3	32	b
	22				g	4	1789	1	8	33	Mi.		8	9	22	
8	23	1	3		f	5	1790	0	8	33	Mi.		8	15	11	
16	24	13	44		e	6	1791	0	8	33	Mi.		8	21	0	
5	25	9	53		d c	7	1792	1	8	33	Mi.		8	2	50	b
13	26	22	34		b	8	1793	1	8	33	Mi.		8	8	39	
	27				A	9	1794	0	8	33	Mi.		8	14	28	
2	28	18	43		g	10	1795	0	8	33	Mi.		8	20	17	
	29				f e	11	1796	1	8	33	Mi.		8	2	7	b
10	30	7	24		d	12	1797	1	8	33	Mi.		8	7	56	

Nouember, Calendarium anni Romani cum ortu, atq; occaſu ſtel-
larum fixarum inſigniorum.

1	d	Cal.		Oīum ſanctorū.		
2	e	4	no.			
3	f	3	no.		Siniſter pes orionis	Mane occidit
4	g	Pri.	no.		Caput ſerpentarij	Mane oritur
5	A	Nonis				
6	b	8	Id.		Cauda cygni	Mane oritur
7	c	7	Id.		Cauda ſcorpij	Veſpere occidit
8	d	6	Id.		Cor ſcorpij	Veſpere occidit
9	e	5	Id.		Pleiades	Mane occidunt
10	f	4	Id.			
11	g	3	Id.	Martini epi.	Naris ceti	Veſpere oritur
12	A	Pri.	Id.		Hircus	Mane occidit
13	b	Idibus.			Oculus tauri	Mãe occidit
14	c	18	Cal.			
15	d	17	Cal.			
16	e	16	Cal.			
17	f	15	Cal.		Canis maior	Mane occidit
18	g	14	Cal.			
19	A	13	Cal.			
20	b	12	Cal.		Cor ſcorpij	Mane oritur
21	c	11	Cal.	Preſentatio ma.	Caput gorgonis	Mane occidit
22	d	10	Cal.		Dexter hũerus orionis	Mane occidit
23	e	9	Cal.		Oculus tauri	Veſpere oritur
24	f	8	Cal.			
25	g	7	Cal.	Catherine	Lãceator.i.arcturi cuſtos	veſpe occidit
26	A	6	Cal.			
27	b	5	Cal.			
28	c	4	Cal.			
29	d	3	Cal.			
30	e	Pri.	Cal.	Andree apli.		

December. Tabula coniunctionum luminarium, atq; Ægnoctij

aũs	Cõiunctio				lra	aũs	Cyclus	Aequatio					Aegnoctiũ			
nu.	dí.	bo.	mi.		Do.	nu.	15	dí.	bo.	m̃.			dí.	bo.	m̃.	
18	1	20	5		c	13	1798	0	8	33	Mi.		8	13	45	
	2				b	14	1799	0	8	33	Mi.		8	19	34	
7	3	16	14		A g	15	1800	1	8	33	Mi.		8	1	23	b
	4				f	16	1801	1	8	33	Mi.		8	7	12	
15	5	4	55		e	17	1802	0	8	33	Mi.		8	13	1	
	6				d	18	1803	0	8	33	Mi.		8	18	50	
4	7	1	4		c b	19	1804	1	8	33	Mi.		8	0	40	b
12	8	13	45													
1	9	9	54					Cyclus					Martij			
9	10	22	35				1805	16					1805			
	11						Janua.	1	16	1	Mi.		0	0	0	
17	12	11	16		A	1	Febru.	1	16	1	Mi.		0	0	0	
	13						Mar.	0	16	1	Mi.		8	6	29	
6	14	7	26		g	2	1806	0	16	1	Mi.		8	12	18	
14	15	20	7		f	3	1807	0	16	1	Mi.		8	18	8	
	16				e d	4	1808	1	16	1	Mi.		7	23	58	b
3	17	16	16		c	5	1809	0	16	1	Mi.		8	5	46	
	18				b	6	1810	0	16	1	Mi.		8	11	35	
11	19	4	57		A	7	1811	0	16	1	Mi.		8	17	25	
19	20	17	38		g f	8	1812	1	16	1	Mi.		7	23	14	b
	21				e	9	1813	0	16	1	Mi.		8	5	3	
8	22	13	47		d	10	1814	0	16	1	Mi.		8	10	52	
	23				c	11	1815	0	16	1	Mi.		8	16	42	
16	24	2	28		b A	12	1816	1	16	1	Mi.		7	22	31	b
5		22	37		g	13	1817	0	16	1	Mi.		8	4	20	
	25				f	14	1818	0	16	1	Mi.		8	10	9	
13	26	11	18		e	15	1819	0	16	1	Mi.		8	15	59	
	27				d c	16	1820	1	16	1	Mi.		7	21	48	b
2	28	7	27		b	17	1821	0	16	1	Mi.		8	3	37	
10	29	20	8		A	18	1822	0	16	1	Mi.		8	9	27	
	30				g	19	1823	0	16	1	Mi.		8	15	16	
18	31	8	49													

December. Calendarium nouũ anni vſualis Romani cum ortu, atq; occaſu ſtellarum fixarum inſigniorum.

1	f	Cal.			
2	g	4 no.			
3	A	3 no.			
4	b	Pri. no.		Aquila volans	Mane oritur
5	c	Nonis			
6	d	8 Jd.	Nicolai epi.		
7	e	7 Jd.	Ambroſij		
8	f	6 Jd.	Cõceptio Ma.		
9	g	5 Jd.			
10	A	4 Jd.			
11	b	3 Jd.			
12	c	Pri. Jd.			
13	d	Jdibus.	Luciç	Canis minor	Mane occidit
14	e	19 Cal.			
15	f	18 Cal.		Cauda ſcorpij	Mane oritur
16	g	17 Cal.		Caput gemini añcedẽtis	Veſpere orit
17	A	16 Cal.			
18	b	15 Cal.			
19	c	14 Cal.			
20	d	13 Cal.			
21	e	12 Cal.	Thomç apo.	Dexter humerus orionis	Veſpere orit
22	f	11 Cal.		Lucida coronç	Veſpere occidit
23	g	10 Cal.		Caput gemini ſequẽtis	Veſpere oritur
24	A	9 Cal.			
25	b	8 Cal.	Natiuitas dñi.	Siniſter pes orionis	Veſpere oritur
26	c	7 Cal.	Stephãi pthō.	Dextrũ latus Perſei	Mane occidit
27	d	6 Cal.	Joã. apli. & euã.		
28	e	5 Cal.	S. Jnnocentiũ.	Caput Herculis	Veſpere occidit
29	f	4 Cal.	Thomç archie.		
30	a	3 Cal.			
31	A	Pri. Cal.	Silueſtri pape	Lucida hydrç	Mane occidit

❡ Canon paſchalis pro ſexdecim ſubſequentibus tabulis, atq; operis ſupplemento per auctorem demum ſuperadditus.

POſtquã annuente Deo optimo, atq; maximo, tenui (vt aiunt) minerua peruenimus ad extremũ operis calcem, Demum vt ſupputatoriæ artis pœnitus ignaris, atq; eruditorũ labori promptius, aptiuſq; ſuccurreremus, vtq; etiam. 14. lunæ varietas, ſiue eiuſdem inſtabilitas per ſingulos decẽnouenales cyclos clarius innoteſceret, de qua plura ſuperius cap. xij. atq;. xvj. diſſeruimus, tum etiam vt eccleſię ritui, vel Dionyſiacæ obſeruationi, atq; præſenti omniũ fere eccleſiaſticorum vſui conformem paſchalem canonem, atq; in omnibus, (quoad fieri potuit) ęque conuenientiorem redderemus, cunctiſq; clarũ, atq; apertum Paſchę noſtri reperiendi modũ exhiberemus, iuxta ſcilicet veteres, atq; antiquas eccleſię ſanctiones, atq; eiuſdem ſynodica inſtituta mutata tantũ Aurei numeri cœleſti motui cõuenientiori calendario collocatione. Propterea tabulas ſexdecim paſchales pro futuris tẽporibus, atq; operis huiuſce vmbilico (vt aiunt) exaratas adiecimus cũ quartadecima quaq; annua paſchali, atq; oppoſitiõe media luminarium per annos cycli magni. 304. nulla prorſus ęquationis norma indigentibus, quas modo per annos quoſque ſingulariter receperunt. Aureus itaq; numerus currẽtis anni vſq; modo ab eccleſia cuſtoditus tabulę cuiq; proprio loco aſcriptus quartędecimę paſchalis lunę diẽ indicat, atq; eiuſdem oppoſitionis terminum per horas, atq; minuta poſt meridiem vrbis Romę, diei ſcilicet illius, cuius ẽregione aureus numerus currens pręſcribitur, Dominicalis aũt litera aureum numerum ipſum proxime ſubſequẽs, Paſcha anno ipſo die eadem celebrandum inſinuat, cuius ẽdirecto ipſa eadem dominicalis litera currentis anni pręponitur, quẽ pręſcriptus Martij, vel Aprilis mẽſis diem titulus ipſe inſinuat, & hoc ni modo in alienum decẽnouenalem cyclum ab anno propoſito per aureũ numerum eiuſdem deueharis, huiuſmodi breuem normam accipe. Aureum numerum, atq; dominicalem literam currẽtis anni in tabula noſtra coniunctionũ mediarum calendario prępoſita in ordine cyclorũ, atq; annorum Chriſti domini currentium exquirito, cyclorũ numerum, ex quo prędicta extraheris maxime notando. Quòd ſi tamẽ dominicalem literam geminatam inuenies, priori ſiniſtrorſum poſitã ex nunc abiecta, alteram pro paſchali ſolẽnitate dextrorſum ibidem exaratam excipies, deinde iuxta propoſitorum annorum numerũ, ex tabulis. 16. paſchalibus correſpõdentem cyclum, vel tabulã inuenias, quã conſimilis cyclorũ numerus ta/

bulę eidem prępoſitus,quē prius per annū propoſitū,atq; currentem extraxeras,ſiue ēt annorum tuorū vel his proxime minor numer⁹,qui tabulę pſcribitur,pulchre,atq; examuſſim edocebit. Tabula hac paſchali annis propoſitis, atq; proprio decēnouali cyclo inſeruiēti reperta,ſub titulo eiuſdē aureum numerū currentis anni, atq; dextrorſum ſubſequenti colūnula dñicalem literā animaduertas.Aure⁹nanq; iſce numerus. 14.lunā, atq; oppoſitionis eiuſdē poſtmeridiē cōputandū tēpus ipſum indicabit.Quę. 14ª.luna quacunq; feria cōcurrerit,ſubſequēti proxime dñica die paſcha noſtrū rite celebrandū inſinuat, vbi cunq; ſcilicet locorū dñicalis litera currentis anni adeſſe contigerit. Quod ſi quartadecima dñicali literę die eadē forte cōcurret, tūc hac trāſmiſſa in ſubſequentē dñicalem literā, hoc eſt ad octauā ipſius diē iuxta eccleſię vſum paſchale feſtū transferemus. Quod ſi modo forte ęquinoctiū die eadē ante meridiē, videlicet poſt pręcedētis noctis medium die dñicę quantulūcunq; fieri cōtigerit, hoc eſt introitū ſolis in Arietē(quemadmodū Foroſemproniēſis inſtar epi tabulę noſtræ annotauimus) quod tamē oppoſitionē quālibet paſchalē præcedere ex pręmiſſis propoſuimus,tunc nō minus ex ſuperius Cap. 15.ac.16. deductis ad octauā ipſius diei dñicę diem paſcha noſtrū differendum cenſebimus,quod in annis. 304. calēdario noſtro aſcriptis ſemel tantum,hoc eſt anno dñi. 1571.fieri contingit. In alijs aūt nulla eſt diuerſitatis iſtius occaſio. Cæterum meminiſſe opportet biſſextili anno dñicalem alterā literā calēdario noſtro ſiniſtrorſum prępoſitā,quę ante feſtū ſancti Matthię obſeruari pręcipit, ſeptuageſimæ, atq; diei Cinerum accōmodari debet,ſicuti alterā ſubſequentē dextrorſum poſitam iuxta annorū,ac tabulę noſtrę ſeriē,pro ſubſequentibus mobilibus tantū feſtiuitatibus in anni reliquo habilē cenſeri decernimus. Quod ſi Iuſtingēſis mathematici celeberrimi, vel Foroſemproniēſis epi Pauli de Middelburgo in quartędecimę lunæ limitibus acceptionē magis aſſeq libuerit,nō minus tabulę hę. 16.paſchalib⁹ amborū terminis ęque poterūt adaptari.Si nāq; iuxta Ioānis prędicti Iuſtingēſis ſententiā aureus nūerus currētis anni (qui tabulis hiſce oppoſitionis diē indicat)p diē tantū, dñicalem literā anni ipſi⁹ pcedet, atq; oppoſitionis eiuſdē horę pauciores fuerint. 12. tunc ſubſequēti die, vbi.ſ.dñicalis lr̄a pręſcribit, paſcha die ipſa celebrari nos quoq; cū ipſo minime ambigimus,verū ſi modo oppoſitionis eiuſdē horę, vt ſupra tabulę deſcriptę plures fuerint. 12.ppea quia vltra noctis mediū cadēt, inchoāte iam dñica die, idcirco iuxta ipſi⁹ ſententiā,non meā, neq; penes Foroſemproniensis dictū,in ſubſequentē dñicam diem ad

Tabula prima/in qua pro anno.1533.14. aureus numerus in Aprili aſſumi/tur/pro reliquis ſubſequentibus in Martium transfertur.

Initiū Cyclī	Tabula cycli primi					Pro cyclis omnibus					
	1520		Mar.	Oppoſitio		Jan.	Jan.	Mar.	Apr.	Apr.	Mar.
1520	14	f	10	7	8	6	23	10	18	28	9
		g	11			7	24	11	19	29	10
	3	A	12	3	17	8	25	12	20	30	11
	11	b	13	15	58	9	26	13	21	Ma.1	12
		c	14			10	27	14	22	2	13
	19	d	15	4	39	11	28	15	23	3	14
		e	16			12	29	16	24	4	15
	8	f	17	0	48	13	30	17	25	5	16
	16	g	18	13	29	14	31	18	26	6	17
	5	A	19	9	38	15	Feb.1	19	27	7	18
	13	b	20	22	20	16	2	20	28	8	19
		c	21			17	3	21	29	9	20
	2	d	22	18	29	18	4	22	30	10	21
		e	23			19	5	23	Ma.1	11	22
	10	f	24	7	10	20	6	24	2	12	23
	18	g	25	19	51	21	7	25	3	13	24
		A	26			22	8	26	4	14	25
	7	b	27	16	0	23	9	27	5	15	26
		c	28			24	10	28	6	16	27
	15	d	29	4	40	25	11	29	7	17	28
		e	30			26	12	30	8	18	29
	4	f	31	0	50	27	13	31	9	19	30
	12	g	Ap.1	13	31	28	14	Ap.1	10	20	31
	1	A	2	9	40	29	15	2	11	21	Ju.1
	9	b	3	22	21	30	16	3	12	22	2
		c	4			31	17	4	13	23	3
	17	d	5	11	2	Feb.1	18	5	14	24	4
		e	6			2	19	6	15	25	5
	6	f	7	7	11	3	20	7	16	26	6
	14	g	8	19	52	4	21	8	17	27	7
		A	9			5	22	9	18	28	8
		b	10			6	23	10	19	29	9
		c	11			7	24	11	20	30	10
		d	12			8	25	12	21	31	11
		e	13			9	26	13	22	Ju.1	12
		f	14			10	27	14	23	2	13
Finis		g	15			11	28	15	24	3	14
1538	Aur. nūs	L.fa.do.	Paſcha	horē	m̄. hor.	Sepᵐᵃ	Cinis	Paſcha	Aſcēſio	Pēteco.	Cor. xp̄i

Reliq̄ tabu.paſch.ab vno decēnouenali cyclo ad aliū ſingulariter iſeruiētes.

	Cycl.2.					Cycl.3.					Cycl.4.				
Initiū	ā.ii.	Paſcha		Oppō		ā.ii.	Paſcha		Oppō		ā.ii.	Paſcha		Oppō	
1539	1539		mar.	h.	m̄.	1558		mar.	h.	m̄.	1577		mar.	h.	m̄.
	14	e	9	23	40	14	f	10	16	12	14	f	10	8	44
		f	10			3	g	11	12	21		g	11		
	3	g	11	19	49		A	12			3	A	12	4	53
		A	12			11	b	13	1	2	11	b	13	17	34
	11	b	13	8	30	19	c	14	13	43		c	14		
	19	c	14	21	11		d	15			19	d	15	6	15
		d	15			8	e	16	9	52	8	e	16	2	24
	8	e	16	17	20	16	f	17	22	33	16	f	17	15	5
		f	17				g	18				g	18		
	16	g	18	6	1	5	A	19	18	42	5	A	19	11	14
		A	19				b	20			13	b	20	23	56
	5	b	20	2	10	13	c	21	7	24		c	21		
	13	c	21	14	52		d	22			2	d	22	20	5
	2	d	22	11	1	2	e	23	3	33		e	23		
	10	e	23	23	42	10	f	24	16	14	10	f	24	8	46
		f	24				g	25			18	g	25	21	27
	18	g	25	12	23	18	A	26	4	55		A	26		
		A	26			7	b	27	1	4	7	b	27	17	36
	7	b	27	8	32	15	c	28	13	44		c	28		
	15	c	28	21	12		d	29			15	d	29	6	16
		d	29			4	e	30	9	54	4	e	30	2	26
	4	e	30	17	22	12	f	31	22	35	12	f	31	15	7
		f	31				g	ap.1				g	ap.1		
	12	g	ap.1	6	3	1	A	2	18	44	1	A	2	11	16
		A	2				b	3			9	b	3	23	57
	1	b	3	2	12	9	c	4	7	25		c	4		
	9	c	4	14	53	17	d	5	20	6	17	d	5	12	38
		d	5				e	6				e	6		
	17	e	6	3	34	6	f	7	16	15	6	f	7	8	47
	6			23	43		g	8				g	8		
		f	7				A	9				A	9		
		a	8				b	10				b	10		
		A	9				c	11				c	11		
		b	10				d	12				d	12		
		c	11				e	13				e	13		
		d	12				f	14				f	14		
		e	13												
	Finis.1557.					Finis.1576.					Finis.1594.				

Tabulę paſchales ab vno ad alium decennouennalem cyclum inſeruientes.

Initiū 1595

Cycl.5. ā.n.	Paſcha		Oppō		Cycl.6. ā.n.	Paſcha		Oppō		Cycl.7. ā.n.	Paſcha		Oppō	
1595		mar.	h.	m.	1615		mar.	h.	m.	1634		mar.	h.	m.
14	f	10	1	16	14	e	9	17	48	14	f	10	10	20
3	g	11	21	25		f	10			3	g	11	6	29
	A	12			3	g	11	13	57	11	A	12	19	10
11	b	13	10	6		A	12				b	13		
19	c	14	22	47	11	b	13	2	38	19	c	14	7	51
	d	15			19	c	14	15	19		d	15		
8	e	16	18	56		d	15			8	e	16	4	0
	f	17			8	e	16	11	28	16	f	17	16	41
16	g	18	7	37		f	17				g	18		
5	A	19	3	46	16	g	18	0	9	5	A	19	12	50
13	b	20	16	28	5	A	19	20	18		b	20		
	c	21				b	20			13	c	21	1	32
2	d	22	12	37	13	c	21	9	0	2	d	22	21	41
	e	23			2	d	22	5	9		e	23		
10	f	24	1	18	10	e	23	17	50	10	f	24	10	22
18	g	25	13	59		f	24			18	g	25	23	3
	A	26			18	g	25	6	31	7	A	26	19	12
7	b	27	10	8		A	26				b	27		
15	c	28	22	48	7	b	27	2	40	15	c	28	7	52
	d	29			15	c	28	15	20		d	29		
4	e	30	18	58		d	29			4	e	30	4	2
	f	31			4	e	30	11	30	12	f	31	16	43
12	g	ap.1	7	39		f	31				g	ap.1		
1	A	2	3	48	12	g	ap.1	0	11	1	A	2	12	52
9	b	3	16	29	1	A	2	20	20		b	3		
	c	4				b	3			9	c	4	1	38
17	d	5	5	10	9	c	4	9	1	17	d	5	14	14
	e	6			17	d	5	21	42		e	6		
6	f	7	1	19	6	e	6	17	51	6	f	7	10	23
	g	8				f	7				g	8		
	A	9				g	8				A	9		
	b	10				A	9				b	10		
	c	11				b	10				c	11		
	d	12				c	11				d	12		
	e	13				d	12				e	13		
	f	14				e	13				f	14		

Finis.1614. Finis.1633. Finis.1652

Tabule paſchales ab vno ad alium decẽnouenalem cyclũ ſeriatim ſeruientes

Initiũ 1653

Cycl.8.

ä.ñ.	Paſcha		Oppõ	
1653		mar.	h.	m̃.
14	f	10	2	52
3	g	11	23	1
	A	12		
11	b	13	11	42
	c	14		
19	d	15	0	23
8			20	32
	e	16		
16	f	17	9	13
	g	18		
5	A	19	5	22
13	b	20	18	4
	c	21		
2	d	22	14	13
	e	23		
10	f	24	2	54
18	g	25	15	35
	A	26		
7	b	27	11	44
	c	28		
15	d	29	0	24
4			20	34
	e	30		
12	f	31	9	15
	g	Ap.1		
1	A	2	5	24
9	b	3	18	5
	c	4		
17	d	5	6	46
	e	6		
6	f	7	2	55
	g	8		
	A	9		
	b	10		
	c	11		
	d	12		
	e	13		
	f	14		

Finis.1671.

Cycl.9.

ä.ñ.	Paſcha		Oppõ	
1672		mar.	h.	m̃.
14	e	9	19	24
	f	10		
3	g	11	15	33
	A	12		
11	b	13	4	14
19	c	14	16	55
	d	15		
8	e	16	13	4
	f	17		
16	g	18	1	45
5			21	54
	A	19		
13	b	20	10	36
	c	21		
2	d	22	6	45
10	e	23	19	26
	f	24		
18	g	25	8	7
	A	26		
7	b	27	4	16
15	c	28	16	56
	d	29		
4	e	30	13	6
	f	31		
12	g	Ap.1	1	47
1			21	56
	A	2		
9	b	3	10	37
17	c	4	23	18
	d	5		
6	e	6	19	27
	f	7		
	g	8		
	A	9		
	b	10		
	c	11		
	d	12		
	e	13		

Finis.1690.

Cycl.10.

ä.ñ.	Paſcha		Oppõ	
1691		mar.	h.	m̃.
14	e	9	11	56
	f	10		
3	g	11	8	5
11	A	12	20	46
	b	13		
19	c	14	9	27
	d	15		
8	e	16	5	36
16	f	17	18	17
	g	18		
5	A	19	14	26
	b	20		
13	c	21	3	8
2			23	17
	d	22		
10	e	23	11	58
	f	24		
18	g	25	0	39
7	A	26	20	48
	b	27		
15	c	28	9	28
	d	29		
4	e	30	5	38
12	f	31	18	19
	g	Ap.1		
1	A	2	14	28
	b	3		
9	c	4	3	9
17	d	5	15	50
6	e	6	11	59
	f	7		
	g	8		
	A	9		
	b	10		
	c	11		
	d	12		
	e	13		

Finis.1709.

Tabule paſchales proprijs quibuſlibet decénouenalibus cyclis inſeruientes

Initiū 1710

Cycl. 11.					Cycl. 12.					Cycl. 13.				
ā. ñ.	Paſcha		Oppō		ā. ñ.	Paſcha		Oppō		ā. ñ.	Paſcha		Oppō	
1710		mar.	ħ.	m̄.	1729		mar.	ħ.	m̄.	1748		mar.	ħ.	m̄.
14	f	10	4	28	14	e	9	20	59	14	e	9	13	31
3	g	11	0	37		f	10				f	10		
11	A	12	13	18	3	g	11	17	8	3	g	11	9	40
	b	13				A	12			11	A	12	22	21
19	c	14	1	59	11	b	13	5	49		b	13		
8	d	15	22	8	19	c	14	18	30	19	c	14	11	2
	e	16			8	d	15	14	39		d	15		
16	f	17	10	49		e	16			8	e	16	7	11
	g	18			16	f	17	3	20	16	f	17	19	52
5	A	19	6	58	5	g	18	23	29	5	g	18	16	1
13	b	20	19	40		A	19				A	19		
	c	21			13	b	20	12	11	13	b	20	4	43
2	d	22	15	49		c	21				c	21		
	e	23			2	d	22	8	20	2	d	22	0	52
10	f	24	4	30	10	e	23	21	1	10	e	23	13	33
18	g	25	17	11		f	24				f	24		
7	A	26	13	20	18	g	25	9	42	18	g	25	2	14
	b	27				A	26			7	A	26	22	23
15	c	28	2	0	7	b	27	5	51		b	27		
4	d	29	22	10	15	c	28	18	31	15	c	28	11	3
	e	30			4	d	29	14	41		d	29		
12	f	31	10	51		e	30			4	e	30	7	13
	g	ap. 1			12	f	31	3	22	12	f	31	19	54
1	A	2	7	0	1	g	ap. 1	23	31	1	g	ap. 1	16	3
9	b	3	19	41		A	2				A	2		
	c	4			9	b	3	12	12	9	b	3	4	44
17	d	5	8	22		c	4			17	c	4	17	25
	e	6			17	d	5	0	53		d	5		
6	f	7	4	31	6	e	6	21	2	6	e	6	13	34
	g	8				f	7				f	7		
	A	9				g	8				g	8		
	b	10				A	9				A	9		
	c	11				b	10				b	10		
	d	12				c	11				c	11		
	e	13				d	12				d	12		
	f	14				e	13				e	13		

Finis. 1728. Finis. 1747. Finis. 1766.

Tabulę paſchales vltimis decemnouenalibus cyclis ex ordine ſeruientes.

Cycl.14.					Cycl.15.					Cycl.16.				
ä.ñ.	Paſcha		Oppō		ä.ñ.	Paſcha		Oppō		ä.ñ.	Paſcha		Oppō	
1767		mar.	h.	m.	1786		mar.	h.	m.	1805		mar.	h.	m.
14	e	9	6	3	14	e	9	22	35	14	e	9	15	7
	f	10			3	f	10	18	44		f	10		
3	g	11	2	12		g	11			3	g	11	11	16
11	A	12	14	53	11	A	12	7	25	11	A	12	23	57
	b	13			19	b	13	20	6		b	13		
19	c	14	3	34		c	14			19	c	14	12	38
8	d	15	23	43	8	d	15	16	15	8	d	15	8	47
	e	16				e	16			16	e	16	21	28
16	f	17	12	24	16	f	17	4	56		f	17		
	g	18				g	18			5	g	18	17	37
5	A	19	8	33	5	A	19	1	5		A	19		
13	b	20	21	15	13	b	20	13	47	13	b	20	6	19
2	c	21	17	24		c	21				c	21		
	d	22			2	d	22	9	56	2	d	22	2	28
10	e	23	6	5	10	e	23	22	37	10	e	23	15	9
18	f	24	18	46		f	24				f	24		
	g	25			18	g	25	11	18	18	g	25	3	50
7	A	26	14	55	7	A	26	7	27	7	A	26	23	59
	b	27			15	b	27	20	7		b	27		
15	c	28	3	35		c	28			15	c	28	12	39
4	d	29	23	45	4	d	29	16	17	4	d	29	8	49
	e	30				e	30			12	e	30	21	30
12	f	31	12	26	12	f	31	4	58		f	31		
	g	ap.1				g	ap.1			1	g	ap.1	17	39
1	A	2	8	35	1	A	2	1	7		A	2		
9	b	3	21	16	9	b	3	13	48	9	b	3	6	20
	c	4				c	4			17	c	4	19	1
17	d	5	9	57	17	d	5	2	29		d	5		
6	e	6	6	6	6	e	6	22	38	6	e	6	15	10
	f	7				f	7				f	7		
	g	8				g	8				g	8		
	A	9				A	9				A	9		
	b	10				b	10				b	10		
	c	11				c	11				c	11		
	d	12				d	12				d	12		
	e	13				e	13				e	13		
Finis.1785.					Finis.1804.					Finis.1823.				

VENETIIS IN OFFICINA LV-
CAEANTONII IVNTAE,
M D XXXVII MEN-
SE MARTIO.

CANON INVENIENDI VERAS ET IN- AEQVALES LVMINARIVM CONIVN CTIONES POST EXACTVM CA- LENDARIVM CONIVNCTIO- NVM MEDIARVM PER PE- TRVM PITATVM VERO- NENSEM EX NOVA EIVSDEM ADDI- TIONE DEMVM IN LVCEM TRADI- TVS.

CANON AD INVENIENDVM VERAS ET inæquales coniunctiones luminariũ per Petrum Pitatum Ve/ronenſem poſt exactum calendarium coniunctionũ me/diarum diligenti exquiſitione, atq; noua eiuſdem inueſtigatione nuper in lucem traditus.

COniunctio media, & ęqualis luminarium per lineas fit medioꝝ motuũ Solis, & Lunę, quando.ſ.ita ambę di/ctę lineę vniuntur, vt eandem zodiaci partem, vel pun ctum attingant. Quę ideo à veris, & inęqualibus diffe runt, ꝑpter amborum luminariũ orbium eccentricorũ puncti medij à centro terrę diſtantiã. Media quidẽ, & ęqualis dicit (vt aſtrologis cũctis manifeſtũ exhibet) qa per mediũ luminariũ cur ſum mẽſurat, & ęquali ſemp tpis ſpatio vnaquęq; cõcurrit, vz qbuſ/libet diebus. 29. hor. 12. mi. 44. Has ſcimus ab vniuerſali eccleſia ſemp tã latina, q̃ olim oriẽtali poſt iudaicã aſſuetudinẽ ꝓ paſchalib⁹ maxime, atq; illis, quę mobilia feſta nũcupant, ſolitas mõ obſeruari. Vera autẽ & inęqualis luminariũ cõiunctio (quã qlibet magnopere noſce deſiderat) à pũcto terrę medio (in qua noſtra eſt habitatio) ad ipſum ſignoꝝ orbem per amborum luminarium corpora attẽditur. Veram autem reſpectiue ad nos dicimus, inęqualem quoq; quia in/ęquali ſemp tpis ſpatio ambę veroꝝ motuũ lineę, & ꝑpterea coniũ/ctiones verę diuerſimode eueniunt. vnde modo plus tpis ſpatio, mõ minus ab vna ad aliam exquiritur. Ex quo modo per horas. 14. ferè modo parum vel nihil medias ꝑueniũt, modo per horas totidem, vel minus eaſdẽ ſubſequunt, atq; rarius hora eadem cõueniunt. Ideo di/ficilime, & niſi p plures, ac diuerſas tabulas, & laborioſas calculatio/nes ab aſtrologis exquiritur. Has à plurimis patriæ nr̃æ, & alijs do/ctiſſimis viris, & pręſtãtiſſimis adhortat⁹, & penè coactus ad breuiſſi mum, & q̃facilimũ inueſtigationis modum, q̃ alias traditũ vel à me enucleatius tradi poſſet, Deo duce (vt puto) redegimus. Tabulas igi tur quatuor exarauimus, quaꝝ prior radices argumenti lunæ conti/net per annos. 19. collectos, videlicet per ſingulos decẽnouenales cy/clos ab anno priori ante Chriſtũ dñm iuxta vſum eccleſię nobis cu/ſtoditos. Argumẽti radices lunę non à calendis Ianuarij: verum ab hora con. primæ in Ianuario mẽſe per cyclos quoſlibet ad meridiem vrbis Romę inſtar calendarij nr̃i aſſumẽtes. Qd qdẽ argumẽtũ lunę p ſigna cõia graduũ. 30. nec nõ p gradus, & minuta (vt in tabulis ap paret) è directo annoꝝ Chr̃i. D. in tabula eadẽ deſcriptoꝝ annotat.

ARgumentum lunę per ſingulas cõiunctiones,atq; op/
poſitiones medias indagare. Per argumentum lunę
verus eiuſdẽ motus poſt multa ex aſtrologicis tabulis
inquiritur,per quod diſtãtia veri motus lunę à medio
exprimitur,ex quo coniunctiones medię inueniuntur.
Ipſo eodem inet argumento lunę prius,vt infra,exhibito,ad coniun/
ctiones veras indagãdas admodũ facile procedemus, omiſſo centro
lunę medio(vt in aſtrologicis tabulis)quod tempore coniunctionis
medię nullum exhibetur,atq; ideo argumentũ verũ & medium lunæ
tunc idem eſt, licet in coniunctione vera parum, vel nihil diſtet, atq;
ideo minuta proportionalia,vel nulla ſunt vel inſenſibilem penè di/
uerſitatẽ diametri lunę efficiunt. Tabulam igitur ſubſequentẽ radi
cum argumenti lunę cum anno quouis propoſito Chriſti.D.laben/
te proprius accedito,quem ſi pręciſum in annorum numero per.19.
ſaltum facientium inuenies,quod è regione ipſorum de ſignis gradi/
bus,atq; minutis annotatur ꝓ radice,videlicet pro argumento con.
primę anni illius ſeorſum accipias.ſin autem non eundem annorum
numerum in tabula eadem reperies,minorem,ac proximiorẽ annoꝝ
numerum,atque è directo ſigna gradus,& minuta ibidem exiſtentia
accipito.Deinde ſcias aureum numerum anni tui propoſiti,cuius.ſ.
lunationem quęris,hoc pacto,videlicet annorum numerum tranſa/
ctorum ab anno radicis ad annum tuum incluſiue accipias,quẽ an/
norum numerum(qui idem ſemper eſt cum aureo numero,vt prędi
ximus)in tabula exquiras argumenti lunę per annos lunares expan/
ſos vſq; ad.19.ſinglr procedẽtes,quodq; è directo numeri illius de ſi/
gnis gradibus,& minutis inuenies,ſignis gradibus,& minutis vt ſu/
pra,pro radice exhibitis ſuperaddes,pro quibuſlibet minutis.60.gra
dum vnum aſſumendo; nec non pro ſingulis gradibus.30.ſignum
vnum aggregando,quę ſigna quoties per duodecim excreuerint,to/
tiens ipſe duodenarius numerus abijcitur,atq; reſiduum argumentũ
lunę deſignabit tempore coniunc.medię in Ianuario menſe,quę per
aureum numerum anni propoſiti in calendario noſtro menſe eodem
deſignatur,videlicet horis,& minutis ibidem annotatis.ſi annorum
propoſitorum numerus ex numero annorum fuerit cycli primi, qui
anno.1520.inchoatur,ſiue hora con.medię ſubſequẽtium annorũ
vel alioꝝ quorũcũq; menſis prędicti adhibita prius ęquatiõis forma
calendarij nr̃i. Verũ ſi ad ſubſequẽtes anni ꝓpoſiti cõiunctiões p
menſes quoſlibet argm lunę examinare libuerit,cõiũctiões ꝑpe trãſa/
ctas anni illius per aur. nume.tũc tẽporis currentẽ à Ianuario inclu/
ſiue

ſiue numerando adiſcas, atq; iuxta earūdem numerꝝ. Argumentū lunæ perquiras in tabula per ſingulos menſes lunares ſubſequenter diſpoſita: coniunctionū numerum anno propoſito tranſactarꝝ in linea menſium exquirendo, ac ſigna gradus, et minuta è directo exiſtentia accipiendo. Quę argumento lunę con. primę anni eiuſdē (vt ſupra) exquiſito aggregabis. Sicq; con. menſis cuiuſlibet ꝓpoſitę argumētū elicies iuxta menſium numerū quotūlibet tranſactorꝝ. Exemplo tñ q̄ verbo ſingula facilius adiſces. Capio annum. 1 5 2 0. cuius argumēti lunæ radix eſt ſig. 4. gra. 1 2. m̄. 1 8. videlicet hora con. medię. quę per aureū numerꝝ anni ipſius in calendario noſtro notaẽ die. 1 9. hoř. 1 3. m̄. 5 0. Ianuarij. Modo libeat argumentū lunę ingrere hora con. medię in Martio mēſis anni eiuſdem, hita igiẽ radice vt ſupra ſig. 4. gra. 1 2. m̄. 1 8. video per vnitatē aurei numeri anni ipſius con. tres ab anni initio incluſiue trāſactas, qm̄ aur. nūerus ipſe totiens annotatus eſt in calendario nr̄o per ſingulos menſes à Ianuario ad Martiū incluſiue numerando, qꝯ qm̄ in tabula argumenti lunę per menſes lunares. 1 3. diſpoſita inuenio ſig. 1. gra. 2 1. m̄. 3 8. iuxta numerū coniunctionum anno eodem tranſactarꝝ quę fuerūt tres. Ideo ſigna hęc gradus, & minuta prioribus addo. factaq; amborꝝ ſūma argumētum lunę reſultat ſig. 6. gra. 3. m̄. 5 6. Hora. ſ. con. medię in Martio menſe, quę per aureum numerū anni propoſiti. 1 5 2 0. die. 1 8. hoř. 1 5. m̄. 1 8. calendario noſtro deſignatur. Verū ſi argumentū lunę Iañ. menſe. 1 5 5 2. velim modo perſcrutari. quādoquidē hunc annorum numerꝝ in tab. radicum lunę non inuenio. Ideo minorē, ac ꝓximiorem modo accipio, qui quidem eſt. 1 5 3 9. cuius è regione ſig. 2. gra. 1 9. m̄. 1 5. accipio. quę ſingula pro radice noto. Deinde iuxta nūerꝝ annorum modo incluſiue tranſactorum videlicet. 1 4. qui eſt aur. numerus anni propoſiti Tab. ingredior argumēti lunę per annos lunares, atq; edirecto numeri ipſius ſig. 6. gra. 1 6. m̄. 3 1. ibidem inuenta ſuperioribus ſignis gradibus, & minutis pro radice exhibitis addo, factaq; ipſorum numerorꝝ congerie. Argumentū lunę proſilijt ſig. 9. gra. 5. m̄. 4 6. Tempore. ſ. con. medię in Ianuario menſis anni ꝓpoſiti. 1 5 5 2. quę iuxta calendarij noſtri normam die. 2 5. hoř. 1 6. m̄. 3 4. ꝓpria adhibita ęquatione concurret. Quod ſi ad ſubſequentiū menſium lunationes anni ipſius argumentū lunę ꝓprium libeat indagare ſigna gradus, & minuta iuxta numerꝝ con. proxime anno ipſo tranſactarꝝ, quę in tab. inuenies argumenti lunę lunarium menſium argumento adijcies Ianuarij menſis anni pręmiſſi. 1 5 5 2. quod eſt ſig. 9. gra. 5. m̄. 4 6.

AGnito argumento lunę coniunctiones quaſcq̃ medias ad veras, & inęquales reducere. Habito argumẽto lunę hora con. medię modo quo ſupra, verã, & inęqualem ſcrutaturus, Tabulam ęquationũ con. atq̃ oppo. per argumentum lunę cum ſignis, & gradibus argumenti ingredere. Quod ſi argumentũ lunę fuerit à ſignis nulla vſque ad ſigna. 5. quẽadmodũ ſigna eadem in frõte tabulę deſcripta inueniuntur; gradus in prima tabulę eiuſdem columnula perquirito, qui ab vno vſq̃ ad. 30. numeratim deſcendunt. Verum ſi argumentum à ſignis. 6. vſq̃ ad ſigna. 11. coniunctionis hora vt ſupra repertum fuerit, ſigna in calce tabulę accipies, nec non argumẽti gradus in columnula ſecunda aſcendentium numerorum ab. o. vſq̃ ad. 29. Et tũc ęquatio temporis inter veram & mediam coniunctio. ſemper eſt minuenda ab horis coniunct. medię. Econuerſo ſi à ſignis. o. vſque ad ſigna. 5. argumentum lunę vt ſupra repertum fuerit, tunc ęquatio ipſa ſemper eſt addenda. Quod per tabulę titulum ſuperius, & infra manifeſtum extat. Cum igitur ſigna, vel in fronte tabulę, vel infra apparuerint, gradusq́; argumenti eiuſdem in altera aſcendentium, vel deſcendentium numerorum linea modo quo ſupra exhibueris, ſub numero ſignorum èdirecto graduum quoque propoſitorum ſic vt ſupra in tabula repertorum, in communi. ſ. ipſarum linearum angulo, ęquationem prędictam cum ſuo titulo Adde vel minue ſeorſum acceptam notato. Hoc facto cum die menſis propoſiti, quo media fit luminarium coniunctio tabu. immediate ſequentem ęquationum ſolis in diebus menſium accedito, diem ac menſem à ſolſtitio hiemali, videlicet à tredecim Decembris, ad tredecim Iunij diem in ſuperiori parte tabulę, ac priori deſcendẽtium numerorum ordine perquirendo, ſed à tredecim eiuſdem die ad tredecim iterum Decembris in ſecunda numerorum linea aſcendentium dierum numerum menſium perſcrutando, ſicq́; æquationem ipſam prædicto modo èdirecto dierum menſis propoſitorum per horas & minuta excipito, cum titulo ſuo Adde vel Mi. extra notando. Si nanq̃ dies menſis, quo fit luminarium coniunct. in primo fuerit numerorũ ordine deſcendentium, Aequatio ſemper eſt addenda, quemadmodum per ſyllabam Ad. inſcriptam apparet. quòd ſi in ſecunda numerorum linea dies menſis inuentus fuerit, Aequatio eadem ſemper eſt minuenda, quemadmodum ſyllaba Mi. ſuperius inſcripta oſtendit. Tunc ſi ambę ęquationes prædictæ ſolis ſcilicet & lunæ ambę addendę fuerint, ambę addantur. ſin am-

bę

bę minuendę etiam ſimul iungantur. Sicq; collectum iuxta ipſarum ambarum titulum à coniuct.media addendum, vel minuendũ extabit, Verumtamen ſi vna fuerit addenda, altera vero minuenda vel econuerſo minor à maiori ſubtrahatur, atque reſiduum iuxta maioris ęquationis titulum addendum, vel minuẽdum tunc erit à media luminarium coniunctione, vel oppoſitione, vt infra indaganda. Prędicta omnia, & ſingula hic modo exemplari calculo patefient. Ex ſuperioribus hora coniunctio medię anno. 1 5 20. in Martio menſe argumentum lunę habeo ſigna. 6. grad. 3. m̃. 5 6. quod quia ſigna eadem. 6. in pede tabulę ęquationum lunę reperiuntur, Ideo, gradus. 4. loco grad. 3. m̃. 5 6. in linea numerorum aſcendentium graduum à. o. vſque ad vigintinouem proxime accipio, cuius è directo in columna proximiori dextrorſum ſub titulo æquationis, hoř. o. mi. 3 9. minuenda ſcilicet ſecundum tituli exigentiam ibidem notati, ſeorſum noto. Et quia ex pręmiſſis coniunct. agnoui mediam ſcilicet menſe ipſo Martij. 1 8. die effectam horis tñ. 1 5. poſt meridiem, quę cadunt in. 1 9. ipſius diem. Ideo cum. 1 9. Martij die tabulam ęquationum ſolis in coniunc. atque oppoſi. medijs ingredior. Et quoniam Martius columnulę primę ſecunda parte tabulę aſcribitur, idcirco dierum numerũ. 1 9. in columnula eadem deſcẽdentiũ numerorꝫ accipio, atq; iuxta ſuperiorẽ titulũ è directo. 1 9. dierum numero in ꝓximiori ęquationũ ordine hoř. 4. m̃. 1 2. Addẽdas quidẽ ſeorſum capio. Quod q̃m diuerſę ſunt ęquationes vna. ſ. Addẽda, altera q̃dem Mi. prior. ſ. hoř. o. m̃. 3 9. Igitur hanc à maiori ſubtraho, quę eſt hoř. 4. m̃. 1 2. Addenda, atq; reſiduũ, quod eſt hor. 3. m̃. 3 3. iuxta prioris tituli exigẽtiã dieb⁹ addo. 1 8. hoř. 1 5. m̃. 1 8. Martij. horis. ſ. cõ. medię. Ex quorꝫ additione dies fiunt. 1 8. hoř. 1 8. m̃. 5 1. diei Aſtronomici, quę eſt hora cõ. verę luminariũ anno ac mẽſe ꝓpoſito ad meridiem vrbis Romę horis quidẽ vulgaribus, ac meridiano habitationis tuę adęquãda. Exẽplũ aliud breuiuſculũ cape. Anno dñi. 1 5 5 2. hora con. medię in Iañ. menſe argumẽtũ lunę ex ſuperioribus habeo ſig. 9. gra. 5. m̃. 4 6. cui ex tabu. ęquationũ lunę iuxta gradus totidem, in linea numerorꝫ aſcendentiũ, ſupra ſigna. 9. in inferiori parte tabulę reperta, correſpondent hoř. 9. mi. 4 1. ęquationis Minuẽdę, quę extra noto. Poſtmodũ q̃a cõ. media in Ianuario menſe anno ꝓmiſſo. 2 6. eiuſdẽ die cõcurrit, videlicet hoř. 1 6. m̃. 3 4. poſt meridiem pręcedentem, Ideo in tab. ęquationũ con. lunę atque oppoſi. cum die menſis propoſito. 2 6. Ianuarij ęquationem accipio hoř. 2. m̃. 5 7. Addendam quidem iuxta titulum ac dierũ mẽſium in

prima linea numeroꝝ deſcendẽtium exigentiam. Has hoř. 2. m̃. 5 7. quia minor extat, ac diuerſę denominationis, à pręmiſſa hora. 9 . m̃. 4 1 . ęquatione demo, reſiduum q; hoř. 6 . m̃. 4 4. minuẽdum extat ab horis con. medię: Atq; ideo con. veram futurã elicio in Ianuario mẽſe anno propoſito. 1 5 5 2. die. 2 5 . hoř. 9 . mi. 5 0. Quod modo ꝓpoſitum fuerat.

Ppoſitiones luminariũ, atq; aliqua notãda examinare. Scias primo argumentũ lunę hora con. medię per modum ſuperius traditum. con. dico quę ĩmediate ꝓceſſit oppoſitionẽ ipſam, quã ſcire deſideras. Cui quidem argumento ſigna ſex. grad. duodecim. mi. quinquagintaquatuor adde videlicet ſig. 6 . gra. 1 2. m̃. 5 4. Et habebis argumentum veriſſimum hora oppoſitionis medię coniunctionẽ ipſam proxime ſubſequentis, cuius hora cognita, iuxta calendarij noſtri normam, in omnibus operare per tabulas ęquationũ noſtraꝝ ſolis & lunę ſicuti in con. proxime ſuperius declaratum eſt.

¶ Item notandum eſt ꝙ qñ in tabulis prędictis æquationum lunæ cum ſignis gradibus, & minutis intrandum fuerit, ſi parua, vel nulla fuerit ęquationum differentia ab vno gradu ad alium, tunc minuta ipſa, ſi pauciora fuerint. 3 0. dimittenda ſunt, ſin plura. 3 0. extiterint, pro gradu integro gradibus pręmiſſis argumenti per vnitatem. ſ. aggreganda ſunt. Sin aliqua fuerit ęquationum differentia ab vno gradu ad alium: quę minutum vnum, vel duo excedat, tunc accipienda eſt ꝓportionalis pars de ipſa differẽtia ęquatiõis iuxta minutorũ numerum argumenti lunę, quę pars proportionalis addenda eſt ęquationi: quæ gradibus integris argumenti corrñdet, ſi ꝓximior æquatio maior fuerit, ꝗ prima, vel ecõuerſo minuenda, ſi ſubſequẽtis gradus ęquatio minor fuerit priori ꝑ gradus integros argumẽti repta.

¶ Item notãdum eſt, ꝙ qm̃ tẽporibus noſtris in tabula ęquationis ſolis idip̃m. 1 3 . ſiue. 1 4. Iunij die ad augem propriam acceſſiſſe cõperimus, quod ꝑ aſtrologicas tabulas ãno primo Chriſti dñi vel circiter quarto Iunij die fuiſſe animaduertimus. Idcirco cõiunc. aliquã ꝓteritis modo tẽporibus ſcrutaturus, pro qbuſlibet annis centũ quinquaginta proxime trãſactis ab anno. D. millẽo quingẽteſimo (cęteris 3 6. pro cõmoditate calculi exhibenda omiſſis) diebus menſis, cuius lunationem queris vnitatẽ adijcito, atq; additione facta, cũ diebus menſis quos habes tabulã ęquationis ingredere: verbigrã anno. D. 1 200. dũ libeat con. aliquã. 1 3 . Iunij die adęquare cũ. 1 5 . ipſi⁹ die (facta. ſ. additione dierum duorũ pro annis. 3 00. trãſactis) tabulam

prędictam

prędictam ęquationis ſolis aggrediar. Verũ pro futuris modo tẽporibus nõ ignores dies totidẽ ſemp(vt p̃miſſimus)diebus mẽſiũ detrahendos,ſicq; à. 14. Iunii die per annos Chriſti. D. priores, vſq; ad primum natiuitatis vel incarnationis annũ,ad. 23. vel. 24. Iunij diem prouehemur, vz q tanta tunc fuerat ęquatio ſolis minuenda. 14. Iunij,diebus decẽ poſt acceſſionẽ ſolis ad augẽ ꝓpriã trãſactis,q̃ta nũc extat. 23. vel. 24. ipſius die. Sicuti ecõuerſo poſt ãnos totidẽ. 1500. vz Anno dñi. 3000. vel. 3400. (quouſq; tabulas radicũ lunę ꝓtraximus) ad primum Iunij diem,vel circa deducemur. Nam tunc ęquatio,quę modo primo Iunij die addenda quidẽ tabulę nr̃ę corrñdet, tunc tpis. 12. vel. 13. eiuſdẽ die cooptabitur,quo per dies totidem (quot mõ pº Iunij die)ab auge ſol ipſe,vel circa diſtabit.

¶ Item animaduertendũ magnope extat ꝑ p̃teritis,atq; futuris mõ tpibus, q cõiũctionũes medię in capite anni,p aureũ numeꝝ calẽdario nr̃o vel quocũq; alio deſcriptę,in fine ſępius p̃cedẽtis anni transferunt̃,ſicuti ecõuerſo,q̃ modo in calce anni notant̃,ad anni exordium futuris maxime tpibus ferebant̃. Ex quo admonẽdũ nobis extat, q in coniunctionibus:quę in vtroq; anni termino cõcurrunt,in repiendo argᵐ lunę minime tũc reſpiciẽdũ eſt ad aur. nu. vertẽtis anni, verum ad aur. numeꝝ p quẽ con. ipſam prius p calendariũ noſtrũ exq̃ſieras, ẽt ſi in fine p̃cedentis anni, vel ẽt in principio alterius inuẽtus fuerit. Et ſic nunq̃ ẽt p annos ꝑpetuos,in accipiendo argumẽtũ lunę p ipſos lunares mẽſes,in errorẽ aliquẽ deuenies. Exempli grã aureus nũs. 8. qui ſecũdo Ianuarij die deſcribit̃,per tpis alicuius ſucceſſionẽ cõiunctionis ipſius diem in vltimũ decẽbris adducat,nõ erit tunc dico ab aureo nũero p̃cedẽtis anni. 7. ſ. cõputãdus lunariũ menſiũ numerus, quę anno occurrẽt. 8. aureo nũero currẽte,licet. 7. q. 3. decẽbris aſcribitur,fuerit aureus nũerus anni ipſius quo facta fuerit con. prędicta veꝝ p. 8. aur. nu. Ecõuerſo aũt ſi. 18. aur. nũs. vltimo Decẽbris aſcriptus con. in primũ vľ ſecũdũ Ianuarij diẽ eduxerit, ab aureo nũo p̃cedentis anni vz. 18. vltimo Decẽbris aſcripto cõiunctiones,q̃ fiunt 13. anno ipſo futuro numerent̃,atq; argumẽtũ lunę mẽſe anni vltio 19. currẽte aureo nũo èdirecto mẽſiũ. 13. p ꝓpriã tabellã argumenti lunę lunariũ menſiũ cõputet̃. Propterea minime admirandũ eſt,ſi lunares anni emboliſmales (queadmodũ terdecies anno ipſo calendario nr̃o aurei numeri deſignant̃) nõ iuxta alioꝝ calẽdarioꝝ vel veteꝝ cycloꝝ numeꝝ per tabulã p̃dictã annotant̃,nam variabiles, atq; inſtabiles penè lunationes,atq; aurei numeri ipſi deputant̃,& ꝓpterea calẽdarium aliud q̃ noſtrum operationi p̃miſſe in con. veris inhabile

penitus decernimus, ni argumenti lunę in tab. noſtra annorum communium & emboliſmalium aliàs adaptetur. Neque tamen in his aliter reſpiciēdum eſt vllibi ad biſſextiles annos, vel cōmunes. ſiquidem diuerſitas hęc in tab. calendarij noſtri per proprias annorum quorūlibet ęquationes aufertur.

ℭ Item nequaquam mirari oporteat, ſi modo coniun. omnes (vt ſuperius adęquatę) non ſemper cum coniunc. alijs ephemeridium per minuta horarum pręciſe cōcurrāt, licet (ſi modo recte operetur) per horas vſquequaq; conuenire affirmamus. In cauſa eſt cum ęquatio ſolis in diebus menſium aliqualiter variabilis, tum diuerſitas motus lunę in minutijs aliquibus. dum gradus, & minuta ęquationum ſolis maxime percurrit, quę pręciſe examinari, niſi per ſingulas coiun. haudquaquā poſſibilia arbitrantur. Atq; etiam quia diuerſitas meridianorum, atq; ęquatio dierꝶ (vt moris eſt) adhibendę, vel minuēdę extant. quę tanquā notiora breuitatis cauſa pertranſibimus.

ℭ Inſuper ſi tabulas argumenti lunę libeat pro ipſarum verificatione adęquare. à quouis argumento lunę in annis radicis ſubtrahe ſig. 1. gra. 23. m̄. 3. ſiue ſignū vnum, gradus vigintitres, & minuta duo. Et habebis ſubſequentium annorum per. 19. ſaltum facientium radicem argumenti lunę verificatam, vel ecōuerſo ſigna eadem, grad. & minuta argumēto cuilibet adde, & habebis ſuperiorum annorum radicem argumenti (vt ſupra) adequatam. Itidem pro argumento lunę per ſingulos lunares menſes, vnicuiq; ipſorum adde ſig. o. gra. 25. m̄. 49. Et habebis ſubſequentes argumenti numeros (dum viciarentur) rectificatos. vel etiam ſi de cunctis argumenti numeris dubitaueris, menſi primo, cui nulla debentur, ſigna nulla grad. 25. & mi. 49. addijcito, & ſic ſecundo, tertio, & quarto &c. Nec minus de argumento annorum communium, & emboliſmicorum facito, Anno communi ſimile ipſius argumētum adhibito, videlicet ſigna decem grad. nouē mi. 48. quod eſt argumentum lunationum duodecim. Annis autem emboliſmalibus argumentum lunationum. 13. ſuperaddes, quod eſt ſig. 11. gra. 5. m̄. 35. atq; ſubſequentis communis anni argumentum elicies. In tabulis autem ęquationum certa numerorum norma tradi non potuit, verum quia ex cōformitate numerorꝶ facile admodū extat, hoc tuæ delego ſententię terminandum.

Deo gratias.

Tabula radicum Argumenti Lunę per annos lunares.

Anni xpi collecti	s	g	m	Anni	s	g	m	Anni	s	g	m
p.19. 0	1	25	56	570	8	24	34	1140	3	23	12
19	0	2	53	589	7	1	31	1159	2	0	10
38	10	9	50	608	5	8	29	1178	0	7	7
57	8	16	48	627	3	15	26	1197	10	14	4
76	6	23	45	646	1	22	23	1216	8	21	2
95	5	0	42	665	11	29	20	1235	6	27	59
114	3	7	39	684	10	6	18	1254	5	4	56
133	1	14	37	703	8	13	15	1273	3	11	53
152	11	21	34	722	6	20	12	1292	1	18	50
171	9	28	31	741	4	27	10	1311	11	25	48
190	8	5	28	760	3	4	7	1330	10	2	45
209	6	12	26	779	1	11	4	1349	8	9	42
228	4	19	23	798	11	18	1	1368	6	16	40
247	2	26	20	817	9	24	59	1387	4	23	37
266	1	3	18	836	8	1	56	1406	3	0	34
285	11	10	15	855	6	8	53	1425	1	7	32
304	9	17	12	874	4	15	50	1444	11	14	29
323	7	24	9	893	2	22	48	1463	9	21	26
342	6	1	7	912	0	29	45	1482	7	28	23
361	4	8	4	931	11	6	42	1501	6	5	21
380	2	15	1	950	9	13	40	1520	4	12	18
399	0	21	58	969	7	20	37	1539	2	19	15
418	10	28	56	988	5	27	34	1558	0	26	12
437	9	5	53	1007	4	4	31	1577	11	3	10
456	7	12	50	1026	2	11	29	1596	9	10	7
475	5	19	48	1045	0	18	26	1615	7	17	4
494	3	26	45	1064	10	25	23	1634	5	24	2
513	2	3	42	1083	9	2	21	1653	4	0	59
532	0	10	40	1102	7	9	18	1672	2	7	56
551	10	17	37	1121	5	16	15	1691	0	14	53

Reliquum Tabule radicum Argumenti lunę ꝑ annos lunares.19.collectos.

Anni xpi	s̈	g̈	m̃	Anni	s̈	g̈	m̃	Anni	s̈	g̈	m̃
1710	10	21	51	2280	5	20	29	2850	0	19	8
1729	8	28	48	2299	3	27	27	2869	10	26	5
1748	7	5	45	2318	7	4	24	2888	9	3	2
1767	5	12	43	2337	0	11	21	2907	7	10	0
1786	3	19	40	2356	10	18	19	2926	5	16	57
1805	1	26	37	2375	8	25	16	2945	3	23	54
1824	0	3	34	2394	7	2	13	2964	2	0	51
1843	10	10	32	2413	5	9	10	2983	0	7	49
1862	8	17	29	2432	3	16	8	3002	10	14	46
1881	6	24	26	2451	1	23	5	3021	8	21	43
1900	5	1	24	2470	0	0	2	3040	6	28	41
1919	3	8	21	2489	10	6	59	3059	5	5	38
1938	1	15	18	2508	8	13	57	3078	3	12	35
1957	11	22	16	2527	6	20	54	3097	1	19	32
1976	9	29	13	2546	4	27	51	3116	11	26	30
1995	8	6	10	2565	3	4	49	3135	10	3	27
2014	6	13	8	2584	1	11	46	3154	8	10	24
2033	4	20	5	2603	11	18	43	3173	6	17	21
2052	2	27	2	2622	9	25	40	3192	4	24	19
2071	1	3	59	2641	8	2	38	3211	3	1	16
2090	11	10	56	2660	6	9	35	3230	1	8	13
2109	9	17	53	2679	4	16	32	3249	11	15	11
2128	7	24	51	2698	2	23	30	3268	9	22	8
2147	6	1	48	2717	1	0	27	3287	7	29	5
2166	4	8	45	2736	11	7	24	3306	6	6	2
2185	2	15	43	2755	0	14	21	3325	4	13	0
2204	0	22	40	2774	7	21	19	3344	2	19	57
2223	10	29	37	2793	5	28	16	3363	0	26	54
2242	9	6	34	2812	4	5	13	3382	11	3	52
2261	7	13	32	2831	2	12	10	3401	9	10	49

Tab. motus Argumenti lunę per annos lunares expanſas cões ꝛ emboliſmales.					Argumenti lunę per menſes lunares			
Anni		s̈	g̈	m̃	Menſes	s̈	g̈	m̃
	1	0	0	0	1	0	0	0
Em.	2	10	9	48	2	0	25	49
	3	9	15	25	3	1	21	38
	4	7	25	13	4	2	17	27
Em.	5	6	5	1	5	3	13	16
	6	5	10	39	6	4	9	5
	7	3	20	27	7	5	4	54
Em.	8	2	0	15	8	6	0	43
	9	1	5	52	9	6	26	32
Em.	10	11	15	40	10	7	22	21
	11	10	21	17	11	8	18	10
	12	9	1	5	12	9	13	59
Em.	13	7	10	53	13	10	9	48
	14	6	16	31				
	15	4	26	19	Argu. pro opp.			
Em.	16	3	6	7		s̈	g̈	m̃
	17	2	11	44		6	12	54
Em.	18	0	21	32				
	19	11	27	9				

Tabula ęquationum con. atq; opposi. luminarium per Argumentum Lunę.

	Signa		Adde		Signa		Adde		Signa		Adde	
Sig^a	0		Aequatio		1		Aequatio		2		Aequatio	
	g	g	h	m	g	g	h	m	g	g	h	m
	1	29	0	10	1	29	5	8	1	29	8	38
	2	28	0	21	2	28	5	16	2	28	8	43
	3	27	0	31	3	27	5	25	3	27	8	48
	4	26	0	41	4	26	5	34	4	26	8	53
	5	25	0	52	5	25	5	42	5	25	8	57
	6	24	1	2	6	24	5	51	6	24	9	1
	7	23	1	13	7	23	6	0	7	23	9	5
	8	22	1	23	8	22	6	8	8	22	9	8
	9	21	1	33	9	21	6	16	9	21	9	11
	10	20	1	43	10	20	6	24	10	20	9	14
	11	19	1	54	11	19	6	32	11	19	9	17
	12	18	2	4	12	18	6	40	12	18	9	20
	13	17	2	14	13	17	6	47	13	17	9	23
	14	16	2	24	14	16	6	54	14	16	9	25
	15	15	2	35	15	15	7	1	15	15	9	27
	16	14	2	45	16	14	7	8	16	14	9	29
	17	13	2	55	17	13	7	15	17	13	9	31
	18	12	3	5	18	12	7	22	18	12	9	33
	19	11	3	15	19	11	7	29	19	11	9	35
	20	10	3	25	20	10	7	36	20	10	9	37
	21	9	3	35	21	9	7	42	21	9	9	39
	22	8	3	44	22	8	7	48	22	8	9	40
	23	7	3	54	23	7	7	54	23	7	9	40
	24	6	4	3	24	6	8	0	24	6	9	41
	25	5	4	13	25	5	8	6	25	5	9	41
	26	4	4	22	26	4	8	12	26	4	9	42
	17	3	4	32	27	3	8	18	27	3	9	42
	28	2	4	41	28	2	8	23	28	2	9	42
	29	1	4	50	29	1	8	28	29	1	9	42
	30	0	4	59	30	0	8	33	30	0	9	43
Sig^a		11				10				9		
		Minue					Minue				Minue	

Reliquum tabulę equationum coniunctionum per argumentum Lunę.

	Signa	Adde		Signa	Adde		Signa	Adde	
Sig.	3	Aequatio		4	Aequatio		5	Aequatio	
	g	g	h m	g	g	h m	g	g	h m
	1	29	9 43	1	29	8 11	1	29	4 34
	2	28	9 42	2	28	8 6	2	28	4 25
	3	27	9 42	3	27	8 0	3	27	4 16
	4	26	9 41	4	26	7 54	4	26	4 7
	5	25	9 40	5	25	7 48	5	25	3 58
	6	24	9 39	6	24	7 42	6	24	3 49
	7	23	9 38	7	23	7 36	7	23	3 40
	8	22	9 36	8	22	7 30	8	22	3 31
	9	21	9 34	9	21	7 23	9	21	3 22
	10	20	9 31	10	20	7 17	10	20	3 13
	11	19	9 29	11	19	7 11	11	19	3 4
	12	18	9 27	12	18	7 4	12	18	2 55
	13	17	9 25	13	17	6 57	13	17	2 46
	14	16	9 22	14	16	6 50	14	16	2 36
	15	15	9 19	15	15	6 43	15	15	2 27
	16	14	9 16	16	14	6 36	16	14	2 18
	17	13	9 13	17	13	6 28	17	13	2 8
	18	12	9 9	18	12	6 20	18	12	1 58
	19	11	9 6	19	11	6 12	19	11	1 48
	20	10	9 2	20	10	6 4	20	10	1 38
	21	9	8 58	21	9	5 56	21	9	1 28
	22	8	8 54	22	8	5 48	22	8	1 18
	23	7	8 50	23	7	5 40	23	7	1 8
	24	6	8 46	24	6	5 32	24	6	0 59
	25	5	8 42	25	5	5 24	25	5	0 49
	26	4	8 37	26	4	5 16	26	4	0 39
	27	3	8 32	27	3	5 8	27	3	0 29
	28	2	8 27	28	2	5 0	28	2	0 19
	29	1	8 22	29	1	4 52	29	1	0 9
	30	0	8 17	30	0	4 43	30	0	0 0
Sig.		8			7			6	
		Minue			Minue			Minue	

Tab.ęquationū in con.atq; opp.luminariū p̄ motū ſolis in diebus menſiū.

Ad.	Mi.	Aequatio		Ad.	Mi.	Aequatio		Ad.	Mi.	Aequatio	
December		h	m̄	Jañ.	No.	h	m̄	Feb.	Oct.	h	m̄
13	13	0	0	13	12	2	12	12	13	3	46
14	12	0	1	14	11	2	16	13	12	3	48
15	11	0	5	15	10	2	20	14	11	3	50
16	10	0	9	16	9	2	24	15	10	3	52
17	9	0	14	17	8	2	28	16	9	3	54
18	8	0	19	18	7	2	32	17	8	3	56
19	7	0	23	19	6	2	36	18	7	3	58
20	6	0	28	20	5	2	39	19	6	4	0
21	5	0	33	21	4	2	42	20	5	4	1
22	4	0	37	22	3	2	45	21	4	4	2
23	3	0	42	23	2	2	48	22	3	4	3
24	2	0	47	24	No.	2	51	23	2	4	4
25	Decé.	0	51	25	31	2	54	24	Oct.	4	5
26	30	0	55	26	30	2	57	25	30	4	6
27	29	1	0	27	29	3	0	26	29	4	7
28	28	1	4	28	28	3	3	27	28	4	8
29	27	1	9	29	27	3	6	28	27	4	9
30	26	1	13	30	26	3	9	Mar.	26	4	9
31	25	1	18	31	25	3	12	1	25	4	10
Jañ.	24	1	22	Feb.	24	3	15	2	24	4	11
2	23	1	26	2	23	3	18	3	23	4	12
3	22	1	30	3	22	3	21	4	22	4	13
4	21	1	34	4	21	3	24	5	21	4	14
5	20	1	38	5	20	3	27	6	20	4	15
6	19	1	43	6	19	3	30	7	19	4	15
7	18	1	47	7	18	3	33	8	18	4	15
8	17	1	51	8	17	3	36	9	17	4	16
9	16	1	56	9	16	3	39	10	16	4	16
10	15	2	0	10	15	3	42	11	15	4	16
11	14	2	4	11	14	3	44	12	14	4	15
12	13	2	8	Febr.	Octobr.			13	13	4	15
Jañ.	Nouēb.							Mart.	Septē.		

Reſiduũ Tab. Aequationũ in con. atq; opp. p motũ Solis in dieb⁹ menſiũ.

Ad.	Mi.	Aequa°		Ad.	Mi.	Aequa°		Ad.	Mi.	Aequ°	
Mar.	Sep.	D	m	Apr	Aug.	D	m	Mai.	Juli.	D	m
14	12	4	15	14	12	3	38	15	12	1	59
15	11	4	14	15	11	3	36	16	11	1	55
16	10	4	14	16	10	3	34	17	10	1	51
17	9	4	13	17	9	3	31	18	9	1	47
18	8	4	12	18	8	3	28	19	8	1	43
19	7	4	12	19	7	3	25	20	7	1	39
20	6	4	11	20	6	3	22	21	6	1	35
21	5	4	10	21	5	3	19	22	5	1	3[illegible]
22	4	4	10	22	4	3	16	23	4	1	27
23	3	4	9	23	3	3	13	24	3	1	23
24	2	4	8	24	2	3	10	25	2	1	19
25	Sept.	4	7	25	Aug.	3	7	26	Jul.	1	15
26	31	4	6	26	31	3	4	27	30	1	[illegible]
27	30	4	5	27	30	3	1	28	29	1	7
28	29	4	4	28	29	2	58	29	28	1	3
29	28	4	3	29	28	2	55	30	27	0	59
30	27	4	2	30	27	2	52	31	26	0	55
31	26	4	1	Mai.	26	2	49	Jun.	25	0	51
Apr.	25	4	0	2	25	2	46	2	24	0	47
2	24	3	59	3	24	2	43	3	23	0	43
3	23	3	58	4	23	2	40	4	22	0	39
4	22	3	57	5	22	2	37	5	21	0	35
5	21	3	56	6	21	2	34	6	20	0	31
6	20	3	54	7	20	2	31	7	19	0	27
7	19	3	52	8	19	2	27	8	18	0	23
8	18	3	50	9	18	2	23	9	17	0	18
9	17	3	48	10	17	2	19	10	16	0	13
10	16	3	46	11	16	2	15	11	15	0	8
11	15	3	44	12	15	2	11	12	14	0	4
12	14	3	42	13	14	2	7	13	13	0	0
13	13	3	40	14	13	2	3				
Aprilis	Auguſtus			Maius	Julius			Junius	Junius		

Quę inter reliqua per impreſſionē vel diminutā, vel deprauata fuerant, omiſſis diſtinctionū punctis, quę pluribus in locis lectorum prudentię delegantur.

Folio. 5. à tergo linea. 4. cęquandas. lege coęquandas.
Folio. 10. li. 34. ab eiuſdem. lege ob eiſdem.
Fo. eodem à tergo. li. 15. quā anno, q̄ nunc.
Fo, 11. à tergo. li. 28. p̄terq̄ aſtrologicā. pręterq; aſtrologicam.
Fo. 12. li. 31. Hęc tamen. Nec tamen.
Fo. 15. li. 20. imitari permittitur. initiari.
Fo. eodem li. 29. ſecunda. 16. pone. 17.
Fo. eodem li. 32. quartis. 36. lege quartis. 2. ferè.
Fo. eodem à tergo li. 10. parum, vel. ſubiunge parum vel nihil.
Fo. 17. linea. 34. annis. 140. ferè. pone annis. 1400. ferè.
Fo. 18. li. 8. diuerſari. lege diuerſificari.
Fo. 19. à tergo. li. 26. ſi modo antea. ſi non antea.
Fo. 24. à tergo. li. 27. quam prędictarum. quum prędictaꝝ.
Fo. 25. li. 30. quia vere chriſtum. qua vere chriſtum.
Fo. eodem à tergo. li. 19. lxx. nunq̄. lege inquam.
Fo. 26. li. 4. ſpatio decurrente. ſpatio. 304. decurrente
Fo. eodem li. 9. ſtatuendum. lege ſtatuendam.
Fo. 31. li. 5. horas q̄nq; tredecim· Adde & plus.
Fo. eodem li. 29. vt tūc, raro vero. lege (vt ſępius) vera.
Fo. 31. à tergo li. 4. ſex ſpatio. ſeptem ſpatio.
Fo. 32. li. 23. quarta vigintiquatuor. quarta q̄nquagintanouē ferè.
Fo. 35. li. 7. biſextili anno. adde tanq̄ biſextili anno.
Fo. 36. li. 13. expoſitione. lege expoſitionem.
Fo. eodem li. vltima inferius argumento, infertur argumento.
Fo. eodem à tergo. li. 27. ſcienti Anatolij. ſicuti Anatolij.
Fo. 37. à tergo. li. 13. conſultum. lege conſultus.
Fo. 38. à tergo li. 9. opp. horam. oppoſitionis hora.
Fo. eodē à tergo li. 27. dn̄ica dies. dn̄ica (altera. ſ. à ſubſequenti) die
Fo. 39. à tergo. li. 7. diſpenſationem eiſdem. diſpenſatione eiſdem.
Fo. 40. à tergo li. 17. feriam, numerum. lege feriarum numerum.
Fo. 41. linea. 22. qui ęquati minime. qui ęquationem minime.
Fo. 42. à tergo li. 14. videlicet eiuſdem. videlicet. 13. eiuſdem.
Fo. 43. li. 15. impediet, quando. lege impediet, quin.
Fo. 44. li. 32. (vt aiunt) coronam. lege coronin.
Fo. 45. li. 20. concurrens numerum. numerus

Fo.eodem.li.z 5.ſpatiolo vnitate.vnitatem.
Fo.45.à tergo ĩ rotula ĩfra dñicã,&c.g.lrãz loco.5z18.pone.1z1.8.
Item infra Mercurij diem,et.D.lram p.zz65.pone.zz6z.
Fo.46.li.17.(ſiue ẽt natiuitatis confundentes appellemus) veros natiuitatis annos,hoc eſt &c.ita vt hic diſtinguendum eſt.
Fo.eodem.46.li.31.atq;.36.incarnati.lege incarnationis.
Fo.eodem à tergo.li.1.prçſeruatur.lege prçferuntur.
Fo.eodem à tergo li.9.exacti,vel perfecti.exactos,vel pſectos.
Fo.eodem à tergo li.z4.diei merentur.dici merentur.
Fo.49.a tergo li.6.in diei ipſa.in die ipſa.
Fo.eodem à tergo li.9.Chriſti cędem.Chriſtus cędem.
Fo.5z.li.zo.perfectis,& vltra.hic diſtinguař puncto,vel coma.
Fo.eodem li.33.ex quibus annis.annos lege.
Fo.eodem à tergo li.z.Et ſi.Quod ſi.
Fo.eodẽ à tergo li.z4.extiterat trigeſimusquatt⁹.diſtingue,& adde. qui trigeſimusquartus fuerat.
Fo.eodem à tergo li.31.calendas.lege calendis.
Fo.48.&.51.in vtraq; tabula in linea dierũ in fine loco menſis cur/rentis,pone menſis currentes.
Fo.61.à tergo è directo.16.aurei numeri, atq; dierum.z6.ſeptẽbris loco hoř.z1.pone.1z.
Ibidem inferius è regione dierũ.z8.pro hoř.1z.pone hoř.z1.
Fo.65.ex ordine alias.61.à tergo.li.30.huiuſmodi breuẽ.lege cu/iuſmodi breuem &c.
Fo.66.aliàs.6z.li.prima.Atq; currẽtẽ exttaxeras &c.lege.Atq; cur/rentem extraxeras,inſinuabit.ſiue etiã annorũ tuorũ,vel his pxime maior numerus, qui tab.prçſcribuntur,vel his minor qui in fine ſubnotantur,pulchre atq; &c.
Fo.eodem à tergo li.zz.Reformationis,nõ reformationes lege.
Fo.73.li.1z.atque.3z.Martio,ac Ianuario menſe.vtrolibet legas. nõ autem menſis.
Siqua demum alia mancha auctoris culpa vel impreſſorum incuria deprauata (quod non dubito) animaduertes benigniſſime lector (qñquidẽ hoĩs eſt errare) diligẽtia tua cures (obſecro) in priſtinũ, vel in melius cõmutandum.

Aol 147 2125

BIB
V
X